KurdistanNet کوردستان نێت

بیۆار

رۆمانێکی مێژوویی

بەرگی یەکەم
((کۆچ))

کامەران مەنتك

هەولێر – 2004
چاپی یەکەم

کتێب : بێوار

نوسەر : کامەران مەنتك

چاپ : یەکەم

ژمارەی سپاردن بە کتێبخانەی نیشتمانی کوردستان :479 (2004)

هونەرکاری : خەلیل هیدایەت

سەرپەرشتی چاپ : دلێر مەلا عەبدوللا

تیراژ : 1000 دانە

ئێمە گەلێکین زۆرمان حەز لە گوڵە کەچی لە دەرگای هەر باخێك دەدەین دڕکمان پێنیشان دەدەن

پێشکەشە بە گیانی پاکی دایکم

وتەیەك بۆ مێژوو

حەزم نەدەکرد هیچ وتەیەك بۆ پێشەکی ئەم رۆمانە بنووسم، وەلێ لەبەر ئەوەی ماوە یەکی زۆر بە ناگزوری و بێواری مایەوە! بەپێویستم زانی بەچەند دێرێك بەسەرهات و دەردەسەری لە چاپدان و وەشاندنی بخەمە روو...

لە ساڵی 1984، کاتێك پێشمەرگە بووم، رۆژێکیان رێگامان کەوتە گوندێکی بناری چیای شێرینێ* . میوانی ماڵێك بووین کە پیاوێکی پیرو چەند ئافرەتێك و یەك دوو کوڕی تری تیابوو کە تازە هەڵدەهاتن. ئەگەرچی ماڵەکەیان سەرە رێگا بوو کەم ژەم هە بوو بێ میوان بن ، بەشێوەیەکی زۆر شایستەو بەوپەڕی رێزەوە پێشوازییان کردین. دوای نان خواردن، لەدەرگای زۆر باس و خواس درا، بەسەرهاتی ئەوان، شەڕی عیراق و ئێران، رۆڵی جاشەکانی ناوچەکە... باری پێشمەرگەو شۆڕشی کوردستان.. هتد. لەو کاتەی ئێمە خەریکی ئاخاوتن بووین، دەنگی گریانی منداڵێك هات، کەدوای ژێر کردنەوەی کرا گوێم لەناوی (بێوار) بوو. زانیم منداڵەکە ناوی بێوارە، وەلێ ئەوەی راستی بێت نەمزانی (بێوار) مانای چییە! بۆیە بە تامەزرۆییەوە پرسیاری ئەو ناوەم کرد، لەوەرامدا بۆم دەرکەوت کە (بێوار) واتای (بێ نیشتمان)، (بێ وڵات) دەگەیەنێ. ئەمە زۆر دڵگیری کردم، بەتایبەتیش دوای ئەوەی زانیم کە باوکی ئەم منالە لەو بارزانیانە بوو کە شوون بزر کرابوون، دوای ئەو کارەساتە خێزانەکە، واتە ئەوانەی مابوون و دەرباز ببوون، گەڕابوونەوە گوندەکەی خۆیان، کە ئەو سەردەمە ناوچایەکی ئازاد کراو بوو لە ژێر دەسەڵاتی پێشمەرگەدابوو....

ئەم رووداوە هانی دام شتێك لەسەر ئەم بابەتە بنووسم، رۆمانم بەباشترین شێوازی ئەدەبی دانا، کەبتوانێ ئەو خەم و ژان و ئازارە دەربڕێ. ئەوەبوو دەستم بە کۆکردنەوەی زانیاری لەسەر ئەم بابەتە، هەوڵمدا، رووداوەکانی ئەم رۆژگارەی کوردستان هەمووی تێکهەڵکێش بکەم و لەو چوارچێوەیەدا رێکی بخەم. هەر لەساڵی 1985 دەستم بەنووسین کرد، لە ساڵی 1986 بەرگی یەکەمم تەواو کرد، بەڵام هەستم کرد ئەم هەویرە ئاو زۆر دەکێشێ. بۆیە درێژەم پێدا، تا گەیشتە 1991 سێ بەرگم تەواو کرد کە ماوەی نێوان ساڵانی 1977-1985 دەگرێتە خۆ. لەبەر ئەوەی دوای ئەو ماوەیە زیاتر خەریکی خوێندن و توێژینەوەی ئەکادیمی بووم، تا ئێستا بەرگی چوارەمم تەوا نەکردوە، هیوادارم بتوانم لەداهاتوودا، ئەگەر تەمەن بوار بدا، ئەو رووداوانەی کەدوای ئەو ماوەیە روویانداوە یەك لەدوای یەك بیاننووسمەوە. بەتایبەتیش دڵنیام لەوەی کە ئەم شێوازە نووسینە، شێوازێکی لەبارە بۆ خزمەت کردنی کوردو مێژووی کورد، ئەوانەی کەخۆیان بە سۆسیۆلۆژیای مێژوو خەریك دەکەن، دەتوانن سوودێکی زۆری لێ وەربگرن.

ئەمە بەسەرهات و نووسینی رۆمانی (بێوار) بوو. هەرچی بەسەرهاتی لەچاپدانیەتی، ئەوا هەر لەساڵی 1987، بیرم کردەوە بەهەر چونێك بێت پێویستە چاپی بکەم. بۆ ئەم مەبەستەش دام بە وەزارەتی رۆشنبیری لەبەغدا بۆ ئەوەی مۆڵەتی لەچاپدان وەرگرم، دوای ماوەیەك وەرم گرتەوەو (یمنع)، قەدەغەیەکی گەورەی لەسەر نووسرابوو! لە راستیدا ئەگەرچی ئەوە شتێکی زۆر چاوەڕوان کراوبوو، چونکە هیوای وەرگرتنی رەزامەندی نەك هەر زۆر کەم بوو، بگرە ئەندێشەیی بوو، زۆر دلگیر بووم. ئەم باسەم لای نووسەرێکی برادەرم کردەوە، کە حەزی نەکرد لێرەدا ناوی بهێنم. گوتی واباشە پێشەکیەکی بۆ بنووسی. لە پێشەکیەکەدا ئەوە روون بکەیتەوە کە رووداوەکانی ئەم رۆمانە. لە رۆژهەڵاتی کوردستانە. ئەو راگوێزان و زوڵم و زۆرەی کەوا کراوە، لەلایەن دەسەڵاتدارانی ئیسلامی ئێران کراوە. دوای ئەمەش کە دەیدەتە چاپکردن پێشەکیەکە دەربێنەو بلاوی مەکەرەوە! ئەوکاتەش کار لەکار دەترازێ و کتێبەکە بڵاو دەبێتەوە. لەبەر ئەوەی عیراق و ئێرانیش ئەو کاتە لەگەرمەی جەنگدابوون، ئەم جۆرە شتانە کاریگەری خۆیان هەبوو. بەگوێی برادەرەکەم کردو ئەو پیشەکیەم نووسی. کتێبەکەش، بەرگی یەکەم، کە بەناوی (کۆچ)ە، (کۆچ)ەکەم بە گەورەیی لەناوەڕاست بەرگەکە نووسیو (بێوار) کە ناونیشانی سەرەکی رۆمانەکەیە، لەژێرەوە بەبچووکی نووسیم، بۆ ئەوەی وادیار کەوێت کە ئەمە ناونیشانی رۆمانێکی ترە، نەك ئەوەی جاری یەکەم کە قەدەغە کرابوو.!

---

* چیایەکە لە باشوری کوردستان.

هەمدیس رۆمانەکەم دایەوە بە وەزارەتی رۆشنبیری، دوای ماوەیەك تەلەفۆنم بۆ کرا، ئافرەتێك پێی راگەیاندم کە پێویستە خۆم بچمە بەغدا! ئەو مەسەلەم لای برادەرەکەم باس کرد، ئەویش گوتی تا ئێستا شتی وام نەژنەوتووەو نەزانیوە! کە لەدوای نووسەر بنێرن، هەرکتێبێك کەدرابێتە ئەو دەزگایە، یا رەتکراوەتەوە، یا رەزامەندی لەچاپدانی دراوە.

لەگەڵ ئەوەی تا رادەیەك ترسام، بڕیارم دا بچمە بەغدا، دوای ئەوەی چوومە وەزارەتی رۆشنیری، لای ئەو ئافرەتەی کە تەلەفۆنی بۆ کردم، چەند پرسیارێکی دەربارەی رۆمانەکە لێ پرسیم. یەکێ لەپرسیارەکان ئەوەبوو، کەوا ئەو گواندانە لەکوێ خاپوور کراون و خەڵکەکەی راگوێزراونەتەوە، پرسیارێکی دیکەی ئەوەبوو کە بۆچی ناوی گوندەکانم نەنووسیوە؟! لەوەرامدا وەك چۆن لەپێشەکیەکە ئاماژەم بۆ کردبوو، پێم راگەیاند کە ئەو گوندانە لەسەرەتای هەشتاکان لە رۆژهەڵاتی کوردستان، واتە کوردستانی بن دەستی ئێران خاپوور کراون خەڵکەکەی بۆ باشووری ئێران راگوێزراون. ئەو ئافرەتە رۆیشت دوای ماوەیەك گەڕایەوە. مۆرەکەی دەرهێناو کەوتە مۆرکردنی لاپەڕەکانی، کەلەسەر نووسرابوو (یسمح) رێگەی دراوە. باوەڕم بە چاوی خۆم نەکرد، هەرچۆنێك بێت کتێبەکەم وەرگرتەوەو بەدڵخۆشی گەڕامەوە هەولێر، دوای ئەوە دام بەئەمینداری گشتی رۆشنبیریو لاوان، کە ئەو کاتە یارمەتی نووسەرانی دەدا بۆ لەچاپدانی کتێبەکانیان. ساڵێك و چوار مانگ لەو دەزگایە مایەوە. پاشان لەسەری نووسرابوو (بەرگی دووەمیش بێنە!!!). ئەو ماوەیە بووە هۆی تەواو بوونی مۆڵەتی لەچاپدانی، کاتێ هەوڵمدا مۆڵەتەکە نوێ بکەمەوە، لەبەر ئەوەی پێشەکیەکەم دەرهێنابوو، رەتکرایەوە! هەمدیس پێشەکیەکەم بۆ زیاد کردەوەو سەر لەنوێ مۆلەتەکەم وەرگرتەوە!. ئەمجارەیان لەبەر ئەوەی کارم دەکردو باری ئابوریم باش بوو، بڕیارمدا لەسەر ئەرکی خۆم چاپی بکەم. لەبەر ئەوەی شارەزاییم لەبواری چاپ کردن نەبوو، چوومە لای هاوڕێکەم، ئەویش رەزامەندی خۆی نیشاندا کە لەگەڵم بێتە بەغدا. ئێمە خەریك بووین هەفتەی داهاتوو بچینە بەغدا کاتێ عیراق کوێتی داگیرکرد. ئەمە وایکرد تا رادەیەك لەسەر ئەم کارە سارد ببمەوە. چونکە هەستم کرد دوارۆژێکی ترسناك چاوەڕێمان دەکات، لەبەر ئەوەی من گەورەی ماڵەوە بووم و بەرپرسیاریەتی لەئەستۆی من بوو بەچاکم زانی دەست لەو بڕە پارەیە نەدەم کە هەمبوو بۆ کاتی تەنگەتاوی هەڵگرم، کە چاوەڕوانی روودانی بووم...

بەم شێوەیە پرۆژەی لەچاپدانی بێوار مایەوە. دوای راپەڕین و ئازادبوونی باشووری کوردستان، لەسەرەتاکانی راپەڕین، کە هێشتا باری ئابوری کوردستان بەرەو سەختیو گرانی نەچووبوو، هەمدیس کەلکەلەی لە چاپدانی (بێوار) کەوتەوە سەرم، بۆ ئەم مەبەستە سەردانی چاپخانەی زانکۆم کرد، دوای ئەوەی کتێبەکەیان خەملاند، گوتیان بەرگی یەکەمی نزیکەی 11000 یازدە هەزار دیناری تێدەچێ! لەبەر ئەوەی ئەو پارەیەم نەبوو، پرۆژەکەم دواخستەوە. لەساڵی 1996، مامۆستایەکی بەڕێز هانی دام کە ئەو کتێبە بدەم بە بەڕێوەبەرایەتی رۆشنبیریو هونەر، کە سەر بە وەزارەتی رۆشنبیری هەرێمی کوردستانە. زۆر وادەو بەڵێنێ پێدام کە گوایە وەزیر هاوڕێیەتیو وادەکا بۆم چاپ بکرێ. کەچی کاتێ کتێبەکەم دا بەو دەزگایە پشت گوێی خست نزیکەی ساڵێك چەند مانگێکیش لەو بەڕێوەبەرایتە مایەوە. تا برادەرێك کە ئەندامی حزبێکی کوردستانی بوو، هەرێی پێدام کە ئەوان بۆم چاپ دەکەن، لەسەر داوای ئەوان رۆمانەکەم لەبەڕێوەبەرایەتی رۆشنبیریو هونەر هێنایەوە، دوای ئەوەی چەند مانگێکیس لای ئەوان بوو، گوتیان دەبێ ببووری توانای ئابوریمان نییە! بەم چەشنە کتێبەکەم لای ئەوانیش هێنایەوە، وادیار بوو بەختی (بێوار) وەك بەختی (بێوار)ی پاڵەوانی رۆمانەکە بوو. ئەمجارەیان بڕیارم دا چیتر گاڵتە نە بە (بێوار)و نە بەخۆم بکەم.

واز لەم کارە بێنم تا ئەو کاتەی توانای لەچاپدانیم دەبێ. ئەو کاتە لەسەر ئەرکی خۆم چاپی دەکەم و خوێنەرانیش خۆیان سەرپشك دەبن لەوەی ئەم کارە هێندەی دەهێنا یان نا!!!

کامەران مەنتك
هەولێر
2000/12/28

بەشی یەکەم

(1)

خۆر گزنگی‌دا. کزه بایەکی فێنك، فێنـكو نـەختێك سارد. بـە شـێنەیی، بـە نـەرمیو لەسـەرەخۆ. پەنجـەی بـەنێو پرچـی دارەکان. دار بەڕوو مازوو... دار ئەسپیندارو گروانەکان داهێنا. بە ئەویندارییـەوە. بـە دڵێکـی یـەکجار پـاك و بێگـەردەوە. بـە دڵێکی سروشتیەوە. کە هێشتا تەپو تۆزی ڕۆژگارو تاوانەکانی مرۆی نەگرتبوو. یاری لەگەڵ گەڵایەکان کرد. وەك گراوێکی بە ئەمەك لاواندیانیەوەو لە هەمێزی کردن.

شوورەکان... کارەکان.. مامزو بزنە کێوییەکان. بە هەست ڕاگرتنێکەوە. بەوپەڕی وورياييەوە. دوای ئەوەی بە ئـارەزووی خۆیان، بە کامی دڵی خۆیان. ئەو ئاوە بەهەشتیەی کانیان خواردەوە. ڕێگای گەڕانەوەیان گرتەبەر. گەڕانەوە بـۆ لوتکـەکان. بۆ شوێنە سەختو ڕژدەکان. بۆ هەوارو ماڵی خۆیان.

لە نێوەڕاست چیایەکە. لە شوێنێکی دوورەوە. لە شوێنێکی دوور دوورەوە. ڕەشایەتیەك وەدیارکەوت. کـە هـەر هێنـدەی خاڵێك دەبوو نەدەبوو، زۆر بە ووردی، هەستت دەکردو نەدەکرد. دەتبینیو نەتدەبینی، هێدی هێدی واژی دەبوەوەو دەهاتە پێش.

کەوێك لە ترۆپکی شیرنێ لە جێگایەکی زۆر دژوارو سەخت. دەستی بـە خوێنـدن کـرد. یـەکێکی دیکـە بەرانبـەری وەرامـی دایەوە. دەنگەکان بە درێژایی دۆڵو گەلیەکان ڕۆیشتن. لە نێو گوێچکەی هـەموو ئەشـکەوتەکان، هـەموو زنـارو گابـەردەکان. هەموو تەپکەو تیشە شاخەکان زرینگایەوە.لە لایەکی دیکە شالوول. هەمە ڕەنگە شالوول. سورو شین. زەردو سەوز، چریکاندیان. ئاوازی گێتی تاسێنەریان لەو قورگە بچووکە وەدەرنا، تارماییەکە تا دەهات نزیکتر دەکەوتەوە. تاوێك لە پـەنای زنارێکدا... لە پێچێکدا بزر دەبوو. پاشان وەدیار دەکەوتـەوە. کـە نزیـك کەوتـەوە. پیرەمێردێکی بەساڵاچوو بـوو. خـاوەن تەنکە ریشێکی سۆفیانەی سپی. تەمەنی لەدەوری حەفتاو پێنج ساڵی دەدا. بەرگیزێکی کۆنی لەبـەردابوو. پـشت بەندەکـەی وا توند بەست بوو. ناو قەدی دوو پەنجەی تیا مابوەوە. کراسەکەی تا سـەر نـاوکی بـەرکۆژەکی پێـوە نـەمابوو. بۆیـە مـووە سپیەکانی سینگی بە تەواوی وە دیار کەوتبوونو لەگەڵ بایەکە دەلەرینەوە.

پیرەمێردەکە تەنگەتاو... پەشۆکاوو شپرزە حاڵ دەهاتە بەرچاو. لێوی دەبزووت تاو نا تاو لەبەر خۆی دەیگوت:

– ((نەخێر... نایدرکێنم.. هەواڵەکە زلەو با لە زاری من نەکەوێتەوە !)).

بەڕقەوە.. بەڕقێکی ئەستوورەوە. نووکی چۆماخەکەی لە زەوی دەچەقاند. هەرچـەندەی هـەنگاوی دەنـا. هێنـدەی دیکـە ئاو بەلەشی دەهاتە خوارەوە، جواناوی زێتر دەکرد. هیلاکیو ماندووبوونی پتر پێـوە دیـار دەبـوو. دڵێ... دڵـە بـچکۆلەکەی، دڵە پیرو کورژ بوەکەی بەلەزتر کوتەی دەهات. لە گیانی خۆی وەڕەز بوو. پشی واتەنگ ببوو لەوە دەترسا هەناسەی چوونە ژوورەوەی هەبێ. زوورینەوەی نەبێ!

– ((نا... نەخێر، هەواڵێکی ڕەشەو با... !)).

تووشی دڵە راوکێیـەکی زۆر ببـوو. لـە هـەمان کاتـدا. پەپوولـەی بـیری خـەریکی گـەڕان بـوو. پـەڕەی یـادە تـاڵ و ژەقنـە بووتەکانی وە بەرچاو تێپەڕی. ئەفسووسی خوارد. ئاخی وەبادا. لێوی گەستو دانەکانی چیڕ کردەوە. لە گەرمـەی خەباتـدا، خەباتی دژ بە تاریکی. خەباتی درەشیو ئەهریمەنی. لەنێو مەتەرێزا. ئەژ نۆیان دەئاخێ چەقاند بوو. کەلـە ئەنگوچـکیان تـا ئەنیشکان هەڵکردبوو. بێ باکانە.. دلێرانە بەرەنگاری دوژمن دەبوونەوە. باوەڕیان بە سـەرکەوتن پتـەوو بـەهێز بـوو. کەچـی لەو دەمەدا. لەو کاتەی گوللە یەك لە دوای یەك. رستە رستە دەلوولەی تفەنگێ وان دەردەچوو. هـەواڵێکی دڵ تـەزێنیان لـە نێو پارڤە بوو. بەرایێ کەس باوەڕی نەکرد. پاشان ڕاستەقینە. ڕاستەقینە تاڵو جگەر بڕەکە ناچاری کردن سەری باوەڕی بۆ بلەقێنن. هەواڵەکەش هەرەس هێنانی ئەو خانوە بوو، ئەو ماڵە بـچکۆڵە بـوو کـە لـەزگ بـوون بـە یەکیـەوە بنـێن. زۆر کـەس

دەست بەجێ.. راستو دروست. شێت بوونو ئەقڵ دەمەژیێ وان نەما. لە دنیای بە ئاوەزی دابڕانو چۆڵو بێروونیان گرتەبەر. هێندێکی دیکەش دوای ئەوە ژیانی بە خۆ رەوا نەدی. ئەوانەی مانەوەیش خەسان!

– ((نەخێر... نا.. نایدرکێنم..!))

هەر چەندەی کۆشا، بیری لێکردەوە. سەرەدەری لێدەرنەدەکرد! نەیزانی چۆن، بەچ شێوازێك ئەو شاخە زەلامە وا بە ئاسانی رما، ئەو رووبارە سەر شێتو بە پێلە ووشکی کرد!

هێندێك شتی بەرگوێ کەوت. بەشێکیان ئاسایی و بەشێکیان نامۆ! شا... ئێران.. ئەمەلیکا..! دەیزانی شاو ئێران چییە بەڵانەکۆنی هیچی.. هەر هیچ هیچی دەربارەی ئەوانەی تر نەدەزانی. نەیدەزانی دڕەندەنە یاخود مرۆ! لە کام شوێنی ئەم گۆی زەویە دەژین. چ پەیوەندیەکیان بە دۆزەکەی ئەوەوە هەیە. گەلێ پرسیاری ساویلکەو بە گوێرەی مەژی خۆی لە خۆی دەکرد. هیچ وەرامێکی بۆ نەدەدرایەوە. بۆیە بەدەم هەنسك دان، بەدەم ئاخ وەباکردنەوە شەوی بە چاوەڕوانی رۆژو رۆژی بە چاوەڕوانی شەو دەکردەوە.

رۆژ هاتو چوو. ساڵ هاتو چوو. میلی کاتژمێر هەر سووڕا. دەنگی چرکەی هەر هاتو کڕ نەبوەوە. ئەو رۆژگارەش. ئەو ساتە ناخۆشانەش. وەك هەزار ساڵ.. دوو هەزار ساڵ بەر لەو کاتە بوە رابردوو. جێگەیەك... بستە پەڕێکی لە مێژوو داگیر کرد. رووداوەکانی بە سۆزەوە. بەو پەڕی تام و چێژەوە. لە گوێ ئاگردان و دیوە خانان. لە دەرو هەیوانی مزگەوتان. لە کۆڕو کۆمەڵی گەنجان گێڕدرانەوە. وایانزانی ژیانی ئاساییان دەست پێدەکاتەوە. لێیان دەگەڕێن بە ئارەزووی دڵی خۆیان بژین. چیتر تووشی دەردەسەریان ناکەن، ئێخەیان لە ئێخەی دەکەنەوە. دەستیان لە هەوکێ بەردەدەن، قاچیان لە سەر ملان دێننە خوارەوە!

– ((هەواڵەکە زلەو با لە زاری من نەکەوێتەوە، کەس باوەڕم پێ ناکا. دەڵێن پیرەو خەلفاوە... دەڵێن ئەو پیرە سەگە. ئەو ناپەسندە. لە هەواڵی رەش، هەواڵی وەك خۆی درێو بەولاوە هیچی تری لە زار نایەتە دەر..نا.. باشتر وایە بێدەنگ بمو نەیدرکێنم)).

گەرم داهات. گلێنەی چاوی لەرەی تێکەوتو بەرچاوی خۆی نەبینی. بەهشتاوی رێگەی دەبڕی. سەری دەلەقیو ریشە سپیەکەی بە رێزەوە سینگی ماچ دەکرد. تووڕەییەکی مەزن لە دەروونی کڵپەی دەسەند. لچی شۆڕ ببوەوە. دەستێکی بە سمێڵە زورەکەی داهێنا:

–((هۆی گوو بە ریشی بابت... چۆن ئەو هەموو جواناوەت کرد!)).

لەرێگاکەلایدا.لەسەرجۆگەئاوەکەیبن دارچنارەکەدانیشت. جامانەکەی لە سەری کردەوەو دەمو چاوی سڕیەوە. لە گەرما وەك باڵندەیەکی ماندوو.ماندووی سەفەرێکیدوور...دەمیبەش ببوەوە.یەك دووجار زمانی بزواندوئەوبەلێغەمەیراکێشاکەلەگەڵ کۆکەکردن لەسینگی هەڵکەنرابوو.تفوو...تاهێزدەشەویلاکەکانیهەبووبەلێواریجۆگەکەیدادا.باسکیهەڵکردولەسەر چیچکان دانیشت. بە تامەزرۆییەوە دەستی خستە ناو ئاوەکە، گوڵمی تژی ئاو کردو بۆ دەمو چاوی بەرز کردەوە.لەگەڵ خشپەیەك بە ترسەوە ئاوڕی دایەوە. بزەیەكو سەرسامیەك روخساری

گرتەوە!

– ((هۆو... هۆمەرە.. ئەوەتۆی، لێرە چاکەی!؟)).

– ((دەچمەوە گوندی)).

هۆمەر دوای ئەوەی وەرامی دایەوە. لە ئاوەکە نزیك بوەوە. دەستێکی تەڕی بە دەمو چاوو پرچی داهێناو پشتی دایە دارەکە:

– ((پەککو چ گەرمایە)).

– ((شێرِ گەنجی نوکە... شێرِ)).

– ((وا دیارە خۆت بەگەنجی هەستت بە گەرما نەکردوە. گەرما چ پەیوەندەیکی بە گەنجی هەنوکەو بەری هەیە!)).

– ((هیێی... من ؟! مێر هەبوو خۆی لە قەرەم دا. شێر کوڕی وێسف چاو زەقی شێر.بەخوا باوە ئاخاوتی کرد. هەتیو تۆ خۆت بەچی دەزانی. من باوکتم لا پیاو نەبوو، ئەوجا تۆ !)).

گرنێژنەك ئادگاری هۆمەری خەملاند. بە خۆشەویستیەکەوە، بە چاوێکی تژی ئەوینەوە سەیری سالحۆکی کرد. کە بەشێنەییو لەسەرخۆ چیلکەداری لە زەوی وەردەدا. سالحۆك کە سەری بەرز کردەوەو دەم بە پێکەنینی بینی، غەیدی. بە دەنگێکی بەرز گوتی:

– ((بەچی پێدەکەنی هەتیوی سەگ. خۆت نەدیوە ! وێسفیش دەڵێ وجاغم لە دوا بە جێما. هەستە رابە ملت بشکێنە. خۆ لە بێ ئاوەزی نەدەی.. لە یاد نەکەی ملی وێسفیش بشکێنە. ئا... گۆڕەکەی هەڵدەوەو ملی وەکو چیلکە دارێك.. قرچ.. بشکێنە)).

بەدەم ئاخاوتنەوە چیلکە دارەکەی دەستی شکاندو بە زەوی دادا. پاشان بە گورجی هەڵسایەوە و دەستی بە رۆیشتن کرد.

هۆمەر کە تا ئەو دەمە گرنێژنەکەی نرتو نوو بوو. رابوو:

–((بوەستەمام سالّح بوەستە.زەلامێکی گەورەو گرانت نەدیوە. مرۆ کە بە ناو سالّ کەوت گەرەکیەتی یەکێ دەگەڵێ باخێوی. تۆش بە

جێم دێڵێ !)).

سالّحۆك تەماشای نەکرد. نەشیا بێدەنگیش بێ! بە نەرمی گوتی:

– ((شێر... پیر بویمە ! ! !)).

هۆمەرۆك زانی غەیدی. لە ناخەوە زگار بوو. بە لەزی چوە کنیو دەستی خستە سەر شان:

– ((مام سالّح مەئەنری... چۆن لە من دەئەنری. من لە جێگەی بابم سەیرت دەکەم. دڵم بە پەیوەکانت دەگەشێتەوە. کە دەتبینم دڵشاد دەبم.. چۆن لە من دەئەنری.. بڵێ)).

سالّحۆك دەمە بەشکەی گرت. بە سەرسامیەکەوە ئاوڕی دایەوەو چاوەکانی بریسکەیان دا، دوو قۆرتی بچووك لە روومەتی پەیدا بوو، چەنەگەی دەرپەڕی:

– ((چی بڵێم.. هۆمەر.. کوڕەکەم.. چی بڵێم. هەموو گاڵتەم پێدەکەن. ئەی نەتبیە ماران گاز لە وەریسی پچڕای دەترسێ. ئەی نەتبیە... ! ؟ ئەگەنا.. بەو ئاخو گڵەی لەسەری لە دایك بووم. من لەگەڵ وێسفی بابت وەك برایان بووین. moomoman بە کەلێنی وەناچوو. خۆشت ئەمە چاك دەزانی.. چاك چاکی دەزانی. بەڵام چیدەکەی.. چیدەکەی کورم زەمانەو گۆڕاوە. تفوو لەو زەمانەی. ئەوەی هەرچی و پەرچییە بۆتە پیاو، ئەوەی ناکەس بەچەو خوێڕییە بۆتە پیاو. ئەها هە... نەك کەڕەتەك... هەزار کەڕەتان تفوو)).

لەگەڵ کرانەوەی چاوی ئەم چەند پەیوە بۆ دنیای رووناکی. رابردووی هاتەوە یاد. پەژیوان بوەوە. نەدەبوایە ئەو گلیانە بکا. ئەو لەگەڵ وێسفی بابی هۆمەر وەك برایان بوون. شتاقیان نهێنییان بەرانبەر ئەوەی ترنەبوو.هەر لەبەرئەوئەگەرەش بوو کاتێ ژنیان هێنا. بڕیەیان دا ئەگەر نۆبەرەکانیان کوڕو کچ بێت.ئەواهەرلەسەر پشتی بێشکە لە یەکیان مارە بکەن! ئەوە بوو رۆژگار بە دڵی ئەوان وەرچەرخاو هۆمەرو کەژێیان هەر

بەساوایی مارەبڕ کرد.

لەگەڵ ئەو بیرەوەریە رۆندکی لەچاو قەتیس ما.. هەوڵیدا وێنەی هاوڕێیەکەی بێنێتە بەرچاو. بێ مفا بوو، وێنەکە سڕابوەوەو تازە چێ نەدەبوەوە !

– ((تفوو زەمانی خوێڕی. نەك جارەك هەزار جاران تفوو...))

لە هۆمەرۆکی راما. سەری باداو مشەیەکی لێوەهات:

– ((ئۆخەش کوڕەکەم. وێسفی وجاغی کوێر نەبوەتەوە. ئاوری دەماڵێ نەکوژاوەتەوە. جێگەت گرتۆتەوە.. تواهوو واهو... دەزانی چتۆ پیاو بوو. ئەو دنیایەی بگەڕێی. برۆ ئێرانێ..برۆ تورانێ. برۆ وولاتی عارەبو عەجەمان.مێری ئاوات

چنگ ناکەوێ. نابەخوا پیاوێکی ئاوا..بەو زیخیە، بەو مێرخاسیە.بە گوللەی چنگ ناکەوێ. نیەو نیە. دەزانی چەند دەست پاك بوو، چەند عەگیدو نقۆلآ بوو. چەند چاو نەترس بوو.. چەند داد پەروەرو سەر راست بوو. گوێ رادێرە کورەکەم.. گوێ رادێرە. با شتێکت لەبارەی بۆ بگێرمەوە. هەرچەندە لەوانەیە.. ناڵێم وایە، دەڵێم لەوانەیە. لەکن تۆ شتێکی بێ فیەت و کەم بایەخیش بێ! بەڵانەکونێ لە کنە من، لەو دنیایەی گەورەترە. نموونەی هەموو چاکەیەکە! ئەوەی بزانە کورەکەم.. چاك بزانە شتی گەورە لە شتی بچووك پێك دێت. ئەگەر بەردی بچووك نەبێ بەردی گەورە لە کوێ پەیدا دەبێ! ؟ ئەی وانیە، یەژە لە کوێ پەیدا دەبێ! ! قاتی لە ئاسمان نایەتە خوار! رۆژێکیان لەگەڵ ئەو وێسفەی بابت بە یەکەوە بووین، لە کاتی هەرای گەورە. لە سەفەرێکی دوور دەزورینەوە. ماندوو و هیلاك. شپرزەو پەشێو حاڵ بووین. قورەی سکمان دەهات لەبرسان. گەیشتینە بێستانێك. لەسەر داخوازی من. هەر چەندە پیاو بۆ خوا بڵێ. ئەو چوەتە جێگەی حەقان ئێمە لە جێی ناحەقین. بەرایێ ئەو رێی نەدا. بەڵانەکونێ لەسەر قاچ داگرتنو مکوڕ بوونی من. ناچار بوو ئەویش لای دا. من بەبێ بیرکردنەوە. بەبێ ئەوەی تۆزقاڵێك ئەم لاو ئەولا لێك بدەمەوە.پیاو راستی بڵێ باشە. کەوتمە گندۆرە خواردن. هێندە دورو قووڵ نەبووم. شتم وا وورد نەدەکردەوە. هەرچی بابت بوو، گۆڕەکەی تژی نور بێ. پەنجە چییە درێژی نەکرد. هەتاوەکونێ خودانەکەی نەهاتو رەزامەندی خۆی دەرنەبڕی! تەنانەت ئاویشی نەخواردەوە. دەیگوت ئەمە کارێکی دوور لە دادو رەووشتە. دوور لە مرۆڤایەتییە. نژدییە، دزییە.. دزیش لەو دنیا سزای لەسەرە. ناشێ دەست بۆ ماڵی هیچ کەسێك درێژ بکەی. ئەدی کورم.. دەزانی چتۆ پیاو چاك بوو. پێی ناوێ کەس وەکو من نەیدەناسی. ئاخ وێسف ئاخ... بۆ چ رۆژگارێك مامەوە...)).

لەگەڵ ئەمە وەك دەرزیەکت لێدابێ... رەنگی هەڵبزڕکاو موچڕکێك هەموو گیانی خستە لەرزە

– ((ئاخ بۆچ رۆژگارێك مامەوە. نەخێر... نا.باشتر وایە نەیدرکێنم. کەس باوەڕ ناکا.. دەڵێن پیرەو خەلفاوە. شێت بوە.. هەر شێت شێت بووە. شێتەکی بە دایكو باب. ئەگەنا ئەو قسە هی کردنێ نییە، کێ بیر لەو شتانە دەکاتەوە ئەگەر ئەجندۆکە پێی نەڵێن!)).

نەرمە نەرمە هەنگاویان دەنا. کەمێ دەڕۆیشتن، کەمێك دەوەستان. رێگاکە سەخت بوو ئەژنۆی ئازار دەدان. ئەگەرچی بە گوێرەی هۆمەر شتێکی ئەوتۆ نەبوو. گەنجیو لەش ساغیەکەی یارمەتیان دەدا. بەڵانەکونێ ساڵحۆك تینی لەبەر براببوو. بە تەواوی پەکی کەوتبوو دڵی دەلەرزی. خوێن بە لەزی لە رەهێیەکانی هاتو چۆی دەکرد. لە ناخەوە پەست ببوو. بە تیلە چاوێك سەیری هاوڕێیەکەی کرد. ئادگارەکی پاكو نامۆی هەبوو

– ((بۆ وا بێدەنگ بووی؟)).

– ((چی بڵێم مام سالح)).

هەناسەیەکی قووڵی هەڵکێشا. تەماشایەکی دەوروبەری کرد. سەوزی چیا لەگەڵ بنارەکەی لەیەکی دابوو.

– ((ئەو دڵە ووشکەی. لەوانەیە ئەگەر شتێکیش بڵێم زویر ببێ!)).

لەبەر خۆی ئەمەی گوتو هەمدیس سەیری هۆمەری کرد. سەری شۆڕ کردبوەوەو خەریکی برینی رێگاکە بوو. ئارەقە لە بن زولفی رێچکەی بەستبوو.

تا دەهات زێتر دڵی تەنگ دەبوو. نەیدەزانی چیبکا. لەو دەمە بێدەنگی لەکن بە مردنێك هەبوو. دەستێکی بە تێن بوو خنخنۆکەی دەگرت. ترس گشت گیانی گێرە کرد:

– ((سەری نەیەشای بۆ ببەستم. هەواڵەکە رەشەو با لەزاری من نەکەوێتەوە. دڵم بەرایی نادا.. ئەی چۆن ئەگەر یەکێك ئاوەزی هەبێ ئەوە کەم نیە. نەخێر کەم نیە، مرۆ تا بۆ دوا جار چاولێکدەنێ لەوە زلترو رەشتر نابینێ!)).

هەواڵەکە وەك بنێشت بە مەژیەوە لکابوو. وەك دێوێك. دێوێکی رەشی زۆردار هەڕەشەی لە بوونی دەکرد. پەردەیەکی قەترانی بەبەر چاوی ئاواتەکانی دادەدا.

هێنکە بڕ ببوو. زۆر بە سەیری هەنگاوی دەنا. یەکێك لە دواوە بیدیبوایە وایدەزانی بە ئەنقەست وادەکا! کەچی هەر خۆی وا بوو، سووچ و تاوانی کەس نەبوو. تەمەن ئەو دەردەی دابوێ. تووشی ئەو پەندەی کردبوو. سووچو تاوانی کەسی دیکە نەبوو!

دووبارە دیقەتی دایەوە هۆمەر. کەوتبوە دەریایەکی بێ بنی بیرکردنەوە. بە هیچ لەگوێنێك ئاگای لەو نەبوو.

-((بیر لەچیدەکەیتەوە؟)).
لە سەر خۆو بە دەنگێکی نزم ئەو پرسیارەی کرد.
– ((لە دوا رۆژ...!)).
– ((ئەو رێگەیە بە بیرکردنەوە ناڕوا. باخێوەو شتێك بڵێ.)).
– ((چی بڵێم... نازانم باسی چیت بۆ بکەم!)).
لە ناخەوە پەستتر بوو. دژایەتیەك لە دەروونی گورا. بە بنی چاوی، دزە نیگایەکی تووڕەی ئاڕاستە کرد.
– ((ترحێو... نازانم چی بڵێم!)).
چەندە تەماشای رێگاکەی دەکرد. هێندە زێتر ترسی لێدەنیشت. شپرزە ببوو لاکەی لێوە دەهات. ئەژنۆکانی دەلەرزین و قاچەکانی بێزاریان دەردەبڕی.
– ((بەسیەتی سالحۆك بەسیەتی. ماندوو بووی‌و هێزت لەبەر بڕا. شنگت لەبەر بڕا. ماندوو بووی‌و پێویستت بە پشوویێك هەیە. پێویستت بە حەسانەوە هەیە. تۆ چیت داوە بە سەر کوڕی وێسفی. ئەو لە هەڕەتی لاویدایە. دەڵێی بەرازە. نەك هێندە.. سەد هێندەش بە بای غاریێ دەبڕێ. تۆ چیت بەسەر ئەو داوە. چۆن وەکو ئەوت پێدەکرێ! برۆ... برۆ بۆ خۆت لە ژێر سایەی دارێك دانیشە. دەی برۆ.. دەی. گەرمە، گەرمە... هەر چۆنێکی بێت کەمێك دەحەسێیتەوە. خۆ هەر نەبێ قاچەکانت، ئەو قاچە بنێس‌و بێ تینەت. ئەو قاچە دوا براوەت ئەو لەرزینەی نامێنێ ئەگەر وابکەی خاترجەم بە ناگەیتەوە گوندی. گیانت لەبەر دەبڕێ، دەبیە قەشمەڕ جاری سەیان.. دەبیە...)).
دەنگی پێکەنینی هۆمەر بەرز بوەوە!
رووی گرژ بوو هێندەی دیکە غەیدی. سۆنگەی پێکەنینەکەی نەزانی. وای هاتە سەر تا دەکرێ زللەیەکی لێبدا. وەلێ بە دروستی نەزانی‌و زوو پەژیوان بوەوە. لە رێگاکە لایداو بە رقەوە دانیشت.
– ((چیتە مام سالح ماندوو بووی؟)).
– ((مام سالح.. تەڕەماش.. چیت لە مام سالح هێشتەوە. بەس نیە گاڵتە بەو ریشە سپیەی دەکەی. پێبکەنە..دەی پێبکەنە...ئەگەر نەمرم
ئەم حەقەت لە بن پێ دەردێنم. پێبکەنە توولە سەگ پێبکەنە)).
هۆمەر تەواو سەرسام بوو. گڕی پێکەنینەکەی زێتر کلپەی سەند. بە
سۆزەوە لە تەکی دانیشت. زاری بردە بن گوێچکەی‌و ویستی شتێك بڵێ. باڵی چەند پەیوان بەر هەڵدا بکا. وەڵی سالحۆك بواری نەدا. زمانی قولانجێك دەرهێنا. مووی سمێڵی قیت وەستا. چاوە قووڵ‌و بچوکەکانی وێز کردەوەوە.
– ((پێبکەنە توولە سەگ پێبکەنە. دنیا بە ئارەزووی گونی تۆیە!)).
– ((چیدەڵێی مام سالح. وا دەزانی بە تۆ پێدەکەنم! قاتی هێندە گەوجو بێ ئاوەز نیم. من هەرگیز بەم شێوەیە رەفتار لەگەڵ کەس ناکەم. نەخەسەلە لەگەڵ تۆ چۆن شتی وا دەکەم. ها... دەترسم لەبن گوێیان خوێندبێ‌و تیخ تیخەیان دابی. دەترسم گەجەرو گوجەر، منۆخ‌و ناکەس بەچە خۆیان لەبن باڵێ نابی. ناحەز زۆرن مام سالح دەترسم لەخشتەیان بردبی، ئەدی)).
نیشانەی پەژیوانیەك لە تەوێلی سالحۆك بریسکەی دا. گەر بۆی بلوا بوایە دنك دنك پەیوەکانی هەڵدەگرتەوەو دەیگێڕایەوە زاری. وەلێ وەك تراوە ئاوێك رژابوو گرد بوونەوەیان بۆ نەبوو! ویستی بە ئاشکرا بیدرکێنێ‌و دان بەو هەڵە زلەی بنێ. ویستی بە دەنگێکی نزم بڵێ:
– ((کوڕم هۆمەر... من کردم تۆ نەیکەی. بەڕاستی.. پیاو بەڕاستی‌و بۆ خوا بڵێ. بێ فرۆفێڵ وەك باوکی خۆت سەیرت کردم. بەڵانەکونێ من گەمژەڵ بووم و نەمزانی... بێ ئاوەز بووم و نەمزانی. بە فیڕۆ.. بەختو خۆڕایی. بێ ئەوەی هیچ لە ئارادا هەبێ. بەخ‌و لە خۆبایی بووم. دەنا وەك مانگی چواردە دیارە گەر خاتری منت گەرەك نەبێ رێم لەگەڵ ناکەی! ئەو

بایەخەی تۆ بە منی دەدەی. ئەو ڕێزەی تۆ هی منی دەگری. هێشتا لە ئاوایی کەس بەو شێوەیە ڕێزی نەگرتووم. لەگەڵ من نەبێ. لەگەڵ کێ داخێوی.

خەڵکی مێچکە مێچکەت لەبەر دەکەن تا دوو پەیوانیان دەگەڵ باخێوی. بە بەرەواژووی من. کە وەك سەگی ئاوەگڵ لێم دەڕەونەوە. دەڵێن، ئەو پیرە خەلفاوە، زۆر بلێیەو دانیشتنی لەگەڵ نایێ)).

ویستی زۆر شتی دیکە بڵێ. هەگبەی دڵی لەبەر چاوی بەگۆڕی وەربکا.

کەچی هیچی لەمانە نەگوتو بێدەنگ مایەوە. بێدەنگیەکی تژی ئازار! هەستی بە شەرمەزاریەك کرد. بۆیە لە نکاوڕا بە گورجی هەڵسایەوە. ئەگەر چی قاچەکانی هێشتا هەر دادو فیگانیان بوو. دەستی بە ڕۆیشتن کردەوە. هۆمەریش دوای ئەو ڕۆیشت. بێدەنگیەکە درێژەی کێشا. وەك تووله ڕێیەکە بەردەوام بوو لەگەڵیان، کە ئەمە دژ بە مگێزو ئارەزووی ساڵحۆك بوو. خەریك بوو شەق بەرێ! نیوەنیگایەکی بڕیە هۆمەر. لەسەر ڕۆیشتنی خۆی بوو. بە ئاشکرا هەست دەکرا کە قاچەکانی بە ئەنقەست گران دەکا.

چەندەی کردیو هەوڵیدا نەشیا پەیوەکانی لە قوڕگی بهێڵێتەوە. حەزی دەکرد بزانێ هۆمەر زویر بوە یانا. لە ڕستەیەك دەگەڕا ئەو نیازەی پێدەربڕێ. تاوێك داما، پاشان زاری هەڵبڕی:

– ((ئەگەر ماندوو بووی دەتوانی پشووێك بدەی)).

– ((نا... ماندوو نەبوویمە)).

ئەمەی گوتو لە ناخەوەش لەخۆی ئەنری:

– ((ماندوو نەبووی.. ئەی نابینی دەڵێی کار مامزی ڕێ دەکەی. تازە خۆرتیو لە هەڕەتی شنگو بەتێنیدایی! بڵێ بەو ریشە سپیەی بۆ درەوان دەکەی. یەژە ماندوو بوویمەو ئەهـ...، ئەو شەرمە تڕیەت لەچییە !)).

هۆشی وەك باڵدارێك لە شەقەی باڵی دابوو، هێدی هێدی لە لاشەکەی دوور دەکەوتەوە و وورده خەیاڵانی دەکرد. تاو نا تاویش دەستی بەرز دەکردەوەو ئارەقەی دەسڕیەوە.خۆر خەریك بوو دەگەیشتە نێوەڕاستی ئاسمان و بە ستوونی لەسەریانی دەدا.

– ((باشتر وایە بیدرکێنم.. ئەو باڵە نەخەمە ستۆی خۆم. ئا.. باشتر وایە بیدرکێنم !)).

سەری بەرز کردەوە، هۆمەر تەواوێك لێی دوور کەوتبووەوە. ترسێك لە دڵی سەری هەڵدا. کە نەیزانی ئەگەری چییە. ویستی بە لەزتر بڕوا. قاچەکانی ئەم داخوازیەیان بە جێنەهێنا:

– ((قاچەکانم بێ هێز بووینەو نەشێن خێراتر بڕۆن. بە زۆرییە؟ ئای.. نە بەدەست ئەوەو نە بەدەست منەو نە بەدەست کەسیشە. لەمە زیاتر ناتوانن بڕۆن.. ئای.. با بڕواو جێم بهێڵێ !)).

ئەمەی بە نادڵیەوە گوت. سەیری ڕێگاکەی کردەوە.. هۆمەری نەبینی. وایزانی کار تەواو و بەجێی هێشت. بەزەیی بە خۆی هاتەوە. سەیری سینگی خۆی کرد! پێستەکەی بە هیلاکیەوە شۆڕ ببوەوە. قۆڵو باسکی هەڵکرد و لێی موڕ بوەوە. ئەویش بە هەمان شێوە. پیری هەموو شوێنێکی گرتبۆوە. ئەو کاتەی هاتەوە یاد کە سەیری باسکی دەکرد. خڕو گۆشتن، سپیو لووس. کە قەتاو قەت بیری لێنەکردبوەوە ڕۆژێك لە ڕۆژان ئاوای لێدێت!

وەك هەوای ژوورێکی دەرگا داخراوی لێهات. لەزگ بوو لە کەولێ خۆی بچێتە دەر. هەرگیز لەو بڕوایەدا نەبوو هۆمەر وای ڕەفتار لەگەڵ بکا

– ((دەبڕۆ توخمە سەگ. هەر خەمی تۆم گەرەکە، بڕۆ جێم بهێڵە چ ئاتاجم بە تۆ هەیە؟!. با نەختێك گیرۆیم و درەنگ بگەمەوە ئاوایی. وا دەزانی ئەگەر ڕۆیشت دەمرم و چاوم لە دەستی نامەردان دەبێ. بڕۆ کوڕم بڕۆ. بە قەد تەمەنی تۆ دنیام دیوە. بە دەستە ڕاست بڕۆ زێتر لە دە گوندم دیوە. بە دەستە چەپیش هەروا. لەم لاو لەولاش زێتر. هێندەم دنیا دیوە هەتا خوا دەڵێ بەس!)).

نوکی چۆگانەکەی لە زەوی چەقاند. گرانایی خستە سەرو ماوەیەك لە بنارەکەی لاڕێ راما. لەگەڵ دەنگی کۆکەیەك ڕاجڵی. کە رووی خۆی وەرچەرخاند هۆمەر لە پەنای گا بەردێك دانیشتبوو. دەمە بەشکەی گرتو پدوە بێ ددانەکانی وەدیارکەوت:

– ((چما بەجێت نەهێشتم! ؟))

– ((ئای... چۆن جێت دەهێڵم!))

بە گەرمیو لە ناخەوە پێکەنی:

– ((دەنا جنێو نەما بۆتی رەوان نەکەم. گوتم ئەو سەر خنسە، ئەو هەتیوە سەگە بۆ وای لەگەڵ کردم. بە لانەکونێ لە یادم نەبوو. ئا... لە یادم نەبوو گیا لەسەر پنجی خۆی دەڕوێ. تۆش کتو مت وێسفی رەحمەتی، راستو رەوان لە سەر رێو شوونی ئەو هاتووی!)).

– ((وەرە دانیشە پشووێك بدە)).

بە خۆشیەوە هەنگاوی نا. شەڕواڵی تا چۆکان هەڵکردو لەتەکی دانیشت. دەمێ نیگا بەسۆزەکانی تێبڕی. پاشان بەدەم هەنسك دانەوە لەسەر گازی پشتێ راکشا! ئاسمان شینو قووڵ وەك دەریا بوو. دەستێکی بە سینگی داهێنا، هێندێك مووی بە توندی راکێشاو لە مووەکان وورد بووەوە، بۆن جواناوێکی خەستیان لێدەهات:

– ((هۆمەر... کوڕم بۆ واکزی؟)).

– ((کز نیمە مام ساڵح. لە گوندەکەمان رادەمێنم. تۆ سەیری کە چەند جوان و دڵگیرە!)).

ساڵحۆك لە یادی نەبوو لە گوندەکەیان نزیك بوونەتەوە، کە سەری بەرز کردەوە، گوندەکەیان وەك بوکێکی رازاوە لە بناری چیای شیرنێ راکشابوو. هەستی بە نامۆییەك کرد. بە دەنگێکی خنکاو گوتی:

– ((تواهوو.. تواهوو.. تازە هەستی پێدەکەی! ؟)).

– ((نەخێر...بەڵام نازانم بۆ مام ساڵح ئەو ماوەیە لەبەر چاوم قەشەنگتر بوە. هەست دەکەم چەندەی فێر دەبم و لە دنیا دەگەم. هێندە لام قەشەنگتر دەبێو زیاتر پێی دەبەسترێمەوە. تێکەڵ بە خوێنم دەبێ)).

هەواڵەکە لە دڵی ساڵحۆك هەر لە جیلوە دابوو. ئەو پەیوانەش هێندەی دیکە زامداریان کرد. ویستی زیاتر باخێوی. خونچەی پەیوان قەتار بکاو داخی دڵی هەڵڕێژێ. کەچی دەستە وەستان بوو. چەندەی کۆشای نەشیا ئەو کەفو کوڵە دەربڕێ کە شالاویان بۆ هێنا. وەك پەلە دارێکی بەر شەپۆلێکی سەر شێت خۆی بۆ دەربەست نەکرا. گریانێکی بەجۆش... گریانێکی ئاگرین... دەستی لە هەوکێ نا و بینە قاقای گرت. چاوەکانی وەك دوو گۆمی بچووك رۆندکیان تیا قەتیس ما. نیگا کزەکانی ئاڕاستەی گوندەکەیان کرد. مژیلانەکانی بەرانبەر چیاو دەری گوندەکەیان لێك ترازاند. دەنگی لاوکی بەرز کردەوە.

((هەی لێ لێ... وەی لۆ لۆ...

وەی لێ گوندێ جوانو قەشەنگێ من

هاوار واری مێرانو شۆڕە سواران..

شیرنێ مە وا کەوتۆتە بەر دەستی زاڵمو زۆرداران

زارۆیی مە... بێوار ماون.. بەڕوویێ مەرەنگ زەردبووینە

دە وەرە لاوکێ من بەرێ خۆبدە شیرنێ..

بزانە لە جێی قاسپەی کەوێ.. چریکەی شالوولان.. خوڕەی ئاوان...

دەنگی هاوارو ناڵەی دایکانو گریەی ساوایان دێ..

لە جێی بۆنی گوڵو هێرۆو مێلاقە و گیا

بۆنی خوێنی بن دەستان و لانەوازان دێ.. بۆنی...!

هەی لێ..لێ...))

هۆمەر وەك ئەوەی گوێی لە ترپەی دڵی خۆی گرتبێ بێدەنگ، هەستی راگرتبوو. دەنگەکە تێکەڵ بە خوێنی ببوو سەیری دوڕ زاری ساڵحۆکی دەکرد. هەرگیز لەو باوەڕە دا نەبوو ئەو پیرە ئەو دەنگەی هەبێ. بەو تەمەنەی هێندە ساغو بێگرێ بێ. پیری هەموو شوێنێکی گرتبوەوە بە تەنیا دەنگی نەبێ. بە تەنیا دەروەستی ئەو نەهاتبوو.

ئاوازەکە زۆر لە سەرخۆ. بە هێمنی... بە سۆزەوە دەلەریەوەو ڕێگای دەرەوەی دەگرتە بەر. لە نکاوڕا دەستی بە کۆخین کرد. خرەیەك لە سینگی پەیدابوو دەنگی نووسا. هەناسەیەکی تژی ئازاری هەڵکێشاو ئەسرین لەسەر ڕوومەتی گلۆر بووەوە. هۆمەر هۆیەکی لە خۆزانیو لە مانای ئەو فرمێسکە نەگەیشت. چەندەی هەوڵیدا ئەو پەیوانەی بۆ دەروەست نەکرا کە شاڵاویان بۆ هێنا.

– ((ئەوە چییە مام ساڵح. دەڵێی شتێك ڕوویداوە، ئاژاوەیەك سەری قیت کردۆتەوە.. پێشبینی چیدەکەی.. بڵێ؟!!! تکا دەکەم هیچم لێمەشارەوە. قەت وام نەدیوی، بریا قەتیش نەمدیبوای، نا.. نەخێر ... هەرگیز چاوم باوەڕ ناکا!)).

– ((بۆ... مام ساڵح مرۆ نیە!؟ ڕۆندکان داباریزنم، وەکو ئافرەتان قژم برنمەوە، هێشتا هیچم نەکردوە!)).

ئەو گۆڕانە هیکڕاییەی ساڵحۆك هۆمەری پەشۆکاند، خاترجەم بوو کە شتێك ڕوویداوە. لە دڵی خۆی گوتی:

– ((بۆ نایدرکێنی... دەترسم شتێکی زل بێو لێی بترسێ. لەوانەیە کەژێی دۆڕاندبێ...! بەڵانەکونێ کەژێ گراوو مارە بڕی خۆمە... ئەگەر کارێکی ناپەسندو نابەجێی کردبێ من قبوڵی ناکەم. کەژێ هێوێی منە و بەو دنیایەی ناگۆڕمەوە.. ئەگەر هەر نیازێکیشی هەبێ.. هەرگیز ناتوانێ ئەنجامی بدا.. تەنیا ئەگەر کەژاوەکەی بەسەر لاشەی من دابێ!)).

ماوەیەك بیری کردەوە. بە چاکی زانی گوللە بە تاریکیەوە نەنێ.

– ((قاتی خۆ کەژێت خەسار نەکردوە!)).

ساڵحۆك بە تووڕەیی تێی ڕاما:

– ((کەژێ خەسار نەبوە، بەڵانەکونێ دایکی کەژێ خەسار دەبێ! وەك دێو هەڵیدەلووشنو لرفی دەکەن. ئەوسا بە بۆزی ڕەوانیش بە دوای بگەڕێی نایدۆزێتەوە.. هەر هێندە لە دەست دەرچوو ئیتر وەك باڵندەیەکی کێوی زورینەوەی نابێ)).

ڕۆندك بە تەواوی تێکەڵ بە ڕیشی ببوو:

– ((چنگ ناکەوێتەوە .. نابەخوا هەر هێندەی تەرفا. ئیدی نە بە تۆو نە بە منو نە بە باوکی منیش وە گیر ناکەوێتەوە، تەنیا ئەگەر...)).

هۆمەر دەمێك تەماشای کرد. کەمێك هێور بوەوە بە وڕێنەو شتی تروهاتی تێگەیشت! بۆیە بە نیازی خۆ مژوول کردنو پچڕاندنی دەزووی باسەکە. هەڵسایەوەو دەستی بە ڕۆیشتن کردەوە.

– ((خۆشی نازانی چی یەژێ! ڕاست دەکەن دەڵێن خەڵفاوە. تڕان دەکا نازانێ قینگی لە کوێیە. سەر بەخۆ دەگرێی. لەوانەیە بۆ گەنجێتی خۆی بگریێ. کەوای لە دەست چوە ئیتر ناگەڕێتەوە.. ئا. تەمەنی خۆیەتی خەساری کردوە. دەڵێ دایکی کەژێ خەسار بوە. ماڵی شێتیم بە قوڕ گرتبێ. دایکی کەژێ ئێسقانیشی نەماوە!)).

بەری لەولا کردو بە هیچ کلۆجێ بایەخی پێنەدا. ئەمە گەلێکی کار لە ساڵحۆك کرد. قاچەکانی ماندوو ترو پشی تەنگتر کرد. بە بێزاریەوە هەنگاوی ناو غەمبار تر سەیری ئاسمانی کرد

– ((هیچ بایەخی پێنەدا. لەم گوێی هاتو لەوەی دیکەی دەرچوو. سەگی چڵکن. من لە حەژمەتا خەریکە دەبمە دوو کەرت.. دوو کەرتی ڕێك. ئەویش تەقەی سەری هات! یەژە ناپیاو.. مادامە کونێ دەزانی ئەوە قەت ساڵحۆك نیە ڕۆندکان وا دەبارێنێ بۆ ئەگەرەکەی لێناپرسی. لێی ناپرسی چی بوە، چی قەوماوە!؟. یەك دوو کەڕەتان بە سەری زاری ئەمە دەڵێ وا دەزانی هێندە ساویلکەم وا بە ئاسانی دەیدرکێنم. پیاو بەو خۆت بیزانە. بزانە چ قەوماوەو چ دەقەومێ! با زیخ و کۆك بێ و بۆ خۆی بیزانێ)).

لەبەر خۆی داخاوت، تاو نا تاو دەنگی بەرز دەبوەوەو منجەیەکی لێوە دەهات، کە گەلێ جاران خۆشی لێی تێنەدەگەیشت. سەری باداو دەم و چاوە لاوازەکەی هەڵگوڵفت:

– ((نا... ئەگەر نەیدرکێنم. بەیانی یەژن ساڵحۆك مادامەکونێ ئەمەت دەزانی چۆن دەنگت نەکرد. ئەو نهێنییە زلەت لە دڵ مایەوە چۆن نەتەقی، چۆن شەقت نەبرد... نە تۆپی. ئەمەو زۆر شتی دیکەم پێدەڵێن. با لە کن ئەو تۆڕیەی بیدرکێنم لە تۆڕیەکانی دی پیاو ترو باشترە!)).

تەماشای هۆمەری کرد بە گوێرەی قاچەکانی ئەو هەنگاوی دەنا. دەم نادەمیش ئاوڕی لێدەدایەوە نەوەك جێ مابێ. کە خاترجەم دەبوو لە دوایەتی. ملی ڕێگای دەگرتەوە.

تووله ڕێیەکە لە ترسی هەنگاوەکانی هێندەی نەمابوو باڵ بگرێو لەزەوی جوێ بێتەوە. گولێنگی زەنگاڵەکەی بە گۆزینگی دەکەوتەوە. لۆچەکانی شەڕواڵەکەی، کە بەرێکی بۆ بە ژنە ڕێکەکەی دروابوو، بە جوانی وەستابوو.

– ((ئەگەر بڵێم واتان لێدەکەن. وەك پنچکە گیایەك لە خاکی خۆتان هەڵدەکەنن. وەك کارمامزێکی ڕاوکراو کێردتان دەخەنە ملو سەرتان دەبڕن. دەڵێن سالحۆك زمانت چەند ڕەشە، چەند دەم بە هاواری، ڕۆژێك هەواڵێکی خۆشت بۆ نەهێناین. سەگی پیر... نامری هەتاوە کونێ سەری گوندەکە نەخۆی... نا باشتر وایە نەیدرکێنم. هەرگیز ئەو هەڵە زلە نەکەمو خۆم نەخەمە داوی ئەوانەوە. گاور بە گاوری خۆی
نەکەوێتەوە داویانەوە. با پیاوبنو خۆیان بیزانن)).

که ئەمجارەیان هۆمەر سەیری سالحۆکی کرد. خەمێکی گەورەی لە روو خوێندەوە. زویرو زگار.. ماوەیەك چاویان دێك بڕی.

ڕەنگی هەڵبزڕکا. بەلەزی بژۆڵەکانی خستە سەر یەك. بە لەگوینێکی وا دەتگوت هەتاوەکونێ دنیا دنیا بێ جارێکی تر هەڵیناهێنێتەوە. کە ئەمە هۆمەری هێندەی دیکە سەرسام کرد:

– ((مام سالح تۆ شتێکت لە دڵ دایە. وەك دڕك لە جگەرت دەچەقێ. وەك کتك چڕنووك لە پەردەی هەستت گیر دەکا. تکا دەکەم هیچم لێمەشارەوە. دەبێ نهێنیەکی زلو زەلام بێ ئەگەنا هەرگیز بەو کلۆجە کاری لێنەدەکردی. قەتم وا نەدیوی! سەیری ڕەنگی خۆت کردوە ! ؟.. بیدرکێنە مام سالح بیدرکێنە... وێدەچێ نهێنییەکە زل بێو دڵی تۆش بچوکە. ئەگەر بە زەییت بە خۆت نایەتەوە بیرێك لە کەژێ بکەوە. سێوی و بێ دایکە لە سۆزی باوکایەتیشی مەکە. ئەگەر خوانەخواستە تۆ شتێکت بە سەر بێت.. دەڵێم خوانەخواستە...! بکەویە بەر دانەی چەرخی چەپگەرد. هەر ئەو بێ ئەنوا دەبێ. لەقون دەریان دەکەوێو چاوی لە دەست نامەردان دەبێ.. بیدرکێنە مام سالح.. من لەجێی بابم سەیرت دەکەم، دەتۆش جارێك.. بۆ تەنیا جارێك وەك کوڕی خۆت ڕەفتارم لەگەڵ بکە. لە هەموان چێترم دەناسی. دەزانی هێندەی لەگەڵ تۆ داخێوم..گوێ بۆ تۆ ڕادەدێرم. لەگەڵ کەسی دیکەی ناکەم. بە پێچەوانەی هەمی خەڵکی. کە کەس پەیوەکانت بە پولێکی سووتاو ناکڕێ. نا.. هەرگیز نایکڕن.. بیدرکێنە مام سالح. وێدەچێ نهێنییەکە زەلام بێ. ئەگەنا قەت بۆ مشتێ ووشە هێندەت لەبەر نەدەناورامەوە. دەبەرت نەدەبوومە جوو دیان. بەڵانەکونێ دڵنیام شتەکە پەیوەندی بە گوندەوە هەیە. بەرایێ زوو ئەو هەستەم کرد. وەلێ بیرم دوور ڕۆیشت. ماوەی نێوان زەوی و ئاسمان لە بابەتەکە دوور کەوتەوە. دڵنیام ئەگەر شتەکە پەیوەندی بە تۆوە هەبوایە بە تەنیا هێندەی بە تەنگەوە نەدەبووی. ئەو بایەخە گەورەت پێنەدەدا. تۆ ئەو دۆزە گەورەت بەسەر هات. دایکی کەژێت لە کیس چوو. کە گلێنەی چاوت بوو دنیای ڕوونت پێدەبینی. هێندەت سوو نەبوو، زەنگوڵە فرمێسکەکت لەچاو نەتکا. ناڵێم خۆشت نەدەویست، بێ ئەمەك بووی‌و باکت پێی نەبوو. نەخێر... بە پێچەوانەوە... دەزام چەندەت خۆش گەرەك بوو. دەزانم بەری ئەوینێکی پاکو یەریوان بوو. ناڵێم...چیڕو دڵڕەقی.. نە .... وا تێنەگەی. وەلێ خۆت سروشتەکەت وایە. خوا هەریەکەی جۆرە سروشتێکی داوەتێ. تکادەکەم بیدرکێنە بزانم چی بوە. چ ئاژاوەیەك سەری ناوەتەوە)).

سالحۆك بە کزیەوە دەرگای گوێچکەکانی ئاوەڵا کردبوو. گریان دەستی لە هەوکێ نابوو خۆی بە قوڕگی شۆڕ کردبووەوە. نەگریا... وەلی تاسا.. تاسانەك ئەمان تاسان. وای بۆ دەچوو کە جارێکیتر ناتوانی تاقە هەنگاوێك هەڵێنێ. دەستەکانی وەك ئەوەی کەتنێکیان پێکرابێ کەوتنە لەرزین. لە چاوەکانی هۆمەر وورد بوەوە. وەك چاوی کەروێشکێکی بێدەسەڵاتی هاتە بەرچاو! گەلێ بەزەیی پیا هاتەوە. بەزەیی بە خۆشی هاتەوە.. بەزەیی بە هەموو نەتەوەکەی هاتەوە.. خەجەی خێزانی هاتەوە یاد. کۆنە برینی کولایەوەو خۆی بێکەس بینی. دوای مردنی خەجە تووشی هەر تەنگەتاویەکو ئەستەنگێك بوایە خۆی وا دەهاتە بەرچاو. لە ژوورەوە بەکڕی دادەنیشتو بە نهێنی تێر تێر دەگریا. هێند بە کوڵ دەگریا تا هیچی لە دڵ نەدەهێشت. بۆ کەژێی کچی دەگریا کە سێوی ببوو. بۆ خۆی دەگریا کە بێوەمێرد بوو. هەر کاتێ ئەمەی بیر کەوتبوایەوە ئەفسوسی بۆ مردنی خەجێ دەخوارد. چونکێ بە ڕای ئەو هێشتا زوو بوو نەدەبوایە بە جێیان بهێڵێ. وەلێ ڕۆژگار... کەس

سەر لەو نهێنییە گەورەی مردن دەرناکا. خەجە مردوو بە ئاو خنکا. بۆیە رقی لە ئاو دەبوەوە. ئەگەر لە ترسی مردن نەبوایە. تا مابوو چۆڕێك ئاوی نەدەخواردەوە! هەر ئاوێکیشی بدیبوایە تفی تێدەکرد!

سەرسام بوو چۆن.. چۆن کاتی بێ بەزەیی. وا بەلەزی خەجەی لە باوەشی ئەو رافراندو بۆ کۆشی مەرگی راپێچ کرد. هەرگیز باوەڕی بە مردنی خەجە نەدەکرد. بۆیە هەرکاتێك بیری کەوتبوایەوە. بەو بوایە مەژی وەك قلیە ترێیەك بپلیقێنێتەوە. مەرگی خۆی هاتبوایە بەرچاو هی ئەوی نەدەهات. بەڵانەکونێ ئەمە راستەقینە بوو روویدا. هێندەی زانی گوتیان خەجە خنکا! چۆن خنکا؟!

نیوەڕۆیەکی گەرمی مانگی گەلاوێژ، لەگەڵ چەند ئافرەتێکی تر چوو بوونە سەر رووبارێ بۆ کوڵ کردنێ. دوای ئەوە کۆڵەکەیان کرد بوو. خۆی خستبوە ئاوەکە بۆ ئەوەی نەختێ مەلە بکا. ئیدی هەر ئەو خۆ خستنە ئاوە بوو. جارێکیتر چاوی بە دنیای روون نەکەوتەوە.!

هۆمەر بە تامەوزرۆییەوە تەماشای زاری ساڵحۆکی دەکرد. چاوەڕوان بوو پەیوێکی بەلەزو سەرشێت. بە گورجی خۆی هەڵداتە دەرەوەو ساری نهێنییەکە بپچڕێنێ بێ مفابوو. داری چاوەڕوانیەکەی زڕ بوو بەری نەگرت! کەفو حەزەکەی لەزگ بوو دامرکێتەوە، ساڵحۆك نقەی لێوە نەهات. وەك ئەوەی دەمی بە بەنێکی ئەستوور دروابێ. ناخاوتو ناخاوت. دەنگێکی نزمیشی لە قورگ دەرنەچوو !

– ((باخێوە مام ساڵح.. بڵێ بزانم چییە دڵی تۆی وا زامدار کردوە. تاوێکە گوێچکەکانم بۆ بیستنی تاقە پەیویك قوڵاخ کردوە. تۆش فڕ ئاگات لە من نەماوە. باخێوە لە دڵم بۆتە مەراقێکی گەلێ گەورە)).

مام ساڵح وەك ئەوەی گوێی لە هیچ نەبووبێ. سەری وەرنەچەرخاندو وەرنەچەرخاند. بە هیچ شێوەیەك سەیری هۆمەری نەکرد. بە دەم رۆیشتنەوە لە سەرخۆ داهاتەوەو لە قەراغ توولە رێگاکە چیلکەیەکی هەڵگرتەوە. دەستی بە پارچە پارچە کردنی کردو ناوە ناوە پارچەیەکی لێ فرێدا!

– ((نا... نایدرکێنم! ئەوانە ئیوهانە. بەرایی خۆیان دەکەنە خاكو خۆڵ، کە دەستی خۆشیان دەبینن ناتناسنەوە! چۆن، ... نایدرکێنم... ئەو ووشە زلانە ناتوانن لە خشتەم بەرن. سێ بە قەدەر ئەو دنیام دیوە. با هەتاوە کونێ ئێوارە بێتە سەر چۆکان و بکا تکایێ. ئەو ژانە سەرە بۆ خۆم پەیدا ناکەم. بە دەستی خۆم ئاور بەرنادەمە ماڵی خۆم. پاشان بە زمان رەشم دادەنێنو ئێران و تورانم لێدەکەنە دوژمن! چۆن. نایدرکێنم.. قورقەپ.. زاری خۆ دەگرم چێترە. هەروە نیە دەڵێن زمان بەڵای سەرە!)).

کە روانیە ساڵحۆك زانی نایدرکێنێ و تاقە پەیوێکیشی لە دەم دەرنایە. بەرازەو هەر هێندەی قاچی لە زەوی داگرت. ئیدی هێز نیە پەژیوانی بکاتەوە. لەگەڵەوەش کۆڵی نەدا. چوە کنیو بە پێی ئەو هەنگاوی نا... بە رێزەوە تەماشای کرد.

– ((مام ساڵح... ئەی فریشتەی پیر.. کە دەڵێم فریشتە گاڵتەت پێنەیە. بەڵێ فریشتەی. هەتا ئێستاکێ تاوانێکت نەکردوە. خاترجەمم ئەگەر بمری.. هەر چەندە خوا حەز بکا هێشتا زۆرت ماوە. پڕ بە دڵیش حەز دەکەم وەکو خدری زیندەت لێبێتو مردن لێت بڕەوێتەوە. گۆڕت پڕ نور دەبێ.. ئەو شوێنەی تۆی لێبنێژن لەبە پڕشنگی نورت تاری بە خۆیەوە نابینێ. لەبەر ئەوە ئەی فریشتەی بەساڵا چوو تکات لێدەکەم بیدرکێنە.. بڵێ.. ئەو نهێنییە چییە ئەو گیانە بنێسو لاوازەتی هێناوەتە هەژان. ئەو پێداگرتنەت زێتر ئازارم دەدا. زێتر ئەودالی زانینم دەکا! هەتاوەکونێ نەیدرکێنی دڵم نەخاترجەم دەبێو نە ئۆقرە دەگرێ. ئەگەر شتەکە چکۆڵە بوایە هەرگیز وا بێدەنگ نەدەبووی!)).

وەك ئەوەی گوێی لە هیچ نەبوو بێ وەرامی نەدایەوە. بۆ ئەوەی لە

ئاخاوتنەکەش رابکا هەنگاوەکانی خێراتر کرد.قاچەکانی بە نارێکی رێگایان دەبڕیو دەستەکانی بە شلۆقی دەجولانەوە. کە چاوەڕوانی لە تەوێلی هۆمەر وەدی کرد. نەیزانی چی بکا. بۆیە بە نادڵی دەنگی هەڵبڕی:

– ((کوڕم هۆمەر... من رێزێکی زۆری تۆ دەگرم.. ئەگەر تۆ وەك وێسف لەمن رامێنی بێگومان بە من وەك کوڕی خۆم سەیرت دەکەم. حەزناکەم دڵت بشکێنم. تکا دەکەم چیتر داوام لێمەکە. پەیوەکانت جگەرم دەهەنجنن. برینم دەکولێننەوە. هێندەت پێدەڵێم زەمان گۆڕاوە. زۆریش گۆڕاوە. کەس بەزەیی بە کەس نایەتەوە و هەر کەس بۆ خۆی رادەکێشێ. تفوو... لەو زەمانەی. نەك جارەك هەزار جاران تفوو. زەمانی خوێڕی.. زەمانی نامەردان. بۆ ئەو رۆژەت هێشتمەوە. بریا مردنم دیبوا

ئەو رۆژە شومەم نەدیبوا. مردن هەزار کەڕەت ئەهوەنتر بوو. نایەژن خاوەن ماڵن.. زارۆیان ووردە. ئەو کارە بۆ ئەوان دەبێتە لێقەومان. لە خوا ناترسن ئەگەنا خوا تێکدانی هێلانە پەڕەسێلکەی حەرام کردوە، ئەوجا هێلانە مرۆ! ؟.. نەك جارەك هەزار جاران تفوو..)).

فنەیەکی لێوەت هات. ئەمجارەیان خۆی بۆ دەربەست نەکراو فرمێسکی لە چاو هاتە خوار. بە هێواشی لە شوێنەکەی وەستاو لچکی جامانەکەی بە چاویەوە.. نا.. هوڕ هوڕ گریا..

هۆمەر دۆزەکەی لا زەلام تر بوو! حەزی کرد هەر چۆنێك بێ سۆنگەی ئەو گریانە بە کوڵە بزانێ. وەلێ گریانەکە خۆی دەبوە بەربەستێك و رێگەی پرسیار کردنی لێدەگرت. بە بێ ئەوەی هیچ بزانێ ئەویش کزگری لەهەوکێ ما. بیری کردەوە و لێکیدایەوە. بێدەستی خۆی رۆندکی لە چاو گلۆر بوەوە. بە نەرمی قاچەکانی ئاژۆاو چیتر سەیری ساڵحۆکی نەکرد.

(2)

((نەهاتەوە... گیرۆ بوو. دەبێ هیچی بەسەر نەهاتبێ!؟. پیرەو نەشێ رێبکا. ئاخ خوایەکەم... خوایە گەورۆنەکەم تۆ بلێی هیچی بەسەر نەهاتبێ، پیرە.. پیریش هەردەم مردنی لە قیلم قاچ کردوە، قەت بەم لەگوینە گیرۆ نەبوە. پەنا بۆ کوێ بەرم، روو لە کام بێروون بکەم!)).

کەژێ بە هێنکە برِی لە هەنوانە کە دەهاتو دەچوو، لەبەر خۆی وورتەی دەهاتو تاو نا تاو سەیری دووری گوندی دەکرد. وەك کەرویشکێکی شوون هەڵگیراو لە هیچ شوێنێك ئۆقرەی نەدەگرت. پاشان هەر خۆی بە خۆی دەگوت:

((بلێ ئەو رەشبینیەت لە چییە. خۆت دەلێی پیرە... زورهانە. ئێ کەوا بێ هەر گیرۆ دەبێ. بێدەستی خۆی، بێ ئەوەی خۆی ئارەزوو بکا، گیرۆ دەبێ. تەنگە تاوی بۆ چییە. دوا هەنگاوی هەرماڵی خۆیەتی)).

کەژێ کچێکی بالاّ مام ناوەندی گۆشتن بوو. چاو برۆی رەشو درشت، لووتی بە رێکی جێگەی خۆی گرتبوو. کەژێ بنەوانی باوکی بوو. هەر چەندە پیرو پەککەوتە بوو جار ناجار شتی کەس نەکردەی لێدەوەشایەوە کە دەبوە هۆی خەفەتخانی. لەگەڵ ئەوەش زۆری خۆش گەرەك بوو. بە هەموو توانایەکی پەرای دەکردو هیچ داوایەکی رەت نەدەکردەوە.

هەستی بە دڵ تەنگیەکی زۆر کرد. بۆیە گۆزەی خستە سەر شانو بەرەو کانی بە رێکەوت. بەمەش گەرەکی بوو بە بەردێك دوو چۆلەکە بکوژێ، لە لایەك هەوا بگۆرِیو لە لایەکی تریش ئاو بهێنێ! هێشتا نەگەیشتبوەسەرکانیکاتێ هۆمەرو باوکی بینی بە یەکەوە بەرەو ئاوایی دەبوونەوە بزەیەکی هاتێ و ئارامیەك دەستی بە هەناویدا داهێنا.

چاوەکانی تروسکەی ئارەزوویێکی پاکیان تیا زا.

–((ئارەقەیەکی زۆرتان کردوەو ماندوو بوونتان پێوە دیارە. بوەستن کەمێك ئاوی ساردتان بۆ بهێنم)).

هۆمەر بێدەنگ بوو، هەرچی سالحۆك هەلێدایێ:

–((وا خۆمان دەچینە سەر کانی، پێی ناویّ!)).

کەژێ بە بێ ئەوەی هیچی تر بلێ. بە گرنێژنەکەوە سەیری گراوەکەی کردو لێیان دوور کەوتەوە. لەگەڵ ئەوەی لەسەر کانیە کە دانیشتن سالحۆك یەکسەر پشتی بە دار گوێزەکەداو قاچەکانی درێژ کرد. بە هیلاکیەوە لە ئاوایی راما. خامۆش و هێمن بوو. لە دەنگی زەرِینی گوێ درێژێك کە لەو سەری ئاوایی بەرز دەبوەوە زێتر دەنگی هیچی تر نەدەهات. وەك هەموو جارێك دوای دانیشتنی لەم شوێنە. خانوەکەی قادر چاو بۆقانی یەکەم خانوو بوو چاوەکانی وێنەیان گرت. وورده وورده چاوی بەوانەی دیکەش داهێنا. ماڵی مەجید. ماڵی عەلی ریش سپی گوندی.. ماڵی مەحمودی.. کزەی لە جگەرەوە هات. چاوی رەشکەو پێشکەی کردو دنیای لەبەر چاو تاریك بوو. هەواڵەکە وەك مار کەپکەی لەسەر دڵی کرد بوو.

لە دوورەوە.. لەو سەری ئاواییەوە ئەحمەد وە دیار کەوت کە کابرایەکی بنێسی بەژن کورت بوو. بە جامانە قرپێژاویەکەی دەمامکی خۆی دابوو. کە گەیشتە سەر کانی، هۆمەر گوتی:

–((ها.. حەمە چۆنە وا خۆت پێچاوە!)).

–((درانم ژان دەکا. برِستی لێ برِیوم و حەجمانم نەماوە)).

–((نەختێ خێواوك لە زارت وەرکە چاك دەبی، ئەوە تاکە دەرمانیەتی)).

بە دەم ئاخاوتنەوە لە کن سالحۆك دانیشت. وێدەچوو ئازارەکەی هەر لە زیاد بووندابێ. بۆیە هەر ئاخو ئۆخی بوو.

–((کاتی خۆی هات بیدرکێنم. ئەو کلاّفە نهێنییە بکەمەوە. با هەموو لەگەڵ من بەشداری هەڵگرتنی ئەو خەمە زلە بکەن. بە تەنیا دەروەستی نایەم! ئەگەر کار وا برِوا ماوەیەکی تر دەمرم.. هەر بەزگ دەدەم!!! وەکو سەگ دەتۆپم. چی بکەم، هەر چەندەی دەکەم زارم ناروا بیدرکێنم! ئۆی خوای گەورە. سەرداری لێقەوماوان. چی بکەم باشە!؟ رێگایەکم پێ نیشاندە. رۆنیەکەم وەبەر چاوان بێخە. لەو کاتە ئەستەنگە بە هانای بەندەکانی خۆت وەرە. بگەرە فریای بێکەسان. ئەی خوای گەورە... خوایە خۆشەویستەکەی من)).

ماوەیەك بێدەنگی دایگرتن. وێدەچوو هەریەکەیان بیر لە شتێك بکاتەوە. لە نکاوڕا ئەحمەد شەکرێکی شکاند. ئەمەش دوای ئەوەی ماوەیەك سەیری سالحۆکی کرد!

-((دەڵێی گەرەکتە شتێك بڵێی؟)).

-((چی بڵێم.. چی ماوە بیڵێم!)).

-((ئەی چۆن. زۆر شت هەیە. ئەگەر خوا هیچ نسکۆیەکمان نەهێنێتە رێ، تووشی چ دەردو بەڵایانمان نەکا بڕیەمان داوە لەم ڕۆژانە بکەوینە رێ. لەو رۆژانە پێویستە بچینە ناو رەزەکانمان. دنیا گەرم بوە! دەبێ بچینە زۆزانێ خۆ. وەك ساڵانی دیکە هەموو پێکەوە بچین باشترە. ژینی مرۆ بە ئاوەدانیەوە خۆشە))

هۆمەرۆك لنگی خستە ناو ئاوەکە

-((راست دەکەی. ژینی مرۆ بێ ئاوەدانی چ ژین نیە))

ئەوان خەریکی ئاخاوتن بوون. هەرچی ساڵحۆك.. ساڵحۆکی پیرو لە دنیا جارس. کەوتەوە جیهانەکەی خۆی...

-((راســـت نـاکـەن. ئەوانیـش مــرۆنــەو ویــژدانیــان هەیە. خوا هیچ بەندەیەکی خۆی بێ ویژدان نەگوراندوە. کاتێ ئادەمی دروست کرد تۆپە قوڕێکی کردە ویژدانو لە دوڕ دڵی نا.. نەخێر باشتر وایە نەیدرکێنم. دڵنیام بە درۆ دەردەچێ. درۆیەکی زل. دەنا ئەوانیش مرۆنەو ویژدانیان هەیە. ئەگەر چاویان بە زارۆ و ئافرەتان بکەوێ بەزەییان پێمان دێتەوە! باشتر وایە بێدەنگ بم، ئەگەر وانەبوو دەمخۆن، تەنەکەم بە کلکی وەدەکەنو بە چەپڵەی منداڵە ووردان لە ئاوایم وەدەر دەنێن)).

ئەوان بەردەوام بوون لە گلی کردن. دوو کەس بوون و گوێیان نەدەایە بێدەنگیەکەی ساڵحۆك. تا ئەو کاتەی لێك جوێ بوونەوەو هەریەکەی زوریەوە ماڵی خۆی.

ئەو شەوە ساڵحۆك هەر چەندە لە نێو جێگاکەی خۆی هێناو بردو گینگلی دا. دێوی خەو نەیتوانی شارۆچکەی چاوەکانی داگیر بکاو بەیداخی خۆی هەڵبدا، بیری کردەوە. خۆی خستە کۆشی ئەندێشان. گەرەکی بوو ئەو خەمەی دڵی لە بێخەوە هەڵکەنێو شتەکە بدرکێنێ! دەستە وەستان بوو، قەت خۆی بەو بێهێزیە نەدیبوو.

-((دەڵێن شێت بوە. یەك دەنك هۆشی لای خۆی نیە. سەر بەخۆ داخێوی. لەگەڵ ئەجندۆکان، لەمە چێتران دەدوێ. وا دەزانی ئەو کارە هەوەنتەیە، ئاوا بە سووكو سانایی ئەنجام دەدرێ!... لەگەڵ هەموو ئەوانەش پێویستە بیدرکێنم. با جنێوم پێبدەن. بە توتکم دابنێن. گرنگ نیە. گرنگ ئەوەیە خۆم لەم ئازارە رزگار بکەم. بیدرکێنم باشترە لەوەی بەداخەوە بیبەمە ژێر گڵ. دەبێ ئەوانیش هێندە مێشکەیان هەبێو لە خۆیان بپرسن ئەو پیرە ریش سپییە بۆ درۆمان لەگەڵ دەکا! چ بەرژەوەندیەکی لەو درۆیانە هەیە! نەخێر... پێویستە بەیانی زوو بیدرکێنم. هەڵەیەکی گەورەم کرد ئەمرۆ بەهۆمەرم نەگوت ئەو مرۆیەکی ژیرە، گەلێکیش هاتە تکایێ. پیاو زەلامی کوشتبوا هێندە بناورابوایەوە لێی خۆش دەبوون. کەچی من دوو پەیوی سووتام لە کن نەدرکاند. باشترین شت وایە بە زووترین کات بڵاوی بکەمەوەو گەورەو بچووکی ئاوایی تێبگەیەنم. پێیان بڵێم براینە.. خوشکینە. زارۆ و خۆرتینە. حاڵ لەمەو حیکایەت لەمە. دەیانەوێ ئاواتان لێبکەن. ئێوە دەڵێن چی!؟ هاکە گەیشتنە ئێرە. ئەوسا دەست لە گونان درێژتر هیچتان بۆ ناکرێ. ئەو دەمە گازاندەم لێمەکەنو تۆمەتەکە مەخەنە ئەستۆی من. ئەوەی دەمزانی لەبەر چاوم هەڵڕشتن)).

هەتاوە کونێ کەڵەبابی سپێدە بانگی دا. ئەو لەو مشتو مڕەدا بوو لەگەڵ خودی خۆی. دوا بڕیەی ئەوە بوو دەزووی نهێنییەکە بپسێنێو بیدرکێنێ. وەك مەلێکی نێو رکە. وەك بەندەیەکی پێوەند لەپێ بەر هەڵدای بکاو بە گورجی بەربەستی ئەو شتە پەنگ خواردوەی دەروونی تێك بشکێنێ. باخێوێو شت بدرکێنی. ئەو شتە بدرکێنێ کە پەیوەندی بە گوندەکەیانەوە هەیە! گوندە شیرینەکەی. گوندە جوانو رەندەکەی. ئەو گوندەی باپیری باپیرە گەورەی، بنەچەکەی... رەگو ریشەی هەناسەیان تیا هەڵمژیوەو بە ئاوو هەوای ئەوێ فرچکیان گرتوە. لەوێدا دڵدرایان کردوە. ژنیان هێناوە.. نەوەیان ناوەتەوە. پاشان بە هێمنی، بەو پەڕی ئارامیەوە گەڕاونەتەوە باوەشی دایکی دوەمیان. دەستەملانی ئاخو گڵی گوندەکەیان بوونەتەوە. بوونە مشتێ خۆڵ، هەتاوە کونێ خانووی تازەیان پێ بنیات بنرێ...!

لە شوێنەکەی بزووت و کزو کەنەفت، پشتی بە دیوارە بەردینەکە کرد. وەك یەکێك بە نامرادی لە سەفەرێکی دوور زوریبێتەوە. ئەو شتەی چەندین گوری لە پێناو دابێ کەوتبێە دەمی نەهەنگێکو لرف کرابێ. بالیفەکەی خستە بن تەنکێشیو

هەنیشکی لە لبادەکە چەقاند. قاچی درێژ کردو مژیلانەکانی خستە سەریەك بەرانبەری لە ئەستێرەکان راما. کە لە رۆچنەکە دیار بوون. هەموو شتێك بۆنی نامۆیی لێدەهات. لە بچوکەوە تامەزن، وەك هەواڵەکە بۆنی نامۆییان لێدەهات، وەك هەواڵەکە غەمبارو زگار دەهاتنە بەرچاو.

ئاخێکی پڕ بە سییەکانی هەڵکێشاو تا هێزی تیابوو لە ئەژنۆی خۆیدا. پەنگری دەروونی زێتر بڵێسەی سەند! ئالاقی بەزەیی هاتنەوە بە خۆی زێتر ئاورینگی کرد.کە چاوی بە کەژێ کەوت دەردو داخی زێتر بوو. هۆشی بوە ئەسپێکی رەوهان‌و بەرهەڵدا بوو. چەندەی هەوڵیدا هەوسارەکەی نەکەوتەوە دەست. کەژێ تاقە یادگارێکی بەر چاو بوو لە خەجەی بۆ مابوەوە.

دوای بیستنی ئەو هەواڵە ترسێکی زۆری لە دڵ پەیدا ببوو! لە چارەنوسی دەترسا. ئەو پیر بوو بە دەرۆزەش بوایە زگی تێر دەکرد! وەلّی کەژێ چیدەکرد!؟ دڵنیابوو کەس بەنیازی پاك بە خۆوەی ناگرێ!!! ئەوەی یارمەتی بدات وەك گورگێکی برسی چاوی لێ وێز دەکاتەوە. بە هەموو شێوازێك هەوڵی راوکردنی دەدەن. ئەوسا یا دەکەوێتە بەردەستان یا دەربار دەبێ. ئەگەر دەربازیش بوو بۆ کوێ؟ لە هەموو باڵێك تەڵەی بۆ دادەنرێتەوە. ئەگەرچی مرۆی باش هەر بوەو دەری ژیان نەدرواوە، بەڵام بەختە رەشەکەی ئەو نایبڕێ! ئەو دەمە کەژێیەکی وا نازدار وەك کەل‌و پەلێکی بێفیەت ئەم دەست‌و ئەو دەستی پێدەکرێ. گامەی ناکەس بەچە و نامەردە هەوڵ دەدا ئارەزووی خۆی پێدامرکێنێ.

ساڵحۆك وەختی بیری لەم شتانە کردەوە وەك پڵنگێکی بریندار مرەی لێوەهات. مستێکی بە تێنی لە دیوارەکەدا! هەڵسایەوەو نەیزانی چی بکا. لە پر دەرگاکەی کردەوەو چاوی بە ئاسمانی پان‌و بەریندا گێرا. ئەستێرەکان وەك یاقوت پارچە ببوون هەر دەنکەی کەوتبوە لایێ. بە نازەوە چاویان لەوانە دەتروکاند کە بەری خۆیان دەدایێ. رۆندك لەسەر رووە چورچ‌و لۆچدارەکەی جۆگەی بەست و بۆ ناو ریشی شۆڕ بوەوە.

کەژێ لەگەڵ دەنگی نووزەی باوکی واگا هات. لە جێگاکەی دانیشت‌و

بێدەنگ بوو. نەیزانی چی بڵێ. سۆنگەی گریانێکی وا بە کوڵ، چۆن لە پیرەمێردێکی بە ساڵاچوو بپرسێ! دژایەتیەك لە دەروونی سەری هەڵدا. دوو هێز سەریان قیت کردەوە. یەکێکیان داوای بێدەنگی کرد ئەوەی تریشیان پرسیار!

–((باوکە.. کەس‌و خوێشەکەم. لەم دنیایە بەر فرەیەدا... لەو جیهانە تژی ئازارە. لە تۆو ئەو خوایە زێتر کەس گومان نابەم. بڵێ هۆی ئەم گریانەت چییە. بۆ دەگریەی. ئەو خەمە ئەستوورە چییە وا بە ئادگارتەوە لکاوە. دە بەرت دەناوریمەوە، چیتر ئازاری خۆت مەدە. ئەو لاشە بچووك و بێ هێزەی تۆ، دانەی تەمەن و رۆژگار وای هاڕیوە ناشێ باری ئەو خەمە گرانە هەڵگرێ.تکا دەکەم باوکە خۆشەویستەکەم، تکا دەکەم!)).

ناورانەوەی کەژێ هیچی بۆ نەکرا. هێندەی سۆتەکە جگەرەیەك مفای نەبوو. ساڵحۆك ببوە پاڵەوانی فلیمێکی تراژیدی و ئەوەی دەستی بۆ درێژ کردبوو وەکو مار ئەنگوستی گەستبوو!

–((دەبێ بیدرکێنم. لەم سەر تا ئەم سەری ئاوایی بگەڕێم و بە دەنگێکی بڵند هاوار بکەم: خەڵکینە ئاگادار بن. ئەو بەڕەی ژێر پێتان رادەکێشن و تەوقی سەرتان بە عەردی دەکەوێ. لە بێخەوە هەڵتان دەکەنن‌و ئاورتان دەماڵێ بەر دەدەن. چوست‌و چاپووك بن. بەرلەوەی دیل‌و بن دەست بن، بیر لە سەرکەوتن و سەرفرازی بکەنەوە. دوایی پەژیوانی داد نادا. لە چۆك دان‌و ئاخ هەڵکیشان هیچی بۆ ناکرێ!)).

بە لەز بوو لە هاتنی بەیانی. حەزی دەکرد ببێتە کازێوەو خۆر وەك گەنجێکی بە وەج‌و خوێن گەرم سینگی دەرپەڕێنێ. تاوەکو ئاواتەکەی بهێنێتە دی. ئەو دەنگە زیندانیەی قورگی ئازاد بکا. هەر چەندەی کەژێ ئاخاوت، ئەو هەرگوێشی لێنەبوو. وایدەزانی لەگەڵ ئەویشی دانیە! ئەوەی ئەم شەوە بارتەقای هەواڵەکە زەندەقی ساڵحۆکی برد کەژێی کچی بوو. بۆ ئەویش گەیشتە ئەنجامێك، بڕیەیدا بە زووترین کات بۆ ماڵی خۆی بەرێ بخا!

–((مادامەکونێ هۆمەر مارە بڕیەتی هێشتنەوەی بۆ چییە! هیچ ئەگەرێك نیە بۆ گیرۆ بوونی. هۆمەر گەنجێکی لێوەشاوەیە، دەتوانێ پارێزگاری بکاو ببێتە پشت‌و پەنا بۆی، دەتوانێ بەرگری لێبکا!)).

کە رۆژ چاوی هەڵێنا. ساڵحۆك دوو بڕیەی گرنگی دابوو. هەر دووکیان پەیوەندیەکی بەتینیان بە ژیانیەوە هەبوو.

هەرچی هۆمەر بوو... ئەویش کە زوریەوە ماڵ پەست‌و دڵ تەنگ بوو. هەڵس‌و کەوتەکەی ساڵحۆك ئۆقرەی لێبڕیبوو.

–((دەبێ چ نهێنییەکی زل بێ، بەو شێوەیە کاری لەو پیرە کردبێ!؟)).

هەر سەرلە ئێوارە قادر چاو بۆقانیو هەباس چوونە لای، دوای دانیشتن و بە خێرهاتنی کردنیان. دەستیان بە ئاخاوتن کرد. لە دەرگای زۆر باسیان دا. گفتو گۆیان لە سەر زۆر شت کرد. هۆمەر هەرچی دەکرد مەژی لەگەڵ گلیەکانی وان سەقام گیر نەدەبوو. وەلێ بە سەرخۆی نەدەهێنا، جار ناجار هەر بۆ ئەوەی وا نیشان بدا کە ئاگای لە باسەکەیە. گرنێژنێکی دەخستە سەر لێوان!

لە نێو ئەو باسانەدا باسێك سەرنجی راکێشا. ناچاری کرد بە بایەخەوە گوێی بۆ رادێری. لە دڵی خۆی دەیگوت.

–((دەبێ مرۆ هەبێ بەو شێوازە رەفتار بکا! مامەڵە لە سەر دایکی بکاو فیەتی بۆ دابنێ! کەس دایکی خۆی فرۆتوە، کەس مێژوو نشیمەنی خۆی بە پارە گۆڕیوەتەوە!؟)).

ئەو شتانەی گلیان لێوە دەکرد. ئەو باسانە لە کن خەڵکی ئاسایی نەبوو!شوورەییوخەوشێکیگران بوو، کەس خۆی لەژێر باری نەدەگرت. قادر چاو بۆقانی کە داخاوت ناوە ناوە ئەوەی دووبارە دەکردەوە:

–((بەم گوێیانە گوێم لێبوو. کابرا درۆی لە سەرو ریشی نەدەوەشایەوە. بەم کارەش دڵ تەنگو زگار ببوو. بە کوڵ دەگریاو فرمێسکی دەباراند. ئەوەی ئەو دەیگێڕایەوە خۆی لە نێو رووداوەکە بوو!)).

قادر چاو بۆقانی مرۆیەکی قوتەی خڕ بوو. چاوەکانی زیاد لە رادە دەرپەریبوون، بۆیە پێیان دەگوت قادر چاو بۆقانی. لەگەڵ ئاخاوتن دەستی دەبزواندو دەجولایەوە. هەستی کردبوو کە باسەکەی زۆر سەرنجی هۆمەری راکێشاوە. بۆیە بە چێژ تر باسەکەی دەگێڕایەوە:

–((کار لەوە نەماوە، کەس نیە نەیزانێ. بە گەرمی دەستیان بە ئەنجام دانی کارەکەیان کردوە. ئەو کابرایەی دوهێ میوانی من بوو. دەیگوت هاوڕێیەکەم بۆی گێرامەوەو گوتی.

دوای نیوەڕۆیەکی گەرم گەیشتنە ئاواییەکەی ئێمە. هێندەم زانی چەند چەکدارێك لەبەر دەرگا بە دیارکەوتن. گازی دەرەوەیان کردم. کە چوومە دەرەوە بینیم خەڵکەکەیان هەموو کۆ کردۆتەوە. ئەفەندیەکی وورگ زل وەستابوو، بۆ خەڵکەکە داخاوت و دەیگوت:

–ئێمە لە شارەوە هاتووین بۆ کن ئێوەی ئازیزو خۆشەویست، کە بە شێکن لەم گەلە.. بەشێکی باشن لەم گەلە. لەبەر ئەوەی ئێمە هەست دەکەین، پێویستی سەر شانمانە ژیانی ئێوە خۆش بکەین!!! لەم دەردە سەریەتان رزگار بکەین. بۆیە میری نیشتمانی برپەی راگوستنەوەتانی دا! پێویستە بتانگوازینەوە شار. لەوێ کارەبا، .. ئاو.. نەخۆشخانە. هەمووی لە مشەیە.. نەخێر.. ئێمە هەرگیز ناتوانین هاونیشتمانی خۆمان بەم شێوەیە ببینین. دەبێ لەشار هەموو شتێکتان بۆ دابین بکەین!.

خەڵکەکە وەك شێرێکی برینداریان لێهات.یەکێك دەنگی بەرزکردەوە و هاواری کرد:

–((هێ هێی شار! هەر بنە گوێزێك.. قومێك ئاوی کانی، بەهەزار شار نادەین))

کابرا سەیری خەڵکەکەی کرد کە وەك جم جمە سوڵتانی تێك هەڵقژڤژا بوون. وەك گۆمێکی مەند لە جێگەی خۆیان دەهەژان:

–((تکا دەکەم گوێ رادێرن. دار گوێزی چی، ئێوەی گوندنیشن تا ئێستا زیانتان بۆ دەرنەکەوتوە! .. گەمژەڵن. نەزانن، گەر ئێمە بەرژەوەندی ئێوەمان گەرەك نەبێ بۆچی ئەو رێگە دوورە دەبڕین! بۆ ئەو ئازارەی خۆمان دەدەین. بەلانەکونێ قەینا. ئێمە هەرگیز بە کەراتی ئێوە ناکەین و لێتان زویر نابین. دەروونمان فراوانەو ناشێین دەست بەرداری ئێوە بین. حەز دەکەین ژیانێکی مرۆیانە و فرە خۆشتان بۆ دابین بکەین. دار گوێزی چی!!! سەد گاشەی لە دوا بهاوێژن. نازانن زیانی چەند زۆرە بۆیە وا داخێون! زانست هەموو زیانەکانی دەرخستوە، وەڵێ ئێوە هێشتا لە واتای زانست نەگەیشتوون. ئاوی کانی! گوایا دەزانی سۆنگەو ئەگەری هەموو نەخۆشیەك ئەم ئاوەیە! پێم ناڵێن چاوتان لە چییە؟ ئێوە هەرچەند نەزان بن ئێمە ناچارین یارمەتیتان بدەین و بتانگوازینەوە شار. دڵنیا بن هەموو شتێکتان دەقرسێو چەند بێ دوو هێندەتان بارتەقا دەدرێتێ. ئەوە بزانن ئێمە بەر لە هەموو شتێك چاکەی ئێوەمان گەرەکە!)).

دوای ئەم قسانە بە ماوەیەکی کەم دەستیان کرد بە قرساندنی رەزو باخەکانیان. کە قادر چاو بۆقانی دیماهی بە گلیەکانی هێنا، بێدەنگیەك دایگرتن. هۆمەر لەگەڵ پەیوەکان تاسابوو، دەرزیت لێدابوایە هەستی پیێ نەدەکرد.

دوای ئەوەی میوانەکان رۆیشتن بە تەنیا مایەوە. ترسێکی ئەستووری لە دەروون زا. زۆر بە ئالۆزی لە مەسەلەکە گەیشت. زانی ئاکامێکی وەك تەنی رەشی دەبیێ. بیری لە چارەنوسی گوندەکەیان کردەوە. وێنەی دارگوێزەکان، کانیەکان، .. دایکی.. کەژیێ.. سالحۆك. وێنەی یەکە یەکەی خەڵکی گوندەکەی وەبەر چاو تێپەڕی. هەمووی بە ناگزوری و لێقەوماوی بینین. جگەرەیەکی داگیرساند. لەسەر گازەرەی پشتیێ راکشاو مژێکی قووڵی لە جگەرەکەدا. دوکەڵ بازنە بۆ ساپیتەکە بەرز بوەوە. بە تووڕەیی فووێکی کردو هەمووی بڵاو کردەوە.

لەو کاتەدا رابۆ لەسەر جێگاکەی رازابوو سەیری کوڕەکەی دەکرد. دیقەتی دابوە ئادگاداریو شتێکی تیا بەدی دەکرد. حەزی دەکرد پرسیاری لێبکا. نەشدەوێرا! شارەزای کوڕەکەی بوو دەیزانی پرسیار کردن دڵ تەنگ ترو پەشێوتری دەکا. لە حەژمەتا خۆی وا بە زەویەوە نووساند بوو دەتگوت گیانی تیا نەماوە! رابۆ پیرەژنێکی پشت چەماوەی بنێس بوو. قاچەکانی بریتی بوون لە پارچە ئێسقانێکی رەق و تەق. گۆزنگی وەك کەلا بەرد دەرپەڕیبوو. لەبەر ئەوەی زۆربەی کات بە پیێ خاوسی دەگەڕا پاژنەکانی زیوار زیوار و قەڵەشتی ببوون.

تەحۆ بە بێدەنگی لە کن دایکی رازابوو. ئەویش بەم تەمەنە بچوکەی هەستی بە دڵ تەنگی برایە گەورەکەی کردبوو، بۆیە وورتەی لێوە نەدەهات، وەك شەوانی دیکە داوای گێڕانەوەی چیرۆکی لە دایکی نەدەکرد! هەرچەندە نیشانەی ئارەزووی گوێگرتنی بە ئاشکرا پێوە دیار بوو، رابۆ هەستی بەمە کرد. بۆیە بیێ ئەوەی چاوەڕوانی داواکردنی ئەو بیێ بیری لە چیرۆکێك کردەوە، بەو مەبەستەی بە بەردێك دوو نیشانان بەنگێویێ. لە لایەك تەحۆ بێبەش نەکا لەو چیرۆکانەی پێیان راهاتبوو. لە لایەکی تر سەرنجی هۆمەر رابکێشیێو شتێکی تێبگەیەنیێ! چاوی بڕیە تەحۆ و ماوەیەك داما. روخساری بە خەندەیەك خەملاند:

–((ها... کوڕی گچکەم... بەر خۆڵەی ساوام بۆ ئەمشەو داوای چیرۆکم لێناکەی! دەزانم دڵت پڕ ژانە، خۆزگە هۆیەکەشم دەزانی. لەگەڵ ئەوەش گرنگ نیە. من خۆم چیرۆکێکت بۆ دەگێڕمەوە، چیرۆکێکی پر چێژ. باش زەینی خۆتی بدەریێ. کوڕم، دەگێڕنەوەو دەڵێن لەو وولاتەی خۆمان. لەو کوردستانە ئازیزەی. لەنێو چیایە بەرزو سەر کەشەکان. گوندێکی خنجیلانە هەبوو. یەکجار قشتو خنجیلانە بوو. ئەوەی بیدیبوایە وەك کچێکی جوان دڵی بۆی لێی دەدا. هەستی بە خۆشەویستیەك دەکرد لە ناخیدا لە دایك دەبوو. حەزێکی سەر شێت شالاوی بۆ دەهێنا. لەو گوندەدا خەڵکەکە هەمووی هەڤ یەك بوون. ئاغاو دەرەبەگیان تێدا نەبوو. چاو سۆرو زۆرداریان تێدا نەبوو. بۆیە جەورو ستەمیان نەدیبوو نەیاندەزانی چەوسانەوە چییە! گوندەکە گوندێکی دوورە پەرێز بوو. ریێو بانانی نەدەچۆوە سەر. رێڤینگو پیادەی بەسەرەوە نەبوو. خەڵکەکە زۆربەی کاتیان بە کارکردن بەسەر دەبرد. هەمیشە پەرای رەزو باخەکانیان دەکردو گوندەکەیان دەڕازاندەوە.

رۆژگار رۆیشتو رۆژگار هات. ساڵ بەسەر چوو ساڵ هات، رۆژ بە رۆژ ژیانیان خۆشتر دەبوو، ئارامی و دڵنیاییان پتر دەبوو. چونکیێ کاریان دەکرد. چاویان لە نژدی و راوو رووتی خەڵکی نەبوو. هەموو بە پاکیەوە. بە دڵسۆزیەوە بۆ گوندەکەیان تێدەکۆشا! رۆژێك هەواڵێك لەنێو گوندی پارڤە بوو هەمووی هەژاندن. دڵی سەر لەبەری ناشادو تژی خەم کرد. لە جێی ئەو دڵنیاییە تووشی ترسو دڵەڕاوکیێ بوون. گوتیان دێوێك چیای گرتوە. لەسەران وەستاوەو تەیارو ئامادەی شەڕە. گورزی ئاگرینی لە دەستە و تەڕو ووشك بەیەکەوە دەسوتێنیێ. سڵ لە مەرگ و مردن ناکاتەوە. دڵی بۆ زارۆ و ئەویندارانی لێنادا. جگە لە خۆیو بەرژەوەندی خۆی چاوی هیچی دیکە نابینیێ. دیێ و دەچیێ... دەنەڕێنیێو نەعرەتە لێدەدا. کێو بە کێو دادەداو ووردو خاشی دەکا. دەمی بە هەر رووبارێکەوە دەنیێ ئیشکی دەکاو دڵۆپێك ئاوی تیا ناهێڵیێ. دەچێتە نێو هەر رەزێك لرفی دەکاو ئیتر سەوزی لەو رەزە نابینی!

ئەو هەواڵە دڵی خەڵکەکەی وا سەخڵەت کرد گەورەو بچوك.. پیرو تولاز ئۆقرەیان لێبڕا. هەمی رەنگ زەردو لێو بەبار بوون. نەیانزانی چ رێگەیەك لەو تەنگاویەیان وە دەردەنیێ. بەرەنگاری دێوە ببنەوە یا خود چۆکی بۆ دابدەن و کلیلی چارەنوسیانی بخەنە مست؟! راستو ناڕاستیان لێگوم ببوو. هەرچەندەی تێدەهزرین، ئەنجام دانی داخوازیەکانی دێوە ئەستەنگو سەخت بوو. ئەو ژیانەی ئەوان پێی راهاتبوون ئەمەی رەتدەکردەوە. داخوازیەکان زۆر بوون و لەبن نەدەهاتن!

دەبوایە یەکەم شت ببێتە مەزن و سەرداری گوندەکە. لە گچکەترین شت تا گەورەترینی بخرێتە بن دەستی ئەو! ئەو رەنجەی بە درێژایی ساڵ دەیدەن بەرەکەی لە بەردەم ئەو دانێن، تا بە گوێرەی مگێزو ئارەزووی خۆی هەڵسو کەوتی پێبکا. ئەگەر کەسێکیش خوانە خواستە رۆژێك لە رۆژان تاقە ووشەیەکی ناڕەزایی و بەرەنگار بوونەوەی لەزار دەرچوو. ئەوا دەبێ بێ سێو دوو سێدارەی بۆ دامەزرێنرێ!

خەڵکەکە حەزیان نەدەکرد ئێخسیر بنو بکەونە بن دەستان. لەگەڵ ئەوەش نەیاندەویست شیرازەی ژیانیان لێتێکبچێو خوێن لە گوندەکەیان برژێ! چەندەی پیاو ماقووڵ و ریش سپی گوندی دانیشتنو ئاخاوتنیان لەسەر کرد. نەگەیشتنە هیچ ئەنجامێك! رایەکانیان وەك دوو ریانێك لە پڕ لێك جوێدەبوونەوە. دەئەنرینو دێك زویر دەبوون. هێندەی نەدەما دەگژ یەك رابچنو شیر دێك بسوون! هێندیکیان وایان لێدەهات حەزیان دەکرد دێوە سەر لەبەری گوندەکە بسووتێنێ، نەوەك رای ئەوانەی تر سەرکەوێ! ئەوان لەزگ مشتو مڕێ خۆ بوون. کاتیش بە لەزی دەڕۆیشتو بەجێی دەهێشتن، لە رووداوەکان بە جێدەمان و کەلێنێکی گەورە لە نێوان ئەوانو زەمەندا پەیدا دەبوو! کە ئەمە بۆ دێوەکە رێکەوتێکی مەزن و لەبار بوو.

لەو گوندە گەورەو گرانە تەنیا یەکێك بە کردەوە بەرەنگاری دێوە بوەوە. قۆڵو باسکی هەڵکردو ناوی خوای لێهێنا. وەك مێروولەیەکی بچوك بەرانبەر دێوێکی زڕتە زەلام راوەستا. سینگی دەرپەڕاندو ئەنگوستی بۆ نێو چاوی درێژ کرد.بوە شەڕو زۆرانبازیان. رۆژێك... دوو... سێ ئەو شەڕە هەر بەردەوام بوو. شتاقیان دەروەستی ئەوەی دیکە نەهات. خەڵکی گوندیش لە ســەیرکردن و تێرامان زێتر هیچی دیکەیان لە دەست دەرنەهات.

دێوەکە کوڕێژگەی هێناو برد، کوڕێژگەی ئازاو پاڵەوان ئەو شینە دێوەی هێناو برد، نەخێر بێ سوود بوو. دەروەستی یەك نەهاتنو نەهاتن! سەری رۆژی حەوتەم شەڕەکە گەرمتر بوو. دێوە جواناوێکی وایکرد بوو رووباری لەبەر دەڕۆیشت. هەر چاوێکی هێندەی کوانوێك کرابوەوە و ئاوری لێدەباری. هەرچی کوڕێژکە بوو، کوڕێژگە ئازاو لە خۆ بووردوەکە بوو پەکی کەوتبوو هانە هانی رۆژە رێیەك دەڕۆیشت. ئەوەی تێنو هێز بوو دە لەشێ وی نەمابوو وەك مێلیچکی تەڕ هەڵدەلەرزی! کەچی کۆڵی نەدەداو نەدەدا. بەرگری دەکردو هەڵمەتی دەبرد. وەڵێ مرۆیەکی بنێس و لاواز چۆن دەرەقەتی دێوێکی دڕو لە خوا نەترس دێت! ؟لە ئاکامدا کوڕە کەوتە ژێرەوە. ملی لەگەڵ شیری پڕ شەڕی دێوی قوڕمساخ پەڕی و لە لەشی جوێ بوەوە. وەك کلافەیەك بۆ نێو گوندی گلۆر بوەوە. خوێنی فیچقەی کردو جۆباری بەستا. بەهەمان شێوە بۆ نێو ئاوایی شۆڕبوەوە و پێلی دا.

خەڵکەکە هەموو واقیان وڕما! تا ئەو دەمە لە مرۆیانیان نەدیبوو هێندە خوێنەی لەبەر بڕوا! سەرسام ببوون. نەیاندەزانی ئەو لاوە لە تیرەی مرۆیان بوو یا خود فریشتان!!! ئەمەیان بە مەژی دادەهات لە کاتێکدا هەموو بابو باپیریان بە چاکی دەناسی!. دەیانزانی بنەچەکەشیان هەر لەو گوندە بووینە.

هەموو بە غەمباری چوونە سەر لاشەکەی. تەرمە پیرۆزەکەیان بەرز کردەوە و بەرەو گوندی زوڕینەوە. دەنگی پێکەنینی دێوەش زێتر بەرز دەبوەوە و چیای لەگەڵ دەهاتە هەژان! ئەوەی لەو گاڤە سەرنجی خەڵکەکــەی بــەرزەفت کــرد ئەوەبــوو پاڵەوانەکە لە کــاتــی مــــردنیش خەندەیەکی بە ئادگارەوە بوو! کە لێی تێنەگەیشتن!

دوای ئەوەی پاڵەوانەکە بوە گوری. گوندەکە کەوتە بن دەستی بە خوێن سوور بووی دێوەکە. بە ئارەزووی خۆی رەفتاری دەکرد. رۆژ نەبوو چەندین کەڕەت نەمرن و نەژیێنەوە! خۆشیەکەی جاران نەما. هەر ساتەی یەکێکیان قرقەپ دەکرا، ئەوانەی دیکەش بەبێدەسەڵاتی چاوەڕوانی هاتنی نۆرەی خۆیان دەکرد. ئەو دەمە ئێرەییان بە کوڕە دەبرد. لە واتای ئەو خەندەیە گەیشتن کە لە مردنیشدا روخساری پاڵەوانەکەی بەرنەدا!)).

رابۆ کە دیماهی بە چیرۆکەکەی هێنا ماندوو بوونێکی زۆری پێوە دیار بوو. تەحۆش بە شێوەیەکی وا ئاوێتەی چیرۆکەکە ببوو پاش تەواو بوونیشی بە ماوەیەك نەیتوانی تاقە پەیوێ دەربڕێ! گریان وەك مندالێکی چەتوون خۆی بە واگۆنی هەناسەی شۆڕ کرد بوەوە.

هەرچی هۆمەر بوو چۆن لەسەر پشت رازا بوو، هەروا مایەوە. سەیری دایکی نەدەکرد. هەرچەندە هەموو گیانی ببوە گوێچکە و گوێی رادێرابوو. بە تەواوی هەستی لەخۆ بڕیبوو لە ئەنجامی چیرۆکەکە وورد دەبوەوە. ترسەکەی گەلێ زێتر ببوو. خاترجەم بوو کەشتەکە راستەقینەیەو وا شالاوی بۆ دێنێ. هەر چەندەی خۆی هێناو بردیش هیچ چارەیەکی بۆ نەدۆزرایەوە ! لە پڕ بە گورجی هەڵسایەوەو چوە دەرەوە. سەیری دەوروبەری کرد. هەموو شتێك ئاسایی بوو. هیچ گۆڕانێك لە ئارادانەبوو. نە دێوە دیار بوو نەهیچ. شەو هەر وەك شەوانی دیکە رەش و تاریك بوو. گوندەکەیان خامۆش و بێدەنگ بوو! بیری کردەوە، ئەو ئێوارەیە وەك هەموو ئێوارەیەکی تر کوڕو کاڵی گوندی لە سەر کانی و بن دیواری مزگەوت کۆڕ و کۆمەڵیان بەستابوو. ئاهەکی وەبەر هاتەوەو فێنکاییەك پەنجەی بە هەناوی داهێنا ! وەڵێ تەمەن کورت بوو. وەك ماسیەکی لە تۆڕ دەرباز بوو بە تامەزرۆییەوە خـۆی خسـتـەوە دەریـای لێکدانـەوە. نەیویسـت خۆی هەڵخەڵەتێنێ. دڵنیابوو کە ئەوەی ئەو دەرکی پێبردوەو تێی گەیشتوە بە گوێرەی خەڵکی دیکە هێشتا لە پشت پەردەیەو نایبینن! بۆیە بە ئەرکێکی گەورەی خۆی دانا. کە تێکڕایی ئاوایی هێور بکاتەوە و هەموو شتێکیان تێبگەیەنێ!

لە چیرۆکەکەی دایکی گەیشت. زانی پاڵەوانەکە بۆچی مردنی هەڵبژارد. بۆ خۆی خستە گێژاوی ئەو شەڕەی کە هیوای سەرکەوتنی گەلێ کەم بوو.

تا دەهات دۆزەکەی لەکن زیاتر دەڕسکاو ئاڵۆزتر دەبوو. دوو دڵ بوو لەو شتانەی کە بۆی دەچوو!

–((نابێ گوللە بە تاریکیەوە بنێم، پلوکە بەردان هەڵدەمە گۆمی مەند، ئەمە بیر کردنەوەو دانیشتنی گەرەکە. پێویستە بەیانی بچمە نێو خەڵکی و گوێ بۆ ئاخاوتنەکانیان رادێرم.. وێدەچێ هەموو مەسەلەکەیان زانیبێ! دۆش دامابن‌و بە هەندی هەڵنەگرن! کات دەڕواو جێمان دێڵێ. پێویستە بەرایێ لەگەڵ سالحۆك دابنیشم. گومانی تیا نیە نهێنییەکەی ئەویش ئەوەیە ! پەیوەکانی لەو بابەتە نزیك بوون. لاوکەکە بۆنی نامۆیی لێدەهات. ترسی پەراگەندەیی پێوە دیار بوو! بەڵێ... سالحۆك ئەمەی بەرگوێ کەوتوە، بۆیە وا چاوی چۆتە پشتی سەری!)).

(3)

که رۆژ یەکەم گزنگی دا. دوای ئەوەی شەوێکی ناخۆش و تژی خەونی ناپەسندی بەسەر برد. چاوی هەڵێنا. بەهشتاوی چوە دەرەوەو سەیری گوندەکەی کرد. خامۆش و کپ بوو. تازە خەریك بوو ژیان تێیدا دەستی پێدەکردەوە. لە لایەك حیلەی ئەسپو لە لایەك دەنگی زەڕیینی گوی درێژ، لە دوورەوە بەرز دەبوەوە. خەڵکەکە مژوولی خۆ تەیار کردن بوون. یەکێ ئەسپی زین دەکردو یەکێ مەڕوماڵاتی دەبردە دەرەوە.

پشیەکی وەبەر هاتەوە. هەناسەیەکی یەك بە سییەکانی هەڵمژی و شانەکانی قرچاندەوە. دوای ئەوەی نانێکی سەر پێیی خوارد بەلەزی بەرەو ماڵیساڵحۆك کەوتە رێ. بە چوستی هەنگاوی دەنا. هەستی دەکرد شتێك لە جەستەی مۆریلەی دەکرد!

که گەیشتە ماڵی ساڵحۆك لەبەر دەری دەنگیدا. کەژێ چوە دەرەوە. که چاویان بەیەك کەوت. خۆشیەك دڵی داگیر کردن.

–(((مام ساڵح لە ماڵە؟)).

–((نەخێر...!))

کەژێ سەری شۆڕ کردەوە بە نازەوە ئەم وەرامەی دایەوە.

–((بەم بەیانیە بۆ کوێ چوە!؟)).

–((نازانم... زوو چوە دەرەوە و هیچی نەگوت!)).

–((دەبێ بەم بەیانیە بۆ کوێ چووبێ؟))

هۆمەر ئەم پرسیارەی لە خۆی کردو نیگایەکی چڕی بڕیە کەژێ. رووی خۆی وەرچەرخاندو ویستی بە نامرادی بزوریتەوە؟ کەچی لە دوورەوە ساڵحۆك وەدیار کەوت. سەری شۆڕ کردبوەوەو بە تەنگەتاوی هەنگاوی دەنا. تووڕەیی وەك نیشانەیەکی ترسناك بە تەوێلیەوە لکابوو. خڕەی سینگی لە دوورەوە دەبیسترا! نوکی چۆگانەکەی وا بە رقەوە لە زەوی دەچەقاند دەتگوت هەنوکە کانی لە جێگاکەی هەڵدەقوڵێ.برۆیەکانی یەك دوو جار بزواندو فنەیەکی لێوە هات! که هۆمەرۆکی بینی هێندەی دیکە پەستی پێوە دیاری دا. بێ هیچ پێشەکیەك یەکسەر دەستی بە ئاخاوتن کرد:

–((ریش بە گوە! ئەو پیرە سەگە کەی ریش سپی گوندیە. بای تۆزقالێك ئەقڵی دەمەژیێ دانیە. لێی بپرسی رۆژی چەند کەڕەت نوێژان دەکەی دەڵێ چوار.. بەیانی لێ لرف دەکا! نازانم کێ ئەو سەگە ترۆ کراوەی کردۆتە ریش سپی گوندی!؟ گوتم عەلیۆك، مام عەلی... عەلیاغە.. من ئەو شتەم زانیوە. گوێم بۆ رادێرە. بایەخی پێبدەو ئەمجارە گاڵتەت پێنەیە.. گوێ بگرە عەلیۆك دەڵێن دەمانگوازنەوە! فلآنکە ئاوایی... فیسکە ئاوایی. هەموویان گواستەوەو بەڕێ کرد. بەر لەوەی ئێمەش بە دەردی ئەوان بچین چارەیەکمان بۆ بدۆزەوە! تۆ مەزن و ریش سپی گوندی و ئەو ئەرکە دەستۆی تۆ دایە.. ئەو ناپیاوە گاڵتەی پێکردم. پێدەکەنیۆ دەلێ:

ساڵحۆك بەسیەتی. لەجیاتی ئەو گلیانە یارمەتی کچە تەنیایەکەت بدە. چییە دێی ئەو قسەلۆکانە دەکەی! پیرە بیرێك لە حاڵی خۆت بکەرەوە قەت نەمدەزانی هێندە رەق و راست پێمدەڵێ ساڵحۆك دەزانم بە ناو ساڵ کەوتوویی و خەلفاوی. ئەوەی لە کن منت درکاند لای کەسی تر نەیدرکێنی! ئەگەنا ناوبەدت دەکەن. خۆت دەزانی ئەوە لە ریشی من ناوەشێتەوە بۆیە بێدەنگ دەبم. تۆش بێدەنگ بە و واز لەو دەم دڕیە بێنە! خوا نانێکی پێداوی دانیشەو لە کاولگەکەی خۆت بیخۆ.پێمگوت کورە عەلیۆك ئەمە کاری گاڵتە و خەلفان نیە. ئەمە راست و راستەقینەیە وەك سۆزانی دایکت! کەس نیە لە ئاوایی نەیزانی.

بەرایێ وا تێگەیشتم بە تەنیا من دەیزانم بۆیە نەمدرکاند. عەلیۆك نەمدرکاند هەر لە ترسی ئەو پەیوانەی تۆ. بەڵانەکونێ باوەڕ بکە کارەکە راست و راستەقینەیەو هەموو ئاوایی دەیزانی. تۆ خۆشت چاکی دەزانی!)).

سالْحۆك ئەمەی وا بە تووڕەیی دەگێڕایەوە گلێنەی چاوی لەگەڵ دەسوڕا! وەك ئەوەی شتێکی بەفیەتی بزر کردبێ هەر دەهاتو دەچوو ئۆقرەی نەدەگرت.

هۆمەر کە سالْحۆکی ئاوا بینی، بێدەنگ بوو. بەرد لەجێی خۆی بزووتو هاتە دەنگ ئەو نەهات. تا ئەو دەمەی سالْحۆك کەمێك هێور بوەوەو هاتەوە سەرخۆ. ئەوسا بە نەرمی پاڵی بەو ووشانە نا کە لە قورگی ئامادەی کردبوو:

-((چی بوە مام سالْح!))

-((نازانم کێ ئەو توتکە سەگەی کردۆتە ریش سپی گوندی. کەسیش نا... عەلیۆك.. کەی ئەوە هی ئەوەیە ببێتە مەزنێ گوندی! نا... حاشا. هی ئەوە نیە بە پیاوی بزانی. تڕحێو ئەو خەڵکە تەڕ مەزنی خۆیان هەڵبژاردوە!)).

لەگەڵ ئاخاوتندا ئارەقەزەنگوڵ زەنگوڵ بە هەنیەی دەهاتە خوارەوە. لە بن دیوارەکەلەسەرچیچکان دانیشتو گۆچانەکەی خستە سەر رانی)).

-((بلێ مام سالْح... بەم بەیانیە بۆ چوویە کن عەلیۆکی!؟))

سالْحۆك دوای ئەوەی لە پرسیارەکە گەیشت. بەبنی چاوی سەیری کرد:

-((مام عەلی... هەتیو ئەوە هی ئەوەیە پێی بلێی مام عەلی! لە منت نەکەوێ بلێ مام گوو... عەلیە سەگ))

تـاوێ بێدەنـگ بـوو. بە نـوکـی چۆماخەکەی لەسەر بستە زەویەکەی بەردەمی دەستی بە خەت خەتێن کرد پاشان بە رقەوە لەو بەردەی گیر کرد کە لە لای راستی قاچی چەپی سەری دەرهێنابوو.

-((کە لە خەو هەڵسام نیازم وابوو بێمە کن تۆ. بڕیەشم هەر ئەوە بوو. گوتم دەچمە کنی هەموو شتێکی بۆ دەدرکێنم، دەلێم کوڕم هۆمەرۆك لەو گوندە گەورە و گرانە لە تۆ پیاو تری تیا نیە. لە تۆ چاپوکترو مێرخاستری تیانیە. هاتووم هەموو شتێکت بۆ روون بکەمەوە، ئەو نهێنییە ئاشکرا بکەم کە دوینێ نەمدرکاند. کەچی قاچەکانم، قاچە بەدو پۆخڵەکانم ناپاکیان لەگەڵ کردم. گوتم ریش سپی گوندییە. پێویستە ئەو ئاگادار بکرێ تا چارەیەکمان بۆ بدۆزێتەوە. کەچی ئەویش ئاوا وەرامی دامەوە. دڵی شکاندم و هەستی بریندار کردم. هەی خوا لە تەپڵی سەری بدا!)).

لەگەڵ دەربڕینی ئەو پەیوانە. دڵۆپی رۆندك ئاوێزانی ریشە پەمۆییەکەی بوو. لچی وا شۆڕبوەوە دەتگوت هەنوکە بەردە بێتەوە!

هۆمەر بە سەرسامی سەیری کەژێی کرد. پاشان رووی بۆ لای سالْحۆك وەرچەرخاند:

-((نەتگوت ئەو نهێنییە چییە! چ پەنایەکە وا تۆی هێناوەتە هەژان. خاترجەم بە ئەوەی لە دەستم بێ دریغی ناکەم، ئەگەر سوڕ بزانم ژیانم لە ڕێی وەکو کلوە بەفرێك دەتوێتەوە!)).

سالْحۆك پێڵوەکانی بزواندو بە نامۆییەوە سەیری کرد:

-((بینێ خۆ فرەکە... بۆتی باس دەکەم. هەموو شتێکت سەر لەبەری، بەبتوونی بۆ دەگێڕمەوە. تاقە پەیوێك چییە.. لە دڵی ناهێڵمەوە. هەتاوەکونێ بە تەواوی دەحەسێمەوەو ویژدانم ئاسوودە دەبێ. کوڕم هۆمەر...پێویستە یارمەتیم بدەی، ئەگەر وانەکەی هەموو دەفەوتێنو لە تڕی سەی دەچین، ئەوسا پەژیوانی داد نادا. ووشە کە لەزار دەرچوو نازوریتەوە. رۆژگاریش کە رایبرد.. نازوریتەوە! خاترجەم بە بەیانی بۆ ئەمڕۆ دەگرییێو لە چۆکان دەدەی. بەڵانەکونێ بێ سوودە. هەموو شتێك بەرەواژوو دەبێت و کەس دەهانات نایێ)).

مات بوو. وەك ئەوەی ئەندیشەی بۆ باڵێکی تری راپێچ کردبێ. تاوێ هۆشی لای خۆی نەماو بێدەنگ بوو. لە پڕ دەستی بە ئاخاوتن کردەوە.

-((کوڕم هۆمەر... بەر لەوەی باسەکەت بۆ بگێڕمەوە حەز دەکەم شتێکت پێبلێم!؟)).

-((کەرەم کە مام سالْح. ئەوە گەردنی منو کێردی تۆ!)).

-((دەلێم کوڕم... تۆ مارە برِی کەژێی. بۆ نایگوازیەوە!؟ نایەژی لەسەر چی وەستاوی. کاری وا تا زووبێ درەنگە)).

لەو کاتە هۆمەرو کەژێ دێکدی رامان. ئارەزوو حەزێکی بە سۆز لە باوەشی کردن. ئەوەی لەو کاتەدا هۆمەری حەپەسان قەت سالْحۆکی نەدیبوو بەو لە گوینە باخێوێ. چەندەی کۆشای پەیوەکانی بۆ رام نەکرا. وەکو پۆلە کۆترێك کێوی لە شەقەی باڵیان داو زاریان بە جێهێشت:

–((سوپاس بۆ تۆ مام سالْح.. سوپاس.. بەڕاستی مرۆیەکی بە وەجو داوێن پاکی. باوەڕ بکە هەرچیەکی تۆ بیەژی من وادەکەم. بەلانەکونێ توو ئەو خوایەی لەبان سەرانەوەیە. تێمبگەیەنە... بزانم چ ئەگەرەکە وات لێدەکا لەو کاتەدا ئاوا باخێوی! ؟)).

–((تکا دەکەم هۆمەر... هەر دەبێ بە گوێم بکەی. کارەکە بواری گاڵتەی تیا نەماوە !)).

–((هەرچیەکی تۆ بلێی وادەکەم. هێندەی پووشێك چییە لە قسەت دەرناچم)).

–((ئافەرین کوڕی خۆم... ئافەرین. گوێ رادێرە. دەری مەژیت والا بکە. هەموو شتێکت بۆ باس دەکەم. بەلانە کونێ چاك بزانە. هەر پەیوێکی بیدرکێنم شتێکی تیایە، دلۆپێك رۆندك خۆی تیا ئاخنیوە. بۆیە تکا دەکەم... دە جارانت پێدەلێم تکا دەکەم باش گوێ رادێرە. لەوانەیە بەرایێ گاڵتەت پێبێت. پاشان هەر کە بیرت لێکردەوە، نەختێکی لێهوردبویەوە تێدەگەیو دەزانی مەبەستم چییە. سۆنگەی روو گرژیو خەفەتخانیم دەزانی. گوێ رادێرە هۆمەر.. پێرێ زۆر خەمبار و پەرێشان بووم. گوتم با بچمە دەرەوەی ئاواییو سەرێ لەو گوندەی تەکمان بدەم. لە لایەك هەوا گۆڕی بکەمو لە لایەکیتر تۆزێ کارم هەبوو. بەو مەبەستە کەوتمە رێ. خەریك بوو بۆ ناو گوندی واژی دەبوومەوە کاتێك دەنگێك رایگرتم.. هەروەستەیەکم کردو بەری خۆم دایێ. بینیم مستۆکە.. مستۆی کوڕی حەسەنە شەلی. وابزانم دەیناسی. بە خەمباری لەسەر گازەرەی پشتێ راکشابوو. پێمگوت ها مستۆ لێرە چاکەی؟! بە دەنگێکی نزم داوای دانیشتنی لێکردم، دەستی کرد بە گێرانەوەی بە سەر هاتی خۆی.. دەیگوت چەکدارێکی زۆر دەوری ئاواییان گرت. پرسیم ئەوانە چینە، بۆچی هاتوون! ؟. گوتیان رەزو باخەکانمان دەقرسێنن و گەرەکیانە بمانگوازنەوە شار! کە ئەمەم بیست ڕێو راست رۆیشتم و بە دزی لە ئاوایی چوومە دەرەوە.. ناچم... نابە خوا ناچم.. لێرە بمرم باشترە.. رەزو باخی خۆ نافرۆشم. نامەوێ بێوار بمو لە قون دەریان بکەوم... دەرۆم و یاخی دەبم، دەرۆم، سەد کەڕەت مێرانە ترە، دەرۆم...

کوڕم هۆمەر کە ئەمەم بیست ڕێو راست گەڕامەوە. گوتم پێویستە بە زووترین کات ئەو هەواڵەیان پێڕابگەیەنم. ئەوە بوو لە رێگا تووشی تۆ بووم. هەر چەندەی بۆ ئەو مەبەستەش زوریمەوە حەزم نەکرد بیدرکێنم. دەتگوت دەستێك توند قوڕگی گرتمو نەیهێشت بیدرکێنم.. کوڕم هۆمەر... من ئەو مەسەلەیە زۆر بە ئالۆزی تێدەگەم.. دەلێن گوایا هەموو گوندەکان دەگوازنەوە ! بۆیە گەلێك دەترسم.. کوڕم هۆمەر لەو شتە دەترسم کە بە درێژایی تەمەنم نزام کردوەو لە خوا پاڕاومەتەوە روونەدا! رۆژ پێنج کەڕەت نوێژم کردوە و هاوارم کردوە، خوایە ئاورمان دەماڵێ نەکوژێنیەوە. بەلەنگازو پەڕاگەندەی شارانمان نەکەی. تێدەگەی هۆمەر... هەنوکە لە مەبەستی سالْحۆکی شێتو خەلفاو دەگەی ئەو پیرە ئاخر شەڕە. هەنوکە تێدەگەی بۆ وا بلەزم لە گواستنەوەی کەژێ، دلنیابە نۆرەی ئێمەش نزیکە... زۆر نزیکە. هەر بزانە وە دیارکەوتن. گریەو ناڵەی من بۆ ئەوەیە بەری تایێ بەڕەی بە خۆ دابدەین)).

ترسێکی زۆر لە دلی هۆمەر چەکەرەی کرد. بە قوولی لە مەبەستی سالْحۆك گەیشت. رەنگی بە تەواوی گۆڕا، گلیەکانی قادر چاو بۆقانی هاتەوە یاد بە دەنگێکی پڕ ترسەوە گوتی:

–((باشە مام سالْح... بە رای تۆچی باشە با وابکەین)).

سالْحۆك وەکو گولێ، جوان جوان گەشایەوە. بە گورجی هەلسایەوەو تەوێلی ماچ کرد:

–((پیاو دیارە. بە خوا ئەگەر دەنێو هەزار نێرانیش بێ پیاو دیارە. وەکو زێڕ دەبریسکێتەوەو وە دیار دەکەوێ.. تۆش پیاوی.. کوڕی وێسفی. تۆزقالێك چییە لەسەر ڕێ و شوونی ئەو وەلانەکەوتووی. لەبەر ئەوەی باشی دلنیابە خوا هەر باشت بۆ دێنێ)).

ماوەیەك ئاخاوتن. لە زۆر لاوە بۆ مەسەلەکە چوون پاشان سالْحۆك لەسەرخۆو بە گرانابیەکەوە هەلسایەوە. بە جووتە کەوتنە برینی رێگاکە...

–((با بچینە ماڵێ عەلیۆکی. ئەو ریش سپی گوندییە و بزانین چیدەڵێ!)).

–((ئەی باشە تازە من چیم دەرپست! دروست نیە دووبارە رووی

لێبنێین. تکات لێدەکەم جارێك شەرمەزار بوم با نەبێتە دوو، پێویستە

نرخی پەیوەکانی خۆمان بزانین))

–((ئەمجارە بە تەنیا نی، دڵنیام بە شێوەیەکی تر دەبێ!)).

ساڵحۆك هیچی وەرام نەدایەوە و بە نادڵی رووی قاچەکانی وەرچەرخاند. ماوەیەك رۆیشتن. لەگەڵ چوونە ژوورەوەی ماڵێ عەلیۆك هۆمەر هەستی بەشتێك کرد. عەلی لێیان لا لموز بوو! هێندەی ئەوان دایان دڕی ئەو بایەخی پێنەدا. پاشان بە گاڵتە پێکردنێکەوە رووی لە هۆمەر کرد:

–((کوڕم تۆش. ئەو خەلفاوە تۆشی لە خشتە برد؟! قەت نەمدەزانی هێندە ساویلکە و خۆش باوەڕی. ئاوا بە گۆڵمە ئاوێك دەکەویە مەلە. بە داخەوە... زۆریش بە داخەوە! ئەو هۆمەرەی من بە گەنجێکی ژیرو بە ئاوەزی تێدەگەیشتم. ساڵحۆك بتوانێ لەسەر یەك پەنجەی بسوڕێنێ! بەداخەوە... زۆریش بە داخەوە)).

–((وا مەڵێ مام عەلی. قەت وا ماخێوە. ئەوە نە لە خشتە بردنەو نە هیچ. ئەوە راستەقینەیە، راستەقینەیەکی رەق و رووت! ئەگەر خۆت لە گێلی نەدەی مەسەلەکە لە هەموان باشتر دەزانی. نەك تۆ. کەس نیە لەو ئاواییە نەیزانێ. وەڵێ هەموو چاوەڕێی ئەوە دەکەن کەی دەتانخەنە رکەوە. کەس بیرێك لە خۆی ناکاتەوە. نا.. مام عەلی قەت وا ماخێوە. گلیەکانی ساڵحۆك گشتی دروست و بەجێن)).

ساڵحۆك دەهری بوو. بە دەنگێکی بەرز رووی تێکرد:

–((عەلیۆك پێم ناڵێی بە چ چاوو رووێك ئاوا بەرانبەرم داخێوی! ئەگەر یەکێك بۆی گێڕابومایەوە، دەشیا باوەڕم نەکردبوا. بەڵانەکونێ ئاگام لێیە لەبەر زەقەی چاوانم گوان دەخۆی! مادامەکونێ پیاو نیەو هیچت بۆ ناکرێ بۆ ئەو هەنجەتە هیچوپووچانە دەبینیەوە. چاك بزانە دە هێندەی تۆو باوکی تۆ هۆشم لای خۆمە، دەمادیش بە هەمان لە گوین لەگەڵم ئاخاوتی، لێت رازی نابم ها.... چاك بزانە دە هێندەی تۆو

باوکی تۆ هۆشم لای خۆمە! تێدەگەی؟!)).

ساڵحۆك درێژەی پێداو کڕ نەبوەوە. تا خیزی لەقوڕگی ووشك بوو جنێوی دا. پاشان بە تووڕەیی هەڵسایەوە و چوە دەرەوە. هۆمەرۆکیش دوای ئەوەی بێزە نیگایەکی بڕیە عەلی. کە بەزەویەوە نووسابوو مات ببوو. بە بێ ماڵئاوایی، وەدووی ساڵحۆك کەوتو چوە دەرەوە.

لە دەرەوە هەردووك تەماشای یەکتریان کرد. ساڵحۆك جگەرەیەکی پێچراوی لە کیسە تووتنەکەی دەرهێنا. بە وەڕەزیەوە خستیە دار جگەرەکەی‌و دایگیرساند. مژێکی وا قووڵی لێدا چاوەکانی لەگەڵ زەق بوەوە، بە بێزاریەوە پاڵی بە دوکەڵەکەی ناو لە سییەکانی وە دەرنا. لەگەڵیدا تووشی نەرمە کۆکەیەك بوو:

–((ئەهـ... نەمگوت ئەو پیرە کەمتیارە پیاو نیەو رێزمان ناگرێ. نەمگوت شەرمەزارمان دەکا. یەکێك خۆی پیاو نەبێ چۆن خەڵك بە پیاو دەزانێ!؟))

مژێکی تری بە هەمان شێوەی پێشوو لە جگەرەکەی داو هەمان کرداری دووبارە کردەوە. دەستیان بە رۆیشتن کردەوە.مێلیچکی بیریان بەر هەڵدای شوێنێکی زۆر دوور کرد. شوێنێکی وا کە نەبەچاوان دیبویان نە بە گوێچکانیش بیستبوویان، هێندە هەبوو قوژبنێکی رەش‌و تاریستان بوو. هەرچی خەم‌و دڵڕەقی و نامرادی هەبوو خۆیان تێئاخنی بوو. لە نکاوڕا ساڵحۆك هاتە دەنگ:

–((هەنوکە چیبکەین. خاترجەم بە کەس نە هیچی بۆ دەکرێ‌و نە

گوێشمان بۆ شل دەکەن. ئەگەر من بە پیرێکی خەلفاو تێبگەن تۆش بە گەنجێکی بێ ئاوەز دەژمێرن!)).

–((ئەوەی لە سەر ئێمە پێویست بێ ئەنجامی دەدەین. ئەوەش بزانە هەموو پەنجەکانی دەست وەکو یەك نین. مام عەلی گێل‌و ترۆیە ،

خۆ هەموو وانین!)).

–((تواهوو... تواهوو. من یەژم نێره ئەو دەلێ بیدۆشە. ئاش لە خەیاڵێو ئاشەوان لە خەیاڵێ!)).

–((ئێ وایە مام سالّح ئای... عەلیۆك وابوو قاتی هەموو وانین. هەر کەسەش دەچێتە گۆڕی خۆیەوە. مەڕ بە پێی خۆی و بزن بە پێی خۆی)).

تا گەیشتنە بەر دەرگای ماڵێ عەولا ژنانی هەر مشتو مڕیان بوو. دوای ئەوەی چوونە ژوورەوەو دانیشتن بێ سێو دوو دۆزەکەیان تێگەیاند. هۆمەر بە دەنگێکی کزو تژی پاڕانەوەگوتی:

–((ئا... گەرەکیانە بمانگوازنەوە، خۆشتان لەوانەیە بزانن و هەموو ئاوایی ئاگادارە. ئەی نابینی کەس دەستی کار ناگرێو لە ماڵ نەچوونەتە دەرەوە. باوەڕبکە ئەگەر لە جێگەی خۆمان هەڵکەندراین. وەکو پووشی دەم بامان لێدێت. لە هیچ شوێنێك جێگیر نابینو جێگەی خۆمان ناگرینەوە. پێویستە بیرێك لە حاڵی خۆمان بکەینەوە. چارەیەك بدۆزینەوە!)).

هۆمەر بەردەوام بوو لە ئاخاوتن. عەولا ژنانیش بە بنی چاوی سەیری دەکردو لە دوڕ زاری رادەما. خۆی مات کردبوو بە شەرمەوە گوێی قوڵاخ کردبوو.

–((تۆ پێت وایە چیمان پێدەکرێ! تاقە باڵێ چی پێدەکرێ؟! پێویستە هەموو بزانین دەبێ یەکگرتن هەبێ! ئەگەنا هیچمان بۆ ناکرێ))

عەولاژنانی ئەم چەند ووشەی بە زۆر لە قوڕگی وە دەرنا. سالّحۆك وەرامی دایەوە:

–((چۆن چیمان پێناکرێ. شوورەییە وا داخێوی. ئەگەر هەر نەبێ قاچ لە زەوی دەچەقێنین و لە گوندی ناچینە دەرەوە. جا خوای دەکرد دەیانکوشتین. جا خوای دەکرد بۆنیان بەنێو وەردەکردین. گرنگ ئەوەیە شتێ بکەین. جا هەرچی دەبێ بابێ. خۆ هەر نەبێ لەوارێ خۆ دەمینێین. ئەگەرچی بە مردوویی‌و بێ گیانیش بێ!)).

هۆمەر هەستی بە ماندوو بونی سالّحۆك کرد. بۆیە ووشەی لەزار سەندەوە!

–((عەولا راست دەفەرمووی.. دەبێ یەکگرتن هەبێ، وەلێ یەکگرتن چۆن دەبێ ئەگەر کەس لە جێگەی خۆی نەبزوێ! با هەموو حەز لە یەکگرتن بکەینو خەونی پێوە ببینین مفای چییە. ئەگەر راست دەکەیو حەز بە یەکگرتن دەکەی لە شوێنەکەی خۆت هەڵسەوەو دەگەڵمان کەوە. ئەوەی یەکگرتنی گەرەك بێ پێویستە لەوانەی تر نزیك کەوێتەوە. یەکگرتن دەبێ دروست بکرێ.. هەوڵی بۆ بدرێ نەك خۆزگەی بۆ بخواسترێ! ئەگەر راست دەفەرمی عەولا هەڵسەوەو لەگەڵ ئێمە بکەوە با ئەو یەکگرتنە دروست بکەین)).

–((کەمێك بوەستن. بینی خۆ فرەکەن بزانین چی لێدێتەوە! خوا گەورەیەو بەزەیی وە بەندەی خۆی دێتەوە. قاتی خۆ بەندەی خۆی لەیاد ناکا! چارەیەکی هەر بۆ دەدۆزێتەوە. پاشان ئەو بەرەنگار بوونەوەی ئێوە دەیلێن پیشەی یاخییانە... ئەگەر وانەبێ بۆ دەستیان داوەتە چەك!)).

هۆمەر ئەنری. وەلێ دانی بە خۆیدا گرت:

–((ئەوانیش مرۆنەوەکوئێمە.چیان لەئێمەزیاترە.ها.؟هەموو ئاگادارین هیچیان بۆنەکرا، کرمیان تێکەوتو شکستیان هێنا. هەموو ئەوەدەزانین.بەڵام عەولائەوەش بزانەئەووارەهەی‌ئێمەشە.. هەر هی ئەوان نیە بەتەنیا. ئەرکی ئێمەشە داکۆکی لێبکەینو لەپێناوی بجەنگین!)).

گەلێدوان‌وزۆریان ئاخاوت.لەدیماهی بۆیان دەرکەوت سەر ئێشەیەکی بێ سوودە.هەستیان کردلەدۆزەکەرادەکا. بۆیە بە دڵشکاوی ئەوێشیان
بەجێهێشت!

خەریك بوو نامرادی لە هەمێزیان بگرێو کۆڵ بدەن. گەیشتە ئەو باوەڕەی کەس بە دەنگیانەوە نایێ. بەرانبەر یەکتریش دانیان بەو راستەقینە نەنا و خۆیان بە سەرکەوتوو بەهێز نواند. هەریەکەیان هەوڵیدا وورەی ئەوەی دیکە بەرز بکاتەوە. بۆیە هۆمەرۆك پشت بەندەکەی توند کردو هەنگاوەکانی گورجتر کرد. سالّحۆکیش ویستی هەمان رەفتار بکا. بەڵانەکونێ بۆ ئەو بێ سوود بوو. رەهێیەکانی قاچی کورژ ببونەوە و هێزیان لەبەر بڕا بوو. هەر هێندە بوو خوێنیان تیا دەبزوا. ئەگەنا نەدەشیان داخوازیە تووڕەو توندەکانی خاوەنەکەیان بهێننە جێ!لەو کاتەدا حەزی دەکرد سەری بخاتە سەر بەردێك و بە

بەردێکی تر بیپلیقێنیتەوە! ئاخێکی وەباداو بە ناچاری سەری شۆڕکردەوە. لەسەر خۆ دەستی بە سمێلە زوورەکەی داهێنا. کە هۆمەری بینی وا بە چاپوکی هەنگاو دەنێ کزەی لە جگەریەوە هات. لاوی و تولازی خۆی هاتەوە یاد. ئەو دەمانەی هاتەوە بیر کە لە هەڕەتی لاویدا بوو. بە بای غارێ هەموو شوێنێکی دەکردو دەگەڕایەوە! لەگەڵ دەنگی هۆمەرۆك زریزەی خەیاڵی پچڕا.ڕەنگی گۆڕانێکی خێرای بەسەر هات. کە سەری بەرز کردەوە هۆمەر لەگەڵ مەجیدی لە هەنوانەکە وەستابوو، مەجید بەگەرمی پێشوازی لێکردنو داوای چوونە ژوورەوەی لێکردن. بە ڕێزەوە لە خوارەوەی ئەوان لەسەر چۆکان دانیشت. ئەمە ساڵحۆکی بەختیار کرد. برژانگەکانی لەسەر یەك ناو گرنێژنەك ئادگاری خەملاند. دەستیان بە قسان کرد. هێدی هێدی بەرەو دۆڵێ مەبەستەکەیان واژی بوونەوە. ژیرانە دەستیان کرد بە شیکردنەوەی ئەو شتانەی بۆی چوو بوون.

مەجید لەگەڵ هەر پەیوێکدا سەری دەبزواندو مرەی لێوە دەهات! تا گەیشتە ئەو رادەیەی لە تووڕەییا درانەکانی وێك نەدەکەوتەوە. گشت

گیانی کەوتبوە لەرزین. لەنکاوڕا بە هەڵچوونێکەوە گوتی:

-((چۆن دەبێ شتی وا بێ. گوایا پیاو لە ئاوایی نەماوە! ئەی ئێمە چین!؟ کەس هەیە لەسەر گوندو ئاخی نەیەتە دەنگ. ئەوەی لە مافی خۆی خۆش بێ لە قەحپان کەمترە. بەخوا هۆمەرۆك.. مام ساڵح، من لە خوێنی خۆم خۆش بم لەرەزەکەم خۆش نابم! چما دنیام بدەنێ. مولکی ڕۆم و عەجەمانم دەقەبەڵ بکەن. دەست لە بنە گوێزێك هەڵدەگرم! منیش ئەو شتەم زانیوە. هەنوکەش چیدەکەنو بڕیەتان لەسەر چیداوە من لەگەڵتانم. مردن لە ئێخسیریو سەر شۆڕی ئەهوەنترە! بە خوا بەخوا... قومێك ئاوی کانی بە هیچ نادەم. باشە پێم بڵێ ئەگەر ئەو ئاوە نەنۆشم چۆن دەژیم. پێم بڵێ مام ساڵح... چۆن دەژیم..ئەی وانیە؟)).

هۆمەر بە خۆشحاڵیەوە وەرامی دایەوە:

-((هەتاوەکونێ ئێستا بڕیەمان لەسەر هیچ نەداوە. وەلێ پشت بەخوا دەیدەین!!! بەرایێ رای هەموان وەردەگرین ئەو سا بڕیەیەك دەدەین!)).

ساڵحۆك خۆی بۆ دەربەست نەکرا

-((هەر بژی کوڕی خۆم هەر بژی. خوا دەست بە تەمەنتەوە بگرێ)).

کە رستەکەی دەربڕی چاوی پڕ ئاو ببوو!

مەجید زەلامێکی کەلەگەتی بەخۆوە بوو. پێیەکانی پانو زل هێندەی

دەمە خاکەنازێك دەبوو. قامکی ئەستوورو زبر بوو. کەڵبەی بەقەد

گرێیەکی پەنجەی درێژ بوو!

دوای چا خواردنەوە ماوەیەك دانیشتنو ئەوجا بە خۆشحاڵیەوە ماڵئاواییان لێکرد. تاوێ لە ماڵیان دوور کەوتبوونەوە کە ساڵحۆك لە نکاوڕا گوتی:

-((پیاوی مەرد ئاوا دەبێ. سەیرکە ئاوایی چتۆ پیاوی لە ئامێز گرتوە. دڵنیابە گەلێ زۆری لەم بابەتەی تیایە. بەڵانەکونێ تا پەردەیان لەسەر وەلادەکەوێ و دیاردەکەون!!!)).

-((هێشتا هیچتان نەدیوە مام ساڵح.. پشووت هەبێ!)).

-((کوڕم هۆمەر... دەزانم زۆری تیایە. کە ئەمە دەڵێم بە گەمژەڵۆ بێئاوەزم تێمەگە! لە هەرایەکەی بەری. کە تۆ هێشتا منداڵ بووی. منداڵ نەبووی وەلێ پێنەگەیبوویو لە دنیا نەدەگەیشتی! هەرچەندە من لەبەر پیری نەشیام بەشداری تیا بکەم. بەڵام زۆرم بینی. هێندەم بینی هەتاوەکو خوا دەڵێ بەس. کەس لەمن باشتر نازانێ ئەو میللەتە نەڕە شێری چۆنی تیایە. کەس وەکو مـن نازانێ قارەمانی چۆنی تیایە. بەڵام ئاخ...!))

بە جووتە کەوتنە ڕۆیشتن. بە پێچەوانەی جاری پێشوو بە هێویو شادمان بوون. لەجێی تاریکستانەکە ئاسۆیەکی ڕوونی گەش بەرچاوی گرتبوون. ساڵحۆك سەری بادەداو لەبەر خۆی دەیگوت:

-((بەڵێ گوندەکەمان کوڕێ ئازای زۆرە، نەڕە شێری وای تیایە شێر بە شێرایەتی خۆی لێی لادەدا! ڕەز هەناری ترشو شیرینو مێخۆشیتیایە...!)).

لە گێژاوی ئەندیشە دەخولانەوە. هەریەکەیان بیری لە شتێك دەکردەوە. هەنگاویان دەناو بە نیازی ماڵی مەحمود جێ قاچەکانیان بە جێدەهێشت. بەرلەوەی بگەنە ماڵیان تووشی مەحمود بوون. هەوساری بارگیرێکی زین نەکراوی لە دەست بوو. دوای چاك و چۆنی و هەواڵ پرسین بە پێی داخوازی ساڵحۆك لە کەنار رێگاکە دانیشتن.

هۆمەر لە نێوەڕاست تووله رێیەکە وەلاکەوتو بەرانبەر مەحمود لەسەر چیچکان دانیشت. هەوڵیدا بە زووترین کات سەری دەزوەکە راکێشێو دەرگای باسەکە بکاتەوە. نەیزانی بە چ شێوازێك ئەو هێویەی بهێنێتە دی. سەیرێکی زەویەکەی ژێر پێی کرد. دەستی بۆ ئەو چیلکە دارە برد کە لە نزیکی کەوتبوو. بەلەزی هەڵیگرتەوە. قەلەم برەکەی لە باخەڵی دەرهێناو دەستی بە سپیکردنی چیلکەکە کرد و خۆی بۆ ئاخاوتن تەیار کرد. کەچی تا ئەو ئەم هەموو شتەی کرد. ساڵحۆك بینی برا. دەست وەکەری کردو هەموو شتێکی باس کرد.تا ساڵحۆك دیماهی بە ئاخاوتنەکەی هێنا. ئەو هەر سەری شۆڕ کردبوەوەو بیری دەکردەوە. نقەیەکی لێوە نەهات. کە ساڵحۆك تەواو بوو. پاش تاوێ بێدەنگی مەحمود گوتی:

–((بۆ تەنیا بەمن دەڵێن! ؟ مەسەلەی ئاوا پێویستە لە دیوەخان باس بکرێ هەموو لەسەری ریککەوین)).

ساڵحۆك وەرامی دایەوە:

–((چ دیوەخان هەیە! باش بوو عەلیۆك دار کاریشی نەکردین)).

مەحمود پاش ئەوەی ماوەیەکی تر متەقی نەکرد. هاتەوە دەنگ:

–((باشە ئێوە راتان چییە، برپەی چیتان داوە؟!)).

پرسیارێك بوو وەرامەکەی بە ئاسانی راو نەدەکرا! هەرچەندە هۆمەرۆك هەوڵیدا ئەو نیگەرانیەی وەشێرێ و پەردەی ئەو بێدەنگیە دادڕێ کە لەزگ بوو باڵی بەسەر دەکێشان. بێسوود بوو. مەحمود بێدەنگ بوو. جگە لەوەی هەموو جارێك سەری بادەداو ئەمەی دووپات دەکردەوە:

–((باشە بیرێکی لێدەکەمەوە)).

هیچی تری لەزار دەرنەچوو! هەرچەندەنەی لەگەڵی دوان هەرێی هیچی پێنەدان. غەمباری بە ئاشکرا لە رووی دەخوێنرایەوە. هەوسارەکەی چەند جارێك لە دەستی ئاڵاندەوە. وورده وورده قاچەکانی لێکترازاندو لێیان دوور کەوتەوە.

مەحمود مرۆیەکی لاوازی پووتەی کورتە باڵا بوو. سکی وا قوپابووەوە

دەتگوت بە ژیانیا زادی چێژ نەکردوە. شەڕواڵێکی جینجڕ جینجڕی پینەکراوی لەبەر بوو. لە دواوە بنێستر دەهاتە بەرچاو.

هەر دووك واقیان وڕما. نەشیان هیچ واتایەك بۆ ئەو هەڵسو کەوتە لێکدەنەوە! بە حەپەساوی هەڵسانەوەو ئاوڕیان لێدایەوە. تەواوەك دوور کەوتبوەو خەریك بوو لە گەلیەکە بزر دەبوو. هەتاوەکونێ زەردەی ئێوارە ئەم ماڵ ئەو ماڵیان کرد. دەرگا نەما لێی نەچنە ژوورەوە و کوچە نەما سەری پیانەکەن.ئێوارە گەنجەکان لە بن دیواران کەوتنە دمگۆو دەنگیان بەرز بوەوە. لە دوورەوە مرۆ هەستی دەکرد شتێك لە ئارادا هـــەیە. هێوا هەبوو باوەڕی نەدەکرد. یا خود نەیدەویست باوەڕ بکا. ئەمە بەزۆری لە نێو تاقمی گەنجەکان بوو. هەرچی پیرو دنیادیدەکان بوو. تارادەیەك لایان ئاسایی بوو! چونکێ زۆر جاری تر ماڵوێرانی ئاوایان دیبوو! هۆمەر رووداوەکانی ئەو رۆژە. ئەو گلیانەی کردی. ئەوانەی بەرگوێی کەوت. ئەو پرسیارانەی کردی... ئەو وەرامانەی دەستگیری بوو. هەمووی یەك یەك بەمێشکدا تێپەڕیو کەوتە جیهانێکی ئەندیشەیی و ئەفسووناوی. هەر چەندە رابۆ دواندیو لەگەڵی ئاخاوت. هەر بۆ ئەوەی هێوری بکاتەوە. بێ سوود بوو! بیری لە چارەنوسی گوندەکەی دەکردەوە. کام شتی رەشو دزێوە وەبەرچاوی تێدەپەڕی. دێوو درنجی لە خوانەترس لەبەر زەقەی چاوانی دەستیان بۆ دامێنی گوندە خنجیلانەکەی دەبرد، یاریان بەکەلە مووەکانی پرچی دەکرد. بۆیە ئەنری بوو. رقێکی پیرۆز لە دەروونی سەری قیت کردبوەوە. لە هەمان کاتدا بیری لە کەژێ دەکردەوە.

–((دەڵێم کورم تۆ مارە برِی کەژێی، بۆ نایگوازیەوە! ؟ لەسەر چی وەستاوی...!؟)).

بە تامەزرۆییەوە چاوەڕوانی ئەو رۆژەی دەکرد. بە گوێرەی ئەو رۆژێکی تژی شادیو بەختەوەری بوو. بە درێژایی تەمەنی گەنجی چاوەڕوانی بوو.

کە لە ساڵحۆك جوێ بوەوە هەستی بە ماندووبوونێکی زۆر کرد. بۆ ئەوەی کەمێك بحەسێتەوە لە گوندی دوور کەوتەوە. لەسەر ترۆپکێك دانیشتو لە گوندی راما. شمشاڵەکەی لەبەر پشتی دەرهێناو دەستی بە ژەنینی کرد. دوای ئەوەی نیوە

ئاوازێکی پڕ سۆزی ژەند. کە بۆی تەواو نەکرا! بە توندی مشتێکی لە ئەژنۆیدا. لەگەڵ ژەنینی ئاوازەکە لە دیمەنی گوندەکەی رادەما. هەستی دەکرد حەزیایەك نینۆکەکانی لە جگەری گیر کردوە. هەوڵدەدا بیکوژێو ژیانی لێبسەنێتەوە. بە شێوازێکی وا کپ و لە بنـــەوەش کەس دەرکی پێنەبا! وەکو ســەر خۆشان بەلادا دەهات. بەدرێژایی تەمەنی مێشکی هێندە ماندوو نەببوو!

تەماشایەکی ئاسمانی کرد. خۆر خۆی شاردبوەوەو رەش هەڵگەڕابوو. بۆیە تینی دایە خۆی و بە گرانابیەکەوە بەرەو گوندی زوریەوە.

((ئەم چاخە... کە بە نێوی چاخی پێشکەوتن و تەکنۆلۆژیای ناو دەبەن. بە چاخی مرۆڤایەتی مرۆی ناودەبەن.. چاخێکی سەیرە!

یەکجاریش سەیرە. لەوە سەیر تر نەیەڵن لە ماڵی خۆت... لەواری خۆت بە ئارامی دابنیشی! گوندو ئاخو شاری خۆت پێڕەوا نەبینن! بەبێ ئەوەی ئازاری هیچ کەسێك بدەی، پەنجە بۆ چاوی هیچ کەسێك درێژ بکەی. تۆی نێچیر بە گورگ دابنرێیو ناوو ناتۆرەت بۆ بدۆزنەوە! وا نیشانی خەڵك بدەن کە لە تۆ دڕەندەتر خوا لەسەر ئەو گوێ زەویەی نەگوراندوە!)).

ئەمە هەتاوەکونێ بەیانی دەمەژێی هۆمەرۆکی دەجیلوا، لە لایەك بەزەیی بە خۆی دەهاتەوە، لە لایەکی تر دەغەیدی! چاوی واسوور ببوو دەتگوت هەنوکە ئاورێك دادەیسێنێ کوژانەوەی بۆ نەبێ!

-((رۆژێك لە رۆژان بەگژ هیچ کەسێکدا نەچووین.زۆر دەستیمان لە کەس نەکردوە. بۆ دەبێ بەم کلۆجە رەفتارمان لەگەڵ بکرێ. گوایا مرۆنین... مافی ژیانمان نیە؟! بۆ دەبێ خەڵکێك لە دوورەوە. لە شوێنێکی زۆر دوورەوە بێنو یاری بە چارەنوسی ئێمە بکەن! نازانم چ یاسایەك ئەمەی داناوە... سەیرە زۆریش سەیرە!)).

سەری خستە سەر بالیفەکە. دیقەتی دایە کاریتە کانی ژوورەکە، لە ساپیتەکە راماو دەستی لەسەر تەوێلی دانا. کە تادەهات گەرمتر دەبوو.

-((ســـەیــر کــە... لە هیــچ یــاســایــەکی سروشتیو نووسراو دا نیە. ئازاردانی مرۆ لە هەموو ئاینێکدا رەتکراوەتەوە... بە تاوان دانراوە.ئەوەبێ سوود نەگوتراوە پێت دەوەستم، راناوەستم!...سووچی ئێمەشی تیایە. ئەگەنا ئەوانیش وەك ئێمەن!)).

هەناسەیەکی پڕ سوێی هەڵکێشا:

-((دوو چاو... دوو قاچ... دوو گوێ، ئەوان ئەمانەیان هەیەو ئێمەش هەمانە. بۆچی ئەوان چەوسێنەرو ئێمە چەوساوە. ئەوان زۆر دارو ئێمە زۆر لێکراو بین؟!)).

هێدی هێدی دڵ تەنگیەکەی زیادی دەکرد. هەستی کرد ئەگەر هەوا گۆڕی نەکا بەرگەی ئەو دڵەڕاوکێیە ناگرێ! بۆیە بە کزیو گرانایییەکەوە هەڵسایەوەو چوە دەرەوە. لەبەر دەرگا وەستاو سەیری دەوروبەری کرد، دنیا هێمن و کپ بوو. کزە بایەکی فێنکیش لە باکورەوە هەڵیکرد بوو. بە بێزاریەکەوە ویستی بگەڕێتەوە ژوورەوە. رووناکیەك لە دەرەوەی ئاوایی نیگاکانی بەرزەفت کرد. بەرایێ بەشتێکی ئاسایی تێگەیشت. گوتی شوانەو لەشەو بەکێوییە. وەلێ زوو ئەم بیرەی لا توایەوە، کاتێ لە رووناکیەك زێتری بەدی کرد! ترسەکە توندتر لە تەلی هوشیاریدا. دڵی بەلەرزتر کوتەی هات. خێرا لە دەرگاکە وەرچەرخایەوە و چوە سەربان. رووناکی لەهەر چوار دەوری گوندی بەدی دەکرا. لێوی خۆی گەستەوە! بە دڵ لەرزینێکەوە چەند پرسیارێکی لە خۆی کرد. هیچ وەرامێکی بۆ نەدرایەوە. یا خود نەوێرا ئەو وەرامە رەشەی خۆی بداتەوە کە بە مەژی داهات! بە هشتاوی خۆی کوتایە ژوور. ئەژنۆی شل ببوو گشت گیانی دەلەرزی. لەسەر پشت راکشا و چاوەکانی بە توندی نوقاند. تەزووی هۆشی بۆ هەموو لایەك بەرهەڵدا کرد. زانی ئەوەی زەندەقی لێ چوو بوو هاتو دەری ماڵێی لێگرتن!

هەتاوەکونێ کەڵەبابی سپێدە بانگیدا خەو دەروەستی چاوەکانی نەهات. کازێوە داهاتو دنیا لەزگ بوو روون دەبوەوە. ئەو هەر دەچوە دەرەوە و دەزوریە ژوورەوە. هەرچەند جارەی دەزوریەوەش پەشێوی
زیاتر پێوە دیار دەبوو.

رابۆ دەمێك بوو خەو لە چاوی یاخی ببوو واگا بوو. خۆی لەژێر جێگاکەی گرمۆڵە کردبوو وورتەی لێوە نەدەهات. ترس ئادگاری ئەویشی گۆڕیبوو، وەك دەنکە گەنمێکی قەندەهاری زەرد هەڵگەڕابوو. هۆمەر بەیانی زوو خۆی گورج کردو چوە

دەرەوە. بێ ئەوەی بزانێ چی روویداوە ! چەند پێنگاوێك لەماڵ دوور كەوتەوە. تووشی ساڵحۆك بوو. بەلاكەلاك بۆ لای ئەوان دەچوو. كە دەتووزی راما تۆزی هەواڵێكی ترسناكی لەسەر نیشتبوو. گرژیو تووڕەییەكی لە رادە بەدەری پێوە لكابوو.

–((رۆژی رەشە. ئەوەی هەترەشمان لێی چوو بوو هاتو بەرۆكی گرتین! ئەوجا قوڕی كوێ بكەین بەسەرمانا؟! هانا بۆ كێ بەرین. هەموو بە دڕندەو كێویمان تێدەگەن! چەندم پێگوتن براینە... كاكینە.. سەگبابینە. گەرەكیانە وامان لێبكەن. وەكو سەگ پەتمان بخەنە ملو لە شارانمان بگێڕن، هەی ناپیاوینە... گەلۆرینە.. دەوجا بزانم چیدەكەن. هەر بڵێن ساڵحۆك خەلفاوە... شێت بوە! دەبڵێن دەی... هەرچی دەڵێن بڵێن. بەڵانەكونێ بزانم چ چارەیەك دەدۆزنەوە. یەژن پیاو لە تەنگانەدا وە دیار دەكەوێ دەی بزانم كێهەتان پیاوە... دەی با بزانم... دەی)).

ساڵحۆك كە دیماهی بەم پەیوانە هێنا لە پرمەی گریانێیدا. وەك منداڵێكی دایك مردوو گریاو ژێر نەبوەوە:

–((چەندم پێگوتن پیاو بن بێ سوود بوو!)).

هۆمەر ویستی دڵی بداتەوە. لە كاتێكدا خۆی ئەژنۆی شكا بوو توانای خۆ راگرتنی نەمابوو. زانی چی روویداوە و دەركی بە نهێنییەكە برد. كەچی زاری لێك كردەوەو بە دەنگێكی تژی پاڕانەوە رووی لە ساڵحۆك كرد:

–((چی بوە مام ساڵح... پێم بڵێ چی روویداوە ! ؟ ئەوەی دەیزانی

بە بتوونیم بۆ بگێڕەوە. بیگێڕەوە مام ساڵح بیگێڕەوە. تازمانت لەكار دەوەستێ. شەویلاكەكانت پەكیان دەكەوێ. من وەكو خەڵكی دیكە نیم گوێت لێدەگرم. گلیەكانت بە هەند هەڵدەگرم. بڵێ مام ساڵح بزانم چی بوە. هەرچەندە شوورەییە... خەوشێكی گەڵێ زلە. من ئەو پرسیارە لە تۆ دەكەم. وەڵێ حەزدەكەم لەزاری تۆی ببیەم)).

هۆمەرۆك لە سەرەوە نەدەگریا. بەڵام لە ناخەوەی پەنگرێك دایسابوو. ئاورینگی دەكردو چزەی گەردوونی دێنایە هەژان.

–((چیت پێبڵێم... پێویستە تۆشت بە من بڵێی. منی پیرو پەككەوتە پێویستە شتم پێبگوترێ نەك شت بە خەڵك بڵێم. تۆ گەنجو توولازی، ئاگاداریو پاسەوانی كردنی گوندی لە ئەستۆی تۆ دایە، بەڵانەكونێ چیتان لێبكەم كە پیاو نەبن. پیرێكی زورهانی وەكو من چی لە دەست دێت، بڵێم هاتوون بەسەر رابۆی بفسن! ! !)).

ساڵحۆك شێوازی ئاخاوتنی گۆڕابوو. دەنگی بێهێزو كزو كەنەفت ببوو. ئەو پەیوانەی بە جۆرێك دەردەبڕی كارێكی زۆریان لە هۆمەر دەكرد. پەردەی شەرمەزاریەك هەستی داپۆشی. رقی بوەوەو بێدەنگ بوو.

ئەوان خەریك بوون درێژە بە ئاخاوتنەكانیان بدەن. لەو دەمەدا. ئادگارێكی سەیر... ئادگارێكی نامۆ.. چۆلایی بەرچاوی گرتن. دوای نەختێ چەكدارێك بەرانبەریان قیت وەستا! بە تووڕەییەوە سەیری كردنو چاوی لە دوڕ چاوی نان. هۆمەر تاسا. بە چوستی هەڵسایەوەو بە شەرمەوە برژانگەكانی لێكترازاند. سامگرتی بوو و نەیزانی چیبكا!

هەرچی ساڵحۆك بوو بەبنی چاوی روانیە هۆمەرو گرنێژنەكی تژی ئازار خۆی هەڵدایە سەر لێوە مۆر بوەكەی. كابرا بە هەڕەشەو چاو سوور كردنەوە لەگەڵیان ئاخاوت. هێشتا گلیەكانی تەواو نەكردبوو ئەوان

لە مەبەستی گەیشتنو زانیان چی گەرەكە!

ساڵحۆك هەڵسایەوە. بە تەواوی برستی لێبڕابوو. وەك ئەوەی ئامێری لەشی شل بووبێتەوە بە شلۆقی هەنگاوی دەنا. كابرا لە دواوەی ئەوان بە ئاگاداریەوە قاچەكانی لێك دەترازاند. بە ووردی زێرەوانی دەكردنو نیگای لەسەر وەلا نەدەدان.

لە گردۆڵكەكە پێچیان كردەوە. لەگەڵ توولە رێیەكە سووڕانەوە ئەو دیوی گوندی. هێندەی دیكە سەرسام بوون كاتێ ئاپۆڕەكەیان بینی. خەڵكەكە وا تێك قژقژا بوو دەتگوت رۆژی حەشرە. دەنگی گریانو زریكەی منداڵان تێكەڵ بە بۆڵە بۆڵی خەڵكەكە دەبوو.

بە خەمبارییەوە تێكەڵ بە ئاپۆڕەكە بوون و لە سوچێكا وەستان. چاوەكانیان بڕیە ئەو روخسارە نامۆیەی كە بەرانبەر خەڵكەكە وەستابوو.بە هوشیاریەوە لە دەروبەری رادەما، دوای ئەوەی خەڵكەكە هەمووی كۆ بوەوە. كابرا بە سەنگینیەوە زاری لێكترازاند، هێشتا تاقە ووشەیەكی دەرنەبڕیبوو، هۆمەر لە مەبەستی گەیشت. گلیەكانی قادر چاو بۆقانی هاتەوە یاد. چۆنی بۆ گێڕایەوە كابرا ئاوای دەگوت! بە هێمنی و لەسەرەخۆ دەدوا. زمانی روونو بێگریو گۆڵ بوو. شێوازێكی ناسكو سەرنج راكێشی بە كار دەهێنا. یەكێكیش بەرچڤەی دەكرد:

–((ئێوە برای ئێمەن. چاوی ئێمەن.. هەناوی ئێمەن. ئێمە خۆشیو شادی ئێوەمان گەرەکە. نیازمان چاککردنی باری ژیانی ئێوەیە. ئامادەین هەموو شتێك بکەین تەنیا بۆ رازی کردنی دڵی ئێوە !!!)).

درێژەی بە ئاخاوتنەکەی دەدا

–((دەشێ ئێوە بە دڕندەو دوژمنمان تێبگەن! بەڵانەکونێ بە پێچەوانەوە. ئێمە بە برای پشتێتان تێدەگەین. هەرچەندێکی داوای بکەن ئێمە ئامادەین! بارتەقای زەویو رەزەکانتان پارەیەکی واتان پێدەبەخشین پاشایانە بژین. هیچ دوو دڵ مەبن! ترسی ئەوەتان نەبێ بێ رێ و جێ و بێواربمێننەوە. نا... دەمێکە بیرمان لێکردۆتەوە و چارەسەرمان بۆ دۆزیوەتەوە ! جێگەتان بۆ ئامادەو تەیارە. ناخوازێ باسی خۆشی جێگەکەتان بۆ بکەم! حەزدەکەم خۆتان بیبینن. ئەوسا دەزانن بە بەراوورد کردنی لەگەڵ ئێرە بەهەشتە یا نا... ئەوسا دەزانن سوودی کارەبا چییە !!!...)).

زۆر چەرچیانە داخاوت. خەڵکەکەش هەموو بە بایەخەوە گوێیان بۆ رادێرابوو. ئەو شتانەی ئەو دەیگوت بە گوێرەی گوێچکەی ساویلکەی ئەوان نائاسایی بوو. بۆیە بە سەرسامی سەیریان دەکردو سەریان لەگەڵ بادەدا.

ساڵحۆك بەرایێ کابرای زۆر بە لێوەشاوەو قۆز هاتە بەرچاو، جلە سەربازیەکەی لەبەر رێك دەهات. وەلێ هەر لەگەڵ ئاخاوتنی ئەو روانگەیەی گۆڕاو تەڵخێکی رەشی کەوتە سەر. وای لێهات شێوەی تەماشا کردنەکەی گۆڕا. لەبەر چاوی بوە درێو و ناحەزترین مرۆ لەسەرگۆی زەوی. وایزانی خوا لەو قەڵپ تری هەرگیز نەگوراندوە !

ساڵحۆك لە دواوەی خەڵکەکە وەستابوو و بە ئاستەم دەبینرا. چاوەکانیسوور سوور وەك گۆمی خوێنیان لێهاتبوو. کابرا لە دوان نەدەکەوت:

–((لێژنەیەکمان لە چەند کەسانێك پێکهێناوە. چەند کەسانێکی دڵسۆزی ئێوە. کە بەرژەوەندیو خۆشی ئێوە بەر لە هەموو شتێك رەچاو دەکەن. مەبەستی سەرەتاو دیماهی یان پەراو راژە کردنی ئێوەیە. هاونیشتمانیە خۆشەویستەکانم. گوندینۆ... دەتوانم سوێندتان بۆ بخۆم هەموو شتێك بە ئارەزوو حەزی ئێوە دەبێ. هیچ دڵ لە دڵ مەدەن. ئەمەیە نەخشەی سەرکردایەتیو میری نیشتمانیە ! دڵنیابن هەموو شتێك بۆ بەرژەوەندی ئێوەیە. ئابەم ئاخە.. بەم گلە.. بەو نانەی نمەکمان کردوە. بە دایکی دوەممان کە ووڵاتە جوانو قەشەنگەکەمانە. جگە لە بەرژەوەندی ئێوە هیچی ترمان گەرەك نیە! بۆیە هێندەش ئەمە دووپات دەکەمەوە. هەتاوەکونێ خاترجەم بن. بزانن برا هەرگیز داو بۆ برای نانێتەوە!)).

ساڵحۆك تا دەهات وەڕەز تر دەبوو، توانای گوێگرتنی نەدەما. نغرۆی گومێکی مەندی لێکدانەوە بوو. لە نکاوڕا هەستی بە لەرزینی ئەژنۆکانی کرد. قاچەکانی هێزیان لەبەر بڕاو تێنی راگرتنی لاشەکەیان لەدەست دا. بە خەمبارییەوە ئاوڕی ئەم لاو ئەو لای خۆی دایەوە. لە هەر چوار دەوری گێلە شووکە کە چەکداری بینی! خۆیدا باڵێك و بە هیلاکیەوە لەسەر چیچکان دانیشت. تەوێلێ خستە نێو لەپی و هەنیشکی لە ئەژنۆی چەقاند هەستی بە ژانە سەرێك کرد.

–((گوندنشینە خۆشەویستەکانم... ئێوە هەتاوەکونێ جێگەی تازەتان نەبینن نازانن ئێمە چەند بە تەنگ ئێوەوەین، تا چ رادەیەك بە شادمانی و خۆشحاڵی ئێوە سەرفراز دەبین. باوەڕبکەن... نازانم چیتان پێبڵێم! ئەو خۆشحاڵیەی خۆمتان چۆن بۆ دەربڕم. ئەو شادیە پەنگ خواردوەی دەروونم چۆن بخەمە سەرزارو بە چ شێوازێك بۆ ئێوەی بەڕێزی دەربڕم. ئێوەی خۆشەویست. ئێوەی دڵپاك و ئازیز. هەر چۆنێکی سالوخدانتان بکەم نەشێم مافی خۆتان بدەمێ. چونکێ ئێوە... لەکن ئێمە.. گەوهەرێکی بەفیەتن. جا بۆ ئەوەی دڵی گەوهەرێك رازی بکەین دەبێ هەموو شتێك بە گوێرەی ئارەزووی ئێوە بێ. بۆیە هیوادارین لە کاتی قرساندنی شتەکان هەر کەس لە تەك رەزو ماڵەکەی خۆی بێت)).

کابرا بەمە دیماهی بە ئاخاوتنەکەی هێنا. خەڵکەکەی ئاگادار کردەوە کە هەر کەس بچێتە ماڵی خۆی. تەنیا چەند ناوێك نەبێ کە نۆرەیان کەوتبوە بەرایێ. داوای مانەوەی لێکردن.

خەڵکەکە پارڤە بوونو وەك ترارە ئاوێك رژانە ناو گوندی. بە تەنیا

ساڵحۆك نەبێ. دانیشتنەکەی تێك نەدا. هێندە هەبوو قینگی گەیاندە

زەوی و ئەژنۆی لە هەمێز کرد. یەکێ لە چەکدارەکانی لێی چوە پێشو لەگەڵی دوا. بە چەند پەیوێکی تووڕە و کورت تێی گەیاند کە پێویستە ئەو ناوە جێبهێڵێ. ساڵحۆك خۆی لێ گێل کرد. وەك ئەوەی گوێی لە هیچ نەبووبێ وەرامی نەدایەوە !

چەکدارەکە خۆی گیڤ کردەوەو ویستی دەستی لێبوەشێنێ. کەچی لەو کاتەدا یەکێکی تر چوە کنیو بە گاڵتە پێکردنێکەوە گوتی:

–((وازی لێبێنە. گوایە نازانی پیر بوون کەڕی لەگەڵدایە؟! ئەوەش کەڕ بوە. سەرباری ئەویش تێکچوەو خەلفاوە. ریشت نەدیوە دەڵێی تۆپەڵە پەمۆیەو داوی رەشی تیا نەماوە!)).

ساڵحۆك بەمە گەلێ زویر بوو. ئەنری و تووڕەیی لە هەینەی بروسکەیدا. بە قولینچکی چاوی تەماشای کرد:

–((سەی... سەی. لەگەڵ کتکی بگۆڕیتەوە زیانتە! خەلفاوە... خەڵکی ئاوایی کەم بوو هەر ئێوەم گەرەکە! کەس نزانێ لە چ لایەکەوە. لەسەر چ ئاخێکی گوواوەیەوە هاتوون! شێرِ ساڵحۆك بۆ ئەمرۆ ژیای. نەمردی هەتاوەکونێ سەگ و توولەی شارانت پێوەڕی! گەیشتیە ئەو رۆژە. ئەوەت بە چاوی خۆت بینی. ئاوا لەبەر زەقەی چاوانت جگەرت لەت لەت دەکەنو دابەشی دەکەن. خوا تەمەنی درێژ کردی هەتاوەکونێ بتکاتە خەمکی خەمان. وای لە دنیایێ.. وای لە دنیای بێ ئۆفا)).

هۆمەر کە نەختێك لەو دوور کەوتبوەوە خۆی بزواندو وای نیشان دا کە گەرەکیەتی بزوریتەوە. وەلێ کە چەکدارەکانی بینی دەوری ساڵحۆکیان دابوو دوو دڵ بوو! نەیزانی چی بکا.. بیری لە نێوان رۆیشتنو گەڕانەوەدا تاولێی هەڵدا. لێوی بزووت منجەمنجێکی لێوەهات. کە خۆشی لێی تێنەگەیشت! سەیری ساڵحۆکی کرد هەروەك خۆی دانیشتبوو! سەری شۆڕ کردبوەوە و پەنجەی لە زەویەکەی بەردەمی وەردەدا. چەند هەنگاوێکی دیکەی ناو پاشان وەستا. کەمێ ئاوا مایەوە. لە پڕ بەبێ هیچ چاوەڕوانیەك. بە بێزاریەکەوە دەستی بە رۆیشتن کردەوە.

ساڵحۆك وەك جاری پێشوو بە هەمان شێوە سەیری کرد. پەنجەی توندتر لە زەوی دا. مشەیەکی لێوەهاتو موڕ بوەوە. تاوێ ئاوا مایەوە. پاشان بە زۆر زانیەکەوە رووی بۆ لای لێژنەکە وەرچەرخاند. کە تەواوێك لێی دوورکەوتبوونەوە. وێدەچوو بۆ لای رەزەکەی مەجید دەڕۆیشتن. بە چاپوکی هەڵسایەوە و بە پانە دزێوە کەوتە برینی رێگاکە. ناوەندی چۆماخەکەی گرتبوو! وەك ئەوەی پێویستی پێی نەمابێ. چەند پێنگاوێکی دەناو دەوەستا. تێیان رادەما. پاشان بۆ ماوەی چەند پێنگاوێکی تر کامەی چۆماخەکەی لە دەست دەگرتو پێی دەڕۆیشت. لەو دەمەدا ئەوەی زێتر پشکۆی رقی دەگەشاندەوە عەلیۆك بوو. بە لە خۆبایی بوونێکەوە وە پێشیان کەوتبوو!

–((تفوو ناپیاو.. تفوو لەشیرت. نە شەرم، نە حەیا.. باکی بە هیچ نەماوە. لینگی لە دەلینگان دەرهێناوە و داویەتیە بێ ئابڕوویی. پیاویش کە ئاوایی لێهات لووس دەبێو سڵ لە هیچ ناکاتەوە. تفوو ناپیاوی نامەرد))

لە هیکڕا ساتمەیەکی کرد. وەستانی ئەوانەی دیکە لە تەلی سەرنجی دا. بە بایەخەوە نیگاکانی تێبڕین. بیری لە مەجید کردەوە، بزەیەك لەسەر لێوی چاوی هەڵێنا!!!

–((دەی باوکم بە گوریت بێ مەجیدە شێر. بزانم چۆن لە قەوچەیان دەدەیتەوە! چۆن وەك گاشەیەك لەو تەلانەیان هەڵداوێی! وەك جوجکە باڵ بەستیان دەکەیو دەبن هەنگڵی خۆتیان دەنێی. دەی مەجیدە شێر... بابەکەی بابم.. بەخوا بە سەد زەلامان هەی.. دەی بزانم قارەمانیەتی خۆتیان چۆن نیشان دەدەیی. فێریان دەکەی چۆن هەڵسو کەوت دەکەن. چۆن بیر دەکەنەوە و ئاوەزیان دێتەوە بەر. دەی لە منت نەکەوی.. بابەکەی بابم... کوڕە ئازاکەم... کوڕە دلێرو چاو نەترسەکەم)).

کاتێ گەیشتنە رەزەکە بە خۆشحاڵیەوە وەستان. تەنیا مەجید نەبێ تووڕەو روو گرژ بوو. رەهنییەکانی ملی رەپ وەستابوون. کابرای گەورە...! کە وێدەچوو لێپرسراوی لێژنەکە بێ. بە فیزیکەوە سەیری دەوروبەری کرد. باڵەکانی بزواندو چاویلکەی لە چاوی هێنایەوە خوارەوە. دوای ئەوەی سڕیەوە خستیەوە سەر لووتی.دەستێکی بە وورگە زلەکەی داهێناو گازی مەجیدی کرد. زۆر لەسەرخۆ و بە نەرمی لەگەڵی ئاخاوت مەجید تەواو بە پێچەوانەی ئەو. ئاوری لە چاو باری. بە دەنگێکی بەرز نەڕاندی:

– ((هەموو جیهان خاکی دنیام لەسەر تاپۆ کەن نایفرۆشم! بە زێڕو گەوهەری هەموو دیای ناگۆڕمەوە. خاکی خۆمەو نایفرۆشم... موڵکی خۆمەو نایفرۆشم!))

ساڵحۆك کە لە دوورەوە خۆی لە پەنای دارێکدا مەڵاس دابوو. کاتێ گوێی لەمە بوو خۆشیەك دڵی دەسرازە کرد. دەمە بەشکەی گرتو کوڵمە چورچ و لۆچدارەکەی گەشایەوە:

–((چاوەکەم مەجیدە شێر، کوڕی بابی خۆیەتی مەجیدە شێر.. خوا هەڵناگرێ پیاوی!)).

چەند چاوێك بەرانبەر مەجید زەق بوەوە. چەند چەکدارێك لە جێگەی خۆیان بزووتن و لێی نزیك بوونەوە. بە ترسەوە پاشەکشێی کرد. رەنگی هەڵبزرکاو بێدەنگ بوو.

–((هیوادارین خۆت تووشی سەریەشە نەکەی ئێمە چاکەو بەرژەوەندی ئێوەمان گەرەکە، حەز دەکەین بتانکەینە مرۆڤ! لەو رەوەزو بێروونەتان دەرباز بکەین. دەمانەوێ ئاسوودە و دڵشادتان بکەین. ئەگەر سەرپێچی بکەنو قاچ لە زەوی داگرن. ئەگەرچی نیگەران دەبین. وەلێ ناچارین شێوازێکی ترتان لەگەڵ بەکار بێنین! وەك گوتم ئێمە بـــەرژەوەندی ئێوەمــان گـەرەکـە. ئامـادەین گشت کارێك بکەین بۆ
وەدیهێنانی ئەو ئاواتە پیرۆزەمان. هەرگیز ناتوانین دەست بەرداری بیری دواکەوتوی ئێوە بین!))

ترس باوەشی بە سەر ئەو قەدو باڵایەی مەجید داهێناو بەرزەفتی کرد. هەرچەند ماوەیەکی تر پێی داگرتو هەمان رستەی بەری دووبارە کردەوە. بەڵانەکونێ ناچار بوو چۆك بداو لە کەلی شەیتانی بێتە خوارێ. نەیزانی چیبکاو چۆن ئەم بەڵایە وەلاوەنێ. سەری شۆڕ کردەوە و داما. پاشان هەناسەیەکی هەڵکێشاو دەستی بە خۆدا بەردایەوە.

ساڵحۆك کە ئەمەی بینی واقی ورما. وا حەپەسا دەتگوت نوکی سوژنیان لە برینی راکردوە. رقی وەك گڕی ئاورێکی نەوت پیا کراو کلّپەی کردو بەرز بوەوە.

لێپرسراوەکە بە هەست کردن بە سەرکەوتنەوە کۆکەیەکی کردو بە دەنگێکی زبر گوتی:

–((دەبێ تێبگەنو بزانن ئێمە چەند بە تەنگ ئێوەوەین، تا چ رادەیەك بەرژەوەندی ئێوەمان گەرەکە!)).

ساڵحۆك تادەهات زێترپەستدەبوو. وەك ئەوەی دەستت لە خنخنۆکەی نابێ پشی تەنگ بوو. چیتر توانای خۆڕاگرتنی نەما. هەستی کرد ئەگەر بێتو بێدەنگ بێ رێی تێدەچێ بتەقێ. ئەم گڕو تووڕەییەی وای کرد چەقی رێگاکە بگرێ. وەك پڵنگێکی بریندار وەستا. نوکی چۆماخەکەی لە دەست گرتو هەڵمەتی بۆ مەجید برد. توند ئێخەی گرتو دەستی لە هەوکێ نا. تفێکی یەك بەزاری لە نێو چەوانی کرد!

–((تفوو...زۆڵی نامەرد.ناپاکی بێئابڕوو.چیت گوتو چیت کرد!هەموو تاسان.تا ماوەیەك کەس زاتیئەوەی نەکرد لێی نزیك بێتەوە!پاشان دوو چەکدار توند پیلیان گرت. هەتا تینی هەبوو خۆی پچڕیەوە. جنێوی دا. زمانی وەك ئامێر کاری کردو نەوەستا.

–((بـێ ئابڕووینە. بلّێن کێهەتان پیـاون؟! ئەوەی خۆی بەمێر دەزانێ با بێتە پێشەوە. کەس نازانێ لە کوێرە هاتوون، چ زۆڵێکن و چۆن گوراون. تفوو وو..و)).

رووی لە مەجید کردەوە :

–((گەمبۆر دەمزانی پیاو نی! لە زوەوە دەمزانی ئەو لاشەو کەللە گۆلکانیەت پووچەڵە. کتکی بێ ئەمەك. هەتاوەکونێ ئێستا بە هەوای ئەم وارە ژیاوی چۆن بە گۆلمە ئاوێك دەکەویە مەلە. بە دوو پەیوی لە فلس سووتای کەمتر لە خشتە دەبردرێی!تفوو...ناپیاو.. تفوو.. و...)).

یەکێك لە چەکدارەکان تا هێزی تیابوو پاڵێکی پێوەنا. چەندەی هەولّیدا خۆی بۆ نەگیرایەوەو کەوتە سەر پشت. لێپرسراوەکە بە تووڕەیی سەیری کرد.

–((چیە ئەو پیرە سەگە. کێ ئەو مافەی پێداوە بەو شێوەیە باخێوی)).

عەلی بە رەنگ بزڕکاویەوە وەرامی دایەوە!

–((ئەوە ساڵحۆکە... پیرەو خەلفاوە! کەس گوێی بۆ نادێری. کەس گلیەکانی بە پوولێك ناکڕێ. شێتە و فڕئەقلی دەمەژێی نەماوە!)).

ساڵحۆك ئەنری. ئەگەر یەکێك نەیدیبوایە ئاخاوتنەکەی عەلی بە راست و دروست دەزانی!

–((تفوو... قوڕمساخ. ساختەچی. کەس نەما لە ئاوایی عەلیۆك نەبێ. کوسکێشی نامەرد. پێم ناڵێی ئەو مێچکە مێچکە لە چییە!؟ هەر بۆ ئەوەی رەزەکەی تۆ باش بقرسێنن! خەڵکی دیکەش بە گونت. کورە هۆی گەڵحۆ... ئەو دارو بارە ژیانی تۆیە. نیشانەی بوونی تۆیە.. خوێنی تۆ دەهێنێ)).

دووباره هەڵمەتی بۆ عەلی برد

–((هەر دەتکوژم ناپیاو... تووله سەگ. چۆن لەبەر دەستم دەرباز دەبی، بچیه کێوی قافیش هەر دەتکوژم. هەر دەتتۆپێنم!)).

چەکدارێك لێی نزیك بوەوە، بە خەندەیەکی درێو بەرانبەری وەستا. بەهەمان شێوەی جاری پێشوو. بگرە دڕندانەتریش پاڵی پێوەنا! ساڵحۆك وا کەوتە سەر زەوی کەس بە هیوای هەڵسانەوەی نەبوو. لەگەڵ ئەوەش زاری نەوەستا!

–((خوێڕنیە... ناپاکی نامەردینە. کەس نازانێ لە کوێوە هاتوون و لە چی گوراون. ئەو وارە پیرۆزەتان لێ گڵاوکردوین. تەرەسینە... سەگبابینە)).

چەند نوکە پۆستالێکی تریشی بەرکەوت. هەرکڕ نەبوو.. ئەوان ڕۆیشتن و لێی دوور کەوتنەوە ئەو هەر کڕ نەبوو. هەتاوەکونێ بە تەواوەتی لەبەر چاوان بزر نەبوون نیگای لەسەر وەلانەدان.

بە نامۆییەوە لە خۆی راما. گەلێ بەزەیی بە خۆی هاتەوە. پشتی دایە دارێك و لە قوڵپەی گریانیدا! وا بە سۆزەوە دەگریا لەزگ بوو دارو بەردەکان لەگەڵیدا بکەونە رۆ رۆ! کوانوێك لە دەروونی هەڵایسا. زۆری هەوڵدا. وەلێ گریانەکەی نەوەستا. قینگی نەختێ بزواند دەستی چەپی لە زەوی چەقاند. بە دەستەکەی تری چۆگانەکەی گەیاندە زەوی و هەڵسایەوە. پیری چەند بێ بەزەییانە پشتی چەماند بوەوە ئەو خەمە دەهێندەی تر، بە نوزە نووزێکەوە دەستی بە ڕۆیشتن کرد. سروشی گۆرانیەکی دڵتەزێن لە دەرگای گیانیدا. هێدی هێدی دەنگی بەرز کردەوەو سەردولکەی بۆ وارەکەی گوت. بە شێوازێکی یەکجار سەرنج راکێشەر ئاخەکەی لاواندەوە. لە ناخەوەش بە نەرمی دەگریا. هەرچەندەی دەکرد قاچەکانی بە دوایدا نەدەڕۆیشتن. لە تووڕەییا درانەکانی وێك نەدەکەوتەوە. سەریشی زۆر لەسەرخۆو بە هێمنی دەلەریەوە. بە پەشۆکاویەوە دەمو چاوی هەڵدەگلۆفت و لەبەر خۆی دەیگوت:

–((چی گوت و چۆن دەرچوو...! تفوو.. ناپیاوی نارەسەن... تفوو... ,,... وو,..))

ئەمەی وا بە رقەوە دەردەبڕی رەنگی لەگەڵ دەگۆڕا. وەك چاوێشەی لێهاتبوو. سەیری گوندەکەی دەکردو بە سۆزەوە لە دەوروبەر رادەما. کزەی لە جگەریەوە دەهات. رۆژانی رابردووی دەهاتەوە یاد. شادیەکی تژی ئازار ختووکەی دەدا. رۆژانی رابردوو گەلێك وێنەی دەهێنایەوە بەرچاو ژێر سایەی دارێ.. پەنا بەردێك، تووله رێیەك نەبوو ئەو یادگاری لەگەڵ دانەبێ. خەجەی بیر کەوتەوە. دۆست و خۆشەویست و هاوەڵانی هاتەوە یاد. داخی بۆ نشیمەنەکەی خوارد. سەرلەنوێ لە پرمەی گریانێی دایەوە.

نالەی هات. نرکەی هات. کەچی لە دارو بەردو تەپکە شاخەکان بەولاوە کەس گوێی لێنەبوو، ئەو واتێدەگەیشت هەر کاتێ دەنگی بەرز بێتەوە هەموو شتەکانی دەوروبەری گوێی بۆ شل دەکەن. سەرلەبەری پەیوەکانی لە هەگبەی مێشکیان داخنن. چونکێ ئەو هەموویانی دەناسی. زۆر باشی دەناسین و شارەزای دەروونی هەموان بوو. ئەوانیش ئەویان دەناسی. بۆیە وا خدووی خۆیان دابوە یەك و متووی یەکتر ببوون. جویێ بوونەوە و دێك دابڕانیان لەکن ئازارێکی گەلێ زەلام و مەزن بوو.

لەسەرخۆ هەنگاوی دەناو رێگەی دەبڕی. کە گەیشتەوە گوندی. بە دڵ تەنگیەوە سەری شۆڕ کردبوەوە. وەك ئەوەی تاوانێکی گەورەی کردبێ چاوو رووی نەبوو. یەکسەر بەرەو ماڵەوە رۆیشت. گوندەکە چۆڵ و هێمن بوو. جگە لە مەحمود کە ئەسپەکەی زین دەکرد کەسی دیکەی بەرچاو نەکەوت، بە هێواشی بە تەکی داچوو هیچ بایەخی پێنەدا!

مەحمود بەدەم کارەکەی خۆیەوە نیگایەکی ئاڕاستە کرد. پاشان چاوەکانی بە توندی نوقاند و بۆ تاوێ هەڵینەهێنا. وەك ئەوەی زامێکی خوێنـاوی لەبەرچاو بێو نەوێری سـەیری بکا. مشەیەکی لێوە هات و بەلەش خاویەوە لە دیار ئەسپەکەی دانیشت.

ساڵحۆك نەختێ لێی دوور کەوتبوەوە، کاتێ ئاوڕی دایەوەو گوتی:

–((تۆزی بلەزینە. برۆ زۆزانێ ئەگەنا گەرما دەتسوتێنێ! برۆ کەپرەکەت چاك بکەوە. ئەمساڵ گەرمە، تۆش کۆزت ووردەو بەرگەی ناگرن!)).

بەبێ ئەوەی گوێ بۆ وەرامەکەی شل بکا، یاخود چاوەڕوانی بێ. لەگەڵ تووله رێیەکە وەرچەرخاو لە پەنای دارەکان بزربوو.

بیری یەکجار مژوول و پەشێو بوو. هەستی دەکرد ژانێك لە دەروونیەوە لە دایك دەبێ‌و سەر هەڵدەدا، لەگەڵ هەموو ئەو ئازارو ژانانە ئایری بوو کە بە درێژایی تەمەنی دیتبووی. لەتەك ڕێگاکە خشپەیەك هات. هەڵوەستەیەکی کردو بە شێنەیی سەیری ئەم لاو ئەولای کرد. هۆمەری بینی لە تەك دارێك وەستابوو مژی لە جگەرەکەی دەدا.نێوچەوانی دوو پەنجەی تیامایەوە. بێ ئەوەی چیتر سەیری بکا بەردەوام بوەوە لەسەر ڕۆیشتنەکەی. هۆمەر بەم ڕەفتارە گەلێ زگار بوو. بەکرێ جێ هەنگاوەکانی هەڵگرت و چەند جارێك خیزی شەرمەزاری قوتدایەوە. ئاوا مایەوە تا گەیشتە بەر دەری ماڵی ساڵحۆك نە ئەم زاری بزواند نە ئەو پەیوێکی دەربڕی!

ساڵحۆك کە چوە ژوورەوە. چۆن بە کرێ هات ئاواش بەکرێ دانیشت. کیسە تووتنەکەی دەرهێنا. جگەرەیەکی پێچایەوە و دایگیرساند. مژێکی یەك بەسییەکانی لێدا. وەك ئەوەی بیر لە شتێك بکاتەوە چاوەکانی بەرانبەر دەرگا لە مۆلەق ڕاگرت. تاوێ ڕاکشا. دەستی چەپی خستە سەر تەوێلی.کەژێ کە باوکی بینی لە جێگەی خۆی تاسا. هەرچەندەی لێی وورد بوەوە زێتر بەزەیی پیا هاتەوە. زانی هەر پەیوێك بەرهەڵدا بکا ئازارەکەی دوو قات دەکا. بۆیە قرقەپ بوو.

هۆمەر کە لەبنەبانی ژوورەکە دانیشتبوو. بە کزیەوە چاوەکانی بڕیبوە کەژێ. وەك دوو کەروێشکی بێدەسەلات بوون، تا دەهات خۆی ناگـزورتر دەهاتنە بەرچاو. رووی لە ساڵحۆك کرد:

–((بۆ لەمن دەئەنری. تاقە سوارێ بە تەنیا چۆن تۆزی پێدەکرێ. ئەگەر رات لەسەر بێ هەنوکە خۆم دەکوژم! ئەگەر بە مردنی من خۆشی بۆ ئێوە مەیسەر دەبێ. خۆشت نکوڵی لەمە ناکەی. ئەی وانیە مام ساڵح؟ ئەگەر ڕۆژێك لە ڕۆژان لەم هەڵوێستەم پەژیوان بوومەوە بڵێ! باخێوە و ریسوام بکە. ئەگەر ناماقوڵی و کەمو کورتیەکە لە منەوە بێ چیت لە کن دروستە وام لەگەڵ بکە. هەرچیەکم لەگەڵ دەکەی بکە. تەنیا بە ترسنۆكو ناپیاوم تێمەگە. هەرچیەك دەڵێی بەرگەی دەگرم بە تەنیا ئەمە نەبێ)).

ساڵحۆك وەك بت لە جێگەی خۆی نەبزووتو نقەی لێوە نەهات. کەژێ لەم بێدەنگییە سەرسام بوو. بە نامرادیەوە چاوی تێبڕیبوو، حەزی نەدەکرد ئەم شتانە لەزاری ئەمەوە ببیێ. کەچی چارەی نەبوو. راستەقینە لەو زەلامتر بوو بێدەستی خۆی دەبوایە سەری بۆ دانەوێنێ.

هۆمەر هێوی بڕیبوو سەرباری ئەمەش گەرمتر ببوو.

–((مام ساڵح... بەو خوایەی لەبان سەرمانەوەیە. بەو ئاخەی تێیدا لە دایك بووم. کە لە هەموو شتێك پیرۆزترە لام. ڕۆژێك لە ڕۆژان جگە لە چاکەو بەرژەوەندی گوندی بیرم لە هیچ نەکردۆتەوە. هیچی دیکەم وەبەرچاوان نەهاتوە.بەڵانەکونێ چیدەکەی، چەرخ چەپگەردەو وادەچەرخێ! مرۆی بەستەزمان چی لە دەست دێ! خۆ دەزانم بێوار دەمێنینەوەو لە قون دەریان دەکەوین. گەجەرو گوجەری شارانمان پێ خەنی دەبێ. بەڵانەکونێ چیدەکەی؟ چارە... بەڵێن بێ ئەگەر چارەکەی لەسەر ئەو چوڕە خوێنەی من وەستابێ. هەنوکە بیکەمە گوری! باشە.... هەرگیز وا بیرمەکەوە ئامۆژگاریەکانی تۆم لە یاد کردبێ. نەخێر ... شیری رابۆم وەکو چڵکی سەگ لێ حەرام بێ ئەگەر لە یادم کردبێ. دەزانم مرۆ با هیچی نەبێ تەنیا وارێکیهەبێ. پارچە زەویەکی یەك بستی هەبێ لەوە باشترە هەموو شتێکی هەبێ و بێوار بێ. با موڵکی دنیای هەبێ. بارتەقای کوختێك نیە بەسەرفرازی تێیدا بژی. ناڵێی من چۆن ئەمانە لەیاد دەکەم؟! هەرچەندە گەرەك نیە من ئەوانە یەژم. چونکێ خۆت لە من چاکتر دەزانی. من لە خۆم باشتر دەناسی. ئەگەر وانەبوایە هەرگیز کەژێت نەدەدامێ! لەگەڵ ئەوەش باش دیقەت بدەرێ. بزانە چۆن ڕەزەکەی منیش بە فیەتێکی کەم دەقرسێنن! دەبزانە دەی... چونکێ راست و بێ پێچو پەنامو مێچکە مێچکە و زار پان کردنەوە نازانم. ئاخ مام ساڵح ئاخ... ئاخ بۆ چەرخی چەپگەرد)).

هەمدیس هیچ وەرامێکی وەگیر نەکەوت! ساڵحۆك چۆن رازابوو هەروابوو. جگەرەکەی سۆتەکی زیاد ببوو بە کزی دوکەڵی لێ بەرز دەبوەوە. زاری نەختێك کرابوەوە و چاوەکانی لە مۆلەق وەستابوون!

ترساو دڵی کەوتە خورپە. ئاوڕی لە کەژێ دایەوە. کە بەبێدەنگی لە نزیك دەرگاکە دانیشتبوو. وەك نێچیرێکی بێدەسەلات و بەستەزمانی هاتە بەرچاو، کە کەوتبێتە بەر تیری ڕۆژگار و دەرباز بوونی ئەستەنگ بێ. چەند جارێك بە دەنگی بەرز گازی کرد:

-((مام ساڵح... مام ساڵح...)).

وەرام ببوە کۆترێکی کێوی‌و لە ناخیدا یاخی ببوو! دووبارە سەیری کەژێی کردەوە. بە هێواشی هەڵسایەوە لێی نزیک کەوتەوە. دەستی خستە سەر دڵی. وەك ترارە ئاوێکی ساردت پێداکردبێ تەزوێك گشت گیانی خستە لەرزە! چەند جارێکی تر گازی کردەوە. کەچی ساڵحۆك کەوتبوە گەرمەی خەوێکی یەکجارەکی و باکی بە دووبارە گاز کردنەوە نەبوو!

کەژێ دەستـــی بەزریکە لێدان کرد. تیتکی رنیەوەو بە چەپەرۆکان لە خۆی دا. بەماوەیەکی کەم خەڵکێکی زۆر لەوێ خڕبوونەوە یەکێك لەوانە رابۆ بوو. یەکەم کار کەپێی هەڵسا دوورخستەنەوەی کەژێ بوو لە تەرمەکە!

هۆمـەر بـەرایێ حەپەسا. رۆنـدك لە چاوی گلۆربوەوەو نەیزانی چیبکا. پاشان کەمێك هاتەوە سەرخۆ. بە هێواشی دارجگەرەکەی لە دەست دەرهێناو جاجمێکی پێدادا... بەشێکی زۆری ئاوایی بۆیان نەکرا بگەنە فریایان و مژوولی قرساندنی رەزو باخەکەنیان بوون. ئەو ئاپۆڕەیەش کە لەبەردەم ماڵەکەیان پەیدا ببوو. زۆر کەمتر بوو لەوەی لە کاتی تەنگانەو ناخۆشیدا پەیدا دەبوو!

دوای ئەوەی تەرمەکەیان شت بەرەو گۆڕستان کەوتنە رێ، هۆمەر کە لە دوای مەحمود دەڕۆیشت. ئازارێك لە ناخەوە دەیئەنجنی. پەیوەکانی مام ساڵح لە گوێی دەرزنگایەوە. لە ژیان هورد دەبوەوە. مرۆڤێکی وا گەورەو بیر فراوان، ئەو هەموو تاسەو خورپەو ئاوات‌و خۆزگەیە، بە ئاسانی بەرانبەر مردن چۆك دابداو چاو بنوقێنێ! دیقەتی دایە هەموو ئەوانەی لەگەڵ تەرمەکە بوون. ئەوانیشی ئاوا بە مردوویی هاتە بەرچاو! بیری کردەوە کەئەوانیش رۆژێك لە رۆژان ئاوا دەخرێنە دارەبازەو بۆ گۆڕستان بەرێ دەکرێن. لەوانەیە هێندێکیان ئەمەشیان بۆ رێك نەکەوێ لەپەنا بەردان بکەون‌و ببنە خۆراکی قەل‌و داڵ! بەمە نیگەران و خەمبار تر بوو.

دوایئەوەیساڵحۆکیانبەخاك سپارد.ماڵئاواییان لێکردوو بەرەو گوندی زورینەوە.کە دوور کەوتنەوە، هۆمەر بەدەم گریانەوە ئاوڕێکی دایەوە. گۆڕەکەی زۆر قیت و بەرز هاتە بەرچاو. وای هەست کرد ساڵحۆك لە

گۆڕەکە سەری دەرهێناوە و پێیان پێدەکەنی!!! چیرۆکەکەی دایکی هاتەوە یاد. وای هاتە بەرچاو کە خوێن لە گۆڕەکە دێتە دەرەوەو بۆ ناو گوندی شەپۆڵ دەدا. بەخێرایی رووی خۆی وەرچەرخاندەوە دەستی بە رۆیشتن کردەوە.

(5)

بوونی ئەو چەکدارانە لە نێو ئاوایی و قرساندنی رەزو باخەکانیان دڵی سەر لەبەری خەڵکەکەی پڕ ترسو خەمبار کرد بوو. هەموو هورِو گێژ ببوون و وەك مێرووله دەهاتن و دەچوون. کەس جڵەوی رەفتارو هەڵسو کەوتی خۆی لە دەست نەمابوو! بە چاوی هۆش هیچ شتێکیان نەدەبینی.

مردنی ساڵحۆك لەو دەمەدا بوە ئەگەری زێدەبوونی خەمو رق لە دڵی دۆست و ناسیاوانی. زۆربەیان ئەو مردنەیان بە تاوانی هاتوەکان دادەنا! کەیەکێك لەوانە هۆمەر بوو. هەرگیز وای بە بیردا نەدەهات ساڵحۆك ئاوا بە سووكو ئاسانی کۆچی دوایی بکا! بغەیدی و جارێکی تر نەزوریتەوە. بیری لەمە نەکردبوەوە ئەو جیهانە سەیرە ئاوا بە ئاسانی برمێو دوایی بێ. سەربارى ئەو کۆست کەوتنە دەردی چەکدارەکان لەولا بوەستێ، بە ئارەزووی گونی خۆیان لەنێو گوندی تەڕادانێیان دەکرد. سەرەدیقانێی ئەم ماڵو ئەو ماڵیان دەکرد و بێ ئابڕووانە لەگەڵیان دەجولاَنەوە. لەسەرەوە هەمووی چاکەو بەرژەوەندی گوندیان گەرەك بوو. لە راستەقینەش دووپشك بوون و چزیلکیان خستبوە سەر پشت!

کە لە گۆڕستانەکە گەڕانەوە هەریەك لە راستی خۆی بیری لە ساڵحۆك دەکردەوە. ئەو کاتانەیان بیر دەکەوتەوە کە لەگەڵیان بەسەر بردبوو. بۆیە تاو نا تاو دەنگی ئاخێك بەرز دەبوەوەو یەکێك لە پرمەی گریانێی دەدا.

هەریەکە سۆنگەیەکی بۆ مردنی ساڵحۆك دادەنا. یەکێك دەیگوت:

-((دەردەپیری بوو!)).

یەکێکی تر دەیگوت:

-((نەخێر... راستە پیر بوو بەلاَنەکونێ پیری هۆی مردنەکەی نەبوو، لێیاندا، وا کەوتە سەرزەوی گیانی لەبەر برِا. بێبەزەییانە لەو پیرە بە ساڵاچوەیان دا. ئەی چۆن... منیش بومایە دەمردم. ئەویش هەر گەیشتە ماڵ و مرد. لێیان دا.. کوشتیان!)).

یەکیتر بە کلۆجێکی دیکە ئاخاوت. وەلێ زۆربەی خەڵکەکە لەسەر شتێك یەکیان دەگرتەوە. ئەویش ئەوە بوو ساڵحۆك لە حەژمەدا بەزگی داو مرد. مردن و نەمانی لە کن باشتر بوو لە جوێ بوونەوە لە گوندەکەی! ساڵحۆك بەداخی وارەکەی بەزگی داو مرد...

رۆیشتنیان بۆ گۆڕستان و زورینەوەیان زۆر بە ناڕێکی بوو هەریەك لە لایەك دەڕۆیشت. چەکدارێکی زۆریش چوار دەوری تەنیبوون! کە گەیشتنەوە ناو گوندی رێو راست چوونە ماڵی ساڵحۆك. بوە دمگۆو گفتگۆیان. هەریەك لە لایەك ئاخاوت. گەرەکیان بوو پرسە دابنێن! دەنگی بەرزو نزم تێکەڵ دەبوو. رای دروستو نابەجێ پێشنیار دەکرا. ئەوان مژوولی رێککەوتن بوون کە سێبەرێك لە دەرگا نزیك بوەوە.

ئەحمەد بە پەشۆکاویەوە چوە ژوورەوە، بێدەنگیەك دایگرتنو هەموو دەزاری ئەو رامان. ئەویش پاش ئەوەی ماوەیەك وەستاو پشیەکی چاکی وەرگرت. گوتی:

-((دەڵێن کاتی پرسەو شتی لەو بابەتە نیە. با بیری خۆیانی پێوە خەریك نەکەن. کەی گەیشتنە شار با پرسە دابنێن!)).

بوە پسەپس، لەو سەرەوە دەنگی ناڕەزاییەك بەرز بوەوە. لەبەر پڕی هۆدەکە تاماوەیەك نەبینرا. کە هەڵسایەوە سەر چۆکان مەجید بوو!

-((چۆن شتی وا دەبێ. خوا هەیەو ئاگای لە هەموو شتێکە. زۆرداریش بەو رادەیە؟! لە هەموو ئان و رۆژگارێکدا پرسە هەر هەبوەو

هەر دەبێ، ئێمەش موسڵمانین، گاور نین!.. ئای)).

هۆمەر ووشەی لەزار قۆستەوە:

-((راست دەکەی... قاتی گاورنین. مرۆینەو درِندە نینە. لە هەموو مەزەب و کتێبان پرسە هەر هەبوە و بە دروست زانراوە! ئەگەر ئاژەڵێك بتۆپێ هاوەڵەکانی پرسەی بۆ دادەنێن. نەخوازەلاَ مرۆڤێك.. بابە ئەگەر مافی مرۆڤمان پێ رەوا

نابینن با مافی ئاژەڵمان لێ زەوت نەکەن! ئەوەی ئەوانە دەیکەن هەموو یاسایەك رەتیدەکاتەوە.. ئێمەش موسڵمانین... موسڵمان!)).

کە هۆمەر دیماهی بە گلیەکان هێنا. چەند چەکدارێك کە لەبەر دەرگا وەستابوون. لەگەڵ مەجید پەل بەستیان کردوو بردیان. چەند چەکدارێکی تریش چوار دەوری ئەوانەی دیکەیان گرت.

کەس نەشیا تاقە پەیوێکی تر دەربڕێ. بە پێچەوانەی پێشان کە ئەگەر شتێکی وایان بدیبوا هەرگیز بێدەنگ نەدەبوون. بەڵانەکونێ ئەو دەمە بە چرکە ژیان دەگۆڕا. شتی وایان لەیەکتر دەبینی، کە بە درێژایی تەمەنی لەو بڕوایەدا نەبوون ببینن!

دوای بردنی هۆمەرو مەجید هەرکەس بیری لە خۆی کردەوە. تووشی دڵەراوکێیەکی دەروونی بوون. هەریەکە هەوڵیدا بە هەنجەتێك بچێتە دەرەوە. هێندەی دیکە حەپەسان کە بینیان رێگەی چوونە دەرەوەیان لێ قەدەغە کراوە!

رێگە نەدرا کەس ئەو ناوە جێبهێڵێ! ئەوەی لە دەرەوەش بوو. یاخود ئەوەی هێشتا نەگەیشتبوە ئەوێ، ئەوەی کێرمیزو نێرینە بوو کۆیان کردەوە و چوار دەوریان گرتن.

کە ئەنگۆرە داهات. وەك مێگەلە مەرێك وەپێش خۆیان داو بۆ دووری

گوندیان راپێچ کردن. زۆربەیان وا تێگەیشتن ئەمە دوایین شەوی ژیانیانەو چیتر چاویان بە دنیای روون ناکەوێ. بۆیە ئەژنۆیان دەلەرزی و هەنگاویان شل ببوو. تاو نا تاو بە دڵە لەرزەو دزە نیگاوە ئاوڕیان لە یەکتر دەدایەوە. وەك ئەوەی گەرەکیان بێ بەچاو لەگەڵ یەك باخێوو رازی دەروونیان بۆ یەك بدرکێنن!

لە نکاوڕا هەروەستەیەکیان کرد. لەگەڵ دەنگێکی زبری پڕ رق راوەستان و هەموو سەیری یەکتریان کرد. بە پێی ئەو فەرمانەی کە پێیان درا هەریەك لە زەندۆڵەکە لە جێگەی خۆی دانیشت. لەو ناوە پارڤە بوونو چەکداریش لە هەر چوار دەوریان بازنەیان بەست! ئەوەی جێگەی چۆڵ بوو. هۆمەرو مەجید بوو. زۆربەیان دەستیان لێشتنو لە بینینەوەیان هێوی بڕ بوون. هەڵسو کەوتی چەکدارەکان تا دەهات ئەو رایەی زیاتر لە دەروون دەچەسپاندن. خەریك بوو بەتڵێکی شەو رادەشکا، بە چوار دەستە دوو تەرمیان هێناو فرێیان دا ناویان! هەموو زارەترەك بوون.

ئەحمەدو قادر چاو بۆقانێو چەند کەسانێکی تر بە هشتاوی خۆیان گەیاندە کنیان. کە سەیریان کرد هۆمەرو مەجید بوو! نوسکەیان دەهات و هەناسەیان بە ئاستەم دەهات و دەچوو.

-((ماون...؟!))

-((ئا...))

چرپەکە ووردە ووردە بەرەو کەمیو نەمان چوو، قادر چەند جارێك دەستی بە روخساری هۆمەرۆکی داهێنا. هەتاوەکونێ چاوی هەڵێناو بە ماندوو بوونێکەوە. نیگایەکی کزو بێهێزی ئاراستەی ئەو چاوانە کرد کە لە ژوور سەری زەق ببوونەوە. نامۆیی و خەفەتخانی تیادا ببینین! بە شێوایەوە سەری بەرز کردەوە:

-((چیدەکەن ..ئەو درِندانەگەرەکیانەچیبکەن، دەبێ نیازیان چیبێ؟))

بە زۆریو زۆردارەکی ئەو چەند پەیوەی لە قورگی وەدەرنا. پاشان سەری بەردایەوە سەر زەویو چاوەکانی بەرانبەر ئاسمان لە مۆلەق راگرت. لەو دەمەدا ئەستێرەکان زۆر بە جوانی دەدرەوشانەوە. بایەکی فێنكو نەختێك ساردیش خۆی لە لاشە ئارەقە کردوەکەی هەڵدەسوو... تاوێ ئاوا مایەوە. لە پڕ هەستی بەسەرما کرد. سەرمایەکە هێدی هێدی زیادی کرد تا بوە لەرزێکی سەخت. دەوروبەرەکەی تاسان. وایانزانی لە ئاویلکە دایەو دەمرێ! نرکەی هاتو ناڵاندی. هەموو ئازای لەشی ژانی دەکرد.

زۆریان کۆشا نەشیان چارەی لەرزەکەی بکەن. لەو چیاو چۆلە جگە لە ئاگر کردنەوە هیچ چارەیەکیتر گومان نەدەبردرا!. ئاگر کردنەوەش بە پێی یاسا نوێیەکە قەدەغە بوو!!!

هۆمەر لەگەڵ لەرزین چاوی دەنوقاندو هەڵیدە هێنایەوە. هەستی بە ناگزوریەك دەکرد. لەبەر ژانی جەستەشی ئۆقرەی لێبڕابوو. سەرباری هەموو ئەوانەش جڵەوی ئەندێشەی لە دەست دابوو بیری دەکردەوە. لە دڵی خۆی دەیگوت:

((ئەگەر بمابوایە هەنوکە چیدەگوت! خۆزگە دوێنی وایان لەگەڵ کردبوام!... بە چاوی خۆی ئاوای دیبومایە. دڵنیام ئەوسا گەلێك دلگیر دەبوو بە خۆشەویستیەوە دەیگوت:

– هەر بژی هۆمەرۆك كوڕی باوكی خۆتی. وێسفی وجاغی كوێر نەبوەتەوە! پیاو دەبێ ئاوا بێ. ئاوا مێرانە بەرانبەر زۆردار بوەستێ. هەر بژی كوڕەكەم كوڕە ئازاو چاو نەترسەكەم.. نەك جارەك هەزار جاران هەر بژی)).

لەگەڵ ئەمانە فێنكاییەك دەروونی گرتەوە. بزەیەك خۆی بە لێوە مۆر هەڵگەڕاوەكەی هەڵواسی.

–((ئاخ مام ساڵح... خۆزگە بە چاوی خۆت ئاوات دەبینم. ئەوسا دەتزانی چەند ناگزورو بێ ئەنواین! لایان وایە چەند ئازاری ئێمە بدەن خوا بارتەقای هەندێ چاكەیان دەداتەوە! بە ترسناكترین نەخۆشیمان تێدەگەن تێدەگەن. ئاخ سالحۆك ئاخ .. داخ.. سالحۆك داخ... چەندەی سەیری گوندەكەمان دەكەم. جگەرم پڕ زوخاو دەبێو ئاورێكم لە هەناوی دادەیسێ. مەگەر هەر ئاوری دۆژ ئاوا بێ. خۆزگە بەو لەگوینەت دیبوام ئەوجا بارو بارگەت بپێچابوایەوە. هەتاوەكونێ چاڵی ئێمەت بۆ سەرداری سەرداران، مەزنی دەشتو دەر، چیاو بێروون.. مرۆ و گیانداران شیكردبوایەوە. بە هەموو فریشتەكانت راگەیاندبوایە كە گەلە گورگێك خۆی كوتاوەتە گوندەكەمان. گەلە گورگێكی دڕندەو لە خوا نەترس، كەڵبە بەخوێن، لە هەموو دینان بێبەری. گەرەكیانە لرفمان بكەن... بۆ شارمان راپێچ بكەن! هەتاوەكونێ بە سەرهاتی ئێمەت بۆ هەموو ئەوانەی ئەوێ بگێڕابوایەوە. بە رەشو سپیەوە، بە بەندە و ئازادەوە، بە حۆریو فریشتەوە. دەنگی ئێمەیان بگەیاندبوایە هەموو كوچەو قوژبنێكی بەهەشت. چونكێ لێرە دەنگمان نیە. ئەوەی گوێی لەگریەمان بێ لە تاوا دەست بە گوێچكەیەوە دەنێ. ئاخ مام ساڵح ئاخ... ئاخ لەو دنیایە بێ ئۆفایەی!)).

شەو كپو خامۆش بوو. لوورەی گورگێك لە دوورەوە هات. لە نێو دۆڵەكان دەنگیدایەوە. هەتاوەكونێ گەیشتە ئەوان و لەوانیشی رەتكرد. كوندە پەپۆیەك لەسەر دارێكی نزیك ئەوان قیڕەی هات. هەموو دڵیان لەگەڵ لەرزی، سەریان بەرز كردەوە. بەرقو سەرسامیەوە سەیریان كرد.

هۆمەرۆك هەروەك خۆی لەسەر پشت راكشا بوو.

–((ئاخ چەند بە فڕفینگیەوە لەنێو گوندەكەم دێنو دەچن. بە ئارەزووی خۆیان پرچی بوكی وارە خۆشەویستەكەم پەرش دەكەنو رایدەكێشن)).

لە نێو ئەو هەموو ئازارە شتێك تاو تاو بەرۆكی هزری گرت. چاوێكی بە ئەوانەی دەوروبەری گێڕا، چۆنی بۆ چوو ئاوا دەرچوو. ئادگاری مەحمودی بەدی نەكرد! هەستی كرد لە دوای بەخاك سپاردنی ساڵحۆك، وەك ئەوەی

ئاسمان هەڵیلووشیبێ ئیدی چاوی پێی نەكەوتەوە

–((... چۆن؟! هەرگیز لەو باوەڕە دانیم. ئەو شتێكی وای نەگوت! تەنیا گوتی بیرێكی لێدەكەمەوە. ئیدی بێدەنگ بوو. بەڵانەكونێ بۆ.. ئەگەر ئەو وانەكا كێ دەیكا؟ دڵنیام رووی دەهەورازێ ناوە و دەزانێ لە كاتی ئاوادا چۆن خۆی دەرباز بكا)).

برژانگەكانی بە ئاستەم لێكترازاندو سەیری ئەم لاو ئەولای كرد. لەبەر تاریكی هیچی لێك جوێ نەكردەوە! ماوەیەك ئاوا مایەوە و لەبەر ژانی لەشی نەشیا سەری كێل بكاتەوە.

ئەو شەوە شەوێكی مێژوویی بوو لە ژیانی گوندەكە. كەس بڕوای بە ژیانی خۆی نەبوو بۆ تاقە رۆژێكیش! نەیاندەزانی چارەنوس بۆ كوێیان راپێچ دەكا، بە نهێنی سەریان دەبردە بن گوێی یەك و دەیانچرپاند. بە رەنگ زەردی و بە ترسەوە داخاوتن.

خیزیان لەقوڕگی ووشك ببوو بە ئەستەنگ دەشیان پەیوان قەتار بكەن. باسەكەیان لەنێو قاوغی ناهەمواری رەشبینیدا بوو.

ئەوەی ئەو شەوە لە مردنەكە زێتر ئازاری دەدان بیر كردنەوە لە ئافرەتەكانیان بوو. لە دایك و خوشكو كچو خێزانەكانیان بوو! نەیاندەزانی ئەوان چییان لێكراوە! دەیەها بیری دروست و نادروستیان دەكردەوە! رەهێگیر ببوون. لەگەڵ ئەوەش هیچیان بۆ نەدەكرا. رقەكە لە دەروونیان دادەمركایەوە و وەك سۆتەكە جگەرە دەكەوتە سەرزەوی!كە دنیا رووناك بوەوە. دوای هەوڵێكی زۆر هۆمەر سەری بەرز كردەوەو دانیشت. تەماشای مەجیدی كرد، چاوەكانی بە ئاستەم دەتروسكان:

–((زۆر بە ئازار دیاری. وێدەچێ شوێنێکت شکابێ. منیش بەرایێ وا لە خۆم گەیشتم. بەڵانەکونێ هەنوکە باشترم. هەست دەکەم هەنوکە باشترم. ئەی تۆ؟))

–((...گشت گیـانم ژان دەکا. وا بـزانم دوایین جارمـەو دەمرم...ئەگەر ئەمجارەیان لە مردن رزگار بم دڵنیام هەرگیز مەرگ بە چاوی خۆمەوە نابینم!))

–((مەترسە... هیچت لێنایە! هەرچەندە مردن خۆشترە لەم ژیانە... بەڵانەکونێ مەترسە نامری، ئەی بەڕای تۆش وانیە؟ مردن پیاوانە تر نیە لە ژیانی بن دەستیو زەلیلی. مام ساڵح بۆ خۆی مردو حەسایەوە. بە ئاسانی لە تۆڕەکە دەرباز بوو! باوەڕبکە لە ناخی دڵەوە ئێرەیی پێدەبەم. زۆر حەز دەکەم ئاوا لەگۆڕستانی گوندەکەم. لە تەك گۆڕەکەی باوکم و ساڵحۆك و خزم و خۆشەویستان بنێژرێم)).

–((راست یەژی هۆمەر. منیش دەڵێم مردن خۆشترە. بەڵانەکونێ تۆ بڵێی ئەوانە نەمانکوژن. من لام وایە هەمومان دەکوژن. ئەی وانیە؟!))

–((نازانم... وەڵی بە دووری مەزانە! ئەوانە هەمووشتێکیان لێدەوەشێتەوە. دەمانکوژن... جا بەهەر جۆرێك بێ. کوشتنێکی بە خێرایی بێ یا لەسەرخۆ؟!))

مەجید بە ترسەوە رووی پرسیاری ئاڕاستە کرد:

–((مەبەستت چیە، کوشتنی خێراییو لەسەرەخۆیانی چی؟!)).

–((گوایا نازانی! کوشتنی خێرایی یانی بە گوللە. بەچەك بمانکوژن. کوشتنی لەسەرەخۆش یانی کوشتنی بە ووشە. بە هەڵس و کەوت. بە دەردە سەری. بە هێواشی داماندۆشن. هەتاوەکونێ ووشك دەبینەوەو وەك گەڵایەکی سیسی پایز هەڵدەوەرێین!)).

مەجید چیتر نەیتوانی باخێوی. بۆیە خۆی بە زەویەوە نووساند.

سەر لەنوێ هەمویان کۆکردنەوە و بەرەو گوندیان راپێچ کردنەوە! هەموو بەلادا دەهاتن. بە گوێرەی ئارەزوو ویستی ئەوان دەڕۆیشتن. هەڵدەستانەوە، دادەنیشتن هەوساری هیچ شتێکیان لە دەست نەمابوو!

بە شلۆقیو پەشۆکاویەوە گەیشتنەوە گوندی. شاگەشـکە بوون. وەك ئەوەی دوای مردن زیندو بووبنەوە و زوریبنەوە دەڤ یەك، هەریەك لە راستی خۆی شتێکی گوت، پیاوەکان سەریان دەبردە بن گوێچکەی ژنەکانو بە چرپە چەند پرسیارێکیان لێدەکردن. کە هێندێکیان بەراسیو هێندێکیان بەدرۆ وەرامیان دەدانەوە!

لە پڕ بڕیەی خۆ ئامادە کردن درا. هەر چەندە هەموو خاترجەم بوون دۆزەکە گواستنەوەیەو یەکەم پێنگاوە دەست پێدەکا، لەگەڵ ئەوەش شتیان لەیەکتر دەپرسی. لە هەمان کاتیشدا دەبزووتنەوەو خۆیان بۆ ئەنجام دانی بڕیەکە ئامادە دەکرد!

هەر چەندە بەرایێ لەش گرانیەکیان نیشان دا. دیاردی ناڕەزایی و بەرپەرچدانەوەیان کرد. وەڵێ لە راستەقینەدا بێ هیچ بینەو بەردەیەك، بێ هیچ سەر یەشانێك ماڵەکانیان کۆ کردەوە. جیلوەیەکی وا کەوتە ناو ئاوایی ئەگەر مرۆلەسەر گردۆڵکە دوورەکەی بەرانبەر گوندی سەیری کردبوا. دەیزانی شتێك لە ئارادا هەیە. دوقەی مریشك و قوقەی کەڵەباب لەو ناوە بەرز دەبوەوە. تێکەڵ بە باعە باعی پەزو زەرینی گوێ درێژو حیلەی ئەسپو گریەی ئافرەتان و زریکەی زارۆیان دەبوو. پەشێویەکی وایان کەوتبوە ناو دەتگوت تازە لە گەورەترین خۆنیشان دان زوریونەوە. کتك و توتكو گیانلەبەرەکانی تر وەك خاوەنەکانیان بە سەر سامیەوە دەهاتن و دەچوون و لەو ناوە دەسوڕانەوە. ئەوانیش
ئادگاری چەکدارەکانیان لا ئاسایی نەبوو بۆنی نامۆییان لێدەکردن!

بە ماوەیەکی کەم ، یەکجار کەم ، هەموو شتێك تەیار بوو. وورده وورده هەنگاویان ناو کاروان بە رێکەوت.

هۆمەر کە زۆر بە ئازارەوە بوو لە پێشەوەی خێزانەکەی دەڕۆیشت. هەموو گرانابیەکی خستبوە سەر دارەکەی دەستی کە لە بری چۆماغ وەکاری دەهێنا. هەموو بە رێزەو یەك لە دوای یەك دەڕۆیشتن. هەر یەکەو لە لایەك ئاوڕی لە گوندەکە دەدایەوە. کە چەندەی هەنگاویان دەنا زێتر لێی دوور دەکەوتنەوە.

دوای ئەوەی گەیشتنە گردۆلکەکەی پشت ئاوایی لەگەڵ دەنگی گرمەیەك راچەنین ئەو کاروانە گەورەو گرانە لە جێگەی خۆی راوەستا، دڵی هەمویان تاساو کەوتە خورپە. ئەسپ حیلاندی... گوێدرێژ میزی بە خۆیدا کرد! لرمەکە چەند جارێك دووبارە بوەوە. لەو لرمەیەی دەکرد کە چەند رۆژ بوو لە دوورەوە دەنگیان دەبیست! لێپرسراوەکە فەرمانی رۆیشتنیدا. کەس بە دەنگیەوە نەهاتو لە شوێنی خۆیان نەبزووتن. کە سەیری گوندەکەیان کرد تۆزو کادوێکی رەشی لە چەند شوێنی جیاجیا لێبەرز دەبوەوە. ناوە ناوەش ئاورێك هەڵدەستا! لەگەڵ زێدەبوونی هەر لرمەیەك دوکەڵ لە شوێنێکی دیکە بەرز دەبوەوە.

زانیان گوندەکەیان لە زەوی سڕایەوەو تەخت کرا! گریانێکی بەسۆز و تووڕە دڵی هەموانی داگیر کرد. دەنگی باوکە رۆ و برارۆ لەسەر تاپای کاروانەکە بەرز بوەوە. دەنگەکان تێکەڵ یەکتر دەبوون و لە نێو دۆڵەکە دەنگیان دەدایەوە. کۆمەڵێ باڵدار لە دوورەوە. لەوبەری دۆڵەکە لە شەقەی باڵیان داو بۆ قووڵایی ئاسمان بەرز بوونەوە. لەو کاتەدا ئاسمانیش هاتبوە هەژان. چەکدارێك بە رقەوە سەیری کرد. وەڵێ ئەوان لە قووڵایی ئاسمان بوون و هیچی لەگەڵ پێنەدەکران...

تا ماوەیەکی زۆر ئاوا مانەوە. ئەژنۆیان شکابوو نەدەشیان هەنگاو هەڵێنن. کەچی هەمدیس، وەك جاری پێشوو بە ناچاریو بێ ئارەزووی خۆیان دەستیان بە رۆیشتن کردەوە!

هۆمەر کە خۆی لەبەر ژانی لەشی نەیدەتوانی رێ بکا. ئەو دیمەنە هێندەی دیکە زگاری کرد. لەو دەمەدا حەزێکی حایجانە لە هەمێزی گرت. دەیویست بۆ دواجاڕ گوندەکەی ببینێ.لە دڵی بوە مەراقێکی گەڵێ گەورە. بۆیە بەدەم رۆیشتنەوە ئاوڕی دەدایەوە هەر چەندەی چاوی هەڵدەگلۆفتو بە هوردی دیقەتی دەدایە لەبەر دوکەڵ هیچی نەدەبینی. بۆیە لە قوڵپەی گریانێدا دەنگی لرمەیەکی ترسناکتر بەرز بوەوە. سەگێگ لەسەرەخۆ رووی وەرچەرخاندو ئاوڕی دایەوە. نوسکەیەکی لێوەهات. تاوێ وەستاو لە گوندەکە راما! پاشان بە راکردن وەدوو کاروانەکە کەوتەوە، کە تەواوێك لێی دوور کەوتبوەوە. هۆمەر کە لەو دەمە سەیری سەگەکەی دەکرد فنەیەکی لێوە هاتو لە دڵی خۆی گوتی:

-((تۆش دەگرێی. تۆش هەست بەم کۆست کەوتنو ماڵ وێرانیە دەکەی؟! سەیر کە بزانە چیمان بەسەر هات. تۆش هەستی پێدەکەی؟! بگریە باشترە. هەتاو ئاو لە چاوت چك دەکا بگریەو کڕ مەبەوە، بزانە چیمان بەسەرهات، بزانە...!)).

کاروانەکە وەك پیرەمێردێکی زوڕهانو پەککەوتە بە هێواشی دەڕۆیشتو بەلادا دەهات. بە بێزایەوە پارڤە ببوون و بە ناڕێکی دەڕۆیشتن. تەحۆ لە کن رابۆی دایکی دەڕۆیشت. تاوێ غاری دەداو تاوێ بە نەرمی ملی لە هەورازەکە دەنا. لە پڕ دەوەستاو سەیری گوندەکەیانی دەکرد. پاشان بەسەر سامیو روێکی پڕ پرسیارەوە لە دایکی رادەما.

لەو دەمەدا دوو کەس لە نێو خۆیان بوە گفتوگۆیان، پیرەژنێك گوتی!

-((چیمان لێدەکەن. بۆ کوێمان دەبەن. ئەگەر گەرەکیانە بە کۆمەڵ بمانکوژن وەك چەند جاری تر کردوویانە! ئەوا لێرە لەبار تر نادۆزنەوە بۆ ئەو مەبەستەیان. ئەگەنا دەبێ نیازیان چی بێ... بۆ کوێمان دەبەن؟!)).

پیرەمێرێك وەرامی دایەوە:

-((نا... نا.. نامانکوژن. ئەگەر گەرەکیان کوشتن بوایە ئەوا لەنێو ئاوایی دەیانکوشتین!))

- ئەی چیمان لێدەکەن، بۆ کوێمان دەبەن؟!)).

-((شار...!))

-((شارچییە؟! نێوی چ چیایەکە، یا دەترسم دۆڵ بێ!!!)).

-((جا منیش وەك تۆ. لە کوێ دەزانم شار چییەو لە کوێیە. هەموو دەڵێن دەمانگوازنەوە بۆ شار. وەڵێ شار چیە؟ ئەمەیان نازانم!)).

لە باڵێکیتر کوڕی گەنجو تولاز داخاوتن. یەکێکیان دیاردی بۆ چەکدارێك کردو گوتی:

-((ئەو سەگباب خێوە زێرەوانیەکی چاکمان دەکا. وەکو سێبەر بە دوامانەوەیەو لە دوڕ زارمان رادەمێنێ. خەرێکە دڵم شەق بەرێو نەشێم پەیوێك دەربرم)).

ئەوەیتر گوتی:

–((ئەوەی گەرەکتە بیلێ. شەرمیان لێمەکە! تازە ئەگەر نەمانکوژن ژینی ئێمە ئاوا دەبێ. دەبێ بە ویستی ئەوان بخۆین و بژینو کەی داوای مردنیشیان لێکردین ئەوا بێ سێو دوو پێویستە داخوازیەکەیان بەجێ بگەیەنین. ئەی دیلێتی مانای چییە؟! دڵ لە دڵ مەدەو ئەوەی گەرەکتە بیلێ. ئەگەر هیچیش نەڵێی خاترجەم بە ئەو خۆی شتێکت بۆ هەڵدەبەستێ!)).

–((مەبەستت وایە لە شاریش ئاوا دەبین؟))

–((ئەی چۆن.. دڵنیابە لەنێو گۆڕیش ئاوا دەبین!)).

–((ئەگەر وابێ چۆن دەژین. تەمەن ئەگەر وابەسەر بچێ لە کورتی بپچڕێ باشترە.. ئەی وانیە؟!)).

–((خۆزگە وەك مەحمودمان کردبوا، مێرانە خۆی دەرباز کردو لەگەڵ یاخییان کەت. بینیت هەڵوێستی چەند مێرخاسانە بوو. ئاخ بۆ چەرخی چەپگەرد تووشی چ ڕۆژێکی ڕەشی کردین!)).

کاروانەکە بە نامۆییەوە ڕێگەی دەبڕی. هەورازو نشێوەکانیش زۆر بێبەزییانە لەگەڵ قاچی پەڕاگەندەکان دەجولانەوە. ئارەقە سەرتاپای لەشی بەشێکی زۆریانی داگیر کردبوو. هەر هێندە بوو هەناسەیان دەهاتو دەچوو.

هۆمەر سەری شۆڕ کردبوەوە و دەڕۆیشت. بایەخی بە هیچ شتێك نەدەدا بە گوێرەی ڕێیەکە هەنگاوی دەنا. لەبەر بیر کردنەوە ئاگای لە ماندوو بوون نەبوو. کەسەیری ئاسمانی کرد بەیانیەکی درەنگ بوو. خۆر تا دەهات گوڕوتینی زێتر دەبوو. هەوایەکەی ڕاگرتبوو بای نەدەهات. بۆیە گەرمایەکە لە ڕادە بەدەر بوو.

گریان خۆی لە قوڕگی مەڵاس دابوو. هێدی هێدی دەنگێك بە کزی و بە نەرمی لە گەروی هاتە دەرەوە. ویستی بەسترانێك دەروونی چۆڵ بکا. بەرایێ دەنگەکە هەر بەنزمی مایەوە، پاشان پاڵی بە هەواشێدارەکەی قوڕگی وەناو ئاوازی گۆرانیەکی بەرز کردەوە. کەژێ کە چەند پێنگاوێك لە پێش ئەو دەڕۆیشت ئاوڕی لێدایەوەو شەرمە نیگایەکی تێگرت. تەحۆ کە لە نێوەڕاستی کاروانە لەکن دایکی دەڕۆیشت، دیقەتی دابوە زاری برایە گەورەکەیو بەر قاچی خۆی نەدەبینی. هۆمەر تا دەهات گەرمتر دەبوو دەنگی زێتر بەرز دەکردەوە. ڕەهێیەکانی ملی گرژ ببوونەوەو سوور هەڵگەڕابوون. پەیوەکانی تووڕەو تژی مانا بوون. پەیوی وای تیا بوو بۆنی خوێنی لێدەهات. کارێکی زۆری لە خەڵکەکە دەکرد! چەکدارێك چووە پێشەوە و بە دەنگێکی بنێس پێی گوت:

–((بێدەنگ بە. ئەگەنا دارکاریت دەکەن! لەوانەشە بتکوژن! ئاگادار بە ئەوانە دڕندەنەو لە خودێ ناترسێن!!!... تکا دەکەم بێدەنگ بە. کوشتنیان لەکن ئاو خواردنەوەیە. دڵنیا بە یەکێکی تر بێت ئازارت دەدا. ئەوەش بزانە ئەگەر داوام لێبکەن منیش ئەو کارە دەکەم. چونکێ ئەگەر وانەکەم نەگبەتیەکە بۆ من دەبێ!)).

هۆمەر بە سەرسامیەوە سەیری چەکدارەکەی کرد. پاشان وەك ئەوەی لە خەونێکی ناخۆش واگاهاتبێ. بەلەشێکی کوتراوو بە ئازارەوە دیسان دەنگی بەرز کردەوە. لە جاران بەسۆزتر گۆرانیەکەی گوتەوە. چاوەکانی وا سوور هەڵگەڕابوون دەتگوت هەنوکە فوارەی خوێن تیایدا فیچقەی دەکرد.

–((بـا بمکـوژن.. ئا.. بابمکوژن باشترە. ئاگات لێیە ساڵحۆك!!! با بمکوژن. دڵنیام ئاگات لێیە. چونکێ هێشتا بۆنی ئێمەت دەگاتێ. ئاگات لێیە پڕ بە دڵ حەز دەکەم بمکوژن! هەرچیەك دەکەن با بیکەن. تازە هەرگیز بێدەنگ نابم.. باشە؟ تازە هەرگیز بێدەنگ نابم!)).

هێندەی دیکە دەنگی بەرز کردەوە! هەمدیس سەر لەبەری کاروانەکە ئاوڕیان لێدایەوەو سەیریان کرد.

ڕابۆ بە خەمباریەوە گوێی ڕادێرابوو، لچکی کەلە ئەنگوچکەکەی بە چاویەوە نابوو. لەو پێدا گرتنەی کوڕەکەی نەدەگەیشت! کە لەگەڵ هەر ووشەیەکا ڕۆندك وەك ئاونگ لە چاوی گلۆر دەبوەوە نێو دەمی. چەکدارەکە دیسان لێی نزیك کەوتەوە:

–((وێدەچێ بێدەنگ نابی. ئارەزووی خۆتە. من حەز ناکەم ئازارت پێبگا. دەنا خاترجەم بە هەنوکە دارکاریەکی چاکت دەکەن. بە گوێرەی

من چیە؟)).

بە بنی چاوی ڕوانیە کابرا. یەکی دەمو چاو قوپاوەی لووت قوولابی بوو. سمێڵێکی قەیتانی تەنکی هەبوو. لە ڕۆیشتنی دیار بوو پۆستاڵەکەی لە قاچی گەورەتر بوو!

–((گوایا گۆرانیشمان لێ قەدەغە دەکەن! چیم کردوە، تاوانە ئەگەر بە نامۆیی‌و ئێخسیری وارەکەم هەڵبلێم. ئەو گوندە بلاوێنمەوە کە تیایدا فراژی بووم. ئەگەر تاوانە بڵێ؟!)).

–((باش گوێ بگرە ئەوە گۆرانی نیە دەیلێی. ئاورە هەڵیدەیسێنێ. تێدەگەی... ئاورێکی گەورەیە. بۆیە ئاگاداری خۆت بە. من بەو لەگوینە رەفتارت لەگەڵ دەکەم یەکی دیکە بێ واناکات. ئا... خۆشت دەزانی یەکی دیکە بێت وا ناکا. بێ سێ‌و دوو دارکاریت دەکا. ئەگەر ئارەزووش بکا لەو گەلیەت هەڵداوێ. یا خود گوللەیەکت دەکاتە دیاری، تێدەگەی... بۆیە دەڵێم بێدەنگ بە. دەنا بە گوێرەی من هیچ نیە. دەسەیری بکە.. ئەوا فەرماندەش هات دەوجا بزانم چیدەکەی!)).

هۆمەرۆك هێندەی دیکە ئەنری:

–((لەمە زێتر چیدەکا. ئەگەر گەرەکی بێ بمکوژێ. دەمێکە منتان کوشتوە. لەو دەمەی ئاورتان بەردایە گوندەکەم. منیشتان لەگەڵ سووتاند. هات بزانم چیدەکا!)).

فەرماندەکە گەیشتە لای. بە موڕی سەیری کرد. بزەیەکی تژی تەوس‌و توانجی خستە سەر ئادگاری.

–((بێدەنگ بە... کەی گەیشتنە شار دەتوانی لەوێ ستران بیەژی کەی گەیشتنە شار... ئا... شار. لەوێ تا دەتوانی تا دەمری گۆرانی بڵێی)).

هۆمەر هەستی کرد کابرا سووکایەتی‌و گاڵتەی پێدەکا. زۆر دلگیر بوو. گەر لە دەستی بهاتبوایە هەنجن هەنجنی دەکرد، ئەو گلیەی لەکن

گەلێ زەلام بوو. لە حەژمەتان توند دەمی داخست!

–((ئەگەر ئارەزووی سترانبێژی دەکەی.. لەوێ هەموو شت هەیە، بە ئاسانی... زۆر بە ئاسانی دەشێی ببیە سترانبێژ! لە شار هەموو پێداویستیەك هەیەو رێت بۆ تەخت دەکرێ. جا خوای دەکرد دەچووی لە پایەتختەوە... لە شوێنە گرنگەکان شەو هەتا بەیانی سترانت دەچڕی!)).

فەرماندەکە ئەمەی گوت‌و هێدی هێدی لێی دوور کەوتەوە. ئەوانەی دیکەش کە لە کاتی ئاخاوتن دا سەیریان دەکرد رووی خۆیان وەرگێڕا. بە لەگوینێ زگار بوو بیری لە خۆ کوشتن کردەوە، بە مەژی داهات لە گەلیەکە خۆی هەڵدێرێنێ و گیانی لە دەست ئەو دڕندانە دەرباز بکات! سەیری پێهات. گۆرانی لەکن ئەو واتایەکی هەبوو. لەکن ئەوانیش واتایەکی دیکە. ئەو بە لەگوینێ تێی دەگەیشت ئەوان بە لەگوینێ تر!

–((هەرگیز ناتوانم بژیم. مرۆ چۆن دەتوانی لەگەڵ ئەوانە هەڵبکا. بە کام شێواز ناحەزو دزێوە لەگەڵمان داخێون! ئای خوای گەورە. خوای پەڕاگەندەو هەژاران. خوای لێقەوماو و بێ دەرەتان. بڵێ چۆن دەتوانم بژیم. چارەیەك!)).

دەنگێکی تر لە ناخیا هاتە ئاخاوتن:

–((هۆمەر... هۆمەرۆك. خۆشت نازانی چیدەلێی. شتێك دەدرکێنی کە خۆشت باوەڕت پێی نیە. لەبەر خوا دەناورێیەوە هەتاوەکونی بگاتە فریات‌و چارەیەکت بۆ بکا. لە کاتیکدا خۆت فەرمایشتەکانت بە جێنەهێناوە! خاترجەم بە ئەو بە هیچ جۆرێك بەزەیی بە تۆ نایەتەوە. پێویستە خۆت بەزەییت بە خۆت بێتەوە. ئەو فەرمایشی ئەوەیە خۆت لەسەر ئاخ‌و وارێ خۆ بدەی بە کوشت. کفرە... تاوانە مرۆ لە کاتی تەنگانەدا پشت لەو پارچە زەویە بکا کە تیایدا پەروەردە بوە. پێویست بوو بەرگریت لێکردبوا. خوێنت بۆ بڕشتبوا ئەدی هۆمەر... نەبناورێوەو نەهیچ. ئەگەر بەو شێوەیەی ئێستا بمری ئەوا بێگومان بە رەوانەی کورەی دۆژێت دەکا!)).

هەر دوو دەنگ لە ناخیدا روو بەرووی یەکتر بوونەوە:

–((هەر شتێك بکەی دەتکوژن. پارە پارەت دەکەن‌و دەرخواردی سەگانت دەدەن. چاوت هەڵدەکۆڵن، ئەگەر هەر بیرێکی نابەجێ بە گوێرەی ئەوان لە مەژیت ببزوێ کەللەی سەرت دەپلیقێننەوە. بێدەنگ بە باشترە. تۆش سای ئەو خەڵکە! ئەگەنا دەتکوژن‌و دەرخواردی سەگانت دەدەن!)).

–((نەخێر... بتکوژن باشترە! مردن لەو ژیانە سەرفرازی ترە. بێدەنگ مەبە. بەردەوام سترانێ خۆ بچڕە. ئەوشتەی تۆ دەیلێی لەگەڵ بیری ئەوان دژە. ئەوەش سۆنگەی ئەوەیە تۆ مرۆیەکی پاکی!))

–((تۆش سای ئەو خەڵکە.. توند زارێ خۆت بگرەو تاقە پەیوێ چیە مەیدرکێنە. تۆش سای ئەو خەڵکە !)).

–((چۆن دەکرێ بێدەنگ بی.. ها.. توو ئەو خوایە چۆن دەکرێ

بێدەنگ بی. با بتکوژن تۆ چیت بەسەر ئەو خەڵکەوەیە. هەر کەس دەچێتە گۆڕی خۆی! ئەوان نەزان و کۆڵەوارن خۆ تۆ وانیت؟! نەخێر... قەتاو قەت بێدەنگ مەبە. هەرگیزاو هەرگیز بێدەنگ مەبە. مردن سەد کەڕەت لەو ژیانە پیاوانەترە)).

گەرم داهاتبوو ئارەقە هەموو لەشی تەڕ کردبوو. سەری بەرز کردەوە. عەلی ریش سپی گوند. بەلاکەلاك لە پێشەوەی کاروانە دەڕۆیشت. زۆر ماندووی هاتە بەرچاو. رقێکی بەرانبەر لە دەروون گورا. وەلێ هەر زوو پەژیوان بوەوە و بەزەیی پیا هاتەوە!

–((ئێمە هەموومان لێقەوماوین. هەموو بن دەستەو ئێخسیرین. سەیرکە بەو پیرییە چەند ئازار دەچێژێ! قاچەکانی چەند بنێسن و لاشەکەیان بۆ هەڵناگیرێ. ئای کە گەلێکی دڵپاك و ساویکەین. خۆش باوەڕین و بە هەموو چەپڵەیەك دەکەوینە سەما. ئەگەنا ئەو پیرە چی لە شارو گواستنەوە دەزانێ. لەو رۆژگارە سۆنگەی هەموو نسکۆیەکمان یەك شتە.. یەك تاقە شت. ئەویش ئەوەیە لە ناخەوە پاکین... رەگمان خاوێنە. ئەمە بۆتە دەردەسەریەکی زەلام، لەهەر لایەکەوە هاتبن رەچاوی ئەو خاڵەیان کردوە!)).

بەردەوام نیگای لەسەر عەلی راگرتبوو. بیری لە پیری کردەوە. دەمو دەست وێنەی ساڵحۆکی لەبەر چاو زیت بوەوە!

–((پیر بوویمە... شیڕ.. کەی پیر بوویمە هەنوکەش دەهێندەی تۆ بەتینم.. شیڕ.. پیر بوویمە!)).

موچڕکێك لەشی گێرە کرد:

–((مرۆ گیانلەبەرێکی سەیرە. گەر بیەوێ بێباکانە بەرانبەر ئەو سروشتە زەلامە دەوەستێ. بەسەرو ریشی سپیەوە لەگەڵ پیری دەکەوێتە شەڕو دانی پیانانێ. ئەگەر بکەوێش ترسنۆکترینو بێ هێزترین گیانلەبەرە!)).

ئەو لەم بیرانەدا بوو کە چرپەیەك کەوتە نێو کاروانەکە. دەستی وەبەر چاویەوە ناو سەیری بەرانبەری کردکاروانەکە وەك مار لەگەڵ تولە رێیەکە دەخشیو لە هەورازەکە واژی دەبوەوە. لەوبەرەوەش بەرانبەر هەورازەکە. رێگایەکی رەشی قەترانی بۆ لای ژێری دەڤەرەکە شۆڕ دەبوەوە لە پەنای گردۆڵکەکان بزر دەبوو.

لە دوورەوە ئاپۆڕەیەك بەدی دەکرا. ماڵێکی زۆر لەو ناوەیان خستبوو. زیلی رەنگ خاکیش بە درێژایی شەقامەکە دەڕۆیشتن و هێندیکیش لە قەراغ رێگاکە وەستابوون!

هۆمەر کە ئەمەی بینی وەك رەهێیەکی لە ناخەوە پسابێ هەستی کرد ناوەوەی دادەهێزرێ! ئەژنۆی لەرزی و میزی هات! بە پێنگاو شلی لە نشێوەکە واژی بوەوە. لەوە دەترسا قاچەکانی برواو خۆی بۆ نەگیرێتەوە. سەیری هەر چوار لای خۆی کرد. هەموو ترۆپکەکان گیرا بوو! زانی هیچی بۆ ناکرێ. ئەگەر هەرشتێکیش بکا کەراتیە!

گەیشتنە سەر شەقامەکەو تێکەڵ بە خەڵکەکە بوون، بە چاوەڕوانی بارکردنی ماڵەکەیان دانیشتن.

کە خەڵکەکەی بەو شێوەیە بینی. چوونە زۆزانێی وەبیر هاتەوە. هەستی بە نامۆییەك کرد. بە هیلاکیەوە قینگی گەیاندە زەوی و لە دیار ماڵەکەی دانیشت. هەر چەندە رۆژەکە گەرم بوو. وەلێ ئەو ئاگای لێنەبوو. بیری لە کزە باتەزیوەکانی کوێستانی دەڤەرەکەیان دەکردەوە!

تەحۆ کە لەسەر کەلو پەلەکەیان هەڵکورمابوو. بە سەرسامییەوە لە خەڵکەکە ورد دەبوەوە. رۆژگارە کەمەکانی تەمەنی هێشتا فێری ئەوەیان نەکردبوو لەم بارە تێبگا! نەیدەزانی بۆچی رایاندەگوێزنەوە. هەندێ جار بزەیـەکی ساویلـکەو پاك خـۆی بە لێوە بچکۆلەکـەی هەڵدەواسـی. هەندێ جاری تریش وەك رابۆی دایکی ئەژنۆی دەخستە هەمێزیو کزومات دادەنیشت.

کەژێ لە دووری ئەوان بە تەنیا دانیشتبوو. بە پێچەوانەی پێشان

پرچی پەرش و پەشۆکاو بوو. لە خەڵکەکە رادەماو تاو ناتاو ئاوڕی لەلای گوندەکەیان دەدایەوە. گە جگە لەچیایەکی بەرز هیچی دیکەی نەدەبینی. ئاسمانی شین ترۆپکی شیرینێی وەك بێچوەکی ئازیزی خۆی لە باوەش گرتبوو. سەگەکەیان لە نزیکی ئەوان وەرکەوتبوو لەگەرما زمانی بستێك دەرهێنابوو. رابۆ لە ترسا چەقەی ددانی دەهات و حەجمانی لێبڕابوو. تاوێ دادەنیشت و تاوێ هەڵدەستایەوە.

–((...خوایە بگەرە فریامان. ببە پشت و پەنا بۆمان. دەمانگوازنەوە.. دەمانکوژن.. خوایە هاوار بگەرە فریامان. بگەرە فریای بەندە لێقەوماوەکانت..))

لەگەڵ هاوارو نەڕەی پیرەژنێك هەموو تەماشایان کرد. پیرەژنەکە هی گوندەکەی ئەوان نەبوو. وەلێ زۆربەیان دەیانناسی. گلۆڵەی تەمەنیباش گلۆر ببوەو لەدەوری هەشتای رەت دەکرد. تروسکەی ژیان لە چاوەکانی یەکجار کز ببوو، بە دەنگێکی زبر دەیگوت:

– ((دەیهێنم... چۆن بە تەنیا لێرەی جێدەهێڵم... ئەویش لەگەڵ خۆم دێنم. سەگە خۆشەویستەکەم... سەگە. بە ئەمەکەکەم، چۆن دەبێ لێرە بە تەنیا بمێنێتەوە... هەر دەیهێنم!!!.))

چەکدارێك لەسەر زیلەکە وەستابوو. بە گاڵتە پێکردنیکەوە وەرامی دەدایەوە.

–((ناشێ... چۆن دەبێ سەگ سواری زیل بێ... هێ هێی واز بێنە... خۆت سوار بە بەسە! سەگەکەت نابێ.. نا... هەرگیز رێی تێناچێ سەگ سواری زیل بکەین!)).

– ((بۆ رێی تێناچێ! ئەویش خوا گوراندویە. ئەویش گیانی هەیە.

سەگە بە ئەمەکەکەم... سەگە خۆشەویستەکەم. ئەویش گیانی هەیە. ئەی وانییە. گوایا تۆ لەو سەگە چاتری؟! نا.. نەخێر.... هەرگیزســەگە خۆشەویستەکەم ناهێنمە ریزی تۆ... نەخێر.. هەرگیز کاری واناکەم!)).

ئەمەی دەگوت و لە دەوری سەگەکەی دەخولایەوە. بەنیازی ئەوەی رێگەی بۆ بدۆزێتەوەو سواری زیلەکەی بکا. سەگەکەش وەك ئەوەی ئۆقرەی لەبەر بڕابێ. لە شوێنەکەی دەبزووت و نەدەوەستا. چاوەڕوانی دەرفەتێکی دەکرد داخوازی خاوەنەکەی بهێنێتە دیو خۆی هەڵداتە نێو زیلەکە.

وێدەچوو کابرا گوێی لە وەرامی پیرەژنەکە نەبوو بۆیە تا ماوەیەك بێدەنگ بوو پاشان بە دەنگێکی بێزارو پڕ لە ماندوو بوون گوتی:

– ((بەسیەتی واز بێنە. توانای بگرەو بەردەم نییە!)).

–((دەیهێنم...سەگە خۆشەویستەکەم هەردەتهێنم ئەگەرنا لەو چیایەی

به تەنیا دەمێنیتەوە. سەگە بە ئەمەکەکەم بە تەنیا دەمێنێتەوە)).

کوڕێك کە لەگەڵ پیرەژنەکە دابوو. بەنەوەی دەچوو. تاو نا تاوێ دەیگوت:

– ((دایە بەسیەتی.. شوورەییە.. بەسیەتی((

–((بەسی چیە.. تۆ کارت بە سەرەوە نەبێ... سەگە خۆشەویستەکەم هەردێنم!!))

چەند چەکدارێك بە توندی پیلیان گرت و خستیانە نێو زیلەکە. هەر چەندەی خۆی راپچڕی هیچی بۆ نەکرا. بۆیە دەستی بە تیتك رنینەوەو جنێو دان کرد. لەو کاتەدا زیلەکە کەوتە جوڵەو تایەکانی وەرچەرخا.

سەگەکە تا ماوەیەکی زۆر وەدوای کەوت و کۆڵی نەدا. هەتاوەکونێ هیلاك و هێوی بڕ بوو. ئەوسا بە کزیەوە وەستا. هەر لە زیلەکە راما تا لەبەر چاوان بزر بوو. نووزەیەکی لێوە هات و بەنادڵی زوریەوە نێو خەڵکەکە. لە شوێنێك هەڵکورماو سەری بەزەویەوە نووساند. بۆ تاوی ئاوامایەوە. پاشان لەنکاوڕا بەگورجی دەستی بە راکردن کرد. ملی رێی ناو بەرەو چیاو چۆلەکە هەڵکشا. چەند چەکدارێك هەر ئاوا بۆ هەوەس تەقەیان بۆ کرد. وەلێ بەختی یار بوو هیچی بەرنەکەوت. لەکەلێنی دارەکان بزر بوو شوێنەواری نەما.

هۆمەر بەمە یەکجار دڵگیر بوو. بەزەیی بەخۆیان هاتەوە. کە نۆرە گەیشتە ئەوان بەماوەیەکی کەمماڵەکەیان بار کرد. خۆشیان لە دواوە لە نێو کەل و پەلەکان سوار بوون. حەزی دەکرد بۆ دواجار گوندەکەی ببینێ و سەرێك لە گۆڕەکەی ساڵحۆك بدا! تێر تێر سەیری هەموو شتەکان بکا. لەدارودیوار... خانوو ماڵەکان.. ئەسپیندارو گوێزو بەڕوەکان رامێنێ. تێر ماچیان بکا. وەلێ تا دەهات هاتنەدی ئەو ئاواتەی ئەستەنگتر دەبوو. تەماشای رێگاکەی دەکرد وەك دڵ و دەروونی چەکدارەکان قەترانی بوو. نەیدەزانی چ چارەنوسێك دەیانگرێتە خۆ. تا دەهات ئازاری راستەقینەکە کاریگەرتر دەبوو. سەیری تەحۆو دایکی کرد. لە دواوەی زیلەکە بە کڕی وەستابوون. چاویشیان هەر لای دەڤەرەکەیان بوو. بایەکە بەتوندی

پرچی کەژاڵی دەلەراندەوە. روخساری وەك روخساری کارمامزێکی دەستی راوکەر بێ تاوان دەهاتە بەرچاو. کە فرمێسك لە سەری وشك ببوەوە! زیلێکی دیکەی وەك ئەوەی وان پڕ چەکدار لە دواوەیان وەستا. هەناسەیەکی ئاگرینی هەڵکێشا. خۆیانی بێوارو بێ ئەنوا هاتە بەرچاو. کە لەم جیهانە گەورەو گرانە بستێ زەویان پێ رەوا نابینن کە موڵکی باب و باپیریانە. بە ئاسوودەیی تیایدا بژین.

زیلەکە دەستی بە رۆیشتن کردو ئەوانەی تریش بەدوایەوە. هێدی هێدی لە چیاکان دوور کەوتنەوە. رێگا رەشەکەش لەگەڵەوان دەڕۆیشت و لە دواوە بەجێدەما.

بەشی دووەم

(1)

زیلەکان بۆ شار دەڕۆیشتن، بیری خەڵکەکەش بۆ گوندەکە. ئەوان گەرم داهاتبوون. ئەوانەی دیکەش هەناسە ساردو تاساو...

هەموو دوودڵ بوون. کەس باوەڕی نەدەکردو بە فێڵێکی تریان دادەنا. چونکێ بەراییش هەر وایان گوت. بە بەڵێنی بردنە شار فڕێیان دانە بێرووێ. ئەوان چیانشین و زۆزانی بوون رەوانەی ئارانێیان کردن. بۆیە هەرگیز باوەڕیان نەدەکرد!

ئەو ماوەیەی لە ژێرییان بە سەر برد کارێکی دەروونی زۆری لێکردن. تووشی ئازارو چەرمەسەریەکی وایکردن کە تا دنیا دنیایە لە یادیان نەچێتەوە! هەموو شتێکیان بە چاوانی خۆیان بینی، ئەوەی نەکراوو نەگونجاو بوو لەگەڵیان کرا. لەگەڵ ئەوەش گوندەکەیان لەیاد نەکرد.

ماوەیەك بوو هەوای ژوورییان هەڵنەمژیبوو. بۆیە سییەکانیان قرچە قرچی وێکەوتبوو. وا تامەزرۆی زورینەوە بوون زۆربەی شەوەکان خەونیان پێوە دەبینی!..

هۆمەر خۆزگەی دەخواست ئەو زورینەوەیان بۆ گوندەکەیان بوایە نەوەك بۆ ئاکنجیەکان! لەو ماوەیەدا رەنگی بە تەواوی گۆڕابوو. قەدو باڵاو شێوەشی گۆڕانی بەسەر داهاتبوو.

((زیلەکان بەرەو شار دەڕۆیشتن. بیری خەڵکەکەش بۆ گوندەکە. رێگایەکە وەریسێکی درێژبوو نەدەپساو نەدیماهی دەهات!)).

حەزیان دەکرد باڵیان گرتبوایەو بە زووترین کات بگەیشتبوانە شوێنی

تازەیان. لەو دۆژە دوور کەونەوە کەتیایدابوون! زیلەکان بەردەوام دەڕۆیشتن. شەقامەکەش بەردەوام لەدواوە بەجێدەما. لەنکاوڕا هەستیان بە گۆڕانی هەوایەکە کرد. بۆنی زەویەکە گۆڕا. رەنگی زەویەکە گۆڕا. هێندێکیان بێدەستی خۆیان لە قوڵپەی گریانیاندا!

هەر یەکە زۆر خۆزگەو خەون و خەیاڵی لەدڵدابوو. وایاندەزانی هەر کە گەیشتنە ئاکنجیەکە تامەزرۆییان دەشکێ. وەلێ وانەبوو. بۆچوونەکەیان لەخەیاڵ زیاتر دەرنەچوو. هەموو لەجێی خۆیان سارد بوون. بەناڵی.. یاغر یاغر دەستیان بە بردنە ژورەوەی شمەکەکان کرد. بۆ ئەو خانوانەی بۆیان ئامادە کرابوو.

بەرایێ تاوێ وەستان و سەیری دارو دیوارو کۆڵانەکەیان کرد. هۆمەرۆك هەتاوەکونێ ئەو کاتە تووڕەییەکەی لە ئاورینگ دابوو. هەرچەندەی دەکرد بیری گوندەکەیان وازی لێنەدەهێنا.. تا دەهات زێتر هەستی بە پەڕاگەندەیی دەکرد. راستەقینەو راستەقینەی ژانەکەی پتر بۆ بە دیار دەکەوت.!رۆژانی پڕ چەرمەسەری ژێری ناخیان داخ و هەستیان زامدار کردبوو. بۆیە هەر لەو رۆژەی گەیشتبوونە ئەوێ جگەرەیەکی بەدەستی وەنابوو. هەر کاتێ سەیری ئەو سووتانەی بکردبوایە. هەموو شتێکی لەکن نوێ دەبوەوە، وەك ئەوەی ئەو دەمە روویدابێ.!پەیوەکانی ساڵحۆك هێشتا لە دڵی هەرمابوو. هەتاوەکو ئەو کاتە پەنگری خەمەکەی نەکوژابوەوە. خۆی بەتاوانباری ئەو مردنە کت و پڕەی دەزانی. قەت وای بۆ نەدەچوو ساڵحۆك لە ئەنجامی ئەو شتە ئاوای بەسەر بێت. لە داخی وارەکەی پتێ گڵ بخاتە سەر چاوی هەتاوەکونێ چیتر دنیای روونی پێنەبینێ. وای لێهاتبوو رقی لەخۆی دەبوەوە. رقی لە هەموو خەڵکەکە دەبوەوە. حەزی دەکرد سەری هەموان وەك مەلێك هەڵکێشێ. پاشان پەژیوان دەبوەوە. سۆزێك دڵی دادەگرت. بەزەیی بە خۆیو بە خەڵکەکە دەهاتەوە! خۆی لە خۆی سەرسام دەبوو، نەیدەزانی ئەمە نیشانەی چییە! دڵنیابوو ئەگەر وا بمێنێتەوە ئەوا شێت دەبێ و روو لەدەشت و بێروونێ دەکا.

ماوەیەك خۆی بەشتێك مژوول دەکرد. وەلێ بێ سوود بوو. ئەمە زامی سارێژ نەدەکردو خێرا هەوساری بیری لە دەست بەرهەڵدا دەبوەوە. وەك ئەسپێکی خۆش بەز رێگەی گوندەکەیانی دەگرتەوە بەر. سەرکانی.. جێژوانەکانی لەگەڵ کەژێ... هەمووی بەسەر دەکردەوە. سەرێکی لە گۆڕەکەی ساڵحۆك دەدا. کە بێکەس و تەنیا مابوەوە. ئەو تەنیاییە گەلێ ئازاری دەدا. پاشان هەرزو فێنکاییەك دەروونی دەگرتەوە. ئێرەیی پێدەبردو لە دڵی خۆی دەیگوت:

– ((چۆن تەنیایە... ساڵحۆك دارو بەردی گوندی ئاگاداری دەبن. تەپکەو تیشە شاخەکان ئاگاداری دەبن. کە هەریەکەی چەند جار لەسەریان دانیشتوەو شمشاڵێ بۆ ژەنیون. بەسەرهات و سەرگوزشتەی بۆ گێڕاونەتەوە. ستران و لاوکی بۆ چڕیون. هەناسەی گەرم و گوڕی بۆ هەڵکێشاون. ئەوانیش بە دەنگیەوە هاتوون و بەبایەخەوە گوێیان بۆ رادێراوە. لە خۆشیدا بزەیان

گرتوەو لەناخۆشیشدا هۆن هۆن فرمێسکیان بۆ رشتوە. بۆیە وەك ئەرکێکی سەرشانیان ئاگاداری دەبن. لەبن باڵی خۆیانی حەشار دەدەن و لە مارو مێرووی دەپارێزن. وەلیٚ مارو مێرووی چی. ئەوانیش سالحۆکیان خۆش گەرەکەو ئازاری نادەن! چونکیٚ سالحۆك ئەوانی خۆشویستوەو یارمەتی داون. سالحۆك بەتەنیا نییە گۆڕستانەکەی هەموو لەگەلٚ دایە. بە هەموو هێزێکیان بەرگری لێدەکەن و دەیپارێزن. ئەو هێندەی تاڵە موویێك لەسەر ریٚ و شوونی ئەوانی وەلانەدا. ئەوانیش بایەخی پێدەدەن و لە بەهەشتا لەگەلی دادەنیشن. دەلێن سالحۆك توو ئەو خوایە ئەگەر باسی ئەو رۆژە رەشەمان بۆ نەکەی. ئەو کارەساتە تارەمان سەرلەبەر بۆ نەگێڕیتەوە. هەرچەندە ئێمە خۆمان ئاگاداری هەموو شتێکین. هەستمان بەهەموو شتێك کردوەو هەمووتانمان بینیوە. چونکیٚ ئێمەی خەلکی شاری مردوان خەلکی جەستە زیندوویی جیهانی ژێی دەبینین. بەلانەکونیٚ ئەوان ئێمە نابینن. لەگەلٚ ئەوەش مام سالح ... حەز دەکەین لە تۆمان گویٚ لێبیٚ. وشە بە وشەی لەزاری تۆ ببیەن.

ئەو دەمە سالحۆك قاچ دەخاتە سەر قاچ. یاخود لەسەر گازەرەی پشت رادەکشیٚ و سەیری ئەو ئاسمانە بێگەردەی بەهەشت دەکا. بە دەنگێکی نەرم و فریشتەیی. کە وەك دەنگی بە سۆزی شمشاڵەکەی دەلەرێتەوە. روویان تێدەکاو دەلیٚ:

–((پێمگوتن... زۆرم پێگوتن ئێوە لە دەمی نەهەنگدان و پێویستە خۆتان بپارێزن. من ئەو تاوانە ناخەمە ئەستۆی خۆم و هەموو شتێکتان پێدەلێم. تکا دەکەم گویٚ رادێرن. پاشان نەلێن سالحە پیر.. مادامەکونیٚ ئەو هەموو شتەت دەزانی بۆ بێدەنگ بووی، ئەو نهێنییە زلە چۆن لە دلت جێگەی بۆوە. گویٚ رادێرن هەموو شتێکتان پێدەلێم. کەچی وەك ئەوەی لەگەلٚ ئەوانم نەبێت، پێدەکەنین و گالتەیان پێدەکردم. دەیانگوت هورێنان دەکاو فرِ هۆشی لای خۆی نییە))

ئەوسا کە سالحۆك لە گێڕانەوەکەی دەبێتەوە هەموو عریت عریت پێدەکەنن. دەنگی پێکەنینیان وا بەرز دەبێتەوە گشت گیانلەبەرێکی بەهەشت لەترسا دەمی دەکاتەوە نەوەك پەردەی گوێی بتەقیٚ! بە تەنیا سالحۆك نەبیٚ یەك زەنگوڵە فرمێسك چاوی جێدەهێلیٚ و گلۆر دەبێتەوە.

ئەو هزرانە رووی هۆمەریان گرژتر کرد. وا هەمێزی لە شمەکەکان دەدا. دەتگوت هەنوکە بەیەك کەرِەت عەشتەبای لە دەرەوە ناهێلیٚ.

کە دەچوە ژوورەوەو کەژێی دەبینی، هێندەی دیکە زگار دەبوو. بۆیە شمەکەکانی دادەناو بەلەزی دەچوەوە دەرەوە. حەزی نەدەکرد کەژیٚ بەوناگزوریەبدینیٚ. هەر کە چاوی پێدەکەوت سالحۆك لەبەردەمی

ئامادە دەبوو! ئاخاوتن و پەیوە هەنگوینیەکانی لە مەژی دەکەوتە جیلوە. .... ئەگەر لێرە بوایەو ئاوای بدیبونایە، بەدەم گریانەوە تێر پێدەکەنیو گالتەی پێدەکردین. دەیگوت لەزی کەن. بە چوستی شمەکەکان بەرنە ژوورەوە. ئاوو هەوای ئێرە تەرزەو ماوەیەکی زۆرە لێی بێبەرین. دەی لە منتان نەکەویٚ.. کورِە ئازاکانی گوندی! ئێوە خۆرت و تولازن و هیچ شتێك بەرگەی بازوی ئێوە ناگریٚ. ئارەزووتان لێبیٚ تەپکە شاخەکانی دەورەبەری گوندیش دەگوازنەوە ئێرە! دەزانم دلشادو خۆشحالن بە گەینتان. بۆیە داواتان لێدەکەم ئاهەنگ بگێڕن. بە بۆنەی گەرانەوەتان بۆ ژووری... بۆ بەهەشتی سەر رووی زەمین!!! ئەگەر سالحۆك لێرە بوایە زۆر شتی دەگوت. زۆر جنێوو توانجی بۆ رەوانە دەکردن و تەوێلی بە تف سواخ دەدان. ئەوسا وەك شێتانی لێدەهات و سلی لەهیچ نەدەکردەوە.

–((ئاخ بۆ تۆ مام سالح... ئاخ هەزار... ئاخ.))

کە شمەکەکان کۆتاییان هات، لە جێگاکەی چەقیو سەیری کۆلانەکەی کرد. وەك ئەوەی گلێنەی چاوی گۆڕابیٚ رەنگی دەوربەر ئاسایی نەبوو. شتەکە زیاتر لە خەونی دەکرد نەك لە راستەقینە! هەر بۆیە چاوی هەلگلۆفت، خەلکەکە هێندێك لە گژ شمەکەکانیان بوون. هێندێکی دیکە لەبەر دەرگا وەستابوون. خەم بەئاسانی لە ئادگاری هەموان بەدی دەکرا.

کەسەری بۆ ئاسمان بەرز کردەوە. خۆر وەکو ئەوان زامدار، بە جەستەیەکی سوورو خوێنین خەریك بوو مالئاوایی لێدەکردن. لەولاوەش تاریکی ئەوەی بە مۆلەت دەزانیو جیٚ هەنگاوەکانی دەگرتەوە!

خۆریش لەبەر چاوی ئەو گۆڕابوو لە خۆری گوندەکەی نەدەکرد! ئاسمانیش وەك ئاسمانی گوندەکەی نەبوو. پشی زۆر بە ئەستەنگ دەهات ودەچوو.دەتگوت هەنوکە دلی دەتەقیٚ و خوێن وەك شەپۆلێکی

بەربەست شكاو شالاَو بۆ ئەو ناوە دەبا!

لەبەر دەرگا دانیشت، دەم و چاوی خستە نێو لەپیەو دەستی بە قژیداهێنا. كە خەڵكەكەی بینی هێندەی دیكە تاساو خەفەختانی بوو. وەك پەڵە هەورێكی دوای باران لەسەرەخۆ دەتوایەوەو لەبالْ یەك دەردەچوو! وەك ئەوەی تاوانێكی كردبێ لای شوورەیی بوو لەنێو خێزانەكەی دانیشێ. چاوی بەرانبەریان هەڵنەدەهات! وای بۆ دەچوو نیگاكانی بەرگەی ئەو جۆرە هەڵوێستانە ناگرن. لەگەڵ ئەوەش بێ دڵی خۆی چوە ژوورەوە. بیری لە دایساندنی چرایەكە كردەوە. بۆ ئەوەی بەهەر جۆرێك بێ نینۆك لە جگەری ئەو تاریكیە گیر بكات كە خەریك بوو باڵی بەسەر دەكێشان. ئەوەی وەبیر هاتەوە كە لێرە كارەبا هەیەو ئاتاجی بەچرا نییە. لە دیوارەكە راما. وایەرو گڵۆپەكان نیگاكانیان دەربەست كرد. زانی ئێرەش هەر تاراوگەیەو بۆنی نامۆیی لێدێت! بۆیە بە پەشۆكاوی سەر بادانێكەوە چوە دەرەوە.

هەموو شتێك راست و راستەقینە بوو پەیوەندی بە ئەندێشەوە نەبوو. بیری لە وایەری كارەباكە دەكردەوەو ئاگری شەوانی گوندەكەیانی دەهاتەوە بەرچاو. گوێی لە قرچە قرچی سووتانی دار دەبوو، كە چێژێكی زۆری لێوەردەگرت.

– ((هیچم گەرەك نییە. كارەبا بۆ ئێوە. هیچم لێتان گەرەك نییە. تەنیا لێم گەڕێن بە ئارەزووی خۆم بژیم. بە كامی دڵی خۆم لە وارەكەی خۆم بژیم. خاترجەم بن ئاوری شەوانی گوندەكەم بەهیچ ناگۆڕمەوە.... !)).

لەگەڵ تەقەی تەنەكەیەك زنجیرەی خەیاڵی پچڕا. كە چوە ژوورەوە تەحۆی برای بینی دەچێتە سەر تەنەكە هەتاوەكونێ دەستی بگاتە پلاكی كارەباكەو وازی پێبكا!

توورە بوو و ویستی زللەیەكی لێدا. وەلێ زوو بەزەیی پێدا هاتەوە.

بزەیەكی پڕ ئازاری لەسەر لێو لەدایك بوو.

رابۆ كە لەبن دیوارەكە دانیشتبوو. زۆر ماندوو هیلاك دەهاتە بەرچاو. دیقەتی دابوە كەژێ و لێی هورد دەبوەوە. لەپڕێكا هەڵسایەوەو چوو لە كنی دانیشت. باسكی ئالاَندە ئەستۆی و یاری بە كەلە بژالە بوەكانی پرچی كرد. سەری بردە بن گوێی و بەدەنگێكی نزم گوتی:

– ((كچی خۆم... كەژە خنجیلانەكەم مەگری، بەسیەتی... چیتر رۆندكان مەبارێنە. ساڵحۆك بۆ خۆی كۆچی كردو حەسایەوە. كاتێكی زۆری بەسەرچووەو پێویست ناكا نوێی بكەینەوە. بزانە ئەمە رێگەی هەموانەو بێدەستی خۆمان دەبێ بیگرینە بەر. دڵنیابە بۆ خۆی حەسایەوە. هەر نەبێ هەنوكە وەكو جارانە! هەر كە چاو هەڵێنێ گوندەكەی، ئاخە پیرۆزەكەی بە گەرمی بەرووی پێدەكەنێ. دارەكان... بەردەكان... كانیەكان... هەمووی بە خۆشەویستیەوە سەیری دەكەن. هەموو خۆشیان گەرەكە.. ئەی چۆن... ئەویان خۆش گەرەك نەبێ كێیان خۆش گەرەكە.. ها.. كەژەكەم... بووكە خنجیلانەكەم... پێم نالێی كێیان خۆش گەرەكە؟! دەزانی چۆن بۆخۆی حەسایەوە.. ئەها های.. باوەڕ بكە لە ناخی دڵمەوە ئێرەیی پێدەبەم... زۆریشی ئێرەیی پێدەبەم!)).

كەژێ لەگەڵ ئەم پەیوانە فنەیەكی لێوەهات. بەتوندی دەرگای قورگی داخست. نەبادا گریان بەسەری زال بێ، قامكە باریك و چلوورەییەكانی بەرز كردەوەو ئەو دڵۆپە رۆندكەی سڕیەوە كەخەریك بوو رێ بۆ هی تر خۆش بكات. زۆری كۆشا دەروەستی ئەو سۆزە نەهات كە لە دەروونیدا هەڵقولاَ. لەپڕ وەك منداڵێكی دڵشكاو خۆی خستە هەمێزی رابۆ. ئەویش بە گەرمی بەسینگی خۆیەوەی نووساند. لەسەرەخۆ دەستی بەسەری داهێناو پەنجەی لەنێو پرچی خشاند. هەرچەندەئەویش وەك پەنگرئاورینگیدەكرد.وەلێ وەدەری نەدەخست،

بەهێمنی درێژەی بە ئاخاوتنەكەی دا:

– ((كەژە خنجیلانەكەم.. وامەكە.. كچە خۆشەویستەكەم وامەكە.. وەكی گاوران لەبەرت دەناورێمەوە وامەكە. كچی خۆم.. دەترسم رۆندك بینابیت ببا. تۆ سەیری كە... سەی سەی ..كەی ئەمە ئەسرینە؟! ئەمە خوێنە وا لەچاوت دەتكێ. سەی.. سەی خوێنێكی سوور سوورە. نەكەی بە فرمێسكی تێبگەی... ها! خاتوونەكەم... مەگریە...و... نایەژی بۆ وادەكەی! هەر بۆ ساڵحۆك! كچم، ساڵحۆك بە مرازی خۆی گەیشت و دەری بەهەشتێی لەنێو گوندی بۆ والاَ كرا. ئەگەر یەكێ تۆزێ ئاوەزی هەبێ خۆزگە دەخوازێ وەكو ئەوی بۆ هەڵكەوێ.. ئەدی چما ئەوە كەمە! بەسیەتی كچم.. گڕەكەی لێتەنگ

مەکە. ئاسمانی روون و بێگەردی بەهەشتی لێ بەدومان مەکە. دەڵێن گریان بۆ مردوان باش نییە.. بۆیە داوات لێدەکەم مەگریە.. ئەوا کاتێکی زۆری بەسەرچوەو برینەکە نوێ مەکەوە. ئەو ئارامیەو هێمنیەش لەو تێك مەدە !)).

رابۆ کە ئەو رستەی دیماهی پێهێنا دەستی کەژاڵیی گرت و رووی قاچەکانی ئاماژەی ژوورەکەی تر کرد.

هۆمەر لەسەر پشت راکشابوو. هەرچەندە بە لەش لەوێ بوو بەلآنەکونێ هە ستی بە چوونە ژوورەوەی ئەوان نەکرد. وا کەوتبوە بیرکردنەوە سەد سوێندو قورئانت دەخوارد جارێکی تر ناشێ هەڵسێتەوە. نەیدەزانی بۆ وایان بەسەرهات! لە دڵی خۆی دەیگوت:

– ((دەبوایە منیش وام کردبوا. نەك من دەبوایە هەمومان وامان کردبوا. ئەمە راسترین رێگا بوو. دەبوایە بەرگری بکەین و بەرەنگاریان ببینەوە. نەدەبوو وا بەئاسانی چۆك دابدەین.. راست نەبوو. دەبوایە وەك مەحمودمان کردبوا. ئاوا مێرانە رەفتارمان بکردبوا! مەحمود پیاو بوو. پیاو بوو ئەمان پیاو.. نەترسا. خۆگیڤ کردنەوەشی لەکن شوورەیی بوو. زوو زانی کە زۆر هات قەواڵە بەتاڵە. بۆیە بە تەنیا رێگەی گرتەبەرو رووی دەبەندەن و کێوان کرد. نەیهێشت ماڵ ومنداڵی ئێخسیرو بن دەستە بن، وەکو مێران دەست وەکەری کردو بە زانایی پاشەلی خۆی کێشایەوە. ئەدی مەحمود پیاو بوو...)).

خەمەکە چڕو زەلام بوو دەروەستی نەدەهات. بۆیە بە هێواشی لە جێگاکەی بزووت و بەرەو شمەکەکان خشا. بە ئەسپایی شمشاڵەکەی دەرهێنا. بە هەمان شێوە گەڕایەوە شوێنەکەی. پشتی دایە دیوارەکەو بەرانبەر کەژێ رۆنیشت. کەوا ناگزور دەهاتە بەرچاو گاوری لە هەرسێ دینانی پێ بسوڵمان دەبوو! تاوێ شمشاڵەکەی ئەم دەست ئەو دەست پێکردو تێی راما. لەسەرخۆ بۆ دەمی بەرز کردەوە. لەگەڵ ئاخ وەدەرنانی زریکەیەك لەشمشاڵەکە هە ستا. کە لە زریکەی ساوایەك دەچوو لە شیرو هەمێزی دایکی جوێ کرابێتەوە...

شمشاڵەکە گریاو کڕ نەبوەوە. ئەگەر بە شێنەیی لە کونی شمشاڵەکە رامابوای، لەوانەبوو ئاورینگت دیبوایە! پەنجەکان وا بەلەزی دەبزووتن هەرگیز باوەڕت نەدەکرد شمشاڵەکە پارچەیەکی بێ گیان بێ و جیا بێ لە هۆمەر

کەژێ کەسەری بە ئەژنۆی کردبوو پەرچەمی هاتبوە خوارەوە. لەکەلێنی ئەو پەردە موویەی بۆ روخساری دروست ببوو، بەتاسەوە سەیری هۆمەری دەکرد. لەگەڵ لەرینەوەی دەنگەکە برژانگەکانی وێك دەکەوتنەوە.

رابۆ دوای ئەوەی ماوەیەك داما. نامۆیی هەستا. کزگری لەهەوکێ ما. لەنکاوڕا وەك بورکانێك تەقیەوەو بەتووڕەیی هەڵسایەوە. ویستی شمشاڵەکە بخاتە ژێر پێی و وردو خاشی بکا. وەلێ ئەو ئەسرینە قەتیس ماوەی چاوی هۆمەر کەمێك هێوریان کردەوە. لەگەڵ ئەوەش نەشیا بێدەنگ بێ:

–((چیتە ئەوە؟ لەجیاتی ئەوەی دڵمان بدەیەوە، سەردولکەمان بۆ

دەبێژی، دەمانگرییێنی... نەخوازەڵلا پێت دەڵێن پیاو.. ترچێو..! کوڕم هۆمەر قەت ئاوات لەگەڵ ناخاوتوم. حەزیش ناکەم لە گەوهەر کەمترت پێ بڵێم. وەلێ ئەگەر وابکەی ناچار دەبم! چونکە من بەخۆم دەڵێم ژن و دایکی پیاوانم! هەنوکەش ناتوانم کوڕەکەم ئاوا دەمچەفت ببینم! هەرگیز ناتوانم..... ناتوانم بێدەنگ بم. ئەگەر هەورە تریشقە بەبێدەنگی لەدایك بێ ئەمن ناتوانم بێدەنگ بم... تێگەیشتی.. ها..... ناتوانم بێدەنگ بم....!!!)).

هۆمەر چاوێکی بە هەموان داگێڕاو بە کڕی برژانگەکانی تێك نا. ئاگای لە ئاخاوتنی رابۆ نەبوو. بیری لەوە دەکردەوە کەوەکو جاران چێژی لە ژەنینی شمشاڵەکەی وەرنەدەگرت! شمشاڵ هەر شمشاڵی جاران و ئەویش هەر هۆمەر بوو.. کەچی هەستی دەکرد وەکو جاران نەبوو! بەرایێ ئەو کە پەنجەی لەسەر شمشاڵەکە بزواند، چاوەڕوانی ئەمە بوو گوێی لە ئاوازی شالوولان.. هاشەی پۆلی کەوان بێ.. گوێی لە خوڕەی ئاو بێت! وەکو پێشان چ ئاوازێك بژەنێ... دەنگەکەی لە دواوە بیلێتەوە. کەچی ئەمجارەیان دەنگەکە شتێکی دەگوت دەنگدانەوەکەی شتێکی دیکە!

هۆمەر لەو دەمەی پەنجەی لەسەر شمشاڵەکە دەبزواند، دوا ئاوڕدانەوەی لەگوندەکەی هاتەوە بەرچاو. بۆیە ئاوازەکە باسی گریان و دوکەڵ و تۆزی دەکرد. سەرگوزشتەی مردن و سوتانی گوندەکەی دەگێڕأیەوە. نرکەی لێوە دەهات و خەونی بەژیانی ئاسوودەیی دەبینی.

رابۆ پەژیوان بوەوە لەو پەیوانەی دەریبڕی. چشی لەدەست نەهات. بۆی نەلوا بیانگێڕیتەوە هێلانەی خۆیان. بۆیە چاوەکانی لەسەر شمشاڵەکە هەڵنەگرت.

–((ناتوانم.. چیتر ناتوانم بێدەنگ بم.. تێگەیشتی... ناتوانم بێدەنگم بم!)).

–((.....!))

کە زانی وەك جاری پێشوو هیچ وەرامێکی وەگیر ناکەوێ لە قوڵپەی

گریانێدا! داخی دڵی خستە کەژاوەی ڕۆندك و بەرەو کوڵمی بەڕێخست. ئەوەی گوێی لێبوایە، دەیزانی گریەی یەکێکی لێقەوماوو کۆست کەوتەیە. سەرچاوەکەی کوانوی دەروونێکی پڕ ئازارە.

ئەو شەوە ئاوا مانەوە. کەس متەقی نەدەکرد. هەریەکە هەوڵیدەدا خۆی بە نووستوو نیشان بدا. لەگەڵ ئەوەی بەتلێکی شەویش راشکابوو هێشتا شتاقیان چاویان گەرم نەکردبوو. بەتەنیا تەحۆ نەبێ. کەوتبوە گەرمەی خەوێکی خۆشەوەو ئاگای لەدنیایێ بڕابوو.

رابۆ کە بەردەوام خوێن لە دڵی دەتکاو ئاخی پڕ بەسییەکانی وەبا دەدا. هەڵسایەوەو بەرەو لای کەژێ رۆیشت. ئەوی داپۆشت و جاجمێکیشی بەهۆمەر دادا، کە لەسووچێکی دووری ئەو لەسەر زەوی رازابوو! لەگەڵ جاجمەکە جوڵەیەکی کردو وای نیشان دا کە نەخەوتوە.

– ((واگای..؟))

– ((.........!))

گەڕایەوە شوێنەکەی خۆی. سەری تەحۆی خستە سەر رانی و پشتی دایە دیوارەکە. دەستێکی بە رووی تەحۆ داهێنا. وا گەرم داهاتبوو دەتگوت ئاوری لەنێو سەری هەڵایساوە. خورپەیەك دڵی خستە لەرزەو بەگەرمی بەخۆیەوەی نوساند. وەك ئەوەی ترسی ئەوەی هەبێ لە هەمێزی بیڕفێنن و شوون بزری بکەن! ئەو تەحۆی لا گەلێك خۆش گەرەك بوو. ئامادەبوو بەرگەی هەموو ئازارو دەردەسەریەك بگرێ بارتەقای خۆشیو شادمانی ئەو. ئەگەر جێیەکی بێێشابوایە ئەو دەتۆقیو گیانی لەو جێیە دەبوو! تەحۆ پاشەبەرە بوو، هێوی بڕ بوو کە لەدوای ئەو منداڵی تری ببێ!

تاو ناتاو باوێشکی دەهاتیو خەوە کوتکەی دەبردەوە.کە چاوەکانی

دەخستە سەریەك، هەرچی کۆنە برین و خەمی چەند ساڵەی بوو لێی دەژیایەوە. هەمووی نرت و نوو دەبوونەوەو وایدەزانی ئەو ساتە روویان داوە.

لەو کاتەدا یادی وێسفی دەکردەوە. رۆژە شیرین و هەنگوینیەکان لەزگ بوون تازە تامی زاری خۆش کەنەوە! ئەو رۆژانەی وەك دوو پەپوولەی باڵ نەخشین لە باخ و مێرگوزاری ئەوین دەگەڕان. وایان هەست دەکرد. لەو دنیایە پان و بەرفرەیەدا لەوان زێتر خوا کەسی دیکەی نەگوراندوە! ئای کە رۆژانێکی بێ وەیو پڕ کامەرانی بوو. هەرگیز لەو باوەڕەدا نەبوو وا بەئاسانی لەدەستی بچێ، بەرهەڵدا ببێ و هەرگیزاو هەرگیز چاوی پێی نەکەوێتەوە.

پاش ئەوەی داری ئەوینەکەیان بەری گرت. خەڵکی ئەو دەڤەرە هەموو ئێرەییان پێدەبردن. دەیانگوت قەت ژن و مێردی ئاوا تەبامان نەدیوە! زۆر خۆشیان رابوارد. راستە ماندوو دەبوون. ئەرکی پەرای رەزێکی گەورەو گران دەستۆی وان هەردووکابوو. وەلێ دڵشادو بەختەوەر بوون. کارەکەیان بەپێکەنین و ئاخاوتی خۆش بەسەر دەبرد. کە ئێوارانیش دەزورینەوە، ماندوو مردی، لەسەریەك جێ و بالینگان دەڕازان و رام و سای یەکتر دەبوون. کە ئەمەی وەبیر هاتەوە خورشتێکی کەوتە کەوڵی، خۆی لێك کێشایەوەو توندتر دەستی بەسەری کوڕەکەی داهێنا. ئەمە وای کرد تەحۆ لە جێگاکەی خۆی ببزوێ و منگەیەکی لێوە بێت!

سەیری کەژێی کرد، پاشان نیگاکانی گواستەوە سەر هۆمەر. ئەمانیش ئەو دەمە وەك ئەوان بوون. گەنج و خوێن گەرم و تامەزرۆیی ژیان. بزێوو هەرزەکار.

دوای ئەوەی خوا باشی بۆ هێنان و لەگەڵ وێسف بە مراز گەیشتن، پاش نۆ مانگ و نۆ رۆژان هۆمەر لەدایك بوو. ئیدی وەستان و تا ماوەیەکی زۆر هیچی دیکەیان زێدە نەبوو. هەتاوەکونێ هۆمەر هەراش بوو، ئەوجا منداڵێکی تریان بوو. بەرایێ هەموو وای بۆ دەچوون کوڕی دەبێ. پیرو پیرەژن دەیانگوت زگی هەر بە کوڕان دەچێ! کەچی بە بەرەواژی قسەی هەموان

کچێکیان بوو، کچێکی چاو کتکی خرپن.رووخۆش و دەم بە پێکەنین. بوە چرایەك و گەرمایی خستەی ماڵەکە. کەچی ئەمە زۆری نەخایاند. سروشت ژیانی پیێ رەوا نەدیو بزەی لەسەر لێوان کوژاندەوە. ناساغییەکی کت و پڕ دەستی لە هەوکێ نا. چاوی لێك ناو بوە پەپوولەیەکی ئێسك سووکی بەهەشت. رابۆ گریا.. زۆریش گریا. دەیگوت خەڵك زۆر پێی هەڵکاراو نەفەس لێیدا. بەچاویان برد! کەچی وێسف بە هەموو توانایەکی دڵی دەدایەوە. ئەگەرچی ئەویش خەمبار بوو. وەلێ وەسەرخۆی نەدێناو دەیگوت:

–((شوکور بە ئافرەت.. خاترجەم بە خوا بەسەرمان دەکاتەوە. پاشان بەندەی خۆیەتیو مافی خۆی بەسەرەوەیە، چۆنی داوە ئاوا دەیباتەوە!.))

چەند ساڵێکی تریش رابورد، منداڵی تریان نەبوو. هەتاوەکونێ تەحۆ چاوی بۆ ژیان هەڵێنا.

وێسف گەلێ شادمان بوو. خێرا کاوڕێکی لەزەوی دا. خێراتێکی زۆری کرد، هەتاوەکونێ چلەی بەسەر چوو بەهیچ کلۆجێك ژوور سەری بەرنەدا. لە ترسی شەوە قورئانیان لە ژوور سەری دانا. چەقۆو دەرزیان لەبن سەرینەکەی دانا!

وێسف بە رۆژ سەرخەوێکی دەشکاندو بەشەو ئێشکی دەگرت. زۆر حەزی دەکرد کوڕەکەی زوو گەورە بێ! بەلاَنەکونێ هێشتا خۆشیەکەی تێر نەنۆشیبوو گوللەیەکی رەشی سەرشێت مافی ژیانی لێسەندەوە! پەساپۆرتی جیهانی ئەودیوی لەمست ناو بەخێرایی بەڕێی کرد. کەس نەدەچوە مەژی وێسفی ئازاو جوانمەرد وا بەئاسانی بکوژرێ. چونکێ ئەو مرۆیەکی وانەبوو. بە ئاسانی دەست بدا، سێرەگری وەکو خۆی لەو دەڤەرەدا نەبوو، بگرە لەسەرتاپای کوردستانێ نەبوو. دەست دانە چەك و تەقە کردنی یەك بوو. بۆیە کەس نەدەوێرا تخوونی بکەوێ و ملی لەبەر ملی بنێ. ئەگەرچی بەم دواییە پیری بڕستی لێبڕیبوو شپرزەی کردبوو. سام و ترسی هەر مابوو. وەك شێرێکی پیر بەلای هەرکێ رەتبوایە دڵی دەخستە لەرزە. ئیوها ئازابوو.. لەگەلێ ئەوەش کارێکی وای نەدەکرد کەس هێندەی نوکە دەرزیەك دڵی لێی بئێشێ.

کە هەواڵی کوژرانی بلاَوبوەوە، پیرو زارۆ، گەورەوگچکە، تاسان. بەرایێ باوەڕیان نەکرد. دەیانگوت ...گوللە نایبڕێ! ئێمە خۆمان شەڕمان لەتەك کردوە. دڵنیاین گوللە چیای شیرینێ لەت بکا ئەو نابڕێ! ئەمەیان دەگوت. کەچی کە تەرمە بەخوێن سوور بوەکەی وێسف گەیشتەوە گوندی نەیانزانی چی بلێن. هی وا هەبوو چەند جارێك پەڕۆی لەسەر هەڵدایەوەو تەماشای کرد. ئەوجا باوەڕی کرد.

لەنێو گوندی ئەوە بوە دەنگ کێ کوشتی؟! هێندێك گوتیان راوچی تەقەیان لێکردوەو بە هەڵە کوشتویانە، هێندێکی دیکە گوتیان نەخێر... زۆر لە نزیکەوە تەقەی لێکراوە!

هۆمەر بە تاوانی عەبەی زانی! ماوەیەك بەر لەوەی تەرمەکەی بهێننەوە لەگەلێ ئەوبوو. واتێگەیشت کە هەر ئەو بۆ چەکەکەی کوشتویەتی! ئەمەش زۆر رێی تێدەچوو. چونکێ دوای ئەوە چاوی بە بڕنۆیە قۆنداخ شوشەکەی باوکی نەکەوتەوە! ویستی تۆڵەی لێبکاتەوەو بەدەردی باوکی بەرێ. وەلێ هیچ بەڵگەیەکی لە دەست نەبوو، حەزی نەدەکرد بێ ئاوەزانە گوللە بە تاریکیەوە بنێ. هەرکە ناوی وێسف بهاتبایە، عەبە دەستی بە چاویەوە دەناو هوڕ هوڕ دەگریا. کە ئەمە هۆمەری چاشمیش دەکرد!

رابۆش ئەو کاتە رۆڵی خۆی لەخاو کردنەوەی هەبوو. حەزی نەدەکرد

کوڕەکەی ببێتە بکوژو دەستی بەخوێن سووربێ.

رابۆ تا ماوەیەکی زۆر دوای کوژرانی مێردەکەی کاسو هوڕ ببوو. رۆژی لە رۆژان لەو باوەڕەدا نەبوو خۆشەویستەکەی بەلاشەیەکی ساردو سڕو بێ گیان ببینێ. بۆیە کە چاوی پێی کەوت یەکسەر بورایەوەو تا ماوەیەکی زۆر وەخۆ نەهاتەوە. دوای ئەوە ناوە ناوە وای لێدەهاتەوە. خەڵکی دەیانگوت کەسەری مێردەکەی وای لێکردوەو تووشی پەرکەمی کردوە. ئەستەنگە چاك بێتەوە! رابۆ ئەو دەمە زانی مرۆ تا لە ژیان دابێ شتی وا دەبینێ کە هەرگیز بیری لێنەکردۆتەوەو بە ئەندێشەی دانەهاتوە!!!

تاو نا تاو فنەیەکی لێوە دەهات. هەستی بە گێژبوونێك دەکرد. سەیری ساپیتەکەی کرد. رۆچنەکە وەکو خۆی بوو! بە پەشۆکاوی رووی وەرچەرخاند. ئاگردانەکە وەکو پێشان لەجێگەی خۆی بوو، پێکەنینێك روخساری گرتەوە. وایزانی ئەوەی

دیویەتی خەونە! بە گەرمی تەحۆی ماچ کرد. دەستی لەخوا پان کردەوەو کەوتە نزا کردن، زۆر شوکور بوو بەوەی کە ئەوەی بینیویەتی لە خەون زیاتر نییە!!! برپەیدا بەیانی زوو کوشتی یەك بکاتە خێر. لەو ئەستەنگە دەرباز بوون بۆ وی کەم نەبوو، لە خۆشیا دەمە بەشکەی گرت. لەنکاوڕا شتێکی هاتەوە یاد. زانی شتێکی لە یاد کردوە، دوای تاویّ بیر کردنەوە خاترجەم بوو ئەوەی لەیاد کردوە کە چیرۆکێك بۆ تەحۆ بگێڕێتەوە. بۆیە یەکسەر لەبەر خۆی دەستی بە ئاخاوتن کرد:

–((ناکورِم... کۆرپە خنجیلانەکەم نا. مەگریەو بۆتی دەگێڕمەوە. ئەمشەویش وەکو شەوانی دیکە چیرۆکێکی خۆشت بۆ دەگێڕمەوە. ببورە.. ئەمرۆ خەریك بوو لە یادی بکەم. بەدەست خۆم نەبوو کورِم خەونێکی تاڵم بینی. تاڵ تاڵ وەك ژەقنەبوت! بۆیە هیچ شتێکم لەیاد نەما. بەلأنەکونیّ چیت بۆ بگێڕمەوە.. چیت بۆ بگێڕمەوە... باشە... دۆزیمەوە. هەنوکە چیرۆکێکی وەك خۆت ئێسك سووك و خنجیلانەت بۆ دەگێڕمەوە! ئا... کورِم. هەبوو نەبوو کرمێکی بچکۆلأنە هەبوو. لە ماڵێکەوە... لەنێو باخچەیەکی بچکۆلأنە دەژیا. باخچەیەکی بچکۆلأنە.. نەك وەك باخەکەی ئێمە! چونکیّ کورِم ئەوە بزانە کەم باخ هەیە وەکو هی ئێمە گەورە بیّ. کەم داریش هەیە وەکو دارەکانی ئێمە بە بەر بیّ! چۆن... نا بەخوا کورِم.. لەو دنیایەی بگەڕێی بنە گوێزێکی وەك هی خۆمان نادۆزیتەوە! با دوور نەڕۆم. سەر لەخۆشم و لەتۆش نەشێوێنم. رۆژێکی هەتاوی بەهار... کرمەکە لە کونەکەی هاتە دەرەوەو لەبەر بەرۆچکە لێی رازا. لەو کاتەدا کۆترێك کە خەریکی هات و چۆ بوو لەو ناوەدا، چاوی پێکەوت و خێرا هەڵمەتی بۆ برد. بە نوکە تیژەکەی لەت و پەتی کردو خواردی. بە فیزیکەوە باڵەکانی لێکداو فڕی. چەند رۆژێکی بەسەر چوو کۆترەکە ئەوەی لە یاد نەما، لە بیری چوو کە یەکێکی بێتاوانی لە واری خۆی خواردوە! بەبێباکی لەئاسمان مەلەی دەکردو دەخولایەوە. لەگەڵ بایەکە یاری دەکردو کلکی بادەدا. لە هیکڕا لەسەر زەوی دانەوێڵەیەکی زۆری بینی. یەك رەوت بۆی چوە خوارەوە. لەگەڵ ئەوەی دەنوکی بۆ یەکەم دنك درێژ کرد ملی بە داوەوە وەبوو. لەو کاتەدا راوکەرەکە گەیشتە سەری. چەقۆیەکی تیژی لەدەست بوو. هێندەی لە بەری ناورایەوە بیّ سوود بوو! چونکیّ راوکەرەکە نە لەزمانی دەگەیشت و نەدەست بەرداری ئەو نێچیرە قەڵەوەش دەبوو. بەلەزی چەقۆیەکەی بەملی داهێناو سەری بڕی. دوای ئەوە راوکەرەکە بەبێباکی لەو چیایە دەخولایەوە هەتاوەکونیّ رۆژێکیان....)).

رابۆ بیّ ئەوەی هەست بکا دەنگی وا بەرز بوەوە هەموو لەگەڵ سەریان کێل کردەوە. هۆمەر کە تازە خەریك بوو چاوی گەرم دەکردو دەبۆرژا، بەحەپە ساویەوە لە دایکی راما. تەحۆش بەترسەوە سەیری دوڕ زاری دەکردو خۆی لە هەمێزی مات کردبوو.

هۆمەر زانی دایکی زیندە خەونان دەبینی و هورێنان دەکا، بەهێواشی چەند جارێك لە دوای یەك گوتی:

– ((دایە... دایە))

رابۆ بە گورجی رابوو

–((ها... کورِم... ئەوە تۆی. ببورە کورِم لە یادم نەبوو. باش بوو

واگات هێنام... ئیمرۆ کارم زۆرە. تواهوو. واهوو... نە ولأخم ئاوداوە، نە هیچم کردوە. باش بوو واگات هێنام)).

بە دەم باوێشك دانەوە هەڵسایەوەو چوە دەرەوە. لەگەڵ تەقەی دەرگا ئاسنەکە لەجێی خۆی چەقی. بەشەرمەوە خیزی قوتدایەوە. چاوەکانی هەڵگلۆفت و بەپەشۆکاویەوە لە دەرگاکە هوردبوەوە. تاساو گشت گیانی سڕبوو. بیّ ئەوەی هیچ بڵیّ... بە کرِی زوریەوە جێگاکەی خۆی. راستەقینە وەك گاشە بەردێك بە دوڕ دەمی کەوت، بە مەلوولی لە جێگاکەی دانیشت و ئەژنۆی لەباوەش کرد.

کەژیّ بە دڵتەنگی لێی نزیك بوەوە. نیگا کزەکانی تێبڕیەو بەنەرمی دەستەکانی گوشی. ئەویش هەستی کرد شتێك لەناخەوە دەیهەنجنیّ. کەوتە ژێر کاریگەری شەپۆلی سۆزەکە! هەتاوەکونیّ لە پڕێکا بەرگەی نەگرت و لەچۆکیدا! لەگەڵ داخستنی چاوی رۆندك لە کەلێنی برژانگەکانی هاتە خوارەوە. بەلەزی سڕیەوە. پشتی دایە دیوار بەرانبەر رابۆ دانیشت. بەزەیی بە خۆی هاتەوەو کۆنە برینی کولایەوە.

–((بینابیم دایّ باوکە مێرخاسەکەم. باوکە ئاخاوتن تەرزەکەم. مردنیشت وەکو مردنی خەڵکی نەبوو. کۆچەکەت بیّ وادە بوو. هێشتا لە سەر شنگی خۆ بوویەو کاتی مردنت نەهاتبوو. بە داخان سەرت نایەوەو ماڵێکت چۆڵ کرد، مرۆیەکی زل و زەلام بووی لێنەگەڕان پرسەت بۆ دابنێین. لێنەگەڕان شیوەنێکت بۆ بگێڕم. وەکو خەڵکی خۆم لە قورِیّ نێم و تیتك برنمەوە.

ئاخ باوکە دڵ بریندارەکەم ئاخ... ئاخ لە خۆت بێ ئەنواو ناگزورێ! بە درێژایی تەمەنت کۆشات و شەونخونیت چەشت. تەمەنی لاویت کردە گوری بۆ خۆشی گوندی. کەس فرمێسکێکی بۆ نەڕشتی، دڵۆپە ڕۆندکێکیان پێ ڕەوا نەدیتی، دڵۆپێك فرمێسکی سەگانی چ بوو پەکوو لەو زەمانەی، زەمانی نا پیاوو ناکەس بەچان پەککو..)).

ئەویش وەکو رابۆی لێهات. سەیری دارو دیوارەکەی کرد. وێنەی خانوەکانی خۆیانی هاتەوە بەرچاو. هەرچەندە ئێرە دیوارەکەی سپیو خاوێنتر بوو. بەڵانەکونێ ئەو خۆشیو ئارامیەی پێنەدەبەخشی کە لە خانوە قوڕو سەنگچنەکەی گوندەکەی هەستی پێدەکرد! بەرایێ قەت نەیدەزانی ئەوینی گوندەکەی هێندە مەزنە لەدڵیدا! هەرگیز بە ئەندێشەی دانەدەهات جویێ بونەوە لێی بەو شێوەیە دەیسوتێنێ. دەبێتە کۆڤانێکی ئاوا گەورەو ئەنجام دژوار. بەو لە گوینە تاراوی بە قوڕگی وەدەکاو ئارامی لێدەبڕێ! پەژیوان بوەوە لەوەی هێندێك گڵ و خۆڵی گوندەکەی نەهێنا. هەتاوەکونێ هەر کاتێ هەست بەناساغیو نامۆیی بکا. وەکو منداڵ قیچۆکەکی لێبخوا. یاخود پڕ بەسییەکانی بۆنی بکاو سییەکانی پێ بگەشێنێتەوە!

رابۆ کە کەژێی ئاوا بینی، زانی کارێکی ناماقوڵ و نابەجێی کرد. ئەو مەزن و دنیا دیتەی ماڵەکە بوو.دەبوایە هێوریان بکاتەوەو تەرازووی ماڵەکە راگرێ. بە گوێرەی رۆژەکانی تەمەنی دەبوایە رەفتاری لەگەڵ ئەوان ئایری بێ. بۆیە گە گوێی لەگریەی کەژێ بوو خۆی لە یاد چوو. باسکی لە گەردنی ئاڵاندو تەوێڵی ماچ کرد:

-((کەژەکەم... کەژە جوانەکەم. تازە هەموو شتێك بڕایەوە. وەکو ماسی لەنێو دەستمان خزیو بەرەو قووڵایی دەریا شۆڕبوەوە. تازە ئێرە بوە واری ئێمەو دەبێ خۆی لەگەڵ بگونجێنین. بۆیە تکا دەکەم... تکا دەکەم...)).

تەحۆ هەڵسایەوە لەکن دایکی دانیشت. بەچاوە کزەکانی.. کە بەئاستەم دەبریسکانەوە سەیری هەموانی کردو هەناسەیەکی ساردی هەڵکێشا" رابۆ بەتیلە چاوێك سەیری کوڕەکەی کردو درێژەی بەئاخاوتنەکەی دا:

-((... تکا دەکەم... چیتر ئازاری خۆت مەدە. کۆترۆکەی کوڕە گەورەکەم. کەژاڵە چاو ئاسکەکەم.. بەسیەتی.. تازە کارێکەو لە دەست چوە. بەردێکەو کەوتۆتە بنی گۆمێ! هەموو شتێك تەواو. چۆن دانرابوو وایان کرد. دەزانم بیر لەچیدەکەیتەوە. ئەدی کەژەکەم.. بەڵانەکونێ لە نزاکردن وپاڕانەوە زێتر چیمان لەدەست دێ! تکا دەکەم مەگریەو زێرەوانی چاوانت بکە. سەیری من بکە. ئەگەر لە جێگەی من بوای چیت دەکرد؟! پیرەدار کە هەڵکەنرا شین نابێتەوە. وەلێ هی وەك تۆ...! سەیری واپشتم وەك کامەی گۆچان چەماوەتەوەو سەرم وەکو خوری لێهاتوە. تاقە درانێکم دەزاری نەماوە. لەگەڵ ئەوەش دان بەخۆمدا دەگرم. ئەدی کچەکەم.. منیش مرۆمەو لە خوێن و گۆشت فراژی بووم. بەڵانەکونێ چار چییە! کارێکەو تازە رویداوە. کەسەرێکەو لەسەر دڵ بۆتە گرێ. راستەقینەیەو بەرۆکی گرتووین. دەنا من دوو هێندەی تۆ لە گوند ژیاوم. ئەدی خاتونەکەم. بەڵایەو هاتۆتە خوار، پەتایەکەو تووشی هاتووین! دەڵێن کەوتنە داو ئاسانە وەلێ دەرباز بوونی ئەستەنگە! تۆ سەیری من مەکەکچم ئەگەر یەك دوو دڵۆپ فرمێسکم لەچاو هات. من پیرو زوڕهانم دڵم ناسك بوە. ئەی نەتبیە پیر وەك منداڵ وایە! ئەی نەتبیە)).

بە ئەنگوستە زبرەکانی بەرچاوی کەژاڵی سڕیەوە. بەکزیو ئادگار خەماویەوە زوریەوە جێگاکەی خۆی. دوای ئەوەی دانیشتەوە سەری تەحۆی خستەوە سەر رانی. تاوێ بێدەنگ بوو. ئەمجارەیان سەیری هۆمەری کردو چوە دەرەوە. دنیا وەك گۆڕستان کش و مات و بەسام بوو!

هۆمەر لەگەڵ چوونە دەرەوەی رابۆ ویستی زاری بجولێنێ و لەگەڵی باخێوی، بەڵام ناخاوت. ئەنیشکی لە زەوی چەقاندو لەسەر تەنکێشی راکشا. سەیری کەژێی کردو دیقەتی دایە چاوە رەش و گەورەکانی، هێدی هێدی نیگاکانی لەسەر خشاندو لە نێوەڕاستی راگرت! هەستی کرد شتێك لە قوڕگی وەستاوە. چەند جارێك خیزی قوت دایەوەو بۆی ئاودیو نەکرا. تا مەزرۆییەك لە ئادگاری بەدیار کەوت. بزەیەکی تژی شەرم روخساری داگرت. کەمێك خۆی بزواندو تەکانی دا لێی نزیك بێتەوە! چاوەکانی رابۆ... کە لەو کاتە دەزوریەوە ژوورەوە. رێگەی گەیشتن بەو ئاواتەیان لێ قەدەغە کرد!.

رابۆ بیرێکی بۆ هات! بە شێوەیەك بیری کردەوە کە لەگەڵ راستەقینە ئاسمان و رێسمانی نێوان نێوان بوو.

–((رابۆ.... رابەکە. لە زگ بوو ئەمە لە بیر بکەی. خۆشت بە مرۆیەکی ژیرو دنیا دیدە دەزانی. چۆن بیرت لەمە نەکردەوە؟! هەرگیز نابیّ ئاوا بمێننەوە. پیربووی‌و بەرگەی قسەو قسەلۆکی خەڵکی ناگری. هەتاوەکونیّ زوە بیر لە چارەیەك بکەوە. نابیّ ئاوا بمێنینەوە. رابە شێت و شوورەکە. نەخوازەلا خۆت بە مرۆیەکی ژیرو دنیا دیدە تێدەگەی... ترحێو!)).

پاشان هەر خۆی گاڵتەی بەخۆی کردو بە شێوازێکی تر ئاخاوت:

–((ترحێو.. رابە شێت و شوورەکە... چۆن بیر دەکاتەوە...! ئەوەی هەرگیز بیری مرۆ تخونی ناکەویّ ئەو بە هەندی هەڵدەگریّ. ئەوەش نیشانەی پیرییە. نیشانەی پەککەوتن و بەرەو پیلی مەرگ چوونە. بەلاّنەکونیّ بۆ...؟ هەموو شتیّ رێی تێدەچیّ. مرۆ شیری خاوی خواردوە... نێرینەش چاو کراوەن! دوور نییە.. نا رابە نا... بە هەڵە نەچووی و زۆر زانایانە بیرت کردۆتەوە. پێویستە ئاوا بیر بکەیتەوە. پێش لافاو بەربەست چێبکەی. ئەو دۆزە پێویستی بە چارە هەیە. هەردرووك گەنجن و ئاوریان لە ناخیّ دادەیسیّ. هەردووك گەنجن... ئەدی رابەکە. خۆت لەیاد کرد!)).

لەنکـاوڕا پێکەنینـی بەخـۆی هـات. وەك ئەوەی شێت بووبیّ وابوو. دەستێکی بە روخساری داهێناو پەنجە مژەی لەلووتی وەردا.

–((تۆش سەیری، دەڵێی لەو دنیایەی نازی! ئەگەنا ئەوان لەمێژە ژن و مێردن و حەلاڵی یەکترن. ئەی لەیادت چوو.. خۆت بۆت نەگواستەوە! بەلاّم قەینا. پیربووی... پیریش ئاخ پیری... وای رابۆ.. وای لەخۆت بیّ مێشکیّ)).

لەدڵەوە ئەمەی گوت لەسەرەوەش بزەیەك دەستی بە ئادگاری داهێنا. وەك سەرخۆشان بە تەواوی لەجیهانی هۆش دابڕابوو. روومەتی تەڕایی فرمێسکی هەر پێوە مابوو. لەوکاتەدا دەنگی کەڵەبابێك بەرز بوەوە. زانی شەو دوایی هات و بەیانە. لەگەڵ ئەوەش خۆی بۆ نەگیراو لە دڵی خۆی گوتی:

–((وا دیارە کەڵەبابیشیان هێناوە. هەتاوەکو مژدەی بەیانیمان بداتیّ!)).

(2)

هێشتا ڕووناکی بە تەواوی دەنگیڵاواندنەوەی بۆ گێتی بەرز نەکردبوەوە. کە ژیان لەو ئاکنجیە دەستی پێکردەوە! بەرایێ پیاوەکان.. پاشان بڕە بڕە منداڵە هوردکەو ئافرەتەکان چوونە دەرەوە. ئافرەت و منداڵەکان لەبەر دەری. پیاوەکانیش لەسەری کۆڵانەکان جڤاتیان بەست. گێلە شوکێکی گەورە لەو ناوە گورا. تەنیا هێندێك شوێن نەبێ. ئەوەی دیکەی جمەی دەهات لە خەڵك. دەنگیان بەشێوەیەکی ترسناك و سەرسوڕهێنەر بەرز دەبوەوە. هۆمەر لە شوێنێك ئۆقرەی نەدەگرت. دەمێ لای کۆمەڵێك دەوەستا. ناوێ لای کۆمەڵێکی تر. لە هەموو لایەکیش گوێیەکانی یەك جۆر ئاخاوتنی دەژنەوت.

لەچەند کۆڵانێك سوڕایەوە. دیقەتی دایە هەمی تشتێ. زۆر جاران بێ ئەوەی ئاگای لەخۆی بێ بەتوندی قاچی لە زەوی دەدا. هەروەك چۆن لەنێو چیا بڕوا ئاوابوو. هەنگاوەکانی بەناڕێکی دەهاویشت! سەیری شەقامەکەی دەکردو سەری لەگەڵ بادەدا.!

ماوەیەك ئاوا گەڕا. زۆر خەڵکی نەناسیاو لایدەی بینی. هی زۆر گوندانی بەرچاو کەوت. بە سەرسامی تێیان رادەما. ئازارێك لەناخەوە نوقورچەی لێدەدا. لەنکاوڕا... وەك ئەوەی هێزێك پاڵ بە گێلەشوکەکەوە بنێ پەنگاوەی دایەوە، خەڵکەکە وەك جم جمە سوڵتانی تێك هەڵقڕا قڕا. بەگاوێ توانەوەو هەریەکە خۆی خشاندە کونی ژوورەوە. هێندەی نەبرد ئەو ناوە وەك گەسکی لێدرابێ تاقە کەسێکت نەدەبینی!

دەنگە دەنگەکە نەماو خامۆشیەکی پڕ ترس ئەو ناوەی گرتەوە.!

هۆمەر نەیزانی چی روویدا. کە ئاوڕی دایەوە لە کۆڵانێکی چۆڵ زیاتر هیچی دیکەی نەبینی. تەنیا لە هێندێك دەرگا نەبێ. چەند چاوێك لە کەلێنیانەوە سەرە دیقانێی دەکرد! بەری خۆی دایە ئەو شوێنەی کە نیگای ئاراستە دەکرا. چەند چەکدارێکی بینی. هەر چەندە چەکدارەکان هەموو یەك جۆرە جلك نەبوون!!! لەبەر چاوی ئەوان یەك جۆر بوو هەر بەیەك جۆری تێدەگەیشتن!

دەرکی بەنهێنییەکە برد. بۆیە رووی قاچەکانی وەرچەرخاندو هەوڵی زورینەوەی دا. بەرچاوی تاریك ببوو رێگاکە لەبەرچاوی گەمەی دەکرد. نەیزانی بۆ کوێ بڕوا. خانوەکان هەمووی وەك یەك بوون و لەسەر یەك شێوە بنیات نرابوون. لەکۆڵانێك وەرچەرخا. بەپەشۆکاویەوە سەیری دەرگاکانی کرد. لە یەکێکیان رابۆی دایکی بینی. خۆشیەك دڵە غەمبارو پڕ ترسەکەی گرتەوە. کە گەیشتەوە ماڵ ماندووبوونێکی زۆری پێوە دیار بوو. لەگەڵ وەستانی ئاوڕی بۆ دواوە دایەوە. رابۆ بە دەنگێکی لەسەرخۆو زبر گوتی:

–((هۆمەر ... کوڕم بۆ کوێ چووی.. چ بیرکردنەوەیەکی رەش وا راپێچی کردی!))

–((حەزم کرد شوێنەکەمان ببینم، ئەگەنا چ بیرێك من راپێچ دەکا، منی بەلەنگاز...)).

–((ئۆ هۆی... کوڕیژگەی ئازیزم چۆن دڵت دێ بەو کلۆجە باخێوی.. هێوی بڕمەبە.. هەموو تاڵیەك شیرینی لەدوایە. با بچینە ژوورەوە. ئەوانە دار لە دەستن و لەخوا ناترسن. ئێمەش تەنیا تۆمان هەیە. لە تۆو ئەو خوایە زیاتر کەسی دیکە گومان نابەین. وەرە ژوورەوە.)).

نەیدەزانی چۆن خۆی لەگەڵ ئێرە رابێنی! بۆی دەرکەوت کە چەندەی مل بۆ دوژمن کەچ بکەن داواکاریەکانی زۆرتر دەبێت. زیاتر نینۆکی لە قوڕگیان دەچەقێنێ... دڵنیا بوو بە ماوەیەکی کەم فێری ژیانی ئێرەش دەبێ هەروەك چۆن لە ژێری راهات! کە بە گوێرەی ئەو دۆژی سەر رووی زەوی بوو! بەرایێ لەوێش وایدەگوت. بیری لێدەکردەوەو نەدەشیا خۆی لەگەڵ بگونجێنێ. ئەو فێری ئاخ و هەوای زۆزانێ بوو چۆن لە گەرمەسێرو بێروونێ هەڵیدەکرد! پاشان خۆی لێڕاهات و ژیاش! بگرە زۆر جاران هەستی بە خۆشیش دەکردو هیوای لە دڵ دا دەگورا. ئەو کاتەی هاتەوە یاد کە هەواڵی گەڕانەوەیان بۆ ژووری لەنێو پارڤە بوو. واشاگەشکە بوو هێندەی نەمابوو لە خۆشیا زار پێك داداو بمرێ! هەواڵەکە بە گوێرەی ئەو کەم نەبوو. گەڕانەوە یانی لەدایك بوونەوە... یانی ژیانەوە بوو بۆ ئەو. کە هاتە ئێرەش هەستی دەکرد سەر لەنوێ لە کونجی زیندان

ئاخنراوە، زیندانێکی گەورەتر. بەڵام ئەوەندەی باش بوو بۆنی واری خۆی لێدەکردو هەستی دەکرد لەنێو هاوزمان و هاوخوێنی خۆیەتی. بۆنی گوندەکەی دەهات.

خۆی گێژو وێژ دەهاتە بەرچاو. بەرانبەر ئەو هەموو ئەژوارییە خەریك بوو چۆك دابدا. لە هیکرا شەرمی لەخۆی کردەوە. لە دڵی خۆی گوتی:

-((ئای هۆمەر... بۆ وات لە خۆت کردوە. دانووی مێردان بەپشی دەکوڵێ. تۆش پشیت درێژکە. دان بەخۆتدا بگرە. مردن باشترە لەوەی لەبەرچاوی دایك و ژنەکەت دەمچەفت و ناپیاو وەدیار کەوی! خاترجەم بە ئەو کلۆڵیەت زۆر شتت لە کیس دەدا. شتی وا کە هەتا هەتایە نازوریتەوە. نازوریتەوە نازوریتەوە. هەرچیەك بکەی. وەکو دێوان کێو بە کێو دابدەی. هەرگیز نازوریتەوە. پیاوەتیو مێرخاسیت چۆن رێگەت دەدا بەم لەگوینە رەفتار بکەی. بیرێك بکەوە، پیاو لە تەنگانە بە دیار دەکەوێ)).

هێزو گوڕی دایە بەر خۆی. تەکانی داو بە گورجی هەڵسایەوە.سەیری شمەکەکانی کرد. شڕو شەپڕێو هەریەکە لەلایەك کەوتبوو. دەستی بە رێکخستنیان کرد. ئەوانی دیکەش کە ئەویان ئاوا بینی هەر یەکەی دەستی دایە بزگوڕێك. بە کاتێکی کەم ماڵەکەیان رێکخست.

هەستی بەماندوو بوونێك کرد. لەگەڵ ئەوەش دانەنیشت و بۆ دەرەوە هەنگاوی نا. خۆشیەك... شادیەك.. شتێکی لەو بابەتە خەریك بوو لەنێو ئەو هەموو ژانە سەری قیت دەکردەوە. کۆڵانەکە لە هێندێك جێگا چۆڵ بوو. لە هەندێ جێگەی تر خەڵك وەستابوو. کە هێشتا تۆزی رێگەیان هەر پێوە بوو!

یەکێك لە دوورەوە وەدیارکەوت. بەلەزی دەرۆیشت. کە سەرنجی دایە ناسی. کابرا بە تەنگەتاوی بە تەنیشتی رابورد. زانی نەیبینی. بۆیە بە دەنگێکی بەرز گازی کرد. قادر چاوبۆقانی کە گوێی لێبوو هەروەستەیەکی کردو ئاوڕی دایەوە، کە هۆمەری بینی بە حەپەساویەوە لێی چوە پێشەوە:

-((هۆمەر... ئەوە تۆی. بگەرە فریام چاوەکەم. بگەرە فریام. ئاسێی کچم لە گیانەلادایەو خەریکە دەمرێ. تووشی دەردێك هاتوە نازانم چییە. بگەرە فریام هۆمەر. بێکەسین و دەبێ بەهانای یەکتربچین. ئاسێ لە ئاویلکەدایە.. سۆنگەکەشی نازانم! لەو کاتەی گەیشتووینەتە ئێرە هەر دەناڵێنێ. منداڵەو بێ ئاوەزە ناتوانم بڵێم نامۆیی گوندی دەکا. ئەگەنا بەو خوایەی لە ژوور سەرمانەوەیە من هەر ئەوە بە ئەگەرەکەی دەزانم. پنچکە گیایەو لە خاکی خۆی هەڵکەنراوە. دەترسم لێرە شین نەبێتەوە... وای دەترسم هۆمەر... هەرگیز کرپنابێتەوە. رەنگیشی گۆڕاوە. ئەگەر لە راستی لانەدەم بنێسی پێوە دیارە. مانگ لە چواردە حەوجە بە ئەنگوست ناکا. ئەمەش ئاوا بە روویەوە دیارە. ئاخ هۆمەرۆك بگەرە فریام. کوا دایکت. کوا رابۆ... ئەگەر ئەو چارەیەکی بکا!)).

هۆمەر ماوەیەك تێی راما.. بەزەیی پیاهاتەوە، بەبێ ئەوەی هیچ بڵێ لەگەڵی کەوت و بەجووتە چوونە کن رابۆ. پاشان هەرسێکیان بۆ ماڵی قادر چاو بۆقانی بەرێکەوتن.

هەنگاوەکانیان وەك چەقۆیەکی تیژ رێگاکەی دەبڕی. شتاقیان سەیری ئەوانی تری نەدەکرد. قادر لەبەردەم خۆی هەر ورتەی لێوە دەهات:

-((برای پشتێم هۆمەرە. باوەڕ بکە لەتۆ بەولاوە کەسی دیکەم گومان نەبرد هانای وەبەر بەرم. دەم و دەست بیرم لەتۆ کردەوە. هۆمەر.. ئاسێ لە ئاویلکەدایە. دەترسم خاك و خۆڵی ئێرەی بەنسیب بووبێ. چیبکەم..! رابەکە بڵێ چیبکەم. راستە ژیان و مردن بەدەست گەورەی گێتییە. بەڵام ئەمجارەیان قەت ئەقڵم نایبا چاك بێتەوە. هەزار ئاخ و داخ هۆمەر لە ئاوارەیی سەر دەنێتەوە. ئەوجا کە دەزورینەوە گوندەکەمان هیچ گلکۆیەك گومان نابەم یادی ئاسێی پێبکەمەوە. رۆژانی هەینی بچمە سەرگۆڕی تێر لەگەڵی باخێوم)).

هۆمەر ئەگەرچی بەرایێ بایەخی بە ئاخاوتنەکەی نەدا. کەچی ئەم چەند پەیوەی دوایی سەرنجی راکێشا.

-((بێدەنگ بە قادر... چیتر ماخێوە.. سەری زمانت بەکشتەکەی توند ببەستە. زورینەوەی چی. بۆ پێت وایە جارێکی تر چاوت بە گوندی دەکەوێتەوە! ترحێو... گەلحۆ. بەخوا تا ماوی دەبێ هەناسەی بۆ هەڵکێشی. ئاخی بۆ وەبادەی. بەرایی

سالْحۆك هەموو شتێكی پێنەگوتن! كەس باوەڕی نەكرد. دەتانگوت ئەو پیرە خەلفاوە.... من پێمنەگوتن.دەتانگوت ئەو دەمڕووتە چییەتی. وەدوو سالْحۆك كەوتوە!)).

رابۆ بەم گلیانە غەیدی:

-((چییەتی قادر.. چییەتی بۆ وا پەشۆكاوی.. زارۆیەكەو ماندوویەتی ڕێگا كاری تێكردوە. یانی جگە لەمە دەبێ چی بێ... دەشێ هەوا گۆڕیش بێ.. .ئا... ئەمەش دەگونجێ. هەوا گۆڕی كار لە زەلامان دەكا نەخەسەلە ئەو منداڵە!)).

قادر ئەم ئاخاوتنەی پێخۆش هات. بۆیە هەڵیدایێ:

-((زار خۆش رابەكە... تۆ بلێی وابێ!؟ خوا بە زارت دابڕۆنی... وەكو دەلێن وشەی شیرین لە بەهەشتەوەیە. زار خۆش رابەكە. هەرچەندە تۆ دنیادیتەی، لەمن زێتر دنیات دیوە. بەلاّم نازانم بۆ دەترسم. دەترسم رابەكە زۆر دەترسم. هەتاوەكونێ رەنگ زەردی و بنێسییەكەی نەبینی لە واتای پەیوەكانم ناگەی!)).

-((كورە قادر پیاو بە. پیاو.. پیاو چۆن ئاخ بۆ بستە منداڵێك هەڵدەكێشێ. ئاخ وەبادان تەنیا بۆ ئاخ دەشێ. بۆ گوندە جوان و قشتەكەمان. بۆ رەزو باخە سەوزەكان. بینایم دایێ... خۆزیا پێمەردەم بەم دوو چاوانەم دیبوا ئەوەم نەدیبوا. ئەدی قادر ئەدی، پیاو بەو وەكو پیاوان رەفتار بكە. ئەو شوێنەت لەدەست چوو كە ئاسێی لێهاتە دنیا. سووت لەو بەهەشتە نابێتەوە ئاخ بۆ بستە منداڵێك هەڵدەكێشی)).

هۆمەر ئەنرىو بێزە نیگایەكی گرتە قادر، ویستی وەرامی بداتەوە كەچی بێدەنگ بوو. لەسەرەوە بێدەنگ بوو لە ناخەوەش وەكو دارێكی نەوت پێداكراو گڕی سەند. ئەگەر دەمی دانەخستبوا لەوانە بوو لە دوورەوە گوێت لە قرچەی درانەكانی بێ.

-((هێی.. پیاو.. جا قادر كەی پیاو بوە هەتاوەكونێ ئەمڕۆ پیاو بێ.. لەگەڵ كێ داخێوی!)..

قادر درێژەی پێدا...

-((رابۆ گازاندەم لێمەكە ئاسێم زۆر خۆش گەرەكە. دەترسم لە
پەڕاگەندەیی چاو وێك بنێ و خاكی ئێرەی بە نسیب بووبێ)).

رابۆ بە لچ خواریەكەوە تەماشای كردو هیچی نەگوت. وەك ئەوەی وەرام دانەوەی بە زێدە و بێ سوود بزانێ.

كە گەیشتە ماڵیان.قادر چاو بۆقانی چۆنی دەگوت ئاوابوو. ئاسێ رەنگی ئاسای نەبوو شێوەشی گۆڕابوو. لەسەر پشت درێژكرابوو پارچە ئەنگۆرەیەكیان پێدادابوو. چاوەكانی نوقابوو. رابۆ چوە ژوور سەرىو بە خۆشەویستیەوە دەستی لەسەر هەنیەی دانا.گەرم داهاتبوو. سەرەتا ئەویش وەكو قادر ترسێكی لەدڵ گورا. دوای ئەوەی ماوەیەك تێی راماو پەنجە ناسكەكانی گوشی. زانی شتەكە ئاساییەو هیچ نییە. منداڵەو بەرگەی هەوا گۆڕینی نەگرتوە! بە ماندوو بوونەوە قینگی گەیاندە زەوی. رووی لە نەخشینی ژنی قادر كرد. كە بەچاوی سووری تژی رۆندك لە دیار كچەكەی هەڵكورمابوو:

-((نەمگوت... ئەدی چاوەكەم.. نەمگوت ماندوو بوونی رێگایەو هیچ نییە. هەركە قادر باسی كرد زوو زانیم. یەكسەر تێیگەیشتم.. ئەدی دایكم نەخشین یەكسەر تێیگەیشتم. ئێوەش دەبوایە زوو بتانزایایە. بستە منداڵێكەو بەرگەی ماندوویەتی رێگەی نەگرتوە. دەزانن چ رێگایەكمان بڕی. وایان تووڕ هەڵنەدابوین كەس بزانێ. نەختێكی دیكە بڕۆیشتبواین دنیا دیماهی دەهات! وای لەو گاور بابانەی.. ئای لەو زوڵم و زۆرداریەی.. ئاسمان قبووڵی نەكەی.. خوایە هەڵینەگری)).

نەخشین ئافرەتێكی باڵا بەرزی بنێس بوو. سۆڵێكی لاستیكی رەنگ سەوزی بەسەر پەنجەكانی وەكردبوو. دەستەو ئەژنۆ دانیشتبوو لە كچەكەی رادەما. زۆر شتی بزرو نادیاری لە ئادگار دەخوێندرایەوە.. بەزار هیچی نەدەگوت. بەلاّم خەمێكی ئەستووری بە روو وەنووسابوو. هەموو هەستیان بەو خەمە كردبوو. رووە پاك و بێگەردەكەی نەخشین هی ئەوە نەبوو شتی لێوەشێردرێ. نەخشین مرۆیەكی بلەوەزو رەووشت بەرز بوو. ئەگەرچی بە درێژایی تەمەنی وەكو خەڵكی دەڤەرەكەی هەر لەنێو ئاژاوەو شەڕو شۆڕ دابوو. قەت وەكو ئەو رۆژەی نەدیبوو...

نیگاكانی هۆمەر ئاسێیان بەرزەفت كردبوو لەسەری وەلا نەدەكەوتن.

-((ئاسێی بەستەزمان چیکردوە هەتاوەکونێ بەم دەردە بچێ. سەیری ئەو ئادگارە بێتاوانەی چەند تاولێچوو زەرد هەڵگەڕاوە! هەمووی تاوانی خۆمانە. دار کرمی لەخۆی بێ زیانی هەر بۆ خۆیەتی... بۆ کەسی دیکە نیە! سەیرە... تا ئێستا بە گژ کەس نەچووینەتەوە.. پەلاماری کەسمان نەداوە. دەست درێژیمان بۆ سەر ماڵی کەس نەکردوە. هەموو خەڵکمان خۆش ویستوە. بارتەقای ئەو چاکەو پیاوەتیە ئەوەی هاتوە مشتە تەنیەکی خستۆتە دەروونمان. وەکو کێڵگەی تاقیکردنەوە، تاقیکردنەوەیان لەسەر کردووین. هەتاوەکونێ بەرانبەر یەك رەش بین! پێویستە ئەوە بزانین مرۆ تا دژوون نەبێ پێویستی بە خۆ شوشتن نابێ! ئێمەش رێگەی خۆ شوشتنمان لەبەرە. ژیانیش وا پەیتا پەیتا هەناسەی دێت و دەچێ!)).

قادر چەند پەیوێکی وەکو پەلە بەرد خستە گۆمی ئەو بێدەنگییە:

-((رابۆ... تۆ پێت وایە چاك دەبێتەوە؟!)).

-((بەسیەتی قادرۆك بەسیەتی.. بۆ وا رەشبینی.. ئەی بۆ چاك نابێتەوە)).

نەخشین کە ماوەیەك بوو بێدەنگ بوو وەدەنگ هات..

-((هەردەم ئاوابوە. رۆژێك نەمدی زاری بەچاکە بجولێ... تروسکەیەك ببینێ)).

هۆمەرۆکیش بەشداری کرد:

-((لە دیماهی تەنیا خۆی زیان دەکا. ویژدانی خۆی بریندار دەبێ. بەرایێ هەموو شتێکی دەزانی... وەلێ هیچی بەهەند هەڵنەگرت!)).

هەموو بەسەرساممییەوە سەیری هۆمەریان کرد. نەیانزانی باسی چیدەکاو مەبەستی چییە! رابۆ رووی خۆی بۆ لای وەرچەرخاند:

-((ئەوە چیدەڵێی... باسی چیدەکەی؟!)).

رابۆ ئەمەی گوت لەکاتێکدا لە دڵەوە زانی مەبەستی چییەو پەلاری ئاماژەی چ دەکا!

لەو دەمەدا ئاسێ چاوی هەڵێنا! بەترسەوە لە هەموان راما. وەك ئەوەی راونرابێ گشت گیانی دەلەرزی...

نەخشین لەخۆشیا گەشایەوە

-((کۆرپەکەم.. جگەرگۆشە ئێسك سووکەکەم.. کوێت ژان دەکا، دایکت بەلاگێڕت بێ کوێت دێشێ؟! کچۆڵە ئاوارەکەم شتێك بدرکێنە!)).

رابۆ سەیری نەخشینی کردو تێی را خوڕی:

-((وەلاچۆ نەخشە وەلاچۆ. زارەترەکت کرد.وازی لێبێنە با پشوێك بدا. خەریکە تووشی سەرگەردانی دەکەی.. نەمگوت منداڵەو بەرگەی ماندوویەتی رێگای نەگرتوە. نەمگوت... ئەی قالە نەمگوت. دەمزانی هیچی نییە.. وەلێ ئێوە.. ئاخ لە دەست ئێوە! نازانم چیتان پێبڵێم. من دەزانم هیچی نییە. وانییە ئاسێ... وانیە کیژە بچکۆڵەکەم.. هەنوکە چاك بوویتەوە وا نییە. هیچ شوێنێکت نایەشێ وانییە؟ ئا... دەزانم، بەڵام چی بەو دایکە شێت و شوورەت بڵێم)).

قادر کە بۆیەکەم جار بوو بزە روخساری دەگرتەوە گوتی:

-((ئەوە پشتی ئێمەو داری تۆ.. لە ئاست دایکی گەورەی خۆمان دەست بەستراوین.. ئەی وانییە نەخشە؟((.

دوای چاوهەڵێنانی ئاسێ ناسۆرو خەم لەدوندی دڵی وان واژی بوەوەو هێدی هێدی خۆشیەك جێگەی گرتەوە. کەدڵنیا بوون هیچ ترسی لێنەما. هۆمەرو دایکی خواحافیزیان کردو بەرەو ماڵ گەڕانەوە. بەر لەوەی بگەنەوە ماڵ دەنگێك رایگرتن.کە ئاوڕیان دایەوە، مەجید بوو

لە دوورەوە گازی هۆمەری دەکرد.

-((چیت کرد هۆمەر.. پارەت وەرگرت؟!)).

-((ئاگام لەهیچ نییە، هەر چۆنێك بێت من پارەم گەرەك نییە!!!)).

-((ئارەزووی خۆتە... بەیانی ئێمە دەچین)).

هۆمەر هیچی تری نەگوت. هەنگاوەکانی وا بەتووڕەیی نا دەتگوت هەنوکە ڕێگاکە دەکاتە کلافەیەك و رایدەکێشێ. لەگەڵ چوونە ژوورەوەی بەلەزی چوو لە قوژبنێك هەڵکوڕما سەری بە دیوارەکە کرد.

کەژێ لێی نزیك بوەوە بە سۆزەوە دەستی بە ئاخاوتن کرد:

((چی بوە هۆمەر... بۆ وا تووڕەی. سۆنگەی ئەو خەمباریەت چییە. وەرام بدەرەوە)).

هۆمەر بە هەڵچوونێکەوە گوتی:

-((ئەو ناپیاوە زۆر بێ شەرمانە باسی وەرگرتنی پارەی کرد. پارەی خوێنی خاکەکەم. پارەی خوێنی دارەکانمان. نازانم بە چ چاوو ڕوویێکەوە ئەمەی گوت!)).

کەژێ تاوێك داماوو پاشان گوتی:

-((مەجید ڕاست دەکا! ئەمە ڕاستەقینەیەو دەبێ دانی پیابنێی. ژیانی ئێمە تازە وای لێهات. گەر بەو ژیانە ڕازی نەبوی، بەرایێ دەبوا دەستت نەدابوا. نەهاتبای. وەك مەحمود ماڵ و منداڵت نەخستبوا دەست ئەو زۆردارانە. ئەو کاتەمنیش لەگەڵت دەهاتم. تۆش چاك دەزانی هەرچیەکت کردبوا لەگەڵت بووم! هەروەك چۆن هەنوکەش لەگەڵت دام.. ئەدی هۆمەر، هیچ دڵ لە دڵ مەدە. ئەمە ڕاستەقینەیە... مرۆش بەرانبەر ڕاستەقینە نە شێ چ بکا. ئەگەر بەو ژیانە ڕازی نەبووی بەرایێ دەتتوانی...)).

-((بەسیەتی کەژێ بەسیەتی. وەرە نینۆکت لە جگەرم گیر بکە ،

تەنیائەو برینەم مەکولێنەوە.. بەسیەتی.. تکات لێدەکەم بەسیەتی)).

-((خەمبار مەبە. من هەرگیز مەبەستم ئازاردانی تۆ نییە. چۆن دڵم بەرایی دەدا. کەست دیوە حەز بەخەفەتخانی گراوەکەی بکا. کەست دیوە حەز بە خەفەتخانی مێردەکەی بکا. بڵێ هۆمەر بۆ وابێدەنگ بووی، هەتا ئێستا کەست دیوە؟! ئەمە ڕاستەقینەیەو ژیانەکەمان ئاوای لێهاتووە. نەبەدەست تۆیەو نەبەدەست منە...!)).

رابۆ کە وێدەچوو خۆی لێگرتبن، یەکسەر چوە ژوورەوە:

-((کەژێ ڕاست دەکا. ڕاستەقینە لەهەموان زەلامترە. هەرچی بڵێی

پوولێکی سووتای ناهێنێ. ئەمە ڕاستەقینەیەو دەبێ ملی بۆ کەچ بکەی. خۆ زویر کردن و لاملی پێناوێ. قوڕەکە بۆ سەری هەموان وەکو یەکە!))

هۆمەر هیچی نەگوت. بەلەزی چاوەکانی داخست و کەوتە بیرکردنەوە:

-((لەوانەیە ڕاست بن. مەجید کاتی خۆی هەڵوێستی وەکومن بوو. وەك من ناڕەزایی دەربڕیو لێی درا... بەلام وادیارە ئەوانە هێشتا باوەڕیان بە چابوونی ژیان هەیە! مادامەکونێ لە گوندو وارێ خۆ دووربین چۆن ژیانمان باش دەبێ؟! نازانم چۆن! هەر گەلایەك لە تایەتەرازوو هۆقە زێڕێك دەبەزێنێ. دە هێندەی ئەویش دەبەزێنێ! لەگەڵ ئەوەش دایکم و کەژێ ڕاست دەکەن. ئەمە ڕاستەقینەیەو دەبێ مل کەچ بم! ڕازی بم و ڕازی نەبم ئاوایە... هیچم بۆ ناکرێ. هەنوکە ئەگەر بیری زورینەوەش بکەم ناتوانم هیچ بکەم! ئەگەر نیازی گەڕانەوەشم هەبێ نازانم چ توولە ڕێیەك بگرمە بەر...!)).

کە بیری لەمە کردەوە گشت گیانی کەوتە لەرزین. چەند جارێك دۆزەکەی لەمەژی ئەم لاو ئەولا پێکرد. پەیوەکانی کەژێ و دایکی لە هەموو لایکەوە ڕاست بوون. شتەکە ڕاستەقینەبوو. جگە لە خۆدانە بەر شەپۆلی ڕووداوەکان چاری دیکەی نەبوو. نەیدەتوانی بە گوێرەی ویست و ئارەزوەکانی خۆی ڕەفتار بکا! سەربەستانە هەرچیەکی گەرەکی بێ ئەنجامی بدا. تێگەیشت یەکێ لەتایبەتیەکانی ئەو ژیانە لە کیس دانی سەربەستیە بە نرخەکەیتی!!! زۆر زگارو دڵ تەنگ بوو. کەچی ڕاستەقینە لەو مەزنتر بوو. بۆی دەرکەوت لێرە تاقە هەنگاوێك حسێوی بۆ دەکرێ و دەخرێتە بەر میکرۆسکۆب! ڕۆژ بە ڕۆژ تاری شتەکەی زێتر بۆ وەدیار دەکەوت. بەرەو ڕووی کۆسپی گەورەتر دەبوەوە! لە هەنگاوە سەرمەستەکانی گەورێك بەری قاچەکانی دەگرت و هەوساری دەگرتەوە. تووشی سەرگەردانی و سەرسامیەك ببوو. کە دەکەوتە هەر ئەژواریەك. وای بـۆ دەچـوو ئـەگـەر لـەو دەربـاز بێ ئیتر تەواو ڕزگاری دەبێ. کەچی

هێشتا ئەوی چارەسەر نەکردبوو کە یەکێکی تر سەری قیت دەکردەوە!

ئەو پەشێویە دەروونیەی لەو ماوەیەدا تووشی ببوو بە درێژای ژیانی تووشی نەهاتبوو. لەوێ... لە گوندە جوان و قەشەنگەکەی نەیدەزانی مانای خەم چییە. گەورەترین ئەستەنگ بەقەد گچکە ترینی ئێرە ئازاری نەدەدا. ژانەکانی ئەوێ لە خۆشیەکانی ئێرە بە چێژتر بوو! بۆیە تا دەهات پتر گومڕەشی بەسالْحۆك دەبرد. کاشکێی دەخواست کە ئەویش وا بە دڵنیاییەوە لە گۆڕستانە بچوکەکەی گوندە خنجیلانەکەیان. لە گۆڕستانە خنجیلانەکەی گوندە بچوکەکەیان قاچەکانی درێژ کردباو ئانیشکی وێ دابا. وەك سالْحۆك گوێی لەترپەی دڵی خاکی گوندەکەی گرتبوایە. دەگەڵی بئاخاوتایەو خەمی لەگەڵ پارڤە کردبوا. وەکو جاران سترانی بۆ بچڕیبوایە. ئەو هزرانەی دەکردەوەو لەدڵی خۆی دەیگوت:

-((کاشکێ بەخۆت... کاشکێ بەخۆت سالْحە پیر. باوەڕ بکە هەر کاتێ تووشی هەر ئەستەنگێك بم وەك پیاو چاکی لە دەرگای بیرم دەدەی. یادت دەکەمەوەو گومڕەشیت پێدەبەم. یەژم هەبێ و نەبێ سالْحۆك دەستی لەگەڵ پێمەردە تێکەڵ کردبوو، بۆیە لەو کاتە ناسکەدا گەیشتە فریایو پڕتاو نامەکەی لێسەندەوە، چەپکە گوڵێکی بۆنداری وەبەر تفنکی داهێناو بە ئاسانی.. بەوپەڕی نەرمیو لەسەرەخۆ مرواری گیانی دەرهێنا)).

ئاوێتەی ئاوو هەوای گوندەکەی بوەوەو لەنێو رەزو باخەکەیان دەستی بەهات و چۆ کرد. ناو لەپی پڕ ئاوی کانی کردو تێری نۆشی لەدارو گەورو زنارو تیشە شاخەکان راما. چووەوە بەرانبەر گوندی. سەیری خانوە بچووکەکەی ماڵی کەژێی کرد. شادیەکی بێ کۆتایی دڵی داگیر کرد. خەریك بوو گرنێژنەك رووی بەرزەفت بکا کاتێ راستەقینە وەك زللەیەك وەبن گوێی کەوت و کسپەی لەجگەریەوە هێنا.. بیری ژیان و خۆ گونجاندن لەگەڵ دەوروبەرەکەی خستیە کۆشی دڵەڕاوکێوە. ئەو جیهانە زۆر ئایری بوو لە جیهانە ئەندێشەییەکەی ئەو. بە خەوشێکی زلی دەزانی سەودا بەو شتە بکاو پارەی خوێنی گوندەکەی.. پارەی خوێنی دارەکان.. کۆرپە ساوایەکانی وەرگرێ. ئەوانەی کە بە دەست باوك و باپیریو باپیری باپیری چاندرابوون.

هۆمەر ئاوای بیر دەکردەوە. بەشێکی زۆری خەڵکەکەش مرخێش مرخێشیان بوو بۆ پارە وەرگرتن، کۆ دەبوونەوەو کۆمەڵ کۆمەڵ بەرەو شار بەڕێ دەکەوتن.

کە ئەمجارەیان چاوی خستە سەر یەك... چەند دەنگێك لەنێو مەژی زرنگایەوە. دەنگێك وەك بۆزی رەوان بەخێرای هات و لەوانەی دیکە بەرزتر بوەوە.

-((ئەو پارەیە ناکاتە نرخی یەك بنە گوێز، کەی ئەمە رەوایە؟ ئەو رەزە گەورەیەی من چۆن بە پارە دەقرسێنرێ. ئەو پارەیە ناکا برِیاری ساڵێکی بنە گوێزێك)).

لەگەڵ ئەوە سەری باداو مشەیەکی لێوە هات. لە دڵی خۆی گوتی:

-((نەخێر.. نا بەخوا ناکا برِیاری بنەگوێزێك. چما گەنجینەی هەموو دنیا بشکێنن و وەبەرمانی ببەخشنەوە دەکا خوێنی بنەگوێزێك نا... نەخێر... هەرگیزاو هەرگیز ناکا. بەلأنەکەونێ چیدەکەی... چۆن بەرەنگاری ئەو زۆرداریە دەبیەوە؟((.

خاترجەم بوو شێوازی بیرکردنەوەکەی دروست بوو، کەچی هیچی بۆ نەدەکرا. نەدەشیا بای تۆزقاڵێك کار لە راستەقینە بکاو بیگۆڕێ. هەمی تشت وەبەرەواژووی خواست و ویستی ئەو بوو. کاروانی رۆژگار رێی ئارانێی گرتبوە بەر لەکاتێکدا ئەو قۆناغی لە زۆزانێ بوو. زۆری حەز دەکرد چۆنی گەرەکیەتی وای ببا. وەلێ ئەو حەزکردنەوەی وەك ئەوە بوو شەپۆلی دەریا بەرزەفت بکاو بەرەو سەرچاوەکەی وەگێڕێ.

ئەو لەدنیای ئاوەزو راستەقینە دابڕابوو لە ئەندێشە دەژیا. هەرچی خەڵکەکەی دیکە بوو. ئەوا بەیانیان لەگەڵ گزنگ سواری خۆش بەزۆك دەبوون و بەرەو شار بەڕێ دەکەوتن. ئەو رۆژانە بەر دەرگای خەزێنەی دەوڵەت ئاپۆرەیەکی وای بەخۆوە دەگرت دەرزیت هەڵاویشتبوا، بە زەوی نەدەکەوت. خەڵکی ئاکنجیەکان کە هی گوندەکانی باکور بوون روویان تێدەکرد. هەتاوەکونێ پاش نیوەڕوانێکی درەنگ بەچاوەڕوانی کردن دەمانەوە. ئەوەی کاری تەواو دەبوو دەڕۆیشت. ئەوەی دیکە ناچار دەبوو رۆژێکی تر بگەڕێتەوە. رۆژانە ئەو هات و چۆیەی نێوان شارو ئاکنجیەکان بەردەوام بوو. خەڵك دەچوون و دەزورینەوە. قسەوباس و خواسیان لەگەڵ خۆ دەبردەوە. شتی سەیرو سەمەرەیان دەربارەی شار دەگێڕایەوە!.

رابۆ بەرانبەر، پێداگرتنی کورەکەی تووشی دڵەڕاوکێیەکی سەخت ببوو. هەر داخاوت و داخاوت... چشی لە دەست نەدەهات.

–((هۆمەر بۆ وامان لێدەکەی.. کوڕی خۆم بۆ وامان لێدەکەی. تۆش سای ئەم خەڵکە. خۆت بڵێ ئەگەر نەچین بەچی دەژین. مار نین بەخۆڵ بژین و پێویستمان بە خەرجی نەبێ. ژیان لێرە ئەستەنگە.. بڕۆ کورم تۆش سای ئەم خەڵکە)).

کەژێش هەمان رای رابۆی هەبوو. بۆیە کاتێ رابۆ بێدەنگ دەبوو ئەو دەستی پێدەکردو بەهەمان قەوان لێی دەدایەوە:

–((هۆمەر دایەت راست یەژێ. تۆش سای ئەم خەڵکە. ئەرکی ئەو خێزانە لە ئەستۆی تۆ دایە. ژیان لێرە گرانە... بینایی چاوەکەم دایەت راست دەکا. چارەنوسەو لە تەوێڵمان نوسراوە. هەرچیەك بکەین ناتوانین لێی دەرباز بین! بڕۆ تۆش سای ئەم خەڵکە بزانین رۆژگار بۆ کوێمان راپێچ دەکا. بەرەو کام سووچمان دەبا. بڕۆ هۆمەر ژیان لێرە گرانەو ئەرکی ئەو خێزانەش لە ئەستۆی تۆ دایە.)).

هۆمەر دەمێ سەیری دایکی دەکرد. تاوێ لەزاری کەژێ رادەما. بێتاوانی تیا بەدی دەکردن. زۆر بەزەیی پیا دەهاتنەوە. حەزی دەکرد دڵیان نەڕەنجێنێ و داخوازییەکەیان بهێنێتە جێ. لە هەمان کاتدا ویژدانی ئازاری دەدا. پێی تاوان بوو پارە بارتەقای رەزو باخەکەی وەرگرێ، سەرسام ببوو نەیدەزانی کام رێگا بۆ دوندی راستی راپێچ دەکا.لەوکاتەدا ئەوەی توانیبووی بەبێدەنگی کاری لێبکا تەحۆ بوو. جگە لەکزە نیگایەك، نەهیچی دەکردو نەهیچی دەگوت!

کەژێ نەختێ لێی چوە پێش:

–((بۆ وابێدەنگ بووی هۆمەر... بۆ ناخێوی؟! گوایا گوێت لەناورانەوەو تکای ئێمە نیە؟! باخێوەو شتێك بڵێ. ئەگەر بە نا راستمان دەزانی کەرەم کە رێگایەکمان پێ نیشان دە! هیچی تر ناڵێم... تەنیا هێندە بەسە ئێمەش وەکو تۆ مرۆینەو هەست و سۆزمان هەیە! وەکو تۆ لەخاکی خۆمان هەڵکەنراوین. بەرد نین، هەموو شتێك دەبیەین و دەبینین. وەڵێ چیدەکەی... ئێمەش سای ئەم خەڵکە...)).

کە لە قسەکەی بوەوە، فنەیەکی لێوەهات و لەپرمەی گریانێی دا،

پاشان درێژەی بە گلیەکانی دایەوە:

–((وا دیارە رۆژگار تۆی گۆڕیوە! لەبەر هەندێ بایەخ بەمن نادەی. ئامادەنی گوێ بۆ پەیوەکانم رادێری. بەزەییت بەمندا نایەتەوە. ئاوا گراوەکەت پشت گوێ خستوە. ئەو گراوەی وەکو خۆت دەتگوت فێنکایی دڵتەو ئاساییە لەکنت گیانی خۆتی بۆ گوری بکەی! سەد کەڕەتم ئەمە لە زاری خۆت بیە. ئەو گراوەی وەکو خۆت دەتگوت بۆ ئەو دەژیای. هەنوکەش گوێی لێناگری. لەکاتێکدا پێویستی بەدڵدانەوە هەیەو لەبەرت دەناورێتەوە. بۆ وا هۆمەر.. بۆ؟!))

– ((نا کەژێ... نا. هەرگیز وا بیر مەکەوە. من قەت وا نیم و وا نابم. هەرچی دەڵێی قەینا تەنیا بەبێ ئەمەکم تێمەگە. پێویستە تۆش من ببینی!)).

رابۆ بە توانجێکەوە گوتی:

–((پیاو...! تڕحێو قەت مرۆی وا دەمچەفتم نەدیوە. تڕحێو رابە کوڕت بەخێو کرد. لەوانەیە لەنێو خەڵك بە خۆت بنازیو بڵێی کورم هەیە.. تڕحێو)).

یەکەم جار بوو رابۆ ئاوای لەگەڵ باخێوی. ئەو پەیوانەی لەکن زۆر نامۆ بوو! شەرم بردیەوەو نەیزانی چۆن بەرپەرچی ئەو هەڵوێستە بداتەوە. لەلایەك دایکیو لەلایەکی تر ژنەکەی! تا ئەو دەمە لەبەفر سپی تریان پێنەگوتبوو. ویستی شتێك بڵێ... جا هەر شتێك بێ. تەنیا هێندە هەبێ بتوانێ درِ بەو بێدەنگیە خنکێنەرە بدا کە خەریك بوو درێژەی دەکێشا.

–((گوللە بە تاریکیەوە مەنێ دایکی خۆم. گوللە بەتاریکیەوە مەنێ..

تۆ سەرت لەم شتانە دەرناچێ!)).

–((تۆ سەرت لێدەردەچێ وانیە!؟ تڕحێو کوڕێژگەکەم... خاترجەم بە ئەوەهەڵەیەکی زل و زەقەنەك تێگەیشتن. ئەدی کوڕێژگەکەم... کەی

بیرکردنەوە ئاوا دەبێ!)).

کەژێ گوتی:

–((هۆمەر دایەت راست دەکا. تۆش سای ئەم خەڵکە بڕۆ پارەکەت وەرگرەو بزانە چ دەبێ!)).

هۆمەر تاویَ داما. نیگایەکی تێبڕی‌و هیچ وەرامێکی نەدایەوە. هەڵسایەوە لەسەرەخۆ چوە دەرەوە، دنیا ئەنگۆرە بوو. ئاکنجیەکە چۆڵ، کەس لە دەرەوە نەمابوو. لەبەر دەرگا وەستاو جگەرەیەکی داگیرساند. مژێکی قووڵی لێداو سەری بۆ ئاسمان بەرز کردەوە. ئاخێکی وەباداو بەپەستی زوریە ژوورەوەو لەسەر جێگاکەی راکشا.

بەیانی هەموو سەرسام بوون کەهۆمەریان بینی خۆی تەیار دەکا. کەژیَ و رابۆ ماوەیەك دێکدی رامان. ئەگەرچی بەزار ورتەیان لێوە نەهات. وەلیَ بەچاو لەگەڵ یەك ئاخاوتن و لەنیازو مەبەستی ئێکدی گەیشتن.

هۆمەر رووی لە تەحۆ کرد:

–((هەرە یەژە مەجیدی چاوەڕێم بکا!))

تەحۆ بە بزەیەکەوە سەیری کردو بە راکردن چوە دەرەوە.

کە لەنان خواردن بوونەوە. هەڵسایەوەو بەلەزی چوە دەرەوە. هەرچەندە سپێدەیەکی زوو بوو. وەلیَ ماوەیەکی زۆر بوو جولەی ژیان لە ئاکنجیەکە دەستی پێکردبوەوە. خەڵکەکە چۆن راهاتبوون هەروەك خۆیان مابوونەوە. وەکو جاران بەیانیان زوو لەخەو رادەبوون. گورجی و لەش سووکیەکەیان تا رادەیەك لەدەست نەدابوو.

کەگەیشتە نێوەراستی کۆڵانەکە لەگەڵ مەجید روو بە روو بوونەوە. شەرمەزاریەك هێرشی بۆ دەروونی برد. هەستی بە زامدار بوونی پەردەی پیاوەتی کرد! سەری شۆڕ کردەوەو چاوەکانی بە توندی هەڵگلۆفت. بۆ شاردنەوەی ئەو نیشانانەی کە لە ئادگاری پەیدا ببوو. گرنێژنەکی بە زۆر چێکراوی خستە سەر لێوان. مەجید کە بەو شێوەیەی بینی، هەستی بە شتێك کرد. بۆیە هەولێدا یارمەتی بداو لەو هەلۆیستەی رزگار بکا. بۆ ئەم مەبەستەش دەستی بە ئاخاوتن کرد:

–((بۆ وا گیرۆ بووی! ماوەیەکە چاوەڕێت دەکەم)).

هۆمەر بە بزەیەکی پڕ شەرم تەماشای کرد و هیچی نەگوت! هەردوکیان لەتەك یەك هەنگاویان نا. تاویَ لە پێچی کۆڵانەکان وەرچەرخان و پاشان لە نزیك ئاپۆڕەیەکەوە وەستان. هۆمەر گوتی:

–((چی بوە، بۆ وەستاین؟))

–((لێرە چاوەڕێی خۆش بەزۆك دەکەین)).

دەنگی خەڵکەکە بە ناڕێکی تێکەڵ بەیەکتر دەبوو. لەنێو دەنگەکان تەنیا ئەم پەیوانە بە ئاشکرا دەبیستران و دووبارە دەبوونەوە:

–((دوێنیَ نۆرەی بەرکەوت. هەنوکە لەماڵی خۆیەتی!))

–((نەخێر وا بزانم وەری نەگرتوە))

–((چۆن زانیت نۆرەی بەرکەوت. خۆت بینیت؟))

–((خەڵکەکە گەلی زۆرەو وا بەئاسانی نۆرەی بەرناکەویَ!)).

–((چۆن زۆر نابیَ دەزانی لەچەند لاوە خەڵکیان هێناوە!)).

–((بلیَ دەزانی لەچەند لاوە ماڵی خەڵکیان وێران کردوە!)).

–((نۆرەی بەرکەوت و هەنوکە ماڵێکی شارستانەشی پێکەوە ناوە. شتی زۆر سەیری کڕیوە!)).

هۆمەر لەگەڵ گفتوگۆیەکە ئاوێتە ببوو لە دڵی خۆی دەیگوت

–((راست یەژن خەڵکێکی زۆرن گشت گوندەکانی ژووری!)).

لەو کاتەدا جولەیەك کەوتەنێو خەڵکەکە. مەجید هاواری کرد:

–((لەزی کە هات)).

هەردووکیان بە راکردن بۆ لای ریمەکە رۆیشتن. هێندەی نەبرد پڕ بوو دەستی بە رۆیشتن کرد. هۆمەر لە پەنجەرەکەی تەنیشتی روانیە دەرەوە. شەقامەکە بەخێرایی ئەوان بۆ دواوە دەرۆیشت. مەجید تەماشای هۆمەری کردو بەپێکەنینەوە گوتی:

–((خەڵکی شار بەمانە هاتوچۆ دەکەن. بۆیە نازانن ماندوو بوون چییە!))

–((بەلأنەکونێ کاك مەجید من هەر گوندەکەی خۆمانم لەکن خۆشترە. سواری ولأخم لاخۆشترە. ئەی وانیە؟ هەر نەبێ مرۆ بە ئارەزووی خۆی دەڕوا. چۆنی گەرەك بێ، ئاوا!)).

مەجید سەری باداو لەدڵی خۆی گوتی:

–((بەڵێ راست یەژی....سواری ولأخ باشترە!))

لەگەڵ ئەم چەند پەیوە هۆمەر زوریەوە گوندەکەی و سواری سەرپشتی رەوهانەکە بوەوە! ئەو رەوهانەی وەك باڵدار دەڕۆیشت و نەیدەزانی زەمتەیی چییە. رۆژێك .. دوو رۆژ، هەفتەیەك لەسەر پشتی دانە بەزیبوای ماندوو نەدەبوو. وەك بۆزی رەوان حەسانەوەی گەرەك نەبوو. هۆمەر بیری دەکردەوەو تاوێ گرنێژنەك. تاوێکی دیکە خەمێکی قووڵی لە روو لەدایك دەبوو.

رۆژێکیان ژوانی لەگەڵ کەژێ هەبوو. ژوانەکەشی وەکو جاران لە دووری گوندی بوو. لەبەر ئەوەی گیرۆ ببوو تووشی دڵە ڕاوکێیەکی سەخت ببوو. موچڕکی وای بە لەشی دادەهات دەتگوت هەنوکە دەیکاتە دوو لەت! بیری لەو چرکەیە دەکردەوە کە بەرانبەر کەژێ دەوەستێ. ئەوسا چۆن پەیوەکانی بە دڵە لەرزەوە سۆنگەی گیرۆبوونەکەی دەردەبڕن! بێگومان خۆیان لە بەر باری گرانی ئەو شەرمەزاریە ناگرن و زوو چۆك دەدەن! سەیری ئاسمانی کرد. خۆر تازە لەنێوەراست ئاسمان دەخزیو لەنیوەڕۆ دەڕەوییەوە. چەند جارێك بەشێنەیی دەستی بەملی ئەسپەکەی داهێنا. لە بەری ناورایەوە:

–((ئەسپەکەم.. ئەسپە خۆش بەزەکەم. مەرد بەو ئەو پیاوەتیەم

لەگەڵ بکە. تا ماوم لەچاکەت دەرناچم! پیاوبەو وامەکە تووشی ئەو شەرمەزاریە بم. بفڕە.. ئەگەر بۆت دەلوێ وەك باڵدار لە شەقەی باڵ بدە. دوندو دۆڵ و زەندۆلأن ببڕە. مەوەستە. بێنێك مەدە. هەتاوەکونێ دەمگەیەنیتە بەردەم کەژەکەم. گراوە جوانکیلەکەم، دەی ئەسپەکەم دەی..!)).

ئەو لەم ئاخاوتنە بوو کاتێ خۆی لەبەردەم دڵدارەکەی دۆزیەوە! ئارەقەیەکی زۆری کرد. بە زمان تەتەڵەییەکەوە گوتی:

–((ببوورە کەژەکەم. باوەڕ بکە گیرۆبوونەکەم وەدەست خۆ نەبوو. ببوورە، بەو خوایەی لەبان سەرانەوەیە بۆ چرکەیەك چییە لەبیرم جوێ نەبوویتەوە. وەلێ چیبکەم. بەدەست خۆم نەبوو)).

هێندەی دیکە سەرسام بوو کاتێ کەژێ گوتی:

–((گیرۆ نەبووی گیانەکەم.. گیرۆ نەبووی. لەکاتی خۆتدا هاتووی.

دەسەیری ئاسمان بکەی دەی... سەیری سێبەری دار بەڕووەکە بکە ئەوجا باخێوە!)).

هۆمەر لەخۆشیا دەمە بەشکەی گرت. نەیزانی ئەسپەکەی چۆن واخێرا گەیاندویەتیە شوێنی مەبەست. خۆی بۆ نەگیرا، دەستی لەملی کردو بەخۆشەویستیەکەوە لە چاوانی راما، پڕ بەدڵ سوپاسی کرد. پاشان کەژێی لە هەمێز کردو دەمی خستە سەر رووومەتی...

لەگەڵ تاسەی ریمەکە تاسا. سەیری مەجیدی کرد. خەوەکوتکەی دەبردەوە:

–((زۆرمان ماوە؟)).

–((نەخێر....)).

مەجید بە کورتی وەرامی دایەوە.

حەزی دەکرد بە زوویی بگاتە شار. بەو بوایە پاسەکە باڵ دەربکاو

بەچاوتروکانێك بیگەینێتە شوێنی مەبەست. هەروەك چۆن لە گوندەکەی هەر شوێنێك ئارەزووی بوایە بە زووترین کات دەیگەیشتێ! هەر هێندە پێی لە ئاوزینگی بدابایە ئیدی تەواو. ئەسپەکەی داخوازی دەهێنا جێ. ئەو رۆژەی کەگەیاندیە کن کەژێ تەواو واقی وڕما. بەرانبەر کەژێ وەستابوو. دەستی لە دوڕ دەستی بوو کەچی هەر باوەڕی نەدەکرد! چونکێ خێراییەکەی ئەفسانەیی بوو. بە گوێرەی راستەقینە نابەڵەدو نەگونجاو بوو. هەر ئەو جارە.. لەو ژوانە بوو کە کەژێ دڵۆپێك رۆندکی لەچاو هاتە خوار.کە ئەوسا گەلێکی کار لێکردو تاساندی. هەرچەندەی سۆنگەکەی لێپرسی هیچ وەرامێکی وەگیر نەکەوت. وێدەچوو کەژێ بەرایێ برپەی دابێ هیچ نەدرکێنێ. بەلأنەکونێ دوایی پەژیوان بوەوە. پریاسگەی دڵی لەبەر چاو

والاّ كرد. هەرچەندە دەیزانی خەونی رەش گێڕانەوەی باش نییە. وەلێ نەشیا بێدەنگ بێ. هۆمەریش بە بایەخەوە گوێی بۆ شل کرد. سەیری دوڕ زاری دەکردو بەنەرمی پەنجەی لەنێو پرچی وەردەدا. کەئەمە زیاتر هانی کەژێی داو گەرمتر خەونەکەی گێڕایەوە.

–((هۆمەر حەز ناکەم... دەترسم بیگێڕمەوە. لەهەمان کاتیشدا نامەوێ دڵت بشکێنم. خەونەکەم بەدو رەشە. دەترسم چارەنوسێکی رەش بمانگرێتە باوەش. لە خەوما هەراو زەنایەك کەوتە گوندی. دەنگێك بڵاو بوەوە. گوایا لەشکرێك هاتوە. هەمووی بە چەفتەی سپی خۆی دەمامك داوەو تەپڵەی رەشیان لەسەرە. زاریان خۆشەو زگیان رەشە! روو لە هەر ئاواییەك دەنێن خاپووری دەکەن. جگە لە دوکەڵ و خوێن هیچی دیکەیان لە دوا بەجێنامێنێ. هۆمەر باوەڕبکە... هەرچەندە خەونیش بوو زۆر ترسام. چونکێ گوتیان وابەرەو گوندەکەی ئێوە دێت! لەو خەوە من و تۆش سەرمان بێکدی کردبوو. بە پارێزەوە لەگەڵ یەك داخاوتین. لەوێ کۆتر بووین... مرۆ نەبووین! جووتێ کۆتری سپی سپی بووین. نەدەوێراین دەنگمان بەرز بکەینەوە. لەنکاوڕا هێندەم زانی ئاسمان رەش هەڵگەڕاو دنیا تاریك بوو. گوتیان هات... گەیشت... ئەو دەمە لە زگ بوو رابکەین، کوندەپەپویەکم بینی لەسەر دارێك هەڵکورمابوو. دەنگی ناسازی دەلەراندەوەو بە گوێرەی خواستی خۆی گۆرانی دەگوت. ویستم لێی بدەم و هەموو پەڕەکانی دەربهێنم. وەلێ لەگەڵ دەنگی باوکم واگا هاتم! دەڵێن کوندە پەپوو باش نییە. بۆیە ئەو خەونە بەشووم تێدەگەم.. هۆمەر ئەو خەونە زۆر بە شووم تێدەگەم!)).

ئەوساکە هۆمەریش ترسا. زانی ئەهریمەن نیازی سەردانی گوندەکەیانی هەیە. بەلأنەکونێ بەسەر خۆی نەهێناو دەستی بەدڵدانەوەی کرد. ئیدی ئەو دۆزە بەرۆکی مەژی بەرنەدا. لەکاتێکدا ئەوان لەزگ گواستنەوەی ماڵەکەیان بوون. ئەو ئەم خەونەی دەهاتەوە یاد! لە دڵی خۆی دەیگوت:

– ((خـەونەکـەی کـەژێ راست و دروست دەرچوو! چۆنی بینیبوو ئاوا بوو. کت و مت وەك خەونەکەیئەو!)).

پاسەکە وەستا. سەری گێژ ببوو. لەگەڵ دابەزین هەستی بە گۆڕانی هەواکە کرد. دەستیان بەرۆیشتن کرد. لە دواوەی مەجید بە گورجی هەنگاوی دەنا. وەك ئەوەی لە کاروانێکی نێو چیا دابڕابێ، ئاوابوو. سەیری دارو دیواری دەکرد. چاوی بە دوکانەکان دادەگێڕا. لەبەردەم هەر کۆگایەك دەرۆیشتن ماوەیەك دەوەستا. هەتاوەکونێ مەجید گازی دەکرد.

کە لەشەقامەکە پەڕینەوە تەواو وەك سەرخۆشانی لێهاتبوو. لە خەڵکەکە ورد دەبوەوە. وایدەزانی هەموو سەیری ئەو دەکەن! دیمەنی شار تا رادەیەك سەرنجی راکێشا بوو! سەیری مەجیدی کرد تەواوێك لێی دوور کەوتبوەوە. لەوە ترسا بزربێ. دەستی لەگیرفانی شەرواڵەکەی دەرهێناو خێراتر رۆیشت. گەیشتە کن مەجید... مەجید لەگەڵ عەلیۆك، ریش سپی گوندەکەیان وەستابوو! بزەیەکی بۆ کرد:

–((عەلیۆك... عەلیاغا... مەزنی گوندی... تەندورستیت چۆنە؟!!)).

عەلیۆك پەلارەکەی خستە باخەڵیو بە کزیوەرامی دایەوە:

–((باشم...!)).

هۆمەر بەر لەوەی بگاتە عەلیۆك خەروارەکەی دەستی سەرنجی راکێشابوو. بۆیە هەر لەگەڵ دیماهی هاتنی وەرامەکەی عەلیۆك دەستی بە ئاخاوتن کردەوە:

–((عەلیاغا ئەوە چییە... قاتی هێلکەت نەهێناوە بیفرۆتی! ئەوە چییە عەلیۆك... ئەوە چییە؟!!!))

عەلیۆك بزەیەکی سام گرتووی کەوتە سەر ئادگارو هیچ وەرامێکی نەدایەوە! مەجیدی گۆ:

–((وادیارە نۆرەت بەرکەوت؟)).

هۆمەری گۆ:

–((ئەی نابینی چەند بە فرفینگە!))

عەلیۆك:– ((پەلارمان تێمەگرە هۆمەرۆك... تۆش نۆرەت دێت! تۆش دەبینین))..

مەجید:–((بۆ کەست لەگەڵ نییە.. بۆ بەتەنیای؟)).

–((تەنیا نیم لەگەڵ قادرو ئەحە بووم)).

مەجید بەخەمباری گوتی:

-((باشە بڕۆ خوات لەگەڵ.. ئاگاداری خۆت بە!)).

عەلیۆك بە بزەیەکەو خواحافیزی کردو لێیان دوور کەوتەوە. هۆمەر تەمشای خەروارەکەی کردو لە دڵی خۆی گوتی:

-((سەیرکە.... کۆمەڵێ دار... رەزێکی زل و مەزن. وارێکی جوان، قەشەنگ، بەکاغەز بگۆڕدرێتەوە!!! ئەیهاواردا‌خی گرانم.تفوو زەمانی خوێڕی... توو خوا ئەمە کەی رەوایە ؟!)).

ئەم بیرکردنەوە پەنگری تووڕەیی زێتر گەشاندەوە. بە دەنگێکی زبر رووی لە مەجید کرد:

-((چ بوو نەگەیشتین... زۆرمان ماوە؟!)).

-((زۆرمان نەماوە... بینێ خۆ فرەکە... ئەو ئاپۆڕەیە خەزێنەیە.. ئەوە خۆیەتی!)).

مەجید هێشتا ئاخاوتنەکەی دیماهی نەهاتبوو کە تێکەڵ بە خەڵکەکە بوون.

(3)

لەو رۆژانەدا لەشار دەنگ و باسێکی زۆر بلاو ببوەوە. زۆر قسەو باس زاری خەڵکی مژوول کردبوو. کەدەبوە ئەگەری فرمێسک داباراندنی هێندێك و بزە بۆ روخساری هێندێکی تر.. بەشێك لەبەر ئازاری دەروونی حەزی بە بینینی نەدەکرد. بەشێکی دیکە بەشادمانیەوە هەڵیاندەقۆستەوە. ئەو باسانەش دەربارەی هاوسێ نوێیەکانی شار، خەڵکی ئاکنجیەکان بوو. دەربارەی ساویلکەیی و کەم ئاوەزی ئەوان و تروتەشقەڵەو زۆڵیو فێڵبازیەتی خەڵکی شار بوو!

هۆمەر ئەو ئێوارەیە کە زوریەوە ماڵ هیچ شتێکی نەزانیبوو. بەهیلاکیەوە لەریمەکە دابەزی.. بەبێ ئەوەی ئاوڕ لە مەجید بداتەوە یاخود چاوەڕێ بکا ملی رێگەی نا. مەجید بەلەزی خۆی گەیاندە تەنیشتی:

–((ئەمرۆشمان بەڕێ کرد. باوەڕ بکە هیچ شتێك لە چاوەڕوانی ناخۆشتر نییە، ئەی وا نییە؟))

–((........!)).

–((لەگەڵ ئەوەش هیوامان هەر دەمێنێ. ئەمڕۆ نا... بەیانی))

هۆمەر بە جەستە لای ئەو بوو بە ئەندێشە لە کن رەزەکەی.

–((خێرا رێی ئاوەکە بگۆڕە. دەی خاکەنازێکی دیکەی خۆڵ بەسە)).

–((ئەوە تۆ باسی چیدەکەی؟!)).

–((ئاگادار بە ئەو نەمامەی تەکت پان نەکەیتەوە!)).

–((نەمام. کەی نەمام لێرە هەیە!؟)).

–((وازی لێبێنە.. دوایی تانۆکەکە چێدەکەمەوە. چیلکەشم بۆ تەیار کردوە. لەزیم لێمەکە.. هەر هێندەی دەستم بزواند ئیدی تەواو...)).

مەجید مشەیەکی لێوەهات و هەناسەیەکی هەڵکێشا. چەند جارێك سەری باداو بێدەنگ بوو.

شەقامەکەیان جێهێشت و بۆ کۆڵانەکە وەرچەرخان. مەجید چەندەی بیری لێدەکردەوە حەزی نەدەکرد دڵی هاوەڵەکەی برەنجێنێ. کە گەیشتنە سەری کۆڵانەکەی خۆیان هەستیان بە شتێکی نامۆ کرد. کۆمەڵە خەڵکێك لە بن دیواری ماڵی قادر چاوبۆقانی گرد ببونەوە، قادریش بە ناگزوری لەسەر چیچکان دانیشتبوو، پشتی دابوە دیوارەکەو سەری شۆڕ کردبوەوە لەبەردەم خۆی رادەماو گوێی بۆ ئاخاوتنی دەوروبەرەکەی رادێرابوو. جار ناجاریش بە بنی چاوی سەیری دەکردن.

هۆمەر تاوێ بەبێدەنگی وەستا. پاشان رووی لە ئەحمەد کردو بە دەنگێکی نزم لێی پرسی:–

–((چی بوە... قادر چی بەسەر هاتوە؟)).

لەو دەمەدا چاوەکانی قادر زێرەوانی دوڕ زاری ئەحمەدیان دەکرد... بۆیە هیچ وەرامێکی نەدایەوە. تەنیا سەری باداو ئەفسوسی خۆی راگەیاند. هۆمەر دوای تاوێکی تر بێدەنگی هەمان پرسیاری بە دەنگێکی توورەش دووبارە کردەوە:

–((ئەحمەد لەگەڵ تۆمە.. چی بوە.. بۆ وەرامم نادەیتەوە؟((.

ئەحمەد لە جێگاکەی خۆی بزواندو ویستی شتێك بدرکێنێ.. بەلانەکونێ زوو وەکو بەری پەژیوان بوەوە. رووی خۆی وەرچەرخاندو پشتی تێکرد. وای نیشان دا کە گوێی لێنەبوە. ئەوە هێندەی دیکەی مەراقی خستە دڵی هۆمەر. قادر کە هۆمەرو مەجیدی بینی. دەستێکی بە ئادگارە چورچ و خەماویەکەی داهێناو بەنامۆییەوە سەیری کردن.

یەکێك کە لەوێ وەستابوو بە دەنگێکی بەرزو بریندار گوتی:

–((سەیرە ... مرۆی ئاوا بێ ویژدان هەیە؟))

یەکێکی دیکەی گوتی:

–((خۆ دەستت لەکەلەپچێ دانەبوو. بۆ شتێکت نەکرد؟)).

قادرۆك کەوا دیاربوو نەیدەتوانی چیتر بەرگەی بێدەنگی بگرێ گوتی:

–((چیم کردبوا..؟ من مژوولی پالْدانی خۆش بەزۆکەکە بووم. ئەو وای تێگەیاندم کە کوژاوەتەوەو تا پاڵی نەدەم وەگڕ ناکەوێتەوە. من لە کوێ بزانم کابرا نیازی باش نیە! ئەو بیرەشم نەکردەوە پارەکە لەگەڵ خۆم بێنمەوە خوارەوە. هێندەم زانی وەك با بۆی دەرچوو. ئیتر نەمبینیەوە... بە رای تۆ لەو کاتەدا چیم بۆ دەکرا؟))

هۆمەر زێتر حەپەسا، سەری بردەوە بن گوێی ئەحمەدو هەمان پرسیاری دووبارە کردەوە.

–((چی بوە ئەحمەد... بۆ تێم ناگەیەنیٚ؟)).

ئەحمەد ئەمجارەیان پیلی گرت و لە جڤاتەکەی وەدوورخست:

–((بۆ هێندە بلەزی. نەختێ بینێ خۆ فرەکە... دەگویٚ رادێرە با پێتی بلێم. وا دەزانی باسێکی هێندە پڕ تام و چێژە... هەموو دۆزەکە ئەوەیە کلاوٚیان لەسەری قادرۆکی ناوەو ئەهە. وەکو خۆی دەلێ دوای ئەوەی پارەکەی وەرگرتوە. سواری خۆش بەزۆکێکی کرێ بوە. لە رێگا کابرای شوفێر پرسیاری توورەگەکەی لێکردوە. ئەو بێ ئاوەزەش یەکسەر گوتویەتی پارەیە، ئیدی کابرا لە شوێنێك دەوەستێ. کە قادرۆك سۆنگەی وەستانەکەی دەپرسێ. پێی دەلێ کوژاوەتەوە. ئیش ناکاو پێویستی بە پالدان هەیە. هێندە مەژیەی نەبوو پارەکە لەگەل خۆی بەرێتە خوارەوە. هەرکە دەست دەکا بەپالدانی. کابرا پێدادەگرێ و بۆی دەردەچێ. ئەوەیە باسەکە.. تێگەیشتی؟))

– ((چۆن دەستەوە وەستان دانیشتوە، وەکو دەلێن لێرە میری هەیە!))

–((......!)).

کە گەڕانەوە لای قادر، هۆمەر هەمان پرسیاری ئاراستەی قادر کرد. ئەویش وەرامی دایەوە:

–((دەستەوەستان دانەنیشتووم. ئەوەتا عەلیۆکم لەگەل دابوو لێی بپرسە؟((.

عەلیۆك کە چاوی لە دوڕ چاوی نابوون وگوێی رادێرابوو. لەگەل ئەو پەیوانە دەستێکی بە ریشە سپییەکەی داهێناو سەری شۆڕ کردەوە.

قادر بەردەوام بوو لە ئاخاوتنەکەی:

–((بەر لەوەی بزورمەوە بەناخێری گیانم لەگەل عەلیۆك دابووم. دوای ئەو رووداوەش هەمدیس تووشیان بوومەوە. بەیەکەوە چووین بۆ پۆلیسخانە. رەوانەی ژوورێکیان کردین. مرۆیەکی سمێل فشی خڕی ورگن دانیشتبوو. هەموو شتێکمان سەر لەبەر بۆ گێڕایەوە. لەسەرەوە ئاخی بۆ وە با دەداین لە ژێرەوەش وێدەچوو بزەی دەهاتێ! کە تەواو بووین ئەو بەهێمنی گوتی: ژمارەی خۆش بەزەکە چەند بوو؟ کە بە نازانم وەرامم دایەوە، گوتی: ئەگەر ژمارەکەتان بزانیبواتیە کارەکە ئاسان دەبوو. وەلێ ئێمە هەولی خۆمان هەر دەدەین)).

هۆمەر هەستی کرد دەستێکی خوێناوی قوڕگی دەگرێ و دەیخنکێنێ. دوای ئەوە تاوێك لەوێ مایەوە. پاشان بەزگاری قاچەکانی لێك ترازاندو بەرەو مال کەوتە رێ. گەلێکی بەزەیی بە قادرۆك هاتەوە. بەنێچیرێکی بەستەزمان و راو کراوی هاتە بەرچاو.

چەند رۆژێك بەسەر ئەو رووداوە تێپەڕی. وەك هەموو رووداوێکی دیکە لەسەر زاران سڕایەوە. هەتاوەکونێ قادرۆکیان نەدیبوا. یاخود ئەو باسە نەهاتابوایە گۆڕێ کەس بە یادی نەدەهاتەوە. لەو ماوەیەدا زۆر رووداوی ئیوها رووی دا.

هۆمەر دوای ئەوەی نۆرەی هات و پارەی وەرگرت. ئیدی تەواو. ئەگەر بەکارێکی یەکجار پێویست نەبوایە نەدەچوە شار. یاخود هەر نەدەچوە دەرەوە. وەك ئەوەی پێمەردە بەردەوام چەقۆی لەبەرچاو تیژ بکاتەوە. هەردەم رەنگ زەردو لێو بەبار بوو. هەر کە دلی بشکابوایەو رای لەشتێك نەبوایە. یەکسەر بیری دەزوریەوە لای گوندەکەیو برینەکانی نوژەن دەبوەوە.

هەر بەتەنیا بوو. کەم تێکەلی خەلك دەبوو. ئێواران لە ئاوایی دوور دەکەوتەوە، رووی لەلای دەڤەرەکەیان دەکردو تێر تێر دەگریا. هەتاوەکونێ کەف و کولی دادەمرکا ئەوسا دەگەڕایەوە.

هەرکاتێ چاوی بەکەژێ دەکەوت. ئازارەکەی چەند بوو هێندەی دیکەشی دەکەوتە سەر. ئەو وێنەی گوندو رەزو کانیاوەکانی لەروخساری کەژێ بەدی دەکرد. بۆیە هەردەم وەك ئەوەی درکێکی لەجگەری چەقیبێ وابوو. بێکاریو لەمال دانیشتنیش وای لێکردبوو زێتر بیر لەو شتانە بکاتەوە. نەیدەزانی چیبکاو قوڕی کوێ بکا بەسەریا.

لە ژوورەوە دانیشتبوو بیری لەو شتانە دەکردەوە. ئەو کاتەی دەهاتەوە یاد کە دایکی زۆری لێدەکرد کەژێ بگوازێتەوە

–((کوڕم هۆمەر.. هەنوکە ئێمە لێرە جێگیربووین، ئەگەرچی لە گەرماو هەوای ئێرە رانەهاتووین. لە ئاخی وا لماوی وپێشکەی زل رانەهاتووین. وەلێ تازە جێگیربووین. وێدەچێ خوا خاك و خۆلی ئێرەی بەبەش کردبین. هیچ هێویەکی

گەڕانەوەمان نەماوە! ئەوەی لە تەوێڵێشیمان نوسرابێ، هەر ئەو دەبێ. شتێك نەماوە چاوەڕێی بکەین. بۆیە بەباش و دروستی دەزانم چیتر بەڕەبەنی نەمێنیتەوە!)).

هۆمەر سەری بادا.. هەرچەندە لەسەرەوە وای دەرخست کە شتەکەی بەدڵ نیە، وەلێ بێدەستی خۆی لەگەڵ ئەو پەیوانە بزەیەکی هاتێ. تەزووێك ناخی گێرە کرد. خۆشی لە گێلیدا!

—((باشە هەنوکە چی یەژی؟!)).

—((چاك لە مەبەستم دەگەی کوڕم.حەوجەناکاخۆتی لێ گێل بکەی.

بەکورتوکرمانجیپێویستەکەژێبگوازیەوە، چاوەڕوانی چیدەکەی؟!!!)).

هۆمەر ویستی پێبکەنێ و وانیشان بدا کە گاڵتەی بە شتەکە دێ. کەچی رابۆ ئەو بوارەی نەداو درێژەی بە پەیوینەکەی دا:

—((هیچ ئەگەرەك نیە چاوەڕێی بکەی. پێویستە دەست و برد بکەین. کاری وا چەندەی زوو بێ باشترە.. ئەدی کوڕم تۆ نازانی!)).

—((باشە دایەگیان تۆ چۆنی دەڵێی وا دەکەم)).

چۆنی بڕیەی دا وایان کرد. دەست و بردیان کردو کارەکەیان ئەنجام دا. لە شەوی پەردە هۆمەر کزگری لە هەوکێ مابوو. بە چاوە تژی رۆندکەکەی لە کەژێ راما. بە دڵێکی تاساو لەکنی دانیشت. پەنجە لەرزۆکەکانی لە نێو پرچی وەردا. پاشان لە قوڵپەی گریانێی دا، گریانێکی جگەربڕو بەرد تاوێنەوە. لەو کاتەدا بیری لەوارەکەی کردەوە! حەزی دەکرد ئەو شەوە لە گوندەکەی خۆیان بوایە. بیری لەوە کردەوە کە ئەو هەموو ئاواتێکی شادبوونی بە کەژێ بوو. کەچی ئەوا ئەو ئاواتەی هاتەدیو ئەو کەلێنەی لەژیانی هەستی پێدەکرد هەروەك خۆی مایەوە! زانی کە مرۆی بن دەست جگە لەسەربەستیەکەی. هاتنە دی هەموو ئاواتێکی تری پووچەڵەو بە گێڕی لەدایك دەبێ! کەژێ کە زاوای بینی وا بەرانبەری دانیشتوەو دەگریێ. ئەویش گریاو خۆی هاویشتە هەمێزی!

—((چیدەکەی... بۆ وامات بووی؟))

هۆمەر لەگەڵ ئەو پرسیارە زریزەی ئەندێشەکەی پچڕا. تەماشایەکی کەژێی کردو پشتی وە دیوارەکە دایەوە.

بەر لەوەی بگوازرێنەوەو پەڕاگەندە بین. وا تێدەگەیشت ژیان بەتەنیا ئەوینە! ئەگەر رۆژێك لە رۆژان بە کەژێ شاد بێ. ئەوا ئەو هیچی تری گـەرەك نیـەو لـەو دنیـایـە بـەکـامی دڵی خۆی دەگا. کەچی بەم دواییە پێکەنینی بەم بیرکردنەوەیە دەهات و بە ساویلکەو بێ

ئاوەزی دەزانی.

رۆژ بەرۆژ تا دەهات ژیانیان گرانتر دەبوو. بێکاری تووشی دڵەڕاوکێیەکی سەختی کردبوو. دوارۆژی خێزانەکەی رەش دەهاتە بەرچاو! ئەو برە پارەی هەیانبوو لەبەری دەڕۆیشت و هیچیش جێگەی نەدەگرتەوە.

ئەو رۆژە دانی ئێوارە قادرۆکی بینی بەجلی بەقوڕ دەگەڕایەوە ماڵ. دوای ئەوەی پرسیاری لێکرد زانی لەکار گەڕاوەتەوە. بۆیە بێ بیرکردنەوە بڕیاری دا ئەگەر بۆی بلوێ ئەویش بچێتە کار!

—((چۆن... لە کوێ کار دەکەی؟!)).

—((لەشار...)).

—((کەس دەناسی.... باشە چ کارێك دەکەی؟!))

—((ناسینی گەرەك نیە. دەچمە مەیدانی کرێکاران و لەوێ دەوەستم. جا ئەوەی داوای کارم لێبکا لەگەڵی دەچم)).

هۆمەر دوای ئەوەی دەستێکی بە سمێڵی داهێناو مشەیەکی لێوەهات.قاچی بزواندو چەند هەنگاوێك لە قادرۆك دوورکەوتەوە، پاشان وەستاو ئاوڕی دایەوە. وەك ئەوەی لە خەوێکی ترسناك واگا هاتبێ. بە دەنگێکی بەرز گوتی:

—((ئەگەر بەیانی چووی ئاگادارم بکەوە)).

—((بەسەرچاو... بەیانی بەر لەخۆر هەلاتێ خۆت ئامادە بکە)).

بەیانی زوو ئەو پریاسگەی هەڵگرت کە بۆی ئامادە کرابوو. بە خاوی

و دڵە لەرزەیەکەوە لە ماڵ وەدەرکەوت. هەر قاچەکانی لە دەرگا بردە دەرەوە، قادری بینی بۆ لای ئەو دەهات. قادر بە پێکەنینەوە گوتی:

–((کاتێکی باش هاتیە دەرەوە)).

هۆمەر وەرامی دایەوەو بە جووتە وەڕێ کەوتن. کە گەیشتنە لای ماڵی

مەجیدی. مەجید لەبەر دەرگا وەستابوو چاوەڕێی دەکردن. دەم و چاوی خەواڵوو بوو جیقنە هەر بەلا چاوانیەوە بوو! هەرسێك لەگەڵ یەك کەوتن. هۆمەر رووی لە مەجید کرد:

–((وێدەچێ تازە لەخەو هەڵسابی. بە برسیەتی چۆن کار دەکرێ؟!)).

–((نانم خواردوە. دەمێکیشە لەخەو هەڵساوم!)).

هەرچەندە بەیانیەکی زوو بوو. کەچی دنیا بە گوێرەی ئەوان هێشتا گەرم بوو! تا نا تاو کزە بایەکی فێنکی دەهات. لە شوێنی وەستانی ریمەکان وەستان. کەسانێکی دیکەی زۆری وەك ئەوان وەستابوو. هەریەکەی پریاسگەی خۆی لەدەست بوو. زۆربەیان بە دەستووری خۆیان زەنگاڵیان پێچابوو! کە پاسەکە هات، بە راکردن خۆیان تێپەستاو جێگای خۆیان کردەوە. هۆمەر لەبەر ئەوەی یەکەمجاری بوو دەچوە کارکردن. هەستی بەترسێك دەکرد. ئەژنۆی دەلەرزیو هێزی لەبەر براببوو.

رێکەوت ئەوەی لەتەکی دانیشتبوو یەکێکی نەناس بوو. هەردووك تەماشای یەکیان کرد. بزەیەك کەوتە سەر رووی هەردوووکیان. کابرا گوتی:

–((جلەکانت خاوێنە. وادیارە یەکەم رۆژتە دێیە کار؟!)).

–((ئا....)).

–((ئەگەر ئەمرۆ کارت دەست کەوێ. بەیانی شێوەت دەگۆڕێ و جلەکانت پیس و بەقوڕ دەبن)).

هۆمەر نەیزانی چی وەرام بداتەوە. لەبەر گڕەی پاسەکەو دەنگە دەنگی خەڵکەکە بە ئاستەم گوێی لە قسەکانی دەبوو. کابرا درێژەی بە ئاخاوتنەکەی دا:

–((منیش یەکەم جار وابووم. خاوێن و کۆك... بەڵام وردە وردە...)).

کابرا سەری باداو تەماشایەکی خۆی کرد. تاسەیەك زریزەی پەیوەکانی پچڕاندن. هۆمەر رووی وەرچەرخاندو ئاوڕێکی دواوەی دایەوە. مەجیدو قادری بینی لەکن یەك دانیشتبوون. لەگەڵ کابرا دەستیان بە ئاخاوتن کردەوە. تا گەیشتنە شار، لە مەیدانی کرێکاران خەڵکێکی زۆری وەك ئەو وەستابوون. زانی قوڕەکە تەنیا بۆ ئەو نەگێراوەتەوە. زۆر کەسی دیکەش پەڕاگەندە بوون و بێوار ماونەتەوە!

هەر لەدەوروبەری رادەما. هەتاوەکونێ گوێی لە دەنگێك بوو. کە ئاوڕی دایەوە مەجیدی بینی گازی دەکا. دوای دەنگەکە کەوت و بە گوێرەی دیاردەکە هەنگاوی نا. بواری هیچ پرسیاری نەما. چونکێ کاتێ گەیشتە لایان هەر هێندەی بۆ کرا. کە خۆی بخاتە پشتی ئەو پیکابەی مەجیدو قادرو دوانی تریش تیا دانیشتبوو.

هۆمەر هەر چەندە گەنج و تولاز بوو، هەستی بە ماندووبوونێکی زۆر کرد. وادادۆشرا هێز چییە لە لەشی دا نەما. کات نەدەڕۆیشت و نەدەڕۆیشت. وایدەزانی خۆر لەتاقی ئاسمان بەسراوەتەوەو دانابەزێ. لەدەستی بهاتبایە بەهەموو تینی خۆی بۆ ئەودیوی کێوەکانی توورِ هەڵدەدا. رۆژ بە رۆژ شارەزایی لەژیانی وێری پتر پەیدا دەکرد. چاوی کرایەوەو تا رادەیەك دەوروبەری خۆی بینی. بەهۆی کرێکاریەوە لەمانای چەوسانەوە گەیشت. بەهۆی چاوی سووری سەرمایەدارەکانەوە رق و دەروون پیسی بینی. لە هەموو بوارێکەوە گۆڕانی بەسەرداهات. شێوازی ئاخاوتنیشی تا رادەیەك گۆڕا! روانگەی بەرانبەر ژیان، دەوروبەر گۆڕا. بە تەنیا ناواخنەکەی هەروەکو خۆی مایەوە. ئەگەرچی زۆر کەرەت ئازاریان دا، هەستیان بریندار کرد. درِندانە رەفتاریان لەگەڵ کرد. لە کار مافیان خوارد.. هەروەك خۆی مایەوە! پاکیو دڵسۆزیەکەی نەگۆڕا! هەر هۆمەرۆکی جاران مایەوە. شتێکی تۆزێ نامۆی دیبوایە رۆندکی لەچاو دەتکا. هاوڕێیەتیەکەی لەگەڵ شمشاڵەکەی پتەوو بەهێزتر ببوو. بۆنی ئاوارەییو بەم دواییە یاخی بوون لە هەموو ئاوازەکانی دەهات! لە جاران بە سۆزتری دەژەند. بە هۆی تەلەفزیۆن و

تۆمارکەرو رادیۆوە زیاتر لە ئاواز گەیشت. ئەگەرچی لە زۆربەی کاتدا تووڕەیان دەکردو رقیان لە دەروون دەگوراند. تەنانەت جاری وا هەبوو وایان لێدەکرد رقی لە ئاوازە پاك و پیرۆزەکانی خۆیشی ببێتەوە. زۆری نەدەما شمشاڵەکەی وردو خاش بکا. کەچی زوو پەژیوان دەبوەوە. شمشاڵەکەی بەرز دەکردەوەو ماچی دەکرد. وەك شتێکی ئازیزو پیرۆز بە سینگیەوە دەنا.

لە شار تووشی زۆر ئەژواری و ئەستەنگ بوو. ئەو شتانە لەسەر پەڕەی یادەکانی وا هەڵکەنرابوو کە هەتاوەکونێ دنیا دیایە نەسرێتەوەو لە ناو نەچێ. شتی وای دەبینی رۆژێك لە رۆژان لەو باوەڕەدا نەبوو لەم گێتیەدا کەسانێك هەبن ئەو جۆرە تاوانانە بکەن. بە چاوی قازانجەوە سەیری خوێنی مرۆڤ و فرمێسکی دایکان بکەن، سەیری بێشکەی زارۆ و گۆچانی دەست پیران بکەن.

رۆژێکیان چێشتەنگاوێکی درەنگ، لە گەرمەی کارکرندا بوو، گشت گیانی وەبن ئارەقە کەوتبوو. لەبەر ئەوەی کەوتبوە دەریای بیر کردنەوە، وا بەتووڕەیی قازمەی لەزەوی گیر دەکرد ئاگای لە ماندوو بوون نەمابوو. لەکن خۆی وابوو کارێکی زۆری ئەنجام داوەو خاوەن کارەکە بە چاوی رێزەوە سەیری دەکا. بۆیە بەبێ منەتی قازمەکەی داناو پشتی کێل کردەوە. لە پەنای دیوارەکە دانیشت و قینگی گەیاندە زەوی. دەستی بۆ پریاسگەکەی بردو پارە نانێکی دەرهێنا. هەروا بێ پێخۆر باڵۆیەکی کرد. لەگەڵ بەرز بوونەوەی دەنگێك لە جێگەی خۆی تاسا. کە تەماشای کرد خاوەن کارەکەبوو. بە دەم نان جوینەوە لەسەرخۆ هەڵسایەوە.

–((چییە... کەی ئێستا کاتی نان خواردنە. وادیارە بۆ نان خواردن

تۆمان هێناوە؟!)).

هۆمەر واقی وڕما. ئەو کارەی ئەو دەیکرد هەرگیز لەو باوەڕە نەبوو ئاوا وەرام بدرێتەوە. تێگەیشت ئەگەر خۆشی بکوژێ بێ سوودە! بۆیە بە ناڕەزاییەوە گوتی:

–((خۆ ئامێرو دارو بەرد نین. ئێمەش مرۆینەو لە گۆشت و هێسك گوراوین)).

ئەمەی گوت و بەهێواشی دەستی دایەوە قازمەکەی. هەرچەندە لەسەرەوە بێباکی خۆی نیشان دا، وەلێ لەناخەوە داوروژا. هەستی بە خەمێکی وا کرد ئەگەر وەك دەزوو راتکێشابوایە هەرگیز تەواو نەدەبوو دیماهی نەدەهات. لەوکاتەدا پڕبەدڵ خۆزگەی دەخواست گوندەکەی جێنەهێشتبوایە. لەوێ سەری بنابوایەوەو گۆڕەکەی لەتەك باوکیو ساڵحۆك بوایە!

رۆژ بە رۆژ دنیای لەبەر چاو تارتر دەبوو. بەیانیان زوو لە ماڵ دەردەچوو. ئەگەر کاری دەست کەوتبوا باش بوو، ئەگەنا رێ و رێ دەگەڕایەوە ماڵ. زۆر جاران رازی دڵی خۆی بۆ کەژێی ژنی هەڵدەڕشت. ئەویش بە سۆزەوە گوێی بۆ شل دەکرد. لە واتای پەیوەکانی دەگەیشت. دەیزانی چی لە دڵدایەو چی یەژێ. بۆیە هەر کاتێ ئەم شتێکی بدرکاندابوایە، ئەو بێدەنگ دەبوو ورتەی لێوە نەدەهات. هەستی لە خۆ دەبڕیو بە تەواوی ئاوێتەی باسەکە دەبوو.

هەموو ئێواران کە دەزوریەوە ماڵ، دایکیو کەژێی دەبینی لەبەر دەرگا چاوەڕێی دەکەن. بە گرژینەوەیەکەوە پێشوازیان دەکرد. ئەمەماندووبوونی لەبیر دەبردەوەو وایدەزانی بە درێژایی ئەو رۆژە داری لەسەر بەردی دانەناوە.

ئەو رۆژە کە گەڕایەوە ماڵ کەسی لەبەر دەرگا نەبینی. زەندەقی چوو. لە روودانی شتێك ترسا. بۆیە پێنگاوەکانی گورج کردو بەلەزی چوە ژوورەوە. لەگەڵ چوونە ژوورەوەی رابۆ بەرەو پیلی چوو هەمووشتێکی تێگەیاند. هەرچەندە خۆی کە چاوی بە نازێ کەوت هەموو شتێك تێگەیشت و زانی مەسەلە چییە. چونکێ نازێ لەکاتی تەنگانە نەبوایە نەدەچوە ماڵی کەس.ئافرەتێکی کەمدو و دوورە پەرێز بوو. بەڵانەکونێ لە

کاتیتەنگانەدا ئەوەی لە دەستی بهاتبوایە بۆ یارمەتی خەڵکی دەیکرد.

نازێ ئافرەتێکی سك قۆپاوەی پشت چەماوە بوو. تەمەنێکی باش ژیابوو دنیای زۆر دیبوو، وەکو هاوخوێنەکانی ژیانێکی پڕ ئەشکەنجەو دەردە سەری بەسەر بردبوو. تاڵیو شیرینی رۆژگاری گەلێك چەشتبوو. نازێ کاتی خۆی ئافرەتێکی خۆش مەشرەب و بە گفتوگۆ بوو. تا روودانی کارەساتە دڵتەزێنەکە. دوای سەرکەوتنی فروفێڵ و تەڵەکەی دوژمنان. سمۆی کوڕە گەورەی کە نۆبەرەی بوو، لەگەڵ عەلی گاوری مێردی بەگەڵ کاروانە گەورەکە کەوتن! بۆیە عەلی گاوریان پێدەگوت چونکێ لە زەلام کوشتن تاکی نەبوو. بەهیچ جۆرێك سڵی لە کوشتنی دوژمنانی نەدەکردەوە.

کاروانەکە بە ڕێ کەوتبوو، وەستانی نەبوو. سنووری وڵاتانی وەکو چیلکەدار دەشکاند، هێزی دوژمنان و بۆسەی ناحەزانیش لە هەموو لایەك بوو. سمۆ لە ڕێگا نەخۆش کەوت. سەرباری ترس، ڕێگاکە تا بڵێی ڕژدو سەخت بوو. سمۆش هیچ تروسکەیەکی مانەوەی تێدا بەدەی نەدەکرا. دەترسا لەوەی جێی بهێڵی. زۆر کەسیش گوتیان نەخۆشیەکەی ترسناکەو لەوانەیە هەمو بیگرنەوە!

عەلی دەترسا کوڕەکەی بکەوێتە بەردەست دوژمنان. ئەو دوژمنەی بە رای خۆی لە هەموو کەسی چاکتر دەناسی. دەیزانی چ ژەهرەمارو دڕندەیەکە. دوا ئەنجام گەیشتە بڕیەێکی سەیر، بە دەنگێکی لەرزۆك رووی لە هاوڕێکانی کرد:

–((هاوڕێیان... برا ئازیزەکانم. گلەیی‌و گازاندەم لێمەکەن. جەرگی خۆمەو خۆم دەزانم چۆن دەمسوتێنیٚ، وەلیٚ وا بکەم باشترە. حەز ناکەم کوڕەکەم بکەوێتە بەر دەستی دوژمنان. دەزانم چی لێدەکەن. ئێوە شتاقتان وەك من نازانن. ناڵێم دڕەندیی دوژمنانتان نەدیوە، نا... ئەوەی چرکەیەك لێرە ژیا بیٚ... تاقە هەناسەیەکی هەڵمژیبیٚ... ئەگەر خۆ لە خوای نەکا دوژمن دەناسیٚ. لەو باوەڕەدانیم کەس نکووڵی لەو راستیە بکا)).

سمۆ ناڵەی دەهات وهاواری بەرز دەبوەوە. عەلی بیری لە چارەنوسی کوڕەکەی کردەوە. ڕۆژانی زیندانی خۆی هاتەوە یاد. یەکە یەکە هەموو ئەو زیندانانەی وڵاتی هاتەوە بەرچاو کەدیبوونی.. کە تیایدا ئازارو ئەشکەنجە درابوو. بۆیە گشت گیانی لەرزی... سەری سوڕاو هەستی کرد یەق دەکا. چاوەکانی وەك گۆمی خوێنیان لێهات. ئەگەرچی دەستەکانی لەرزی بەڵام توانی گوڕوتینی خۆی کۆبکاتەوە. وەستاو تاهێزی تێدابوو کوڕەکەی لە چیاکە هەڵاوێشت! تەماشای چۆنیەتی کەوتنەکەی نەکرد. سەیری کەسیشی نەکرد. بە چاوێکی پڕ فرمێسکەوە دەستی بە ڕۆیشتن کردەوە. هاوڕێیەکانی هەموو چاشمیش بوون. کەس بۆی نەکرا تاقە پەیوێك دەربڕیٚ!!!

نازیٚ هی گوندێکی هاوسێی گوندەکەی ئەوان بوو. مامانێکی دەست لێهاتوو بوو. هەر ئافرەتێکی لەو دەڤەرە بزابوایە بەدوای ئەویان دەنارد. بۆیە هۆمەر کە چاوی پێی کەوت زانی مەسەلە چییە. ترسێکی لە دڵ پەیدابوو بەشەرمێکەوە لە هۆدەکەی تر دانیشت. کەوتە ئەندێشەی ئەوەی کە کوڕیان دەبیٚ یا کچ! دەستی بە نزاکردو لە خوا پاڕایەوە!

–((خوایە پەنامان وەبەرتۆ. لێقەوماوێکەو دالدەی بدە. پەڕاگەندەیەکەو دالدەی بدە. بۆ خاتری گەورەو مەزنی خۆشت کوڕێکمان پیٚ ببەخشە. کوڕێکی جوان و لەش ساغ. هەتاوەکونیٚ لە ئاشتیدا دوژمن لێی بترسیٚ و دۆست خۆشی گەرەك بیٚ.لە شەڕیشدا مێرخاس و دەست وەشێن بیٚ. پاڵەوانێك بیٚ کێو بەکێودا بدا. بە هەناسەی چیا بێنێتە هەژان. خوایە بۆ خاتری خۆت کوڕێکی ئاوامان پیٚ ببەخشە!)).

دەم و چاوی هەڵگلوفت و هەناسەیەکی هەڵمژی

–((خوای مەزن... کوڕێکمان پیٚ ببەخشەو کەژێش بپارێزە.. بپپارێزە لە چەپۆکی رەشی خێوو دێو درنجان.. بپپارێزە... خوایەکەم. بپپارێزە. کەژێی ئاوارەو بەلەنگاز بپارێزە)).

ئەو لەدڵی خۆی خەریکی پاڕانەوە بوو کاتیٚ دەنگی منداڵێك لەنێو گوێی زرینگایەوە. لەگەڵ دەنگەکە مات بوو هەناسەی لەخۆ بڕی. تەحۆ کە ماوەیەك بوو لەتەکی دانیشتبوو گرنژی‌و بەدڵشادیەکەوە گوتی:

–((بچم؟)).

–((نا...کەرە.. لە کن من دانیشە..!)).

هۆمەر دوای وەرام دانەوەی تەحۆ سەری شۆڕکردەوەو چاوەکانی نوقاند. لەپڕ رابۆ خۆی کوتایە ژوورەوەو مژدەی لەدایك بوونی کوڕێکی پێبەخشی. چۆن بەلەزی چوە ژوورەوە ئاواش گەڕایەوە. لە کەرخی دەرگاکە وەستاو ئاوڕی دایەوە:

–((سوپاسی خوای خۆت بکە کوڕیزگەکەم.. هۆمەرە تولازەکەم... سوپاسی خوای خۆت بکە. خوایە مەزنەکەت، خوایە قشتەکەت... ئەی بەگوریت بم خوایە نازدارو قەشەنگەکەم... سەد جارانت بەلاگێڕیم. هۆمەرۆك کوڕم ... کۆرپەکەت گەلێك جوانە بە باوکت دەچیٚ... خوێنی بە خوێنی ئەو دەچیٚ. کت و مت باوکی خوالێخۆشبوتە. وێنەیەکەو لەسەر ئەو گیراوەتەوە، ئۆی خوایە خۆشەویستەکەم ئۆی..)).

دوای ئەوەی رابۆ ڕۆیشت تەحۆ رووی لە هۆمەر کرد:

-((ناوی دەنێی چی؟!)).

-((هێشتا زوە کەرە.. هێشتا زوە))

هەر چەندە لەسەرەوە ئەمەی گوت وەلێ لە راستەقینەدا بیری تەواو پێوە مژوول کرد.

-((خۆ راست دەکا. پێویستە ناوێکی لێبنێین! ئەی چۆن.. هەریەك کە لەدایك دەبێ پێویستی بەناوێك هەیە. ناوێکی نرت و نوو تایبەت بەو. تا بانگی بکەن وەرام بداتەوە... ئا.. کوڕەکەی منیش ناوێکی گەرەکە...)).

نازێ ئەگەرچی ماندوو ببوو. پشووی نەدا. دوای تەواو بوونی کارەکەی یەکسەر ماڵئاوایی لێکردن. لەبەردەرگا رووی لە هۆمەر کرد:

-((خوا تەمەن درێژی بکا. بە دایك و باوکەوە گەورە بێ. شۆڕە سوارێکی زیخ و چاو نەترسی لێدەربچێ)).

دوای ئەوەی ئەو چەند پەیوەی دەربڕی. بەبێ چاوەڕوانی کردن ملی رێگاکەی گرت و دەستی بەڕۆیشتن کرد.

رابۆ بەهەڵەداوان خۆی گەیاندەوە هۆمەرۆك:

-((کوڕەکەم وەرە.. وەرە کۆرپەکەت ببینە. وەرە قارەمانەکەت ببینە. شۆڕە سوارەکەی سبەینێت ببینە، وەرە کوڕم وەرە)).

ئەمەی گوت ودەستی بۆئاسمان بەرز کردەوە:

-((ئۆی خوایە مەزنەکەم تەمەن درێژی بکەی. ئۆی خوایە گەورەکەم لە تووکی زار رەشانی بپارێزی.. لەبەلأی ناگەهانی وەلادەیو تۆڵەی ئێمەی بەدەستی بکەیتەوە!)).

هۆمەر بەدوای دەزووی وشەکانی دایکی کەوت و چوە ژوورەکەی تر. بەشەرمێکەوە تەماشای کەژێی کرد کە لەنێو جێدا رازابوو، رەنگی وەك پەلکی داری زەرد هەڵگەڕابوو. بە دەنگێکی کز گوتی:

-((تەندروستیت چۆنە؟)).

-((باشم... سوپاس بۆ خوا، باشم)).

کەژێ ئەم وەرامەی دایەوە. خەندەو فرمێسك لەسەر روخساری تێکەڵ ببوو. لەخۆشیا نسکەیەکی لێوەهاتو دلۆپێك فرمێسك لەچاوی گلۆر بوەوە.

-((سوپاسی خوا بکە کچی خۆم.. سوپاسی خوا بکە کە رزگاری کردیو کوڕێکی جوانی پێبەخشی. پشیت هەبێ بزانە چ شۆڕەسوارێکی

لێدەردەچێ. چۆن دارو بەرد دێنێتە هەژان!)).

رابۆ بەشادیەوە ئەمەی گوت و دەستی بە روومەتی کەژێ داهێنا. کەژێ بە دەنگێکی کزو تێکەڵ بە گریان وەرامی دایەوە:

-((دەبێتە مێرخاس دەزانم. دەبێتە شۆڕە سوار دەزانم.. بەلأم مێرخاس و شۆڕەسوارو هەموو ئەمانە پێویستیان بەشتێکە، گوندێکی خنجیلانەیان گەرەکە. کوختێکی بچوکیان گەرەکە. بستە خاکێکیان گەرەك کەتێیدا بژین و بەرگری لێبکەن. بەلأنەکونێ یەکی ئاوارەو پەڕاگەندەی شاران بێ، بەرگری لە چیبکا!؟)).

ئەو پەیوانە وەك نەشتەر چەقینە جەرگی هۆمەرو هەناویان پڕ خوێن

کرد. ویستی دڵی کەژێ بداتەوە. بەشێنەیی پاڵی بەدەنگیەوە نا:

-((خەم مەخۆ گراوە ئازیزەکەم. دایکی کۆرپە ساوایەکەم.. خەم مەخۆ. منداڵەکەی ئێمەش واری هەیە. گوندەکەی ئێمە هی ئەوە.. پاشان ئەو ئاخە هەمووی هیٚ ئێمەیە. قەینا هەنوکە دەربەدەرین.. وەلێ رۆژێك هەردێ بزورینەوە. رەزەکانمان پەرا بکەینەوە. کانیەکان بن بدەینەوە.. رۆژێك هەردێ!)).

تەحۆ کە لەولاوە وەستابوو بەخۆشیەوە گوتی:

-((کەچووینەوە گوندەکەمان لە شوێنەکەی جاران وازی دەکەم. وەکو جاران لەگەڵ ئاسێ و زارۆیانی دیکە وازی دەکەم. دایە تۆ بڵێی وەکو جاران مابێ. ئەی کە ئێمە جێمان هێشت ئەو دوکەڵە چی بوو؟! دوکەڵێکی رەش بوو. وانیە دایە.. دوکەڵێکی رەش رەش بوو. نازانم هی چی بوو. بەلأم دایە وا بزانم پیاوەکان کردیانەوە!)).

هۆمەر سەیری کرد تەحۆ گەرەکی بوو درێژەی پێبدا. بۆیە بە نیازی کڕ کردنەوەی دەستی بە ئاخاوتن کرد:

–((ماوە... شوێنی یاریەکانت وەك خۆی ماوەو کەس دەستی لێنەداوە! کە زورینەوە تێر تێر یاری بکە!)).

–((ئەی ئە ودوکەڵە چی بوو. تۆ نەتبینی... رەش رەش بوو...)).

ماوەیەك داما پاشان گوتی:

–((باشە بۆ ئێمەیان هێنا ئێرە؟!)).

رابۆ وەرامی دایەوە:

–((بێدەنگ بە کوڕەکەم. کەی کاتی ئەو قسانەیە، ئێرە خۆشترە، ئێرە هەموو شتێکی لێیە!)).

هۆمەر بەو گلەییانە زۆر دڵگیر بوو. رووی لە کەژێ کرد کە ببوە ئەگەری لەدایك بوونی باسەکە:

–((دڵگیر مەبن.. کار تا دەمرێ لەبن سەویان نابێ. ئێمەش رۆژێك

دێ هەر دەزورینەوە. ئەوسا بە ئارەزوو کامی دڵی خۆمان دەژین. چۆنمان گەرەك بێ ئاوا دەژین)).

–((دەترسم بمرم و نەبینم!)).

–((نا... هەرگیز وا رەشبین مەبە. هیوا بۆ مرۆ پێویستە. خاترجەم لە رۆژێك هەردێ بزورینەوە)).

گرنژی، هەوڵیدا بە شێوازێك باخێوی کە دووربێ لە رەنگ و خووی ئەو، وەلێ بۆی نەکرا! کە سەیری تەنیشتی خۆی کرد رابۆی نەبینی. بە هێواشی چوە دەرەوە. رابۆ لە سوچێکا هەڵکورمابوو بە کپی دەگریا. کە چاوی بە هۆمەر کەوت گوتی:

–((دڵ تەنگ مەبە کوڕەکەم..دڵ تەنگ مەبە بینایی چاوانم. باوەڕبکە

ئەم گریانە لە خۆشیانە. ئەو دڵۆپە فرمێسکانەم لەخۆشی ئەوەیە نەمردم و کۆرپەی تۆم بینی. بەو داخەوە نەچوومە بن گڵ)).

–((هەوڵ مەدە شتم لێوەشێری. ئەگەری گریانەکەت دەزانم!)).

–((ئەو باسە مەکەوە کوڕەکەم. با شتێکت پێ بڵێم. داوایەکی بچکۆڵەت لێبکەم. هیوادارم دڵم نەشکێنی کوڕە ئازیزەکەم)).

–((بلێ دایە گیان. چۆن دڵت دەشکێنم)).

–((ناوێکم بۆ کوڕەکەت هەڵبژاردوە)).

–((هەر ناوێکی لە دڵتدایە. وابزانە ئەوە ناویەتی!)).

رابۆ ویستی ناوەکە بڵێ. لەبەرگریان پەیوەکانی بۆ نەدرکێنرا!

–((بۆ دەگریەی. بزانم چ ناوێکت هەڵبژاردوە؟!)).

–((کوڕم حەز دەکەم ناوی (بێوار) بێت!)).

–((ئەوە ناوی بوو بە بێوار)).

ئەمەی بە بزەیەکەوە گوت. لە کاتێکدا گوللەیەکت لێدابوایە تنۆکێك خوێنی لێنەدەهات. موچڕکێك واگیانی داگرت بەرچاوی خۆی نەبینی. وای هەست دەکرد خوێنی خەریکە دەوەستێ و هەناسەی نایێ. هەرگیزلەو باوەڕە دا نەبوو دایکی ئەو ناوە هەڵبژێری. رووی لە تەحۆ کرد:

–((ناوێکی خۆشە وانیە، دایکم زیخ و زرنگەو ناوێکی خۆشی هەڵبژاردوە!)).

هۆمەر زوریەوە نك کەژێ. بە خۆشەویستییەوە سەیری بێچوەکەی کرد. کەژێ دەستی خستە سەرشان:

–((هۆمەرۆك... لاوێ منۆ، بێژە چ ناوێکت بۆ کوڕەکەت داناوە)).

–((دایکم ناوی ناوە بێوار)).

–((لەو ناوە خۆشتر نادۆزیتەوە. لەبارو بەجێیە. لەکاتێك لەدایك بوە بستێك خاکی پێ رەوا نەبینراوە!)).

–((بەسیەتی کەژەکەم. تکا دەکەم زێتر ماخێوە. ناتوانم بەرگە بگرم و لەمە زێتر زامدارم مەکە. گوێ بگرە کەژەکەم.. بەلێنت پێدەدەم. بەڵێنێکی مێرانە. بەڵێنێکی راستەقینە. رۆژێك دێ دەبێ بزورینەوە. بە وارو گوندی خۆمان شاد بینەوەو وەکو جاران ژیانمان دەست پێبکەینەوە!))

–((ژیانی جارانی چی!.. گوایا نازانی شیرازەی هەموو شتێك تێکچوەو ئاداری لە سەر پاداری نەمــاوە. دارەکـان سـوتـاون. خانــوەکان خاپوور
کراون. کانیەکان تەقێنراونەتەوە. ژیانی جارانی چی!))

–((ئاوەدانی دەکەینەوە. مادامەکونێ ژیان بەردەوامە دەتوانین ئاوەدانی بکەینەوەو هەموو شتێك بەرەو باشتر بەرین)).

بۆ ئەوەی نەیەڵێ کەژێ چیتر باخێوی و بواری حەسانەوەی بدا. ژوورەکەی بەجێهێشت.

خێزانەکەی خۆی زۆر ناگزور هاتە بەرچاو. کەوتە کۆشی ئەندێشەیەکی قووڵ. لەسەر کۆسپەی دەرگای دەرەوە دانیشت. لەوکاتەدا عەلیۆك بەوێدا رەت بوو، سلاوێکی لێکردو بە هشتاوی رایبورد. زێرەوانی هەنگاوەکانی کرد تا لەبەر چاوان بزر بوو. دوای ئەو مەجیدی بینی. تاوێ بەیەکەوە وەستان. پرسیاری عەلیۆکی لێکرد. ئەویش وەرامی دایەوە:

–((عەلیۆك گەرەکیەتی دەچێتە شار، دەزانی شار یانی چی. وابزانم دەزانی! خەریکە ماڵەکەی دەگوازێتەوە.))

–((چۆن... ناڵێن چوونە دەرەوە لێرە قەدەغەیە؟!))

–((با.. بەلاّم ئەو بەنهێنی دەڕوا. خۆی تەیار کردوەو هەر بزانە رۆیشت.!))

ئەو هەواڵەبیرۆچکەیگەڕانەوەیبۆگوندیلابەهێزتر کرد!مۆمی خۆشیەکی

لەدڵ دایسا. ئەمە سەرباری ئەو هەوالآنەی کە لەم دواییە بەرگوێی دەکەوت. گوڵی هیوای گەشایەوەو باوەڕی پتەوتر بوو.

ئەو رۆژانە هەستی بە شتێکی نائاسایی دەکرد لە ئاکنجیەکە! کە شەو داهات بەنیازی وەرگرتنی هەندێ هەواڵ چوە ماڵی قادر چاو بۆقانی. زۆربەی شەوانە لەوێ گرد دەبوونەوەو تا درەنگ دەمانەوە. ئەگەرچی ئەو زۆر نەدەچوو، حەزی نەدەکرد تێکەڵی خەڵکی بێت. هەرکە دانیشت یەکسەر پرسیاری ئەو چرپەیەی نێو ئاکنجیەکەی کرد، قادریش بە شادمانیەوە وەرامی دایەوە:

–((چەند کەسانێك ئێرەیان جێهێشتوەو گەڕاونەتەوە!!!))

–((.....! چۆن، بە چ رێگایەك؟!))

–((چۆنی چی، وەکو پیاوان رەفتاریان کردوەو پاڵیان داوەتەوە شاخ)).

–((....!))

–((سەرسامی چی گەرەکە، خۆت ئاگاداری کوانوەکە گڕی سەندۆتەوە!)).

–((راست دەکەی ئاگادارم، بەلاّم...؟)).

هۆمەر لەخۆشیا دەمە بەشکەی گرتبوو باوەڕی بە گوێچکەکانی خۆی نەدەکرد.دوای گوێزرانەوەیان یەکەم جار بوو بەو شێوەیە هەست بە خۆشی بکا. هەوایەکەی لاگوڕا! بینی فرە بوو. بەپێچەوانەی بەری کە دەتگوت هەردەم دەستی لە هەوکێ نراوە.

کـە گەڕایـەوە مـاڵ هـەموو ئـەو گۆڕانـەیان لـە روو بـەدی کـرد. بـەر لەهـەموویان رابـۆی دایکی.وەلـێ شـتاقیان ئەگـەری گۆڕانەکـەیان نـەزانی. کەسـیش پرسـیاری لێنـەکرد. لەوترسـەی نـەبادا دیـسان تووشـی دڵتـەنگی بێتـەوە!ئـەوان بێـدەنگ بوون.کەچی هۆمەرۆك خۆی خۆی بۆدەربەست نەکرا.

قاچی خستە سەرقاچ و دەستی بەگێڕانەوەی ئەو شتانە کرد کە گوێی لێببوو. ئەوانیش شادمان و بەختەوەر بوون. ئەو شەوە هەر چەندەی کۆشای تادرەنگ خەو دەروەستی چاوەکانی نەهات و نەشیا تاوڵێی خۆی هەڵبدا. هەر لەنێو جێگاکەی گینگڵی داو ئەم دیوو ئەو دیوی کرد. ئەنگوستەکانی لێك گرێ دابوو خستبوویە ژێر سەری. نیگاکانی برییوە ساپیتەی ژوورەکەو تا نا تاو خۆی لێك دەکێشایەوەو هەناسەی شادمانی هەڵدەمژی. ئەو لە بیرکردنەوەدا بوو کە فریشتەی خەو بەنەرمی پەنجەی بە برژانگەکانی داهێنا.. بەهیلاکیەکەوە چاوەکانی داخست. خۆی لە شوێنێکی سەیر بینی! کە بەتەواوی بەرەواژووی ئاکنجیەکەیان بوو. ئاسمان تا بڵێی شین و بێگەرد بوو. زەوی تازەخەریك بوو دەکەوتە ژێر دەستی سەوزی و وردە گیا لەم لاو لەولا سەریان دەردەهێنا. لقی دارەکان قۆزاخەی کردبوو. بۆن و بەرامەیەکی وادەهات کە لەوەتەی خۆی ناسیبوو بۆنی وای نەکردبوو. لەوشوێنەدا وەك مەل دەفڕی. باڵەکانی لێك دەداو ئەو هەوایە بێگەردەی هەڵدەمژی. لە هیکڕا تروسکاییەك سەرنجی رام کرد. لە جێگەی خۆی چەقی، لەنێو چیایە گەردن کەشەکان بلێسەی رووناکیەك بەرز بوەوە.

هەتاوەکونێ ئاسۆی داگیر کرد. کە ئاوڕی بۆ لای شیرینێ دایەوە بە هەمان شێوە رووناکی دایگرتبوو. گوندەکەی خۆیانی بینی وەك گەمیەك لەنێو رووناکیەکە مەلەی دەکرد. لەخۆشیا گریانێك دەستی لە هەوکی نا. لەگەڵ بەرز بوونەوەی گریانەکەی خۆی واگات. ماوەیەك بە تاساویەوە دانیشت. بەچاوێکی پڕ فرمێسکەوە رووی لە کەژێ کرد کە لە گەرمەی خەوێکی شیرین دابوو:

–((مژدە بێ دەگەڕێینەوە. هەموو شتێك بە ئارەزووی ئێمە دەبێ. دەگەڕێینەوەگوندەکەیخۆمان، دەگەڕێینەوەوارە جوان و قەشەنگەکەی خۆمان، دەگەڕێینەوە کەژاڵە خۆشەویستەکەم، دەگەڕێینەوە)).

رۆژێکی هەینی مانگی ئاخەلێو بوو. بەفر لە چیاکان ماوەیەك بوو دەستی بە توانەوە کردبوو. لە زۆر شوێن زەوی رەش ببوەوەو وردە گیایەکی سەوز سەری دەرهێنابوو. هەرچەندە رۆژانی هەینی کەم دەچوە کار بەلاَنەکونیَ ئەو رۆژە وەك رۆژانی تر زوو لە خەو رابوو بەرەو شار بە ڕێکەوت. ئەو رۆژە لای ئەو گۆڕانێکی هەبوو. گوڕو جۆشێکی نویَ لە جەستەی دەبزووت. روو خۆشتر دەهاتە بەرچاو. کوڵمەکانی وەك دەنکە هەنارێکی تەڕ دەبریسکانەوە. لە رۆژانی تر لەش سووکتر بوو. بە چاپوکی هەنگاوی دەنا. بەهیچ کلۆجێك هۆشی لەکن خۆی نەبوو. هەر لەبیری گوندەکەی دابوو. وێنەی دارو بەردو رەزو کانیاوەکان لەگەڵ خوێنی سوڕی دەخوارد. لەنکاوڕا دەبوە کچێکی قەشەنگ، بە ئەوینداریەوە گازی دەکردو هەمێزی بۆ دەکردەوە. ئەویش بەلەزی هەنگاوی دەنا. خاترجەم بوو لە زورینەوەی بۆ گوندەکەی. لەمەژی خۆی وای دانابوو بە هەر جۆرێك بیَ دەبیَ ئەو کارە ئەنجام بدا. لەو کاتەدا هەستی دەکرد پێویستی بە دانانی نەخشەیەکە، پێویستی بە دانانی ریَ و شوێنێکە بۆ چۆنیەتی دەربازبوونی. چونکیَ دەیزانی دەڤەرەکەیان ئاسایی نییەو بەچەکدار تەنراوە !

تا ماوەیەکی زۆر لە مەیدانی کرێکاران مایەوە کەس بۆ کاری نەبرد. ئەگەرچی نامرادیەکەی لەکار ناخۆش بوو، بەلاَنەکونیَ تۆزقالێك کاری لێنەکرد، بگرە دڵشادیش بوو! ئەو بوارەی وەگیر کەوت بە چاکی بیر لە دۆزەکە بکاتەوە. بۆیە بێباکانە مەیدانی کرێکارانی بەجێهێشت و ریَ و راست رێگای چایخانەیەکی گرتە بەر. لەگەڵ ئەوەی دانیشت بانگی چایەکی کرد. بە جەستە لەچایخانە بوو، بەلاَم بە ئەندێشە هەر لە نێو سەوزایی گوندەکەی بوو. گوێی لە قاسپەی کەوان دەگرت. کە بەنەرمی سترانیان بۆ دەگوت. فڕێکی لە چایەکەی دا. سەیری دەوروپشتی خۆی کرد، جمەی دەهات لە خەڵك. هەمووی بە پەشۆکاویەوە لە دەوری گرد یەك ببوونەوە. لەو کاتەدا دەنگی فڕۆکەیەك بەرز بوەوە. دوای بە دوای ئەو دەنگی چەند تەقینەوەیەك و دەنگی ئاژیار تێکەڵ بەیەکتر بوو. خەڵکەکە بە خێرایی رایان کردو چایخانەکە چۆل بوو. ماوەیەك فڕۆکەکان بەردەوام بوون لە بۆردومانەکەیان. پاشان دنیا هێمن بوەوە. دەنگی ویقەی خۆش بەزی فریاگەر لە هەموو لایەك بەرز بوەوە. خەڵك بۆ شوێنە بۆدرومان کراوەکە رایان کرد. ئەویش بە ترسێکەوە خزیەوە چایخانەکە. بە ماوەیەکی کەم چایخانەکە پڕ بوەوە. باسی فڕۆکەکان و ئاور باراندنەکەی بوە بابەتی ئاخاوتنی دانیشتوەکان. ترس بە سیمای هەموانەوە لکابوو.

هۆمەر بەشێنیی گوێی بۆ باسەکان رادێرابوو، لە دڵی خۆی گوتی :

–((کاتی شەڕ هەر ئاوا دەبیَ!)).

تا ماوەیەکی زۆر پەشێویەکە لەنێو خەڵکەکە هەستی پێدەکرا. بەلاَم ئەم خێرا گەڕایەوە جیهانە ئەندێشەییەکەی خۆی. موچڕکی خۆشی ختووکەی دەدا. لە هەورازەکە واژی دەبوەوەو بەرانبەر گوندی دەوەستا. بەخۆشیەوە دەچوە ناو گوندی. بەرایی کڕنوشی بۆ هەموو دارەکان دەبرد. بە ئارەزووی خۆی لەسەر سك رادەکشاو سینگی بە زەوەیەوە دەنا، تێر تێر خاکەکەی ماچ دەکرد. پڕ چنگی گڵ دەکردو دەیخوارد !

دەنگی تەلەویزیۆنەکە بەرز کرایەوە. ئەویش لەگەڵ دەنگەکە سەری بەرز کردەوە. کابرایەك وەدیار کەوت. بەسیمایەکی تووڕەو دەنگێکی تووڕە دەستی کرد بە خوێندنەوەی راگەیاندنی سەربازی. گوێی قیت کردەوە. ویستی بزانیَ هەواڵ چیە. وەلیَ لەبەر ئەوەی کابرا بە زمانێکی تر داخاوت فڕی لیَ تێنەگەیشت! دوای لاچوونی کابرا چەند سرودێکی شەڕ گوترا. پاشان فیلمێك دەربارەی نهێنیەکانی دەریا! ماوەیەك دیقەتی دایە، هەرچەندە لەزمانەکە نەدەگەیشت وەلیَ دیمەنەکان سەرنجیان راکێشا. بە تەواوی هەستی لەخۆبڕیو چاوەکانی لەمۆلەق راگرت. فیلمەکە باسی جۆرە ماسیەکی دەکرد کە پێی دەگوترا سلمون. هەرچەندە هۆمەر ناوەکەی نەدەزانی، بەلاَم دوای ئەوەی چەند کەڕەت پرسیاری لە ئەفەندیەکەی تەنیشتی کرد، ئەمەی بۆ دەرکەوت. ئەوەی لە فیلمەکە سەرنجی راکێشا، دابەزینی ماسیەکان بوو. بە گورجی خۆیان هەڵدەداو رووبەرووی ئەو تاڤگەیە دەبوونەوە کەلێوەی دەهاتنە خوارەوە. تا ناتاویش بەشێکیان لەگەڵ خۆهەڵدان لە ئاوەکە دادەبڕان و بەو زنارانە دەکەوتن کە لەقەراغ ئاوەکە بوو. هێندێکیان بەختی رەش دەبوە یاریو لەویَ دەمایەوە. ماوەیەك هەڵدەرزی و پاشان ماڵئاوایی لە ژیان دەکرد. هەرچی ئەوانی دەکەوتنەوە ناو ئاوەکە ئەوا دەبورانەوە. کە دەهاتنەو هۆش خۆ دەستیان بەهەمان خەبات دەکردەوە! جاری واهەبوو یەکیان بەسەر تاڤگە زاڵ دەبوو. رێگای دژ

بەتەزوەکەی دەگرتە بەرو دەیبڕی. هۆمەر لەمەراق مابوو. دوای پرسیار کردن بۆی دەرکەوت ئەو ماسیانە لەبەر تیژی ئاوەکە لەواری خۆیان دابڕاون و دوورکەوتونەتەوە. هەنوکەش بەرەنگاری تاڤگەکە دەبنەوەو پێی هەڵدەگەڕێن. بۆئەوەی بگەڕێنەوە واری خۆیان و هەرگیزیش کۆڵنادەن.

بەحەپەساوی سەیری ئەو دیمەنەی دەکردو لەدڵی خۆی دەیگوت:

–((ئەدی... وار لای هەموو گیانلەبەرێك ئازیزو خۆشەویستە. تەنانەت ئەوماسیەش مردن هەڵدەبژێرێ نەك پەڕاگەندەیی و لە قون دەریان کەوتن. بەو بچوکیەوە بەرەنگاری ئەو تاڤگەیە دەبێتەوە. نیشتمان لای هەموو گیانلەبەرێك بە نرخە. سەگیش شەڕ لە سەر کۆڵیتەکەی خۆی دەکات. گوری بۆ دەداو نایەڵێ کەس تخونی بکەوێ)).

دەستێکی بەپرچی داهێناو لەچایخانەکە چوە دەرەوە. بیری لەو ماسیە دەکردەوەو خۆی دەهاتەوە بەرچاو. گوێزرانەوەی لە گوندەکەی دەهاتەوە یاد. لەو کاتەدا ساڵحۆکی بینی وەك ئەوەی نەمردبێ!!! هاتە لای، دەستە لەرزۆکەکانی خستە سەرشانی و بەپێکەنینەوە گوتی:

–((ها هۆمەر. چیتە... بۆ وا پەشۆکاو دیاری. وێدەچێ خەم و پەژارە کاری خۆیان لێکردبی؟))

نەیزانی چی وەرام بداتەوە. بەشەرمەوە گوتی:

–((چی بکەم مام ساڵح. خۆت دەزانیو ئاگات لێمە. بوومەتە مامە خەمە. خەم و ژانی ئەوگێتییەم خراوەتەکۆڵ!)).

–((ئاگادارم هۆمەر... خۆت بە گێڕانەوەی ماندوو مەکە. ئاگاداری هەموو شتێکم. من هەردەم لەگەڵتانم. هەرچیەك دەکەن دەیبینم. هەر پەیڤیك یەژن دەیژنەوم!)).

–((پێم بڵێ چۆن...!!)).

–((چۆن چۆنی چی. هەنوکە گیانی من لەنێو هەموتان دەسوڕێتەوە. دەزانی چی لە دڵی هەریەکێکتاندایە!)).

هۆمەر حەپەسا. نە باوەڕی بە گوێچکەی، نە باوەڕی بەچاوی خۆی دەکرد. خەریك بوو ترسێك دڵی بەنگێوی:

–((خوایە لە تاوانەکانم بمبەخشە. من بەندەیەکی دەمڕووتم، گەر بە بەخشندەیی خۆت نەمپارێزی هیچم بۆ ناکرێ خوایە بمپارێزە. ئەوە چییە نیشانم دەدەی. من دڵنیام ساڵحۆك مردوە، من دڵنیام!)).

ئەمجارەیان کە تەماشای ئەم لاو ئەولای خۆی کرد هیچی نەبینی. خەڵکەکە ئاسای خۆی هات و چۆی دەکرد. وا تێگەیشت ماوەیەکی زۆرە بیری لە ساڵحۆك نەکردۆتەوە بۆیە لێی زویر بوە. زۆر زگارو خەمبار بوو. بەڵام زوو بیری کەوتەوە کە چەند رۆژێکی تر دەزوریتەوە گوندەکەی. ئەو کاتە دانە رۆژێك لەسەر گۆڕەکەی دادەنیشێ! لەبەرخۆی گوتی:

–((ئەوسا هەموو شتێکی بۆ دەدرکێنم. داوای لێبوردنی لێدەکەم. بەڵام وەك خۆی گوتەنی ئەو ئاگاداری هەموو شتێکە!)).

کاتێ وشەی زورینەوەی لەزار دەرچوو تەزووێکی بەلەش داهات. نەیزانی ئەگەرەکەی چییە، لەخۆشیە یا لەترسان! هەرچەندەی دەیکرد باوەڕی بەهاتنە دی ئەو خەونەی نەدەکرد. لەرێگادا دەڕۆیشت، بەبێ ئەوەی ئاگای لە خۆ بێ، موڕ دەبوەوە یاخود دەگرنژی...

ئێوارە کە گەڕایەوە ماڵ دوا بڕیەی دابوو. هەرچەندە بەبڕیەێکی گرنگی دەزانی، دوو دڵ بوو. نەیدەزانی بیدرکێنێ یا.. نا.. هەتاوەکونێ تینی دایە خۆیو تەنافە وشەیەکی دەربڕی. پەیڤەکانی بۆ ماڵەکە لە دەنگی گوللە ترسناکتر بوو. کەژێ سەری دانەواندو تەماشای بێواری کرد. هەرچی رابۆ بوو وەسەر خۆی نەهێنا. زاری لێك ترازاندو گوتی:

–((بڕیەێکی چاکت داوە! بڕۆ... خەمی ئێمەت نەبێ. مردن باشترە لەوەی ئاوا دانیشی. بڕۆ هۆمەرە گوێ مەدەرە هیچ. خەمی هیچت نەبێ. من دایکی تۆم و پێت دەڵێم بڕۆ. ئەولازێتر پێویستی بە تۆیە. بڕۆ خوائاگادارت بێ. بەڵام کوڕم یەك شتت پێدەڵێم. هەتا ماوی زوڵم لەکەس نەکەی و بەزەییشت بە دوژمن نەیەتەوە!)).

هۆمەر لە ئاست ئەم وشانە زمانی لاڵ بوو. قرقەپ دانیشت و پشتی دایە دیوارەکە. رابۆ بێ ئەوەی سەری بەرز بکاتەوە بەبنی چاوی تەماشای کرد:

–((شوورەییە هۆمەرۆك... ئابڕوو چوونە. من خۆم بە دایكی پیاوان دەزانم. پیاو لەكاتی وادا هەناسە هەڵناكێشێ. قۆڵ و باسكی هەڵدەكا.

ئەدی كوڕم.. من دایكی پیاوانم)).

–((هەناسەی شادمانیە دایە گیان. باوەڕ بكە.. سوێند بە دارو بەردی گوندەكەمان دەخۆم. هەناسەكەی من هەناسەیەكی شادی بوو. خۆت بڵێ لەوە خۆشترو مەزنتر هەیە خۆرێكی نوێ هەڵبێ، خۆ هەرنەبێ وەك ساڵحۆكم لێدێت. ئەگەر بشمرم بە دڵنیاییەوە دەمرم. لە گوندەكەی خۆم، لە خاكەكەی خۆم دەمنێژن. لەمە دڵشادتر هەیە؟!)).

كەژێ بە كزی گوێی رادێرابوو نەیدەزانی چی بڵێ. واتێدەگەیشت قوڕ پێوانەكە هەر بۆ ئەوە. هەش بەسەریەكە هەر بۆ ئەوە. لەوە دەترسا دوای ئەو هەموو چاوەڕێ كردنە بێوار هەتیو بێ. ئەویش بەو گەنجیە بێوەژن بێ! لەگەڵ ئەو بیركردنەوەیەش تاقە پەیوێكی نەدركاند. تەنانەت شادمانیش بوو. لێكیدایەوە ئەگەر هۆمەر بڕوا رێگەی گەڕانەوەی ئەوانیش ئاسان دەبێ. لە هەمان كاتدا تۆڵەی ئەو زوڵم و زۆرەش دەكاتەوە كە دەرهەقیان كرا. وایدەزانی دەست دانە چەكی هۆمەر ئەو تفە خەستە دەسڕێتەوە كە بەسەر تەوێڵیان دادەچۆڕا.

لەگەڵ ئەو بیركردنەوەیە بزەیەك لێوی خەملاند. رابۆ هەناسەی لەگەڵ دەنگی وشەكان بەرز دەكردەوە:

–((برۆ كوڕم... بەدەستی خۆت شتێ نەكەی كەس نایكا. خۆت بەرگری لەخۆت نەكەی كەس نایكا. خۆت ئابڕووی خۆت نەپارێزی كەس نایپارێزی، ئەدی كوڕم... ئەوانە هەرگیز بە ئارەزووی خۆیان نامانگەڕێننەوە؟ دڵنیابە هەرگیز بە خواستی خۆیان ئەو كارە ناكەن. دەبێ خۆمان بیكەین. برۆ كوڕم بەرەنگاریان بەرەوە. ئەوانە بە وشە تێناگەن، برۆ بە گوللە تێیان بگەینە. داوای مافی خۆت بە گوللە بكە!)).

بەیانی زوو چوە دەرەوە. دڵی وا بەلەز لێیدەدا خەریك بوو ركەی سینگیبشكێنێ. تەماشای كەژێی كرد كە بێواری لە هەمێز بوو بەرانبەری وەستابوو. ماوەیەك نیگاكانی بەرانبەر راگرت. شتاقیان هیچیان نەگوت. دڵۆپێك فرمێسك رووی كەژێی تەڕ كرد. كە بە بیانگەی ماچ كردنی بێوار سڕیەوەو وای نەكرد مێردەكەی ببینێ! بەڵام هۆمەر لەوە نەبوو ئەوەی بەسەردا رەت ببێ. هەر زوو هەستی پێكرد. ئاورێكی ئاواش لەناخی ئەو دایسابوو.

رابۆ كە دەستی بە دەرگاكە گرتبوو. پشتی كووڕ ببوەوە. هەموو توانایەكی گرد كردبوەوە بۆ ئەوەی بەهێزی خۆی نیشان بدا! بۆ ئەوەی خۆ راگری خۆی وەدەرخا. دانەكانی وابەیەكەوە نووساندبوو دەتگوت جارێكی دیكە هەرگیز لێك نابێتەوە.

هۆمەر توێشوەكەی بەتوندی بەكەلەكەی وەنووساندبوو. بۆ دوەم جار دەستی بەسەری بێوار داهێناو مشەیەكی لێوە هات. بە دەنگێكی كز ماڵئاواییی لێكردن. سەری دانەواندو بەخێرایی چوە دەرەوە، تووشی بارێكی دەروونی سەخت ببوو. لەلایەك خۆشحاڵ بوو كەدەگەڕایەوە دەڤەرەكەی. لەلایەكی دیكە دڵتەنگ و زگار بوو. وای بۆ دەچوو كە لەوانەیە جارێكی تر چاوی بەخێزانەكەی نەكەوێتەوە! ئەو كەسانە نەبینێتەوە كە بەر چەند خولەكێك لەگەڵیاندابوو، هەموو تەمەنی لەگەڵیان بەسەربرد بوو. تەماشای رێگاكەی دەكردو بە پەشۆكاوییەوە ئاوڕی ئەملاو ئەوی خۆی دەدایەوە. وەك ئەوەی خۆی لە تۆڕی نیگای خەڵكەكە بپارێزێ. بەباشی زانی هیچ كەس لەهاوڕێكانی ئاگادار نەكاتەوە. نەبادا پەژیوانی بكەنەوەو هەنگاوەكانی سارد بكەنەوە!

لەگەڵ دەنگێك وەستا. كە سەری بەرز كردەوە ساڵحۆك بوو! ترس وەك دەرزی لە دڵی چەقی. تاوێ زارگرتی بوو نەیتوانی هیچ بدركێنێ. پاشان بە دەنگێكی بێ هێز گوتی:

–((وادەگەڕێمەوە... دەگەڕێمەوە بۆ وارەكەمان. بۆ گوندە خۆشەویستەكەمان)).

ساڵحۆك پێكەنی.پێكەنینێكی وا كەپێی وابوو لەم سەر تا ئەو سەری گێتی دەنگی دایەوە:

–((دەزانم... ئاتاج بەوە ناكا بیلێی، خۆم ئاگاداری هەموو شتێكم!)).

هۆمەر بەسەر سامیەوە گوتی:

–((باشه مام سالْح، سالْحه پیر، بلّێ تۆ چی! دەزانم هەنوکە بویە خۆلّ و هێسکیشت نەماوە. بلّێ چۆن ئاوات لێهاتوە، چی تۆی گەیاندە ئێرە؟)).

–((پرسیارێکی گەلحۆیانەیە. بایەکان هەلّمدەگرن! هەر نەبێ سواری ئەو دەنگە دەبم کە لە کونی شمشالێك دێتە دەرەوەو سترانی نامۆیی دەچڕێ. هۆرەو بەیت و بالۆران دەچڕی! ئای کە گەوجی. من بەهەر ڕێگەیەکی گەرەکم بێ دەگەمە ئێرە!)).

–((کەوابێ تۆ ئاگاداری هەموو شتێکی، نهێنی ئەم دنیایەو دنیای دیکەشت لەلایە. کلیلی هەموو دەرگایەکی نەکراوەت پێیە. پێم بلّێ ئەنجامی ئەو ڕێگەیەم چیدەبێ؟ لوتکەیەکی بەرز یاخود دۆلّێکی تاریك و لەدۆژ چوو؟ پێم بلّێ سالْحۆك. تۆ ئاگاداری هەموو شتێکی. ئەوەی نهێنیو پەنهانە لەبەر چاوی تۆ مانگی چواردەیە!)).

–((کوڕم هۆمەر پێویست بەو پرسیارە ناکا. چۆن دلّنیای کە کۆرپەکەت ناوی بێوارە! ئاواش دلّنیابە کە بەردەمت ئاسۆیەکی روونە. باوەشی خۆرێکی گەشە. تۆ بڕۆ.... بەردەوام بە لە ڕۆیشتن. ئەگەر قاچەکانت شل بوون بە گاگۆلە بڕۆ. ئەگەر کەوتی لەسەر سك بخشە. بەنینۆکەکانت بڕۆ. هەردەگەیتە ئەو شتەی کە بۆی دەچی! کۆتایی ڕێگایەکەت روونە وەکوئاوی کانی گوندەکەت. بەلاّم هێندەش هەیە با پێت بلّێم. هەتاوەکونێ پاشان گازاندەم لێنەکەی. نەلّێی سالْحۆك لە یادی چوو و پێی نەگوتم! ئەو بالّە ناخەمە ستۆی خۆم. ئا... هۆمەرۆك ئەو بالّە ناخەمە ستۆی خۆم. ڕێگای لووتکەی بەرز ماندووبونی گەرەکە. جواناوی رەش و شینی گەرەکە. خوێن دایسانی گەرەکە. نابێ کۆلّ بدەی. هەرگیز نابێ کۆلّ بدەی. ئەگەر پێمەردە بۆسەی لێدانایتەوە، دەبێ پێبکەنی. هەتاوەکونێ دەنگت تیایە پێبکەنی! ئەدی هۆمەر. گەیشتن بە ئاسۆیەکی وا بەرز، بە بەهەشتێکی وا ئارەقەی گەرەکە. خوێن رشتنی گەرەکە، بەلاّم هێندە هەیە دلّنیابە لە داهاتوو. هەر دەگەیتە ئاوات. هەر دەگەیتە ئاوات!)).

لە ڕێگادا دەڕۆیشت و لەبەردەم خۆی دەیگوت:

–((هەر دەگەمە ئاوات.. هەر دەگەمە ئاوات!)).

ئەو شەقامەی شار کە ئەو تیای تێپەڕ دەبوو. تا بلّێی ئاپۆڕەو پڕ بوو. خەلّك وەك مێرووله دەهاتن و دەچوون و هەریەك بەشتێکەوە خەریك بوو. شووشەی جامخانەی کۆگاکان وەکو جاران خاوێن بوون و دەبریسکانەوە. بە بێزاریەوە تەماشای کردن! لەگەلّ ئەو بیرکردنەوە رووی گرژو لۆچاوی ببوو. ئەو کاتەی هاتەوە یاد کە یەکەم جاری بوو هاتە شار. شتەکانی لەبەرچاو زۆر جوان بوو!

ڕێگای گۆڕەپانی وەستانی خۆش بەزۆکی بەتوندی گرتبوو بەری نەدەدا! لەو ماوەیەی ژیانی لە شار چاوی کرابوەوەو شارەزایی لە زۆر شت پەیدا کردبوو. بۆیە هەولّیدەدا بە هوشیاریو زاناییەوە ئەو نەخشەیە ئەنجام بدا کە بۆ گەڕانەوەی دانابوو!

* * *

دوای ڕۆیشتنی هۆمەر پەیتا پەیتا ژیانیان بەرەو خراپی ڕۆیشت. ئەو بڕە پارەیەی هەیانبوو تا دەهات کەم دەبوەوەو لە نەمان نزیك دەکەوتەوە. لەگەلّ ئەوەش گوێیان نەدەدایە. رابۆ ڕۆژانە، پێنج کەڕەت سەر بەرمالّی دەگرت و لەخوا دەپاڕایەوە. سوپاسی دەکرد کە کوڕەکەی دەرباز کرد. ئەگەنا ئەویش وەك ئەوانەی دیکەی لێدەهات!

–((خوایەکەی من. خوایە گەورۆنەکەی من. دەزانم بەزەییت بە مندا

هاتەوە. زانیت پیرو زوڕهانم و بەرگەی جگەر سۆژین ناگرم. بۆیە زوو هۆمەرت لەبەر دەستیان دەرباز کرد! ئەگەر بەزەییت بەمنی لێقەوماو نەهاتبایەوە هەرگیز وا بەئاسانی دەربازت نەدەکرد. دەبن بالّی فریشتانت

نەدەشاردەوە. ئەدی ... زانیت بەرگەی جگەر سۆژین ناگرم!)).

رابۆ دلّنیا نەبوو لە مان یامردنی ئەوانە! نەك رابۆ کەس هیچی دەربارەی نەدەزانین. ئەو رووداوە دوای ڕۆیشتنی هۆمەر بە ماوەیەکی کەم روویدا.

شەوێکی ساردی زستان بوو کە گیانلەبەریش لە دەرەوە نەمابوو. سەگ و کتکیش خۆیان دە پەناو پەسیوان ئاخنیبوو. بەپێچەوانەی شەوانی دیکە، کە ئاکنجیەکە لەو کاتە خامۆش و کپ دەبوو. ئەو شەوە گڕە گڕی خۆش بەزۆك کاسی کردن. رابۆ هەر زوو ترسا. زانی ئەو ماستە موویێکی تیایە. تەماشای کەژێی کرد لە جێگاکەی بەتەنیا رازابوو. هەستی لەخۆی راگرتبوو چاوەکانی بە ئاستەم دەبریسکانەوە.

–((کەژێ.. کەژاڵ. هەڵسە رابە. ئەمشەو دنیا ئاسایی نییە. من هەست بە شتێکی سەیر دەکەم. گوێ رادێرە. بەتلێکی شەو شکاوە نازانم ئەو دەنگ و هەرایە چییە؟!!!).

کەژێ بەگورجی سەری لەسەر بالیفە کە بەرز کردەوەو جلەوی پرسیاری بەرهەڵدا کرد:

–((چییە... تۆ پێت وایە چییە؟)).

–((نازانم... تەنیا هێندە هەیە ئەمشەو دنیا ئاسایی نییە. ترسێك دڵی داگیر کردووم. ترسێکی گەلێك زل)).

–((دەبێ چیبێ... یانی لەوە خراپترمان لێدەکەن!؟!)).

–((نازانم.. هیچ نازانم. تەنیا هێندە هەیە ترسێکی زل بەربینی گرتووم. دەترسم خەونەکەم بێتە دی!)).

–((خەونی چیت دیوە؟!)).

–((باش نیە کچم باش نیە. گێڕانەوەی خەونی ئاوا پەسند نییە!)).

بەهەناسە بڕکێوە دەستی بەرز کردەوە:

–((خوایە بمانپارێزە. لەتۆ زیاتر کەسی دیکە گومان نابەین هانای وەبەر بەرین. کەسی دیکە گومان نابەین . لە تۆ زیاتر کەسی دیکە گوێ لە ناڵەمان ناگرێ. هەموو بە دڕندەو کێویمان تێدەگەن. تەنیا تۆی ئەگەر بەزەییەکت پێمان بێتەوە. بمانپارێزە بۆ خاتری گەورەیی‌و مەزنی خۆت)).

کەژێ یەك پێ هەڵسایەوە:

–((دەچمە سەربانی، بزانم چییە؟)).

–((کاری وانەکەی کچم. لە جێگاکەیخۆت دانیشەو مەبزوە!)).

کەژێ وەك ئەوەی گوێی لێنەبووبێ بەردەوام بوو لەسەر رۆیشتنەکەی. خۆی چەماندەوەو بەترسەوە بەسەر پلیکانەکە کەوت. رابۆ کە زانی بووکەکەی بەگوێی نەکرد. بە دەنگێکی لە رزۆکەوە گوتی:

–((وەرە کچم بگەڕێوە. ئەوە چ دەکەی!)).

کەژێ وەرامی نەدایەوە. سەری بە ئاستەم لەسەر ستارەکە بەرز کردەوەو سەیری ئەو ناوەی کرد:

–((ئەیەڕۆ بینایم دایێ. دیسان کار گەورە بوە. هەرچوار دەوریان تەنیوین، ئەمجارە دەبێ چییان گەرەك بێ!؟)).

–((وەرە خوارەوە کچم کەژێ...وەرە خوارەوە بزانم چی دەبینی؟)).

–((بینایم دایێ دیسان کار گەورە بوە. هەر چوار دەوریان تەنیوین!)).

کەژێ بەهەمان شێواز ئەمەی دووبارە کردەوە. رابۆ کە قاچی راستەی لەسەر یەکەم پەیژە دانابوو ، نەدەوێرا زیاتر بڕو ا. هەر ئەو رستەیەی دووبارە دەکردەوە:

–((وەرە خوارەوەکەژێ، وەرە بزانم چیدەڵێی!)).

کەژێ چەند بە هشتاوی چوە سەربان چوار هێندەش بەلەزی چوە خوارەوە:

–((چوار دەورمان گیراوە. چەند مێر هەیە هەمویان کۆکردۆتەوە نازانم چییان گەرەکە!!!)).

رابۆ بە ترسەوە دەستی بۆ ئاسمان بەرز کردەوەو بەدەنگێکی نزم کەوتە ناورانەوە:

–((خوایەکەم داد. بگەرە فریامان. بگەرە فریای بەندە لێقەوماوەکانت. خوایەکەم داد... کەی ئەمە دادە!)).

ئەوان لەو مشت و مڕە دابوون چەند جارێك بە توندی لە دەرگا درا هێندەیان زانی چەند چەكدارێك لەسەر دیوار هاتنە خوارەوە! خۆیان واتەیار كردبوو وەك ئەوەی هێرش بۆ سەنگەرێكی دوژمن بەرن. چاویان بەهەر چوار دەوری خۆیان دەگێڕا. دەستیان بە پشكنینی ماڵەكە كرد. زۆر بە وردی لە هەموو ژوورەكان گەڕان. یەكێكیان رووی لە رابۆ كردو گوتی:

–((كوا پیاوەكانتان؟!!!)).

رابۆ كە لەترسان وەك بی نێو ئاو هەڵدەلەرزی. بە چەند وشەیەكی پچڕ پچڕ وەرامی دایەوە. یەكێ لە چەكدارەكان ماوەیەك لە تەحۆ راما كە خۆی بەهەمێزی دایكی وەنووساندبوو:

–((چۆنە ئەوە بەرین؟)).

ئەوەی تر وەرامی دایەوە:

–((هێشتا گوجیلەیە... كەی ویستی ببێ بەسەگ ئەو كاتە چارەی ئەویش دەكەین)).

یەكێكیان تا تینی تیابوو. زللەیەكی لەبن گوێی تەحۆدا. ئەوەی دیكەش پاڵێكی وای بەرابۆ وەنا كە هەر چەندەی كۆشای خۆی بۆنەگیرایەوەو تەوقی سەری بەعەردی كەوت. خوێن بەبالای هاتە خوارەوە. ماڵەكەیان بەجێهێشت و چونە دەرەوە. كەژێ كە ماوەیەك بوو لەترسی چاوی سووری چەكدارەكان و ئابڕووی خۆی، خۆی دوورە پەرێز گرتبوو. بەخێرایی چوە كن رابۆو بەرزی كردەوە. بەسووكی چەفتە نارنجیە گوڵ زەردەكەی لەسەری خۆی كردەوەو جێ شكاوەكەی بەستەوە. رابۆ هەر منجەی دەهات:

–((دین نەماوە. بێ ئابڕوینە.. تەرەسینە... سەگبابینە.. دڕندەنە دڕندە.. سڵ لە هیچ شتێك ناكەنەوە. تاوانبارینە... كەس نازانی كوڕی كێن و چۆن گوراون)).

ناڵەی هات و بەنەرمی گریا. پاشان دەستی پێكردەوە:

–((دڕندەینە... كەس نازانێ لە كوێوە هاتوون كوڕی چ لچ شۆڕێكن. كوڕی چ پیێ پان و توولە سەگێكن!)).

ئەو شەوە ژیانی ئاكنجیەكە زیاتر لە خەونی دەكرد. كەس باوەڕی بەچاوی خۆی نەدەكرد. ئافرەت و منداڵ چاو بەفرمێسك لەبەر دەرگا وەستابوون. هەریەك لە لای خۆیەوە شتێكی دەگوت:

–((خوایە هاوار. لە تۆ بەو لاوە كەسی دیكەمان نییە. بمانپارێزە)).

–((دەبێ چییان لێبكەن، بۆ كوێیان بەرن؟ خوایە هاوار)).

–((ناهێڵن بژین. بە هەموو شتێك رازی بووین هەر وازمان لێناهێنن. مردن سەد كەڕەت لەو ژیانە پیاوانە ترە)).

–((دڕندەو لەخوا ناترسن. نازانن مرۆڤایەتی چییە)).

–((بەخوا ئەو گاوربابانە دەناسم. خڕیان دەكوژن، وەك كار سەریان

دەبڕن)).

–((دڕەندەنەو هەموو شتێكیان لەدەست دێ . چاوەڕێی هەموو

شتێكیان لێدەكرێ)).

–((دەیانكوژن بینایم دایێ. دەیانكوژن و نازانین گۆڕەكەشیان دەكەوتە كوێ)).

–((لام وابێ زیلەكان بۆ ژێری هەڵكشان)).

–((ئاخ خوایە داد. نەمانزانی چییان بەسەرهات. هێندە هەبوو لەنێو دەست و دەممان هەڵگیران. نازانین نە زەوی قووتی دان نە ئاسمان هەڵیلووشین)).

–((سووچ و گوناهی خۆمان بوو. ئەگەر بەرایێ دەستمان نەدابایەو بەرەنگاریان بووینایەتەوە هەرگیز وامان بەسەر نەدەهات)).

–((دیارە خوا وای لەچارە نووسیوین. ئای لە بەدبەختیمان. هەشمان بەسەر چۆن كوێر بووینەتەوە!)).

–((وامەڵێن.. خوا هەرگیز شتی خراپ لەتەوێڵ و هەنیەی بەندەی خۆی نانوسێ.. نا.. هەرگیز ناینوسێ!)).

–((دڵتەنگ مەبن.. هەر ماوەیەكی ترە دەگەڕێنەوە!)).

–((هێی هێیی.. ئەو پەمۆیە لە گوێت دەربێنە. ئەگەر نیازی هێنانەوەیان هەبوایە بەو شێوازە نەیاندەبردن!)).
–((باشە بۆ وایان کرد. مەبەستیان چییە؟!)).
–((جا کێ دەزانێ. ئێمە چۆن سەرمان لەم جۆرە کارانە دەردەچێ!)).
–((لەوانەیە لەترسی ئەو ئاورە بێ کە لە چیاکان هەڵگیرساوە. ترسی گەڕانەوەو بەرهەڵست بوو نەوەیان لێدەکرێ!)).
–((بینایم دایێ کوڕە شیرینەکەم... هەنوکە لەکوێی)).
گریەی منداڵان و زریکەو پرتەو بۆڵەو تووك کردنی پیرەژنان هەتاوەکونێ بەیانی درێژەی کێشا. کە خۆر گزنگی دا هەندێك بەهیلاکی و چاوی پڕ فرمێسکەوە پاڵیان بەدەرگا دابوو. هەموو چاوەڕوانی بردنی ئەوانیشیان دەکرد. چونکێ تا ئەو ساتە وا تێدەگەیشتن. لە دوای ئەوان نۆرەی ئەمانیش دێت!.
دوای ئەوکارەساتە باری ئاکنجیەکە یەجکار پەشێو بوو. سیخوڕو داوێن پیسەکان مقۆمقۆیان بوو لەنێو خەڵکەکە دەسوڕانەوە. بە نیازی لەخشتە بردنی ئافرەتەکان و تێر کردنی ئارەزووی خۆیان. ئەگەرچی داوی هێندێکیان هیچی بەرنەکەوت.وەلێ خەڵکێکیش هەبوو پارووی کەوتە رۆن و نێچیری خۆی دۆزیەوە! لە رێگای ئەو پێویستی و خۆراکەی کە بەنهێنی بۆیان دەبردن. چونکێ دوای بردنی پیاوەکان هەموو شتێکیان لێ قەدەغەکرا" ئاوو کارەبایان لێبڕین و نەیانهێشت خەڵکی تر تێکەڵیان بێت! زۆربەیان بۆیان نەدەکرا ژیانی خۆیان مەیسەر بکەن.
رابۆ لە هەنوانەکە بەخەمباری دانیشتبوو. تەحۆ بەگریان خۆی بەهەمێزی دادا:
–((دایە برسیمە.. خەریکە لەبرسان دەمرم!)).
رابۆ نەیزانی چی وەرام بداتەوە. تاوێ بێدەنگ بوو. پاشان فنەیەکی لێوەهات:
–((چی بکەین کوڕم هیچمان نییە. ئەگەنا منیش برسیمە. خوا دەزانێ لە برسان خۆم بۆ راناگیرێ!)).
رابۆ ئەمەی گوت، لەهەمان کاتدا بیرێکی بۆ هات. زانی ئەگەر وادەستەوەستان
دانیشن، ئەوا بەکرِی لە ژوورەکەی خۆیان دەمرن و کەس پێیان نازانێ! بۆیە لە چارەیەك گەڕا. کەژێی گازی کن خۆی کرد و بە نەرمی لەگەڵی ئاخاوت:
–((کچم کەژێ دەبێ کارێك بکەین. ئەگەنا لەبرسا دەمرین. کار کردن شوورەیی نییە کچم... پێویستە کارێك بکەین)).
–((باشە چیبکەین. ئێمە چیمان پێدەکرێ؟!)).
–((هەر کارێك بێ... نابێ دەستەوەستان دانیشین. پێویستە ئێمە لە رۆژگار گەورەتر بین. نابێ دەستەوەستان دانیشین. بیرم کەوتەوە، تۆزێك خوریمان هەیە کاهەستە بۆمی بێنە!)).
دوای ئەوەی کەژێ خوریەکەی هێنا. درێژەی بە ئاخاوتنەکەی دا:
–((گۆرەوی، زەنگاڵ، دۆخین، کڵێتە، پێڵاوی منداڵان.. هەموو ئەوانە لە خوری دروست دەکەین و دەیفرۆشین. شوورەی نییە کچم. کار کردن سەربەرزیە)).
–((باشە چۆنیان بفرۆشین؟)).
–((لەشار دەیانفرۆشین. هەر چۆنێك بێ پاروە نانێك بەسەربەرزی وەدەست دێنین)).
تەحۆ کە بەشێنەیی گوێی رایەڵ کردبوو، بەم وشانە خەریك بوو برسیەتیەکەی لەیاد دەکرد. سمێلە خرچەی هاتێ و گوتی:
–((من بەتەنیا دەیبەم... هەمووی دەفرۆشم!)).
–((چۆن دەبێ بەتەنیا بچی ئای!)).
–((بۆ ..... پارەکەی هەمووی بۆ تۆ دێنمەوە. باوەڕ بکە هیچی بۆ خۆم نابەم!)).
–((مەبەستم ئەوە نیە کوڕە شیرینەکەم. مەبەستم ئەوە نییە. من بیر لەشار دەکەمەوە. بستە منداڵێکی وەك تۆ چۆن پەی بەنهێنییەکانی شار دەبا! تەحۆ... کوڕە شیرینەکەم. شار دمۆرەو لە ئێمە ناکەوێ. نەهەنگێکی برسییەو هەرگیز تێر نابێ. ئەی نابینی ئەو هەموو کەسەی لرف کردو باکیشی بە هیچ
نییە. ئەی نابینی کوڕە بچکۆلانەکەم!)).

–((ئاگاداری خۆم دەبم... باش ئاگاداری خۆم دەبم!)).

کەژێ کە ماوەیەك بوو ناخاوتبوو، گوتی:

–((تەحۆ دایەت راست دەکا. هەموومان بەیەکەوە دەچین. ئەوەی دروستمان کرد بەیەکەوە دەیفرۆشین. واباشترە تەحۆ... تۆ بستە منداڵێکی هێشتا هیچت نەدیوە)).

تەحۆ چیتر ناخاوت و بێدەنگ بوو. لەسەر زەویە روتەکە ئانیشکی وێداو هەناسەیەکی کورتی هەڵکێشا. کە ئەمە وای لە رابۆ کرد نیگایەکی پڕ نیگەرانی ئاراستە بکاو هەناوی تژی خوێن بێ.

* * *

هەواڵی بزربوونی ئەو پیاوانە بە زوویی لەشار بڵاوبوەوە. خەڵکەکە زۆربەیان پەست و دڵگیر بوون. لەناوەخۆ بەنهێنی و بەئاشکرا نارەزاییان دەردەبڕی، لەچایخانەکان، لەبن دیواری مزگەوتەکان، لە هۆڵی سینەماکان، باس هەر ئەو باسە بوو. چیان لێهات، بۆ کوێیان بردن؟! ئەو پرسیارانە رۆژێ چەندین جار دووبارەو سەد بارە دەبوونەوە... تاکە وەرامێکی راستیشیان وەگیر نەدەکەوت. هەریەکە بەگوێرەی راوبۆچونی خۆی داخاوت. ئەمەش بەپێی چین و شوێنی کەسەکان لە کۆمەڵ دەگۆڕا. ئەو جوتیارانەی تازە هاتبوونە شار بەشێوەیەك تێی دەگەیشتن. کرێکارەکان بەشێوەیەك.. رۆشنبیرەکان بەجۆرێکی دیکە...

دوای ئەوەی رابۆ بیری لەم کارە کردەوە. هەموو رۆژێ بەیانی وەك زۆربەی ئافرەتانی ئاکنجیەکە دەچونە شار. تەحۆ چەند دۆخینێکی لەدەست دەگرت. لەگەڵ ئاسێی کچی قادر چاوبۆقانی کە هاوتەمەنی ئەوبوو. ئەویش هەتیو کەوتبوو! لە شەقامەکان دەسووڕانەوەو شتەکانیان دەفرۆشت. زۆرجاران خەڵك پارەیان دەدانێ و شمەکەکانیان وەرنەدەگرت!! کەچی ئەوان رازی نەدەبوون وازیان نەدەهێنا، یا شتەکانیان دەدایە کابرا. یا پارەکەیان بۆ دەگەڕاندەوە! ئەمەش بە گوێرەی ئەوئامۆژگاریانەبووکەرابۆدەیکردن.رابۆهەمیشە پێی دەگوتن:

–((رۆڵە ئێمە دەرۆزە کەرنین. ئێمە خانەدانین. هەرچەندە هەنوکە ئاوارەو لێقەوماوین. وەلێ پێویستە بە ئارەقەی نێوچەوانی خۆمان بژین. دەست پان کردنەوە شوورەییە... مردنە!)).

ئەم پەیڤانە هەردەم لەمەژی تەحۆ دەزرینگانەوە. هەر کاتێ تووشی هەڵوێستێکی وابوایە مێرانە رەفتاری دەکردو چاوی بەرنەدەدایەوە. لەناخیشەوە بەزەیی بەخۆی دەهاتەوە. رەنگی سوور دەبوەوەو نەدەشیا باخێوی. گەلێ جاران فرمێسکی لە چاو دەتکاو بەنهێنی دەگریا!!!

تەحۆ شەرواڵێکی کورتی خاکی لەبەر دەکرد. جووتێ پێڵاوی لاستیکی بەئاوەزێنەی بەقاچەکانی وەدەکرد. ئارەخ چنێکی رەنگاو رەنگی بەگوڵێنگی دەخستە سەر. هەرچی ئاسێ بوو بەرهەڵبێنەیەکی دەخستە سەرشان و بەچەفتەیەکی بچوکیش پرچە زەردەکەی دادەپۆشی. کەئەمە هێندەی دیکە جوانی دەکرد.

بەیانیان دوای ئەوەی دایکەکانیان لەسەر شۆستەکان دادەنیشتن. ئەوان لێیان جوێ دەبوونەوە. شمەکەکانیان بەدەست وەدەگرت و دەگەڕان. تاوێ کزو خەمبار. تاوێکی دیکە دەکەوتنە گەمەو یاری کردن و خۆیان لە یاد دەکرد. بە دوای یەکدا رایان دەکرد تا تەواو ماندوو دەبوون. ئەوسا لە سوچێکا دادەنیشتن و پشتیان دەدایە دیوار. تا ماوەیەك هێنکەبڕ دەبوون. خەندەشیان هەر بە روخسارەوە بوو. بەدەنگی بەرزو پێکەنینەوە لەگەڵ یەك داخاوتن. کە یەکێکیش پرسیاری لێکردبوان بەژیریو هێمنیو چاوێکی پڕ ئاواتەوە وەرامیان دەدایەوە. ئەگەر پرسیارکەرەکە کڕیار بوایە ئەوا هێندەی دیکە دڵشاد دەبوون.

بەم دواییە تەحۆ کزی زۆر پێوە دیار بوو. وێدەچو نامۆیی براکەی بکا. خێزانەکەشی هەر بەم جۆرە. زۆربەی شەوان باسیان دەکردو خۆزگەی دیتنیان دەخواست. کەژێ لە هەموان زیاتر خەمخۆری پێوە دیاربوو. هەرچەند جارەی تەماشای بێواری دەکرد، دەروونی پڕ خوێن دەبوو. بەزەیی بەم و بەخۆشی دەهاتەوە. رۆژ بە رۆژ دەبنساو لاواز دەبوو. یەکێ بیدیبوایە نە کەژێی جاران. ئەو کوڵمە گەش و سوورەی کە جاران پتت لێدابوایە خوێنی لێدەهات. وەك دارێکی ئاو لێبڕاو سیس و زەرد هەڵگەڕابوو. بە رۆژ بە دەم یادکردنەوەی دەتلایەوە، بە شەویش خەونی پێوە دەدی. ئەو دەیگوت:

–((هۆمەرە... لاوێ منۆ. ژبەرچی وا لێم دوور کەوتویەتیەوە. وەك ئەستێرەکان چویتە تای ئاسمان و هەرچەندەی دەکەم دەستم ناتگاتێ! نازانم هەنوکە لەکوێی. لە کام کونە ئەشکەوت دەڕازێی. لەپەنای کام بەرد پشوو دەدەی! بڵێ هۆمەرەکەم. وەرامی ئەو پرسیارەم بدەوە. ئاخۆکەی بەیەك شاد دەبینەوە؟)).

ئەمیش دەیگوت:

–((کەژەکەی خۆم... دایکی بێوارە ساوایەکەم. باوەڕ بکە چۆن خۆر تامەزرۆی هەلأتنە، منیش ئیوها ئەودالّی دیتنی تۆم. حەز دەکەم لەهەمێزت بگرم... تێر تێر راتگوشم. وەلێ چیدەکەی...! ئەمڕۆ هیچ شتێك بەگوێرەی خواست و ئارەزووی ئێمە نییە)).

ئەو رستەیەی تەواو دەکردو نەدەکرد.کەژێ دەرگای زاری والاّ دەکردو سەر لەنوێ قەتاری پەیڤەکانی بەڕێ دەخست!

–((باوکی بێوارەکەم.. دەترسم شتێکت بەسەر بێت و جارێکی تر نەتبینمەوە. جارێکی تر... نا.. هەرچەندەی دەکەم ناتوانم بیلێم. بەلاّم دەترسم. هۆمەرۆك دەترسم!)).

–((مەترسە گیانەکەم.. مەترسە. ژیان پێویستی بە خۆڕاگرتن و

بەرەنگار بوونەوە هەیە. ژیان وائاسایی نییە وەك تێیگەیشتووین. ژیان هەوڵدانە.. خەباتە.. تێکۆشانە. بەتایبەتی بۆ کەسانی وەکو ئێمە. نابێ هەرگیز کۆڵ بدەین)).

لەگەڵ دەرهاتنی دوا وشە لە زاری تارماییەك لەپشتی پەیدادەبوو. دەستی بۆ دەهێنا. کەژێ دەترساو واگا دەهات. وەك ئەوەی تنۆکێك خوێنی لەلەش دانەمابێ، گشت گیانی سڕ دەبوو. بە توندی بێواری بەخۆیەوە دەنوساند. زۆر جاران خۆی بۆ نەدەگیراو رابۆی واگا دەهێنا. ئەویش دوای ئەوەیلە جێگاکەی هەڵدەستایەوە. دەمی دەبزواندو چەند شتێکی لەبەر خۆی دەگوت. پاشان دەستی بە دڵدانەوەی دەکردو لەتەکی دەڕازا.

پاش رۆیشتنی هۆمەر، تەحۆ ببوە برا گەورە! هەرچەندە بە تەمەن بچوك و هی ئەو بارە نەبوو، بەلاّم گۆڕانێکی باشی بەسەرداهاتبوو. هەڵس و کەوتی وایدەکرد کە گەلێك لە تەمەنی خۆی گەورەتر بوو. بەیانیان زوو لەخەو رادەبوو دەچوە کار. ئێوارانیش پارەکەی لەدوڕ دەستی دایکی دەکرد.

کەژێ دوای ماوەیەك. بەپێی رەزامەندی رابۆ وازی لەو کارە هێناو لەکارگەیەکی شیرنەمەنی دامەزرا. هەرچەندە کارەکە گران بوو، بەلاّم ناچار بوو. هێندێك لە ئافرەتانی ئاکنجیەکە بەیانیان دەچونە مەیدانی کرێکاران و کرێکاریان دەکرد. ئەگەرچی ماندوو شەکەت دەبوون، بەلاّم بەئومێد دەژیان، رۆژی کزیان بەڕێ دەکرد بەهیوای هاتنی رۆژێکی گەش.

* * *

هۆمەرۆك ئەو رۆژەی ماڵەوەی بەجێهێشت. هەر ئەو رۆژە رێگایەکی زۆری بڕی. گەیشتە ئەو شوێنەی جادەی قیرتاوی تیا کۆتایی دەهات. هەرچەندە بەرایێ خەم و ئازارێکی زۆر شالاّویان بۆ هێنا، بەلاّم لەگەڵ نزیك بوونەوەی لە دەڤەرەکەی هیچی لەدڵدانەما. خۆشیەو سۆزێکی وا دەستی بەهەناوی داهێنا هەموو کۆڤانێکی لەبیر بردەوە. کە یەکەم جار لوتکە چیایەکی بینی. بێدەستی خۆی رۆندکی لەچاو تکایە خوار. چەند جارێك هەناسەی یەك لە دوای یەکی هەڵمژی. رەهێیەکانی کەوتنە جیلوەو روخساری گەشایەوە. لە جاران بەلەزتر هەنگاوی دەنا. هەستی دەکرد شنگی هاتۆتەوە بەر. بۆیە سووکتر بەرەو ئامێزی گوندەکەی دەچوو هەزارو یەك بیری لە مەژی دەخولایەوە. وای لێکدەدایەوە کەدەچێتەوە گوندێکی گەرم و گوڕ. هەروەك ئەوەی لەسەفەرێك گەڕابێتەوە. هەموو پێشوازی دەکەن. کەژێ بەنهێنی خۆی دەگەیەنێتیەو خۆشحاڵی گەڕانەوەی بۆ دەردەبڕێ! وایزانی کەدەگەڕێتەوە گوندەکەی منداڵان وەکو جاران، هەواڵی هاتنەوەی بە رابۆ رادەگەیەنن. هە ر دەڕۆیشت و بەو هیوایە پێنگاوی دەنا. لەنکاوڕا کەناوی کەژێی بەسەر زاردا هات خورپەیەك دڵی خستە لەرزە. رەنگی گۆڕاو نەیزانی چۆن بیردەکاتەوە.دوای تاوێ زانی هۆشی لەدەست خۆی نەماوەو کەوتۆتە جیهانی ئەندێشە!

کە گەیشتە گۆڕستانەکە یەکسەر ساڵحۆکی بیر کەوتەوە. ترس و سامێکی زۆر دایگرت. سەیری دەوروبەری خۆی کرد دنیا خامۆش و بێدەنگ بوو. تاو ناتاو دەنگی درندەیك لە دوورەوە دەهات.

که گۆڕستانەکەی بینی بەرایێ باوەڕی بەچاوی خۆی نەکرد. چونکێ دەمێك بوو بینینی ببوە ئاواتێکی گەورەو هاتنەدی بە ئەستەنگ تێدەگەیشت. ئەو کاتە بۆی دەرکەوت هیچ شتێك رژدو ئەستەنگ نییە، ئەگەر مرۆڤ بە باوەڕەوە قۆڵ و باسکی لێهەڵبکاو ئامادە بێ گوری بۆ بدا.

بەو شەوە تاریکە لەدیار گۆڕەکەی ساڵحۆك دانیشت. لە گۆڕەکە راما. بیری لێکردەوە. هەر لەتەك گۆڕەکەی ساڵحۆك گۆڕی باوکی بوو. لەسەر داخوازی ساڵحۆك لەتەك ئەویان ناشتبوو. سەیری گۆڕەکەی کردو لەبەر خۆی گوتی:

–((ساڵحۆك... ساڵحە پیر. ئەوا گەڕامەوە. برژانگەکانت لێکبترازێنە.

خەون نیە! ئەمجارەیان راست و راستەقینەیە گەڕاومەوتەوە. بەزۆری گەڕاومەوتەوە! دەی ساڵحۆك... دەی لەزیکە چاو هەڵێنە. خەون نییە.. گەڕاومەتەوە بەرگری لە گوندەکەم بکەم. ئا... بەڵێ. ئەمجارەیان بەرگری لێدەکەم. بەرایێ نەزان بووم، گەمژەڵ بووم. ئەمجارەیان تا دوا دڵۆپ خوێن بەرگری لێدەکەم. نەدەبوایە وا بەئاسانی دەست بدەین. ئا... هەرگیز نەدەبوایە. راستە بێ ئەنوا بووین. بەڵاَنەکونێ نەدەبوایە وا بە ئاسانی وارەکەمان جێبهێڵین. باوەڕ بکە ساڵحۆك... باوەڕ بکە ئەو ماوەیەی لەوێش بووم هەمو شتێکم لێرە بوو. چاو هەڵێنە ساڵحۆك.. سەیرکە واگەڕاومەتەوە!!)).

کە سەری بۆ ئاسمان بەرز کردەوە، ئەستێرەیەك دڵۆپێك فرمێسکی بۆ رشت. هەڵسایەوە. رووی هەر لە ئاسمانی بوو بەپەنجەش دیاردی بۆ گۆڕەکە دەکرد:

–((ئەمە گۆڕی ساڵحۆك... ئەمەش گۆڕی باوکیەتی... ئەمەش گۆڕی باپیری

باپیریەتی. ئەمەش....))

بە قورگ وشك بوونێکەوە دەستی بە رۆیشتن کردو بەرەو گوندی شۆڕ بوەوە:

–((نەخێر ئێمە بێوار نین. ئەوە واری ئێمە. رەگی ئێمە لە ناخی ناخی ئەم خاکە چۆتە خوار. ئاسنی سارد دەکوتنەوە گەر بیانەوێ لە رەگەوە هەڵمانکەنن. رەگی ئێمە لە ناخی ناخی ئەم خاکە چۆتە خوار... رەگی ئێمە هەرگیز ناپسێ و وشك نابێ)).

کە گەیشتە ناو گوندەکەی دنیا خەریك بوو رووناك دەبوەوە. ئەگەرچی پشووی نەدابوو لەمێژبوو بەرێوە بوو. گوێی نەدایە. وەك ئەوەی بە کەژێ بگاتەوە تاسەیەك گیانی دەهەژاند. بایەکی فێنکیش خۆی لە لەشی دەکوتیو هەناوی فێنك دەکردەوە. ناو گوندەکە وەك گۆڕستانی شەهیدان خامۆش و بەسام بوو. خانوەکان هەموو رمابوون و دیوارەکان تاك تاك بەپێوە مابوون. لەناو گوندەکە گەڕا. ماڵی خۆیان. . ماڵی ساڵحۆك. ماڵی قادر.. ماڵی... و.

وەك گوندێکی ئەسەری هاتە بەرچاو. کەچەند سەدەیەك بێ ژیانی تیا کوژابێتەوە. لەلایەك تاکە سۆلی منداڵاَن کەوتبوو، لەلایەکی تر کاریتەی خانووبوو. سەرێکی لەسەر دیوار مابوەوە سەرەکەی تری کەوتبوە سەر زەوی. خۆڵ و گەڵاَو چیلکەش کەکاتی خۆی بانەکەی پێ خۆڵەبان کرابوو بەشێکیان لەسەر کاریتەکە مابوون. بەشێکی تر کەوتبوە خوارەوەو ببوە قۆمەت. دارەکان سووتابوون و رەشاتیان پێوە دیار بوو. تازە خەریك بوو چرۆیان دەردەکردەوە!.

تاوێك لەلای خانوەکەی خۆیان وەستا. هەموو یادگارە تاڵ و شیرینەکانی هاتەوە بەرچاو. رقێکی پیرۆزو مەزن لەدڵی ئاورینگی کردو دایسا.

ئەو خەریکی هێنانە بەرچاوی رابردووی بوو کە خشەیەك هات! هەستی بەنزیك بوونەوەی چەند قاچێك کرد. کە ئاوڕی دایەوە چەند چەکدارێکی بینی. هەموو فیشەکدانیان لەمل بوو، خۆیان دەنێو چەك بزر کردبوو. زەندەقی چوو. وایزانی کار تەواو و کەوتەوە دەست. چاوەڕوانی ئەوەی کرد تەقەی لێبکەن. لەپڕ دەنگی پێکەنینێك بەرز بوەوە! کە باش سەرنجی دا زەلامەکی بینی بەرەو لای دێت. دەم وچاوی لەنێو موو بە ئاستەم دیار بوو. سەرەتا نەیناسیەوە، بەڵاَم پاشان بە گەرمی و بەخۆشەویستیەوە بەرەو پیلی چوو:

–((مەحمود ئەوە تۆی؟!!!)).

بە سۆزەوە باوەشیان بەیەك كرد. هێندەی نەمابوو لە خۆشیا لە پرمەی گریان بدەن. هەردووكیان بە خەمباری سەیری یەكتریان كرد. هەریەكەیان ویستی بەم نیگایە چەند شتێك لەوەی تر بگەیەنێ. كە وشە بۆی نەدەكرا ئەو كارە ئەنجام بدا! دەستیان بە ئاخاوتن كرد. مەحمود چەند پرسیارێكی ئاراستە كرد. كە وەرامی دایەوە هەردووكیان مات و بێدەنگ بوون.

ورده ورە لە شوێنەكەیان بزووتن. یەك لەدوای یەك قەتاریان بەست. ئەو تووله رێیەیان گرتەبەر كەبەرەو لوتكەی چیای شیرینێ هەڵدەكشا...

فەرهەنگۆك

ئ	ببیەم : بژنەوم ، ببیستم
ئادگار: سیما ، روخسار	بەخ : لەخۆبایی ، مغرور
ئاتاج : پێویستی ، ئیحتیاج	بەرایی : سەرەتا
ئاخ : خاك	بەرچڤە : تەرجەمە ، وەرگێڕان
ئاران : گەرمیان ، دەشتایی	بەری : گیرفان ، بەڕك
ئارەخ چن : كڵاو	بەرێ خۆ بدێ : سەیركە ، تەماشاكە
ئەژواری : تەنگ و چەڵەمە	بتوون : تەواو ، هەموو
ئەفراندن : داهێنان	بڕیاڕ : بەرهەم
ئەفسووس : ئەسەف ، حەسرەت	بەكۆژ : قۆپچە ، دوگمە
ئەفسوون : سیحر	بەرگیز : شەل و شەپك
ئاكنجی : كۆمەڵگای زۆرەملێ ، مجمع	بژۆڵ : مژیلان ، برژانگ ، مژیلك
ئەگەر : هۆ ، سەبەب	بەلەز : بەپەلە ، بەخێرلیی
ئالاڤ : بڵێسەی ئاگر	بەنگێوی : بئەنگێوی ، بپێكێ
ئەمەك : وەفا	بنێس : لاواز
ئەنگۆرە : تاریك و ڵێڵی ئێوارە	بالیف : سەرین
ئەنری : تووڕە بوو	بەن : دەزوێكی ئەستوورە
ئاوەز : فام ، هۆش ، ئەقڵ	بەهەند هەڵگرت : بایەخی پێدا
ئاوزینگ : ركێب	بەهشتاوی : بەتەنگەتاوی ، بەخێرایی
ئاویلكە : سەرەمەرگ ، گیانەلا ، ئاوزنگ	بلەوەز : ژیر ، ئاقڵ
ئایری : جیاواز	بیرون : بیابان ،
ئێخسیر : دیل ، بەندە	بین : پشی ، هەناسە
ئێرەیی : حەسوودی	پ
ب	پارە پارە : پارچە پارچە
بابۆڵە : پارووی گەورە ، لەفە	پارڤەكردن : دابەش كردن
پەرا : خزمەت ، راژە	ج
پەڕاگەندە : ئاوارە	جاجم : جۆرە لێفەیەكە لە خوری دروست دەكرێ

پەژیوان بوونەوە : پەشیمان بوونەوە

پەیو : پەیڤ ، وشە

پت : پل ، پەنجە ، ئەنگوشت ، قامك ، تلی

پێنگاو : هەنگاو

پێمەردە : ئیزرائیل

پێل : شەپۆلْ

ت

تەبا : کۆك ، ریّك

تەرفا : فەوتا ، لەناوچوو

تانۆك : پەرژین

تەناف : رستە

تەیار : ئامادە

تاوتاو : بەخێرایی ، بەلەزی

تاولْیٚ : رەشمالْ ، کۆن

ترار : تاس ، جام

ترۆپك : لوتکە ، دوند

تژی : پڕ

تفنك : کەپو ، لووت

تووز : دەم و چاو ، روخسار

تووك : دوعای شەڕ

جڤات : مەجلیس

جواناو : ئارەقەی سەرە مەرگ

چ

چاشمیش : سەر لیٚ شێوان ، سەرسام بوون

چاویٚشە : پۆلیسی ئێشككگر

چۆگان : گۆچان ، گۆپالْ ، چۆماخ

خ

خاترجەم : دڵنیا

خەروار : گوش ، گونیە ، فەردە

خەملاندن : رازاندنەوە

خەوە کوتکە : وەنەوز

خیز : تف

خۆرت : گەنج ، عازەب

خۆش بەزۆك : ترومبێل ، سەیارە

خویٚش : خزم ، کەس

غ

غەیدی : تووڕە بوو ، ئەنری

د

دەری : دەرگا

دەرۆزە : سوالْکردن

تیتك : قژ ، پرچ

تیٚی راخوڕی : خۆی لیٚ تووڕە کرد

د

دران : ددان ، دگان

دزێو : ناحەز ، ناشرین

دوهیٚ : دوێنیٚ

دیٚك : لەیەکتر

دۆز : مەسەلە ، کیٚشە

دۆژ : دۆزەخ

ر

رابە : هەڵسە

رازا : راکشا ، قاڵی دایەوە

راژە : خزمەت ، پەرا

رام : ماڵی ، کەوی

رام و سان : دەست لەملانیٚ کردن

دەڤەر : ناوچە ،

دەهری بوو : زۆر تووڕە بوو

زۆزان : کویٚستان

زێرەوانی : زێرەڤانی ، چاودێری

زیخ : زیرەك ، زرنگ

زیل : جۆرێك لۆری سەربازیە

ژ

ژنەوت : بیست ، گوێی لیٚ بوو

ژێری : باشور

ژییٚ : تەمەن

س

ساپیتە : بنمیچ

سار : پەت ، گوریس ، وەریس

سالوخدان : وەسف کردن

سەنگچن : خەڕەك ، وشکەکەڵەك

رەهێ : دەمار ، رەگ

رەوهان : خۆش بەز

رکە : قەفەس

رێڤینگ : رێبوار

رۆچنە : کلاۆرۆژنە ، کولانکە

ز

زارەترەك بوو : زەندەقی چوو ، هەترەشی چوو

زەنگاڵ : بەلەك پێچ ، ساقە ، پوزەوان

زەلام : گەورە ، زەبەلاح

زگار : پەرێشان

زورهان : پیرو پەککەوتە

زورینەوە : زڤڕینەوە ، گەڕانەوە

فڕفینگ : زەوق

فیەت : نرخ ، قیمەت

ق

قامك : پەنجە ، ئەنگوست

قەوچە : قەپۆز ، لموز

قرێژ : چڵك

قیلم قاچ : قاچ خستنە سەر مل

قیچۆکە : کەمێك

ك

کادو : دوکەڵ

کازێوە : تاریك و رونی بەیانی

کاشکێ : خۆزگە ، بریا

کەمدو : ئەو کەسەی قسان کەم دەکا

کتك : پشیلە ، پشیك ، پسیك

کشتەك : داوی ئەستوور

کلۆج : شێوە ، لەگوین

کلێتە : جۆرە کلاوێکی کوردیە

کێرد : چەقۆی گەورە

کێل بکاتەوە : بەرز بکاتەوە ، قیت بکاتەوە

کۆز : نەوە ، منداڵ

کۆڤان : برین ، زام

سەوی : سەبەتە

سروش : ئیلهام

سوو : داخ ، سوو لێ بوونەوە ، داخی بۆ خوارد

سۆزانی : ئافرەتی داوێن پیس

سۆنگە : هۆ ، سەبەب ، ئەگەر

ش

شالوول : بولبول

شنگ : هێز

ف

فڕ : هیچ ، فڕ تێنەگەیشت : هیچ تێنەگەیشت

فراژی : نەش و نما ، گەشەسەندن

گەور : بەردی گەورە

گراو : یار ، دڵدار

گرنێژن ، بزە ، خەندە

گلی کردن : قسە کردن ، ئاخاوتن

گوراندن ، خولقاندن

گوری : قوربانی

گوم بوو : بزر بوو ، ون بوو

گومڕەشی : حەسودی ، ئێرەیی

گیرۆ بوون ، دواکەوتن ، تاخیر بوون

گێلەشۆك : ئاپۆرە ، قەڵەبالغی

ل

لەزگ بوو : خەریك بوو

لە مشەیە : زۆرە

لرف کردن : هەللوشین

م

مەتەرێز : سەنگەر

مەژی : مێشك

متوو : هۆگر

مرخێش : بەحەزەو خۆ بۆ ئامادەکردن

مژوول بوو : خەریك بوو

مژیلان : برژانگ

مکوڕ بوو : سووڕ بوو

مگێز : حەز ، ئارەزوو

کۆڵکردن : جل شۆرین گ گاشه : بەردی پڕ بە چەنگ مۆریلەی دەکرد : رەهێیەکانی دەجولایەوە مێچکە مێچکە : ماستاوسارکردنەوە ، کوسکێشی کردن مێلیچك : چۆلەکە : پاساری ن نەخەسەلە : نەخوازەڵا نەشیا : نەیتوانی ناورانەوە : پاڕانەوە نژدی : رێگری نغرۆ بوون : نقوم بوون نك ئەو : لای ئەو ، لەجەم ئەو نوژەن : سەر لە نوێ نوکە : هەنوکە ، ئێستا ه هەتوان : مەهەم هەراش بوە : گەورە بوە هەرێی پێدا : بەڵێنی پێدا هەڤ یەك : یەکسان ، وەکو یەك هەنوان : هەیوان ، ئەیوان هەنجەن : بیانوو ، بیانگە هەنیە : تەوێل ، نێوچەوان هەوسار : قەڕاسە هەوك : گەردن	موورڕ بوونەوە : خۆ بە تووڕەیی نیشاندان لە هیکڕا : لەنکاوڕا ، کت و پڕ هێنکە بڕ : پشی سوار ، هەناسە سوار و وەریس : گوریس واژی بوەوە : شۆڕ بوەوە وجاغ : نەوە ، منداڵ وێز : زەق ، چاوی وێز بوەوە : چاوی زەق بوەوە ي یەریوان : رەوان ، بێگەرد یەژە : بێژە ، بڵێ یاغر یاغر : هێدی هێدی

ژیاننامەی نوسەر

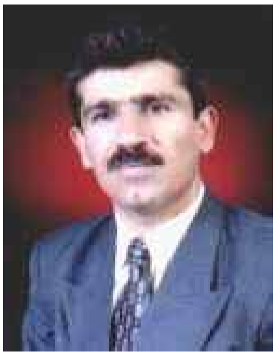

– کامەران احمد محمد امین(کامەران مەنتك)
– لەشاری هە ولێر لە گەرەکی تەیراوە لە دایك بووە.
– لە ساڵی 1983 ئامادەیي پیشەسازیي بەشی کارەباییەکانی تەواو کردووە.
– لە ساڵی 1992 بە تاقیکردنەوەی دەرەکی گە راوەتەوە خوێندن.
– لە ساڵی 1996–1997 بە کالۆریۆسی لە بەشی مێژوو لە زانکۆی سەلاحەددین هێناوەتەوە.
– لە ساڵی 1999–2000 ماستەری لە بەشی مێژووی نویێ لە هەمان زانکۆدا وەرگرتووە .
– لە ساڵی خوێندنی 2000 بەکالیۆریۆسی لە ماف وەرگرتووە .
– ئیستا خەریکی کارنامەی دکتۆرایە لە زانکۆی مووسڵ.

بەرهەمەکانی نوسەر :

بڵاوکراوەکان

1– سۆشیالیزم ئێستاو لەداهاتوودا (وەرگێڕان 1984)
2– فرمێسکی ئەستێرە (شیعر 1988)
3– پریاسگەی رێگای سەرکەوتن (چامە 1992)

4- کوردستان لەنێوان ململانێی نێو دەوڵەتیو ناوچەییدا (1890- 1932) ، توێژینەوەیەك لە مێژووی سیاسی و ئابوریدا .مێژوو

5- ململانێیە نێودەوڵەتییەکان لەسەدەی بیستەم دا(وەر ـێڕان) بەهاوکاریەوە.

7- لە ـەڵ چەندین وتارو توێژینەوە لە ـۆڤارو ڕۆژنامە کوردیەکان داوسایتەکانی ئەنتەرنێتدا ...

بڵاو نەکراوەکان

توێژینەوە

1- ئازادی لە نێوان فەلسەفەو یاسادا ، توێگژینەوەیەك لە فەلسەفەی مێژوویاسا .

2- ئازادی و شارستانیەت ، توێژینەوەیەك لە فەلسەفەی مێژوو.

3- کوردستان لە پەیوەندیە ناوچەییەکاندا ، توێژینەوەیەکی سیاسی ، شرۆڤەکاری

4- کوردستان لە هاوپەیمانیەتیە نێو دەوڵتیەکاندا

5- نەتەوایەتی و بزووتنەوەی نەتەوایەتی کوردی

6- شۆڕەکانی کورد لە ژێر ڕۆشنایی ـۆڕانکاریە ئابوریەکاندا

ئەدەب

1- بێوار بەر ـی دوەم ((ـێژەن)) ڕۆمان

2- بێوار بەر ـی سێیەم ((ـەڕانەوە))

3- تۆڵە ((ڕۆمان))

4- ـوڵی ئەفسووناوی ، کورتە چیرۆك

5- هاواری بێدەنگ ((شیعر))

سوپاس و پێزانین

سوپاس

- خوشکی بەرێزم سەعدیەخان و برای بچوکن سیروان دەکەم کە زۆرم پێوە ماندوو بوونە..
- برای بەرێزم محەمەد عەلی سەلیم ، کە ئەرکی لە چاپ کردنی ئەم کتێبەدا بینی .
- برای بەڕێزم دلێر مەلا عەبدوڵلا سەرپەرشتی چاپی بۆ کردم .
- فەرمانبەرو کارمەندانیبەرێوەبەرایەتی چاپخانەی ڕۆشنبیری کە زەحمەتیان لە دەرچوونی ئەم کتێبەدا بینی

کامەران مەنتك